

**WOJEWÓDZKI SĄD ADMINISTRACYJNY
W POZNANIU**

I N F O R M A C J A

o działalności

**Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego
w Poznaniu w roku 2016**

Poznań, styczeń 2017 rok

Spis treści

WPROWADZENIE 9

I. WPŁYW SKARG I WYNIKI 11

II. POSTĘPOWANIE SĄDOWE 12

III. PRAWO POMOCY 13

IV. INFORMACJA O ISTOTNYCH ZAGADNIENIACH PRAWNYCH PORUSZONYCH W ORZECZNICTWIE WOJEWÓDZKIEGO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO W POZNANIU W 2016r. 15

Prawo gminy do odliczenia podatku VAT naliczonego związanego z organizacją wydarzenia sportowego mającego na celu popularyzację jak i promocję gminy.....	15
Prawo do zwiększenia kwoty podatku naliczonego o kwotę zryczałtowanego zwrotu podatku z tytułu nabywania niektórych środków produkcji dla rolnictwa opodatkowanych podatkiem VAT należnego rolnikom ryczałtowym dokonującym dostaw produktów rolnych.	17
Komornik jako podatnik podatku od towarów i usług	17
Podatek od towarów i usług - moment powstania obowiązku podatkowego.....	19
Podatek od towarów i usług - prawidłowe ustalenie obrotu z tytułu od sprzedaży przez wspólnotę mieszkaniową mediów do lokali mieszkalnych na cele mieszkaniowe	21
Problematyka związana z opodatkowaniem podatkiem VAT ponadlimitowanych świadczeń wykonywanych przez szpital.	22
Podatek od towarów i usług - opodatkowanie czynności zbycia alternatywnych środków płatniczych bitcoin.....	24
Podatek od towarów i usług - odmowa prawa do odliczenia podatku naliczonego z uwagi na brak oryginałów faktur lub ich duplikatów.....	26
Potwierdzenie cech konstrukcyjnych pojazdu wydane przez stacje kontroli pojazdów powinno być traktowane jako środek dowodowy do wykazania wymaganych cech pojazdu, a nie jako warunek, którego niespełnienie powoduje pozbawienie podatnika prawa do pełnego odliczenia VAT.	28
Podatek dochodowy od osób fizycznych - Odsetki za nieterminowe uiszczenie ceny za zbyte akcje.	30
Kwestia podatkowej kwalifikacji w podatku dochodowym od osób fizycznych kosztów paliwa i innych wydatków eksploatacyjnych związanych z eksploatacją samochodu służbowego udostępnionego pracownikom także do celów prywatnych	31

Kwalifikacja otrzymanych kwot z tytułu umowy nieodpłatnego oddania jednej lub kilku żeńskich komórek jajowych jako przychodu podlegającego opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych.....	32
Określenie momentu zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów wydatków poniesionych na nabycie skryptu dłużnego oraz określenie daty powstania przychodu podatkowego w związku z płatnościami dokonywanymi przez emitenta skryptów dłużnych.	35
Prawo zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów przez wspólnika spółki komandytowej powstałej na skutek przekształcenia spółki komandytowo-akcyjnej wydatków poniesionych przez spółkę komandytowo-akcyjną przed dniem przekształcenia.....	36
Zasady kwalifikowania wydatków jako bezpośrednich lub pośrednich kosztów uzyskania przychodów.	38
Podstawa prawna ustalania kosztów uzyskania przychodów w sytuacji zbycia akcji spółki komandytowo-akcyjnej będącej podatnikiem podatku dochodowego od osób prawnych, objętych przed uzyskaniem przez tą spółkę podmiotowości prawnej na gruncie ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2014 r. poz. 851 ze zm. – dalej jako: „u.p.d.o.p.”).	40
Podatek dochodowy od osób prawnych - korekta przychodów w sytuacji przekształcenia się przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną wykonującą we własnym imieniu działalność gospodarczą w jednoosobową spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością (niepełna sukcesja podatkowa)	41
Uznanie przez Ministra Finansów, działającego przez organ upoważniony – Dyrektora Izby Skarbowej w Poznaniu, w wydanej interpretacji indywidualnej, opłaty za wynajem centrum danych (ang. renting datacenter) za użytkowanie lub prawo do użytkowania urządzenia przemysłowego w myśl art. 21 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych	43
Podatek dochodowy od osób prawnych - możliwość zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów odszkodowań.....	44
Podatek od nieruchomości - zakwalifikowanie gruntu jako przedmiotu opodatkowania związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej.	46
Podatek od spadków i darowizn - możliwości zastosowania zwolnienia od podatku od spadku i darowizn związanego z nabyciem własności gruntów, stanowiących gospodarstwo rolne	47
Zmiana klasyfikacji gruntu, a przesłanki nieważności decyzji w sprawie wymiaru podatku rolnego i podatku od nieruchomości.....	49

Zmniejszenie podstawy opodatkowania w razie dokonania darowizny z poleceniem, które nie umniejsza wartości nabytych rzeczy i praw	50
Ordynacja podatkowa - wykładnia art. 72 § 1 pkt 1-4.	52
Ordynacja podatkowa - Właściwość miejscowa wojewódzkiego sądu administracyjnego do rozpoznania skargi na interpretację indywidualną wydaną na wspólny wniosek (art. 14r § 1 O.p.)	53
Możliwość zastosowania obniżonej stawki podatkowej w podatku akcyzowym za olej opałowy używany do celów grzewczych.....	54
Konieczność badania czy na wcześniejszym etapie obrotu wyrobami akcyzowymi akcyza została uiszczona.	56
Podatek akcyzowy. Utylizacja tłuszczu.....	57
Decyzja określająca opłatę paliwową.....	59
Wyłączenie spółki komandytowej z zakresu stosowania Dyrektywy nr 69/335 (obecnie Dyrektywy 2008/7).....	60
Opodatkowanie podatkiem od czynności cywilnoprawnych przekształcenia spółki kapitałowej. ...	62
Egzekucja administracyjna - skutek uchylecia decyzji o zabezpieczeniu w toku kontroli instancyjnej, w stosunku do wydanych na jej podstawie zarządzeń zabezpieczających	63
Ustalenie podmiotu, wobec którego może być egzekwowana odpowiedzialność administracyjna za popełnienie deliktu administracyjnego, polegającego na urządzaniu gier na automatach, poza kasynem gry.....	64
Brak zgodności przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2015 r., poz. 187 ze zm., dalej: „rozporządzenie Rady Ministrów”) a przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. uznającego niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE Seria L z 2014 r. Nr 193, poz. 1, dalej: „rozporządzenie 702/2014”).	67
Pojęcie przewozów regularnych specjalnych w świetle przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1073/2009 z dnia 21 października 2009 r. w sprawie wspólnych zasad dostępu do międzynarodowego rynku usług autokarowych i autobusowych i zmieniające rozporządzenie (WE) nr 561/2006 (Dz. Urz. UE L z 2009 r. nr 300, poz. 88 z późn. zm.).....	69

Sądowa kontrola funduszy unijnych. Problemy orzecznicze w sprawach związanych z dystrybucją środków europejskich.	71
Wykładnia przepisu art. 137 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2015 r., poz. 1774, z późn. zm. – dalej: u.g.n.) po wydaniu przez Trybunał Konstytucyjny wyroku z dnia 13 marca 2014 r. sygn. akt P 38/11 (Dz.U. z 2014 r., poz. 376; OTK-A 2014/3/31) przez organ orzekający w przedmiocie zwrotu wywłaszczonej nieruchomości wywłaszczonej przed 27 maja 1990 r. Zasady dotyczące zwrotu części nieruchomości wywłaszczonej na cele realizacji osiedla mieszkaniowego.	76
Skuteczność doręczenia stronie decyzji o sprzeciwie w sprawie zgłoszenia zamiaru wykonania robót budowlanych określonych w podaniu skierowanym do organu drogą elektroniczną. Zastrzeżenie sposobu prowadzenia korespondencji w trybie art. 39 ¹ § 1 K.p.a. w postępowaniu w przedmiocie zgłoszenia zamiaru wykonania robót budowlanych.....	78
Zmiana pozwolenia na budowę tymczasowego obiektu budowlanego.	81
Przeniesienie pozwolenia na budowę.....	81
Strony postępowania prowadzonego w trybie art. 66 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r., poz. 1409).	82
Pozwolenie na budowę - uzasadniony interes osób na rzecz których ustanowiona jest służebność drogi koniecznej.	83
Zaświadczenie o samodzielności lokali.....	84
Ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości celem założenia tzw. urządzeń przesyłowych.	84
Zwrot wywłaszczonej nieruchomości – zagadnienie dokładnego ustalenia i rozważenia okoliczności związanych z realną możliwością realizacji celu wywłaszczenia spornej nieruchomości przeznaczonej pod budowę drogi publicznej.	86
Sposób załatwienia sprawy, w której wniosek o przekształcenie użytkowania wieczystego w prawo własności był początkowo rozpatrywany w trybie przepisów ustawy o przekształceniu użytkowania wieczystego w prawo własności – w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 28 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 187, poz. 1110), obowiązującym od dnia 9 października 2011 r., a w toku postępowania został wydany wyrok zakresowy Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 marca 2015 r. sygn. akt. K 29/13. Umorzenie postępowania w razie zmiany użytkownika wieczystego w toku postępowania w przedmiocie przekształcenia użytkowania wieczystego w sytuacji, gdy nabywca prawa użytkowania wieczystego	

nie złożył ani nie poparł złożonego przez poprzednika prawnego wniosku o przekształcenie użytkownika wieczystego w prawo własności.	87
Wydanie decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu emitowanego przez zakład w przypadku faktycznej zmiany zagospodarowania terenów w jego sąsiedztwie, która to zmiana nastąpiła po uruchomieniu zakładu.....	89
Uprawnienie do ubiegania się o dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianego pracownika przez następców prawnych pracodawcy, po zakończeniu prowadzenia przez pracodawcę działalności gospodarczej.....	91
Ustalenie właściwości miejscowej państwowego powiatowego inspektora pracy przy zgłoszeniu choroby zawodowej	92
Bezczynność organu I instancji w zakresie rozpatrzenia wniosku o udostępnienie informacji publicznej po wydaniu decyzji kasatoryjnej przez organ odwoławczy w sytuacji zaskarżenia tej decyzji do sądu administracyjnego.	94
Odmowa uwzględnienia wniosku o udostępnienie informacji publicznej w zakresie danych odnoszących się do imion i nazwisk kontrahentów umów cywilnoprawnych zawieranych przez gminę.....	95
Ograniczenie prawa dostępu do informacji publicznej ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy....	97
Dostęp do informacji publicznej - operat szacunkowy sporządzony do negocjacji porozumienia cywilnoprawnego ze skarżącą spółką.....	100
Umowa o usługę aktualizacji dokumentacji bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych, jako przedmiot wniosku o udostępnienie informacji publicznej.	100
Zastosowanie art. 76a § 2 i § 4 K.p.a. w postępowaniu rejestracyjnym pojazdu.....	102
Ruch drogowy – problematyką zwrotu wydatków i wynagrodzenia za dozór pojazdu usuniętego z drogi i przechowywanego na parkingu strzeżonym.....	104
Odpowiedzialność Naczelnika Urzędu Skarbowego za koszty przechowania pojazdu.....	107
Odmowa wydania prawa jazdy kat. C i C+E.....	109
Stosowanie zasady lex retro non agit w postępowaniu dotyczącym postępowania w przedmiocie zatrzymania prawa jazdy z powodu przekroczenia przez skarżącego 24 punktów za naruszenia przepisów ruchu drogowego.....	111
Opłaty za parkowanie w strefach płatnego parkowania.....	112
Cofnięcie uprawnień do wykonywania badań technicznych pojazdów	113

Zagadnienie zgodności z prawem rozstrzygnięcia nadzorczego stwierdzającego nieważność uchwały samorządu terytorialnego ze względu na istotne naruszenie prawa.	115
Ocena możliwości wydania przez Sejmik Wojewódzki uchwały w sprawie wyrażenia stanowiska o stosowaniu się organów Województwa do orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego	118
Brak legitymacji radnych do złożenia skargi na uchwałę w przedmiocie wyboru przewodniczącego rady gminy	119
Wygaśnięcie mandatu radnego – korzystanie z mienia komunalnego	120
Wygaśnięcie mandatu radnego - prawo czynnego uczestniczenia w sesji rady oraz wyłączenie radnego od udziału w głosowaniu w sprawie wygaśnięcia swojego mandatu	120
Zagadnienie konieczności uzasadniania (projektów) uchwał organów jednostek samorządu terytorialnego.....	121
Umorzenie postępowania w sprawie ze skargi na uchwałę nieopublikowaną w trybie właściwym dla aktów prawa miejscowego, z uwagi na to, że w dniu orzekania nie istniał już przedmiot kontroli sądowej, gdyż zaskarżona uchwała przed wniesieniem skargi utraciła moc	122
Problematyka interesu prawnego wnioskodawców składających skargę na podstawie art. 101 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2015 r., poz. 1515 j.t. z późn. zm.) - wyłączenie ze sprzedaży lokali mieszkalnych.....	124
Nadzór sanitarny – czy określone Polskie Normy (dalej: PN) przywołane w rozporządzeniu mogą określać wymogi prawne (stanowić źródło prawa) co do udziału laboratorium w badaniach.....	126
Prawo do rzetelnej informacji o wprowadzonym do obrotu produkcie (mieszance paszowej) oraz prawidłowego określenia terminu wykonania nałożonego obowiązku.....	130
Cofnięcie zezwolenia na sprzedaż alkoholu na skutek przedstawienia fałszywych danych w oświadczeniu o wartości sprzedaży poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych	131
Czynny udział pojmowany jako zaangażowanie fizyczne oraz psychiczne – jako niektóre przesłanki wymienione w art.2 pkt.6 i 22 § 1 ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych.....	132
Zasiłek dla bezrobotnych – odprowadzenie składek z umowy zlecenia.	133
Zmiana decyzji w sprawie zasiłku stałego	134
Stypendium stażowe	135
Kryterium związane z uwzględnieniem potrzeb i sytuacji rodzica samotnie wychowującego dziecko (dzieci), jako jedno z kryteriów rekrutacji do publicznego przedszkola.....	136

Zawieszenie postępowania zażaleniowego w wyniku wniesienia powództwa Starosty o ustalenie, iż członkowie zarządu Stowarzyszenia nie mają mandatu do reprezentowania Stowarzyszenia z uwagi na dokonanie ich wyboru na podstawie bezzwzględnie nieważnych uchwał	137
Umarzanie należności z tytułu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych	138
Pełnomocnictwo do wniesienia odwołania od decyzji organu I instancji	139
Koszty pełnomocnika z urzędu za sporządzenie opinii o niecelowości skargi kasacyjnej	141

V. INFORMACJA O ISTOTNYCH ZAGADNIENIACH PRAWNYCH DOTYCZĄCYCH SPRAW Z ZAKRESU PRAWA POMOCY W WOJEWÓDZKIM SĄDZIE

ADMINISTRACYJNYM W POZNANIU W 2016r. 145

Dopuszczalność umorzenia postępowania w przedmiocie prawa pomocy	145
Wniosek o prawo pomocy a nadużycia prawa do sądu	146
Odmowa przyznania prawa pomocy	147
Zbędność rozpoznania wniosku o przyznanie prawa pomocy	148
Przyznanie prawa pomocy w zakresie wpisu od wniesionych środków zaskarżenia celem nadania sprawie dalszego biegu w sytuacji wnoszenia przez skarżącego wielokrotnie ponawianych wniosków o przyznanie prawa pomocy blokujących bieg sprawy	150
Wniosek o przyznanie prawa pomocy w zakresie całkowitym złożony przez uczestnika postępowania przed wydaniem wyroku przez Wojewódzki Sąd Administracyjny	151
Wynagrodzenie pełnomocnika z urzędu	153
Opłata za udzieloną pomoc prawną poprzez sporządzenie odpowiedzi na skargę o wznowienie postępowania sądowego	155
Oddalenie wniosku o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. ...	157
Wniosek o zwrot wydatków poniesionych przez pełnomocnika wyznaczonego z urzędu w związku z noclegiem w Warszawie w dniu poprzedzającym rozprawę przed Naczelnym Sądem Administracyjnym	159

VI. POZAORZECZNICZA DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKIEGO SĄDU

ADMINISTRACYJNEGO W POZNANIU 161

VII. RUCH KADROWY 178

VIII. DZIAŁALNOŚĆ WYDZIAŁU INFORMACJI SĄDOWEJ 180

IX. ZAŁĄCZNIKI 184

WPROWADZENIE

Niniejsze opracowanie stanowi opisową część „Informacji o działalności Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu w 2016 r.” która w sposób syntetyczny przedstawia najważniejsze zagadnienia, które wyłoniły się w orzecznictwie tut. Sądu, we wszystkich kategoriach spraw, a także w działalności pozaorzeczniczej. Przy jego tworzeniu położono nacisk na przedstawienie tych orzeczeń, które miały istotny wpływ na kształtowanie orzecznictwa sądów administracyjnych. W szczególności dotyczy to spraw, którymi dotąd sądy się nie zajmowały. Znaczenie tego rodzaju postępowań jest nie do przecenienia, zważywszy iż w znacznej części przypadków to właśnie one wyznaczają kierunki wykładni przepisów i kształtują postępowanie administracji publicznej.

Kolejną kategorią spraw, które znalazły się w opracowaniu, są te w których podjęte rozstrzygnięcia odbiegały od skryształizowanych linii orzeczniczych i wskazywały na nowe spojrzenie na poruszane w nich problemy. Tego rodzaju orzeczenia – jako wyłom w istniejących schematach - są przyczynkiem do dyskusji i często skutkują zmianą spojrzenia sędziów sądów administracyjnych na istotne społecznie zagadnienia prawne.

Ze wskazanych powyżej powodów przedmiotowa „Informacja o działalności Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu w roku 2016” będzie interesującą pozycją, pozwalającą nie tylko zorientować się co do najważniejszych kierunków działalności Sądu, ale także dostrzec wysoki poziom merytoryczny pracujących tu sędziów, referendarzy i asystentów, którzy nie unikają trudnych problemów. Wydawane przez Sąd orzeczenia i przedstawione w nich poglądy są bardzo często cytowane przez inne sądy, jak również przez organy administracji publicznej i przedstawicieli nauki prawa. Ta okoliczność świadczy najlepiej o wysokiej jakości pracy Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu.

Opracowanie niniejsze przedstawia również mniej znaną różnorodną działalność pozaorzeczniczą Sądu, która stanowi istotne uzupełnienie podstawowych zadań Sądu i ma niewątpliwie znaczny wpływ na ocenę Sądu oraz jego społecznej pozycji. Działalność ta wykonywana w różnych formach koncentrowała się na realizacji wyznaczonych zadań w Wydziale Informacji Sądowej, szczególnie w zakresie udzielania licznym interesantom informacji dot. postępowania sądowego, właściwości sądowej, informacji publicznej, prowadzeniu statystyki sądowej oraz

obsłudze medialnej Sądu. Ważne znaczenie edukacyjne, podobnie jak w poprzednich latach, miały także publikacje sędziów, referendarzy sądowych oraz asystentów sędziego, w których omawiano istotne zagadnienia prawne, prezentowano orzeczenia sądowe i związaną z tymi orzeczeniami wykładnię prawa. Działania te - jak już wskazano wyżej – są niezwykle ważne dla praktyki stosowania prawa. Satysfakcjonuje również fakt, że liczba tych publikacji corocznie wzrasta, co podnosi rangę sądownictwa administracyjnego w szeroko rozumianym środowisku prawniczym.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w roku ubiegłym kontynuował także współpracę zagraniczną z sądami niemieckimi w ramach zakreślonych w latach ubiegłych. Szczegółowy przebieg tej współpracy przedstawiono w niniejszym opracowaniu.

Sędziowie uczestniczyli także w konferencjach i szkoleniach organizowanych przez Naczelny Sąd Administracyjny oraz wojewódzkie sądy administracyjne z całego kraju.

Organizowano również własne szkolenia i wykłady. Ponadto sędziowie, referendarze i asystenci sędziów byli wykładowcami w szkoleniach organizowanych przez inne instytucje. Odnotować także należy fakt uczestniczenia przez Prezesa Sądu i Wiceprezesów w uroczystościach okolicznościowych organizowanych przez samorząd terytorialny.

W 2016 r. kontynuował swoją niezwykle aktywną działalność pierwszy w kraju Klub Sędziów w Stanie Spoczynku, który organizuje okresowe tematyczne i okolicznościowe spotkania.

Osiągnięte w 2016 r. satysfakcjonujące wyniki naszej pracy, zarówno sędziów jak i pozostałych pracowników Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu stanowią ważny i niezbędny bodziec w kontynuowaniu działalności w latach następnych.

I. WPŁYW SKARG I WYNIKI

W roku 2016 wpłynęło ogółem 5539 skarg (na akty i inne czynności, na bezczynność oraz spraw zarejestrowanych w repertorium SO), tj. o 838 skarg mniej niż w 2015 r.

Wpływ skarg na akty i czynności administracyjne wyniósł 5216, o 776 skarg mniej niż w 2015 r.), natomiast na bezczynność organów administracji – 295 (o 45 skarg mniej niż w 2015 r.).

Średni miesięczny wpływ skarg ogółem w 2016 r. wyniósł 462.

W 2016 roku skargi wniosły:

- osoby fizyczne: 3.960 skarg (tj.71,50 % ogólnej liczby skarg);
- osoby prawne: 1.553 skargi (tj. 28,04 % ogólnej liczby skarg);
- organizacje społeczne: 119 skarg (tj. 2,15 % ogólnej liczby skarg);
- prokurator: 273 skargi (tj. 4,93 % ogólnej liczby skarg);
- Rzecznik Praw Obywatelskich: 1 skarga (tj. 0,02 % ogólnej liczby skarg).

Na 5851 skarg załatwionych w 2016 roku, na rozprawach rozpoznano 4135 – 70,7 %, a na posiedzeniach niejawnych 1716 – 29,3 %.

W roku 2016 na akty administracyjne wpłynęło:

- do Wydziału I 1762 skargi (31,81 % ogółu spraw),
- do Wydziału II 1038 skarg (18,74, % ogółu spraw),
- do Wydziału III 1300 skarg (23,47 % ogółu spraw),
- do Wydziału IV 1116 skarg (20,15 % ogółu spraw).

Skarg na bezczynność organów wpłynęło 295 w tym do:

- do Wydziału I 32 sprawy
- do Wydziału II 118 spraw;
- do Wydziału III 13 spraw;
- do Wydziału IV 132 sprawy.

II. POSTĘPOWANIE SĄDOWE

W 2016 r. załatwionych zostało łącznie 5851 skarg. Liczba ta obejmuje skargi na akty i czynności, na bezczynność oraz skargi zarejestrowane w repertorium SO. Rozpoznano zatem o 906 skarg mniej niż w roku 2015.

Na koniec 2016 roku pozostało niezadowolonych 2186 skarg.

Wskaźnik pozostałości na koniec 2016 roku wyniósł 4,48 miesięcznego załatwienia wszystkich skarg.

Na akty i czynności załatwiono 5517 skarg (o 835 skarg mniej niż w poprzednim roku). Na koniec 2016 roku pozostało do załatwienia 2132 takich skarg (o 301 skarg mniej niż w 2015 roku).

Załatwionych zostało 302 skarg na bezczynność organów administracji. Na koniec 2016 roku pozostało do załatwienia 48 takich skarg.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące załatwienia skarg w 2016 roku zawarte są w tabelach.

W 2016 roku pełnomocnicy organów administracji wzięli udział w 396 sprawach, co stanowi 9,58 % spraw załatwionych na rozprawach. Udział adwokatów jako pełnomocników skarżących i uczestników postępowania miał miejsce w 436 sprawach – co stanowi 10,55 %. Radcowie prawni, jako pełnomocnicy skarżących i uczestników postępowania nie będących organami administracji, których działalność była zaskarżona, wystąpili w 673 sprawach – 16,29 %; rzecznicy patentowi nie wystąpili w żadnej sprawie.

Doradcy podatkowi nie będący adwokatami ani radcami prawnymi uczestniczyli w 120 sprawach – 2,9 %; prokuratorzy uczestniczyli w 273 sprawach – 6,60 %; Rzecznik Praw Obywatelskich wystąpił w 1 sprawie – co stanowi 0,02 %.

III. PRAWO POMOCY

Wydział I

L.p.	Rodzaj orzeczenia	Ilość rozpatrzonych spraw	Przyznano prawo pomocy w całości lub części	Odmówiono przyznania prawa pomocy	Pozostawiono bez rozpoznania	Załatwiono w inny sposób
1.	Zwolnienie od kosztów sądowych	250	0	155	38	20
2.	Ustanowienie pełnomocnika procesowego	6	0	3	2	1
3.	Zwolnienie od kosztów i ustanowienie pełnomocnika	77	2	24	16	12
4.	Razem	333	2	183	56	33

Wydział II

L.p.	Rodzaj orzeczenia	Ilość rozpatrzonych spraw	Przyznano prawo pomocy w całości lub części	Odmówiono przyznania prawa pomocy	Pozostawiono bez rozpoznania	Załatwiono w inny sposób
1.	Zwolnienie od kosztów sądowych	76	1	33	21	5
2.	Ustanowienie pełnomocnika procesowego	40	0	3	6	7
3.	Zwolnienie od kosztów i ustanowienie pełnomocnika	114	33	35	8	6
4.	Razem	230	34	71	35	18

Wydział III

L.p.	Rodzaj orzeczenia	Ilość rozpatrzonych spraw	Przyznano prawo pomocy w całości lub części	Odmówiono przyznania prawa pomocy	Pozostawiono bez rozpoznania	Załatwiono w inny sposób
1.	Zwolnienie od kosztów sądowych	81	0	29	29	9
2.	Ustanowienie pełnomocnika procesowego	2	0	0	0	1
3.	Zwolnienie od kosztów i ustanowienie pełnomocnika	103	6	47	7	26
4.	Razem	186	6	76	36	36

Wydział IV

L.p.	Rodzaj orzeczenia	Ilość rozpatrzonych spraw	Przyznano prawo pomocy w całości lub części	Odmówiono przyznania prawa pomocy	Pozostawiono bez rozpoznania	Załatwiono w inny sposób
1.	Zwolnienie od kosztów sądowych	73	7	28	6	23
2.	Ustanowienie pełnomocnika procesowego	8	1	1	1	1
3.	Zwolnienie od kosztów i ustanowienie pełnomocnika	118	43	38	3	25
4.	Razem	199	51	67	10	49

IV. INFORMACJA O ISTOTNYCH ZAGADNIENIACH PRAWNYCH PORUSZONYCH W ORZECZNICTWIE WOJEWÓDZKIEGO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO W POZNANIU W 2016r.

Prawo gminy do odliczenia podatku VAT naliczonego związanego z organizacją wydarzenia sportowego mającego na celu popularyzację jak i promocję gminy.

Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 15 listopada 2016 r., I SA/Po 539/16

Omawiane orzeczenie zapadło na skutek rozpoznania skargi na indywidualną interpretację przepisów prawa podatkowego. We wniosku o wydanie interpretacji skarżąca podała opis stanu faktycznego oraz zdarzenia przyszłego, zgodnie z którym organizuje ona corocznie wydarzenie sportowe, mające na celu popularyzację biegania wśród lokalnej społeczności, jak i promocję jej samej. Osoby deklarujące udział w biegu zobowiązane są do uiszczenia opłaty startowej. W związku z organizacją biegu ponoszone są określone wydatki. Skarżąca zwróciła się przy tym z pytaniem czy będzie jej przysługiwać pełne prawo do odliczenia podatku naliczonego wynikającego z faktur dokumentujących te wydatki. Organ podatkowy w zaskarżonej interpretacji stwierdził, że z przedstawionych okoliczności sprawy wynika, że głównym celem organizowania wydarzenia sportowego jest popularyzacja biegania wśród lokalnej społeczności, jak i promocja gminy, czyli prowadzenie działalności statutowej, niepodlegającej opodatkowaniu. Z uwagi na powyższe wskazano, że podatek naliczony od wydatków poniesionych na organizację wydarzenia sportowego nie może uprawniać do odliczenia w zakresie, w jakim dotyczy on działalności, która ze względu na brak jej gospodarczego charakteru nie należy do zakresu stosowania ustawy o podatku od towarów i usług. Stwierdzono również, że opodatkowane przychody z tytułu świadczenia usług umożliwiających udział w biegu poszczególnym osobom mają/będą miały charakter podrzędny (dodatkowy) w stosunku do podstawowego celu organizowania tego wydarzenia jakim jest popularyzacja biegania wśród lokalnej społeczności oraz promocja gminy. W ocenie organu podatkowego, jeżeli określone wydatki mają bezpośredni związek z czynnościami niepodlegającymi opodatkowaniu VAT, to ewentualne doszukiwanie się pośredniego wpływu tych czynności na działalność opodatkowaną nie może prowadzić do zmiany

ich kwalifikacji z punktu widzenia możliwości zastosowania odliczenia. W omawianym wyroku wskazano, że nabywcą towarów i usług, mających rodzić prawo do odliczenia podatku naliczonego musi być podmiot działający w charakterze podatnika, o którym mowa w art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (tekst jedn. Dz. U. z 2011 r., nr 177, poz. 1054 ze zm.), z kolei przedmiot świadczenia powinien być wykorzystany w zasadniczej sferze działań tego przedsiębiorcy obejmującej działalność producentów, handlowców lub usługodawców, w tym podmiotów pozyskujących zasoby naturalne oraz rolników, a także w sferze działalności osób wykonujących wolne zawody. Odwołując się do orzecznictwa TS wskazano, że w razie dokonywania transakcji zwolnionych lub niepodlegających podatkowi, bezpośredni i ścisły związek między poniesionymi wydatkami powodującymi naliczenie podatku a działalnością gospodarczą wykonywaną następnie przez podatnika jest przerwany. W omawianym wyroku stwierdzono, że co do zasady działalność gminy jest wyłączona z zakresu opodatkowania podatkiem VAT. Przyjęto przy tym, odwołując się do postanowień art. 2 ust. 1 oraz art. 7 ust. 1 pkt 10 i 18 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r., poz. 446 ze zm.), że skarżąca organizując wydarzenie sportowe działała w charakterze organu władzy publicznej nie będącego podatnikiem VAT, gdy tymczasem prawo do odliczenia przysługuje jedynie podatnikowi tego podatku, prowadzącemu działalność gospodarczą. W omawianym orzeczeniu odwołano się do orzecznictwa TS, w tym m.in., do wyroku z 29 października 2009 r., C-29/08, wyroku z 22 października 2015 r., C-126/14 oraz wyroku z 21 lutego 2013 r., C-104/12. Omawiane orzeczenie wpisuje się w linię orzeczniczą odmawiającą jednostkom samorządu terytorialnego prawa do odliczenia podatku naliczonego związanego z realizacją zadań własnych, w ten nurt orzeczeń wpisuje się także wyrok NSA z 07 czerwca 2016 r., I FSK 491/16, wyrok NSA z 28 czerwca 2016 r., I FSK 59/15, oraz wyrok NSA z dnia 07 czerwca 2016 r., I FSK 491/16. W opozycji do poglądów wyrażonych we wskazanych ostatnio wyrokach pozostaje pogląd zakładający brak podstaw do twierdzenia, że działania promocyjne jednostek samorządu terytorialnego mają służyć jedynie jej celom publicznym z wyłączeniem celów gospodarczych, wyrażony w wyroku NSA z 16 kwietnia 2015 r., I FSK 109/14.

Prawo do zwiększenia kwoty podatku naliczonego o kwotę zryczałtowanego zwrotu podatku z tytułu nabywania niektórych środków produkcji dla rolnictwa opodatkowanych podatkiem VAT należnego rolnikom ryczałtowym dokonującym dostaw produktów rolnych.

Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 15 września 2016 r., I SA/Po 183/16

W realiach omawianej sprawy organ podatkowy określając wysokość zobowiązania podatkowego skarżącej przyjął, że skorzystanie przez nabywcę produktów rolnych z przewidzianego w art. 115 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. nr 54, poz. 535 ze zm.), uprawnienia do zwiększenia podatku naliczonego uzależnione jest m.in., od wywiązania się z przewidzianego tym przepisem wymogu zachowania terminu płatności należności rolnika ryczałtowego za produkty rolne. Oceniając zgodność z prawem powyższego zapatrywania stwierdzono, że sprowadza się ono w istocie do pozbawienia podatnika prawa do zwiększenia podatku naliczonego w przypadku uchybienia terminowi płatności. W ocenie Sądu wyrażonej w omawianym orzeczeniu taki rezultat wykładni nie zasługuje na akceptację, z uwagi na naruszenie fundamentalnej z punktu widzenia podatku od towarów i usług zasady neutralności tego podatku. Odwołując się do wyrażonej w preambule do dyrektywy 2006/112/WE zasady proporcjonalności zaznaczono, że ustalając, czy przepis prawa krajowego jest zgodny z tą zasadą, należy zbadać, czy środki, które wprowadza w życie, są właściwe do osiągnięcia wyznaczonego celu, oraz czy nie wykraczają poza to, co niezbędne do jego osiągnięcia. Zasada neutralności VAT wymaga, by prawo do odliczenia naliczonego podatku VAT zostało przyznane w razie spełnienia podstawowych wymagań, nawet jeśli podatnicy nie spełnili niektórych wymagań formalnych. W omawianym orzeczeniu odwołano się do orzecznictwa TS, w tym m.in., do wyroku z 26 czerwca 1990 r., C-8/89, wyroku z 26 marca 2015 r., C-499/13 oraz wyroku z 1 marca 2012 r., C-280/10. Omawiane orzeczenie odpowiada teżom zawartym w wyroku NSA z 2 marca 2016 r., I FSK 2014/14 oraz wyroku NSA z 9 maja 2013 r., I FSK 709/12. Przeciwny pogląd wyrażono z kolei w wyroku NSA z 16 grudnia 2009 r., I FSK 1376/08.

Komornik jako podatnik podatku od towarów i usług

Wyrok z 14 czerwca 2016r. (sygn.. akt I SA/Po 309/16).

W sprawie zawisłej przed Sądem pod sygn. akt I SA/Po 309/16, spór koncentrował się wokół dwóch zagadnień: po pierwsze, czy komornik jest adresatem normy z art. 15 ust. 1 i ust. 2 u.p.t.u., a zatem, czy działając jako organ egzekucyjny i dokonując czynności za które pobiera opłaty egzekucyjne, prowadzi w sposób samodzielny i niezależny działalność gospodarczą wykonywaną w ramach wolnego zawodu; po drugie, czy komornik podlega wyłączeniu z opodatkowania podatkiem od towarów i usług na podstawie art. 15 ust. 6 u.p.t.u., a zatem, czy działa jako organ władzy publicznej, w rozumieniu tego przepisu. Sąd dokonując analizy powyższych zagadnień uwzględnił treść, odpowiadających ww. przepisom prawa krajowego, przepisów art. 9 i art. 13 Dyrektywy 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE L z 2006 r. Nr 347/1 ze zm. - dalej w skrócie: „Dyrektywa 112”).

W ocenie Sądu istota rozstrzygnięcia o statusie komornika, jako podatnika w świetle art. 15 ust. 1 i 2 ustawy o PTU oraz art. 9 Dyrektywy 112, polega na należyтым wyważeniu kryteriów wskazanych przez TSUE w wyrokach zapadłych w sprawach C-276/14 (Gmina Wrocław przeciwko Ministrowi Finansów) i C-267/99 (Christiane Urbing-Adam), co zmierzać winno do ustalenia w jakiej sferze swojej działalności komornik wykonuje czynności samodzielnie, a w jakiej występuje w relacji podporządkowania. Zdaniem Sądu, dla kwalifikacji komornika, jako podatnika podatku od towarów i usług kluczowe znaczenie ma przesłanka niezależności, rozumiana przez TSUE jako istnienie pewnego podporządkowania. Ta przesłanka ma w sprawie decydujące znaczenie, ponieważ istnienie tego rodzaju podporządkowania w przypadku komornika nie powinno budzić żadnych wątpliwości. Podstawowe ograniczenie swobody (samodzielności, niezależności) wykonywanej przez komornika działalności, wynika z przyjętego przez ustawodawcę modelu nadzoru administracyjnego i judykacyjnego nad działalnością komornika. Sąd uznał, że spośród wskazanych przez TSUE kryteriów pozwalających uznać podmiot prawa publicznego za podatnika podatku od towarów i usług, za spełnione uznać można niektóre z nich, tj.: działanie na własny rachunek, działanie na własną odpowiedzialność (tu jednak z zastrzeżeniem współodpowiedzialności Skarbu Państwa), ponoszenie ryzyka gospodarczego, samodzielność w pobieraniu dochodu stanowiącego zasadnicze wynagrodzenie. Zdaniem Sądu, scharakteryzowana wyżej

działalność komornika, w zakresie przedmiotowym wyznaczonym w art. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (t. j.: Dz. U. z 2015 r., poz. 790 ze zm. - w skrócie: „u.k.s.e.”), nie spełnia podstawowego kryterium jakim jest wykonywanie działalności we własnym imieniu (komornik działa w imieniu Państwa) oraz brak niezależności, wynikającej z wyraźnego podporządkowania sądowi powszechnemu w ramach nadzoru judykacyjnego oraz prezesowi sądu w ramach nadzoru administracyjnego. Ponadto, z uwagi na ograniczenia w samodzielności wykonywania zawodu, brak jest też podstaw do zaliczenia komornika do tzw. wolnego zawodu lub zawodu uznanego za taki (zgodnie z art. 9 ust. 1 Dyrektywy 112). W ocenie Sądu można zasadnie twierdzić, że jest to zawód jedynie „zbliżony” do wolnych zawodów, zaś adekwatnym do przedstawionej wyżej charakterystyki działalności komornika, jest użyte przez ustawodawcę określenie „służba komornicza” (art. 15a ust. 1a pkt 2 u.k.s.e.). W konkluzji powyższych rozważań Sąd stwierdził, że komornik nie jest podatnikiem podatku od towarów i usług w świetle treści art. 15 ust. 1 i 2 u.p.t.u. oraz art. 9 ust. 1 Dyrektywy 112.

Odnosząc się do drugiego spornego w sprawie zagadnienia Sąd stwierdził, że komornik podlega wyłączeniu z opodatkowania podatkiem od towarów i usług na podstawie art. 15 ust. 6 tej ustawy. Zdaniem Sądu, komornik w zakresie w jakim działa jako organ egzekucyjny jest podmiotem prawa publicznego, który działa ponadto w charakterze organu władzy publicznej. Podkreślono, że komornik, jako organ egzekucyjny jest organizacyjnie i funkcjonalnie powiązany z władzą sądowniczą. Działając przy sądzie rejonowym, wchodzi w jego strukturę, stanowiąc pomocniczy organ wymiaru sprawiedliwości. W ocenie Sądu nie ma zatem uzasadnionych podstaw aby twierdzić, że komornik działając w analizowanym tu zakresie, nie wchodzi w skład administracji publicznej i nie jest podmiotem publicznym. W świetle poczynionych wywodów oraz treści art. 15 ust. 6 u.p.t.u. Sąd uznał, że komornik nie jest podatnikiem od podatku od towarów i usług. Podniesiono przy tym, że pobierając opłaty egzekucyjne za wykonane czynności (jako organu egzekucyjnego), nie wykonuje tych czynności na podstawie umów cywilnoprawnych.

Podatek od towarów i usług - moment powstania obowiązku podatkowego.

Wyrok z 11 października 2016 r. (sygn. akt I SA/Po 1/16).

W orzeczeniu tym Sąd rozważył problematykę możliwości zastosowania na fakturach dokumentujących doładowanie wieloaplikacyjnej, elektronicznej karty będącej m.in. nośnikiem biletów komunikacji miejskiej z opcją funkcji płatniczej (działającej na zasadzie przedpłaconej karty tzw. karty prepaid), do całości kwoty danego doładowania jednolitej stawki podatku od towarów i usług, przy uwzględnieniu, że kwoty tej nie można w dniu jej doładowania, powiązać z zakupem konkretnej usługi (opodatkowanej podatkiem od towarów i usług stawką 8% lub zwolnionej z opodatkowania).

Dokonując wykładni przepisu art. 19a ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (t. j. Dz. U. z 2011 r., Nr 177, poz. 1054, ze zm. - w skrócie: „u.p.t.u.”), przy uwzględnieniu wyroku ETS (obecnie TSUE) z dnia 21 lutego 2006 r. w sprawie C-419/02 (BUPA Hospitals Ltd, Goldsborough Developments Ltd przeciwko Commissioners of Customs & Excise), Sąd stwierdził, że obowiązek podatkowy na podstawie art. 19a ust. 8 u.p.t.u. powstaje jedynie wówczas, gdy zapłata dokonana przed wykonaniem dostawy lub świadczeniem usług, następuje w sytuacji, gdy wszelkie okoliczności mające znaczenie dla zaistnienia zdarzenia podatkowego, tzn. przyszłej dostawy lub świadczenia usług, są jednoznacznie i niezmiennie określone pod względem podmiotowym i przedmiotowym, a nie ma ona jedynie charakteru zabezpieczającego wykonanie, nie do końca jeszcze sprecyzowanej, czynności opodatkowanej. W świetle powyższego, Sąd uznał, że Minister Finansów zasadnie przyjął, że w momencie dokonania przez posiadacza karty jej doładowania Miasto Poznań nie może powiązać (przyporządkować) dokonanej wpłaty z konkretną usługą (opodatkowaną według określonej stawki podatku VAT lub zwolnioną z opodatkowania tym podatkiem). Zdaniem Sądu, z przedstawionego przez Miasto Poznań we wniosku stanu faktycznego, jednoznacznie wynika, że konkretyzacja przedmiotowa świadczonej usługi następuje nie z chwilą dokonania doładowania karty przez jej posiadacza, lecz dopiero z chwilą skorzystania przez niego z danej usługi (tj. przejazdów w lokalnym transporcie zbiorowym lub postojów w SPP, a w przyszłości: opłat za parkowanie na parkingach miejskich, opłat za wypożyczenie rowerów miejskich, innych opłat, np. z tytułu nabycia biletów do teatrów, pływalni, muzeów oraz innych placówek użyteczności publicznej). Zatem dopiero w momencie podjęcia decyzji przez użytkownika karty i realizacji transakcji o nabyciu określonej usługi następuje konkretyzacja podmiotowo - przedmiotowa świadczonej usługi. Ta chwila jest miarodajna dla zidentyfikowania

określonej w sposób jednoznaczny usługi, nabywanej przez użytkownika, a świadczonej przez miasto. Co w konsekwencji - dopiero wówczas powoduje - powstanie obowiązku podatkowego w podatku od towarów i usług, stosownie do art. 19a ust. 8 u.p.t.u.

Reasumując, Sąd uznał za prawidłowe stanowisko organu interpretacyjnego, zgodnie z którym sama czynność doładowania karty nie stanowi czynności podlegającej opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług, a w szczególności nie stanowi zaliczki na poczet czynności podlegającej opodatkowaniu. W takim przypadku, czynności doładowania karty nie dokumentuje się za pomocą faktury VAT. W szczególności, nie ma tutaj zastosowania art. 106b ust. 1 pkt 4 u.p.t.u. Ponadto Sąd podzielił pogląd organu, że w przedstawionym stanie faktycznym nie tylko nie jest dopuszczalne zastosowanie przez Miasto Poznań na fakturach dokumentujących doładowanie karty, wystawianych na żądanie posiadaczy kart, do całości kwoty danego doładowania jednolitej stawki podatku od towarów i usług, ale również nie jest dopuszczalne dokumentowanie kwoty doładowania karty za pomocą faktury VAT. Co istotne w stanie faktycznym wskazano, że możliwy jest zwrot niewykorzystanej kwoty doładowania na karcie w sytuacji likwidacji konta użytkownika. Zdaniem Sądu ta ostatnia okoliczność przesądza, że w istocie środki te nie stanowią w chwili doładowania ani przedpłaty, ani zaliczki na poczet konkretnej usługi, ale pozostają do dyspozycji przyszłego usługobiorcy jako depozyt, który może być wydatkowany w różnym czasie, a nawet zwrócony.

Podatek od towarów i usług - prawidłowe ustalenie obrotu z tytułu od sprzedaży przez wspólnotę mieszkaniową mediów do lokali mieszkalnych na cele mieszkaniowe

Wyrok z 2 czerwca 2016 r., (sygn. akt I SA/Po 2427/15).

W przedmiotowej sprawie Sąd rozstrzygał spór między wspólnotą mieszkaniową a Ministrem Finansów, którego istota koncentrowała się wokół wykładni zawartego w art. 113 ust. 2 pkt 2 lit. a) ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (t. j. Dz. U. z 2011 r., Nr 177, poz. 1054, ze zm. - w skrócie: „u.p.t.u.”) pojęcia „transakcji związanych z nieruchomościami”. W pierwszej kolejności Sąd rozważył, czy z uwagi na prawny status wspólnoty mieszkaniowej i

ustawowe relacje między wspólnotą a członkiem tej wspólnoty (właścicielem nieruchomości lokalowej), w okolicznościach opisanych we wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej, w ogóle można mówić o „transakcji”. Odwołując się do wyroku TSUE z dnia 16 kwietnia 2015 r., w sprawie C-42/14 (wyrok dostępny na stronie internetowej: www.curia.eu), wyroków Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2015 r., o sygn. akt I CSK 312/14, publ. LEX nr 1747547, i z dnia 15 maja 2014 r., o sygn. akt IV CSK 470/13, publ. LEX nr 1480192, a także przepisów ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne oraz ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, Sąd uznał, że wspólnota mieszkaniowa może występować wobec właściciela lokalu, który tę wspólnotę tworzy, jako odrębny podmiot, mogący być stroną transakcji. W związku z tym stwierdzono, że między wspólnotą a właścicielami lokali dojdzie do transakcji w rozumieniu art. 133 ust. 2 pkt 2 lit a) u.p.t.u. Jednocześnie Sąd uznał, że w rozpoznawanym przypadku odsprzedaż przez wspólnotę mediów (woda, ciepło i odprowadzanie ścieków) nie może być traktowana jako transakcja związana z nieruchomością, albowiem czynność ta nie ma ścisłego (bezpośredniego) związku z nieruchomością. W tym kontekście zwrócono uwagę, że przedmiotem transakcji odsprzedaży mediów nie jest nieruchomość, rozumiana jako element konstytutywny transakcji, gdyż takim podstawowym elementem świadczenia są: woda, ciepło i odprowadzanie ścieków. W konsekwencji Sąd stwierdził, że wartość ww. transakcji nie może być uwzględniona przez wspólnotę w wartości sprzedaży, o której mowa w art. 113 ust. 1 ustawy o VAT. Innymi słowy, obrót z tytułu odsprzedaży przez skarżącą mediów do lokali mieszkalnych na cele mieszkaniowe od dnia 1 stycznia 2014 r. nie jest wliczany do wartości sprzedaży, o której mowa w art. 113 ust. 1 u.p.t.u.

Problematyka związana z opodatkowaniem podatkiem VAT ponadlimitowanych świadczeń wykonywanych przez szpital.

Wyrok z 28 stycznia 2016 r., (sygn. akt I SA/Po 1192/15)

WSA uchylił interpretację Ministra Finansów z 24 lutego 2015 r. w przedmiocie podatku od towarów i usług. Sąd w uzasadnieniu wyroku wskazał, że zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt. 1 ustawy o VAT opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług podlegają

odpłatna dostawa towarów i odpłatne świadczenie usług na terytorium kraju. Przez dostawę towarów, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, rozumie się przeniesienie prawa do rozporządzania towarami jak właściciel (...) - art. 7 ust. 1. Natomiast przez świadczenie usług, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, rozumie się zgodnie z art. 8 ust. 1, każde świadczenie na rzecz osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, które nie stanowi dostawy towarów w rozumieniu art. 7, w tym również: świadczenie usług zgodnie z nakazem organu władzy publicznej lub podmiotu działającego w jego imieniu lub nakazem wynikającym z mocy prawa (8 ust. 1 pkt 3 ustawy o VAT) Zgodnie z art. 8 ust. 2 pojęcie "odpłatne świadczenie usług" użyte w art. 5 ust. 1 pkt 1 obejmuje również niektóre przypadki, gdy usługi świadczone są bez jakiegokolwiek odpłatności. Z konstrukcji podatku od towarów i usług wynika, że podatnik, który wykonuje czynności podlegające opodatkowaniu podatkiem VAT, zobowiązany jest opodatkować daną czynność w momencie powstania obowiązku podatkowego. Zgodnie z zasadą ogólną, zawartą w art. 19a ust. 1 ustawy o VAT, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą dokonania dostawy towarów lub wykonania usługi, z zastrzeżeniem ust. 5 i 7-11, art. 14 ust. 6, art. 20 i art. 21 ust. 1. Sąd stwierdził, że z powyższych przepisów wynika, aby powstał obowiązek podatkowy w podatku od towarów i usług, musi mieć miejsce odpłatna dostawa towarów lub odpłatne świadczenie usług. Nie można mówić o odpłatnym świadczeniu usług w rozumieniu art. 8 ustawy, w sytuacji braku jakiegokolwiek stosunku zobowiązaniowego łączącego strony tak jak to ma miejsce w przypadku ponadlimitowych świadczeń, które nie są wykonywane przez Szpital w stanie zagrożenia życia lub zdrowia i ostrego zespołu wieńcowego, których to świadczeń Szpital nie ma obowiązku udzielić. Niewątpliwie takie świadczenia ponadlimitowe stanowią usługi nieodpłatne, jako, że ich wykonanie nie wiąże się z obowiązkiem wypłaty należności na rzecz Szpitala. Nie są to również świadczenia usług zgodnie z nakazem organu władzy publicznej lub podmiotu działającego w jego imieniu lub nakazem wynikającym z mocy prawa (8 ust. 1 pkt 3). Szpital podejmuje się wykonania takich świadczeń dobrowolnie głównie z tego powodu, że wpływają one na zwiększenie limitu finansowania usług medycznych przez Fundusz w przyszłości. Dopiero w dacie akceptacji świadczenia przez Oddział NFZ świadczenie takie nabiera charakteru odpłatnego. Moment kiedy świadczenia takie staną się usługami o charakterze

odpłatnym podlegającymi opodatkowaniu VAT, jest momentem właściwym do rozpoznania obowiązku podatkowego w podatku od towarów i usług.

Podatek od towarów i usług - opodatkowanie czynności zbycia alternatywnych środków płatniczych bitcoin.

Wyrok z 29 listopada 2016r. (sygn. akt I SA/Po 2393/15).

Sąd oddalił skargę na interpretację indywidualną Ministra Finansów w przedmiocie podatku od towarów i usług w zakresie opodatkowania tym podatkiem czynności zbycia alternatywnych środków płatniczych bitcoin. Skarżąca wyjaśniła, że zamierza nabyć sprzęt komputerowy o znacznych mocach obliczeniowych i wydobywać (uwalniać) alternatywne środki płatnicze z systemu teleinformatycznego społeczności użytkowników alternatywnych środków płatniczych bitcoin, na podstawie zawartej ze wspólnotą umowy adhezyjnej. W przypadku pojawienia się użytkowników zainteresowanych nabyciem wydobytych bitcoinów, skarżąca zbędzie je odpłatnie na ich rzecz. Na tle przedstawionego stanu faktycznego skarżąca zwróciła się z pytaniem, czy zbycie alternatywnych środków płatniczych bitcoin podlega opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług w rozumieniu ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2011 r., nr 177, poz. 1054 ze zm.; dalej: „u.p.t.u.”). Zdaniem skarżącej, bitcoin nie jest ani towarem ani usługą w rozumieniu ww. ustawy, stąd nie podlega opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług. Odmienne stanowisko w tej sprawie zajął Minister Finansów wskazując, że czynności opisane przez skarżącą mają charakter świadczenia usług w rozumieniu art. 8 ust. 1 u.p.t.u.

Uzasadniając wyrok Sąd wskazał, że Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku z 22 października 2015 r. wydanym w sprawie o sygn. akt C-264/14 orzekł, że „artykuł 2 ust. 1 lit. c) dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. U. L. 347, s. 1) należy interpretować w ten sposób, że stanowią odpłatne świadczenie usług w rozumieniu tego przepisu transakcje, polegające na wymianie waluty tradycyjnej na jednostki wirtualnej waluty bitcoin i odwrotnie, dokonywane za zapłatą kwoty odpowiadającej marży wynikającej z różnicy pomiędzy ceną, po jakiej dany przedsiębiorca nabywa waluty, a ceną, po jakiej je sprzedaje klientom. Sąd

zaznaczył, że wyrok ten zapadł w stanie faktycznym nieco odbiegającym od stanu faktycznego rozpatrywanej sprawy, gdyż chodziło o wymianę waluty tradycyjnej na walutę bitcoin i pobieranie z tego tytułu marży, jednakże TSUE jednoznacznie wskazał, że zbywanie bitcoinów jest świadczeniem usług. W cytowanym wyroku TSUE orzekł, że świadczenie usług jest dokonywane „odpłatnie” w rozumieniu art. 2 ust. 1 lit. c) dyrektywy 2006/112/WE i w konsekwencji jest opodatkowane podatkiem od towarów i usług tylko wówczas, gdy istnieje bezpośredni związek pomiędzy świadczoną usługą a wynagrodzeniem otrzymanym przez podatnika. Tego rodzaju bezpośredni związek ma miejsce, gdy pomiędzy usługodawcą a usługobiorcą istnieje stosunek prawny, w ramach którego następuje wymiana świadczeń wzajemnych. TSUE uznał, że transakcje będące przedmiotem postępowania głównego stanowią świadczenie usług dokonywane za wynagrodzeniem, które wykazuje bezpośredni związek ze świadczoną usługą, czyli odpłatne świadczenie usług w rozumieniu art. 2 ust. 1 lit. c) dyrektywy 2006/112/WE.

Na poczet rozpatrywanej sprawy Sąd wskazał, że czym innym są czynności niepodlegające VAT, a czym innym czynności zwolnione z podatku od towarów i usług. Art. 5 u.p.t.u. zawiera przedmiotowy zakres opodatkowania podatkiem od towarów i usług, zaś szczegółowe kategorie przedmiotu opodatkowania tym podatkiem zostały określone w kolejnych przepisach ww. ustawy (np. art. 7, art. 8). Zatem czynności bądź sytuacje wyszczególnione w tych przepisach są czynnościami bądź sytuacjami podlegającymi opodatkowaniu ww. podatkiem, tym samym objętymi zakresem stosowania u.p.t.u. Dopiero kolejną kwestią jest kwestia wysokości samego podatku, tj. opodatkowania określoną stawką VAT, bądź zwolnienia z tego podatku. I tak, m. in. rozdział 2 działu VIII u.p.t.u. dotyczy zwolnień z podatku VAT. Sąd zaznaczył, że czynności zwolnione z VAT są czynnościami podlegającymi VAT, które posiadają określoną stawkę podatku VAT, jednak na podstawie m. in. art. 43 u.p.t.u. są czynnościami zwolnionymi z tego podatku. Co do zasady, w wyniku zastosowania zwolnienia podatkowego dana czynność nie podlega opodatkowaniu, mimo że generalnie mieści się w zakresie przedmiotowym i podmiotowym opodatkowania. Nie oznacza to jednak, że dana czynność nie jest w ogóle objęta zakresem u.p.t.u., czy też że żadne przepisy tej ustawy nie znajdują do niej zastosowania. W każdym przypadku bowiem do czynności zwolnionej z podatku zastosowanie znajduje co najmniej jeden przepis ustawy – ten, który stanowi o

zwolnieniu podatkowym (por. A. Bartosiewicz, VAT. Komentarz, wyd. LEX a Wolters Kluwer business, Warszawa 2014, str. 569).

W ww. wyroku Trybunał wskazał, że świadczenie usług, które polega na wymianie walut tradycyjnych na jednostki wirtualnej waluty bitcoin i odwrotnie, dokonywane za zapłatą kwoty odpowiadającej marży wynikającej z różnicy pomiędzy ceną, po jakiej dany przedsiębiorca nabywa waluty, a ceną, po jakiej je sprzedaje klientom, stanowi transakcje zwolnione z podatku od wartości dodanej w rozumieniu przepisu artykułu 135 ust. 1 lit. e) dyrektywy Rady 2006/112/WE. Sąd podkreślił, że skarżąca postawiła jednak pytanie, czy zbycie alternatywnych środków płatniczych „bitcoin” podlega opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług. Kwestia wysokości ewentualnego opodatkowania nie była więc problemem przez skarżącą poruszonym, zatem Minister wydając interpretację, problemu wysokości stawki podatku bądź zwolnienia spornej czynności przedstawionej we wniosku przez skarżącą z tego podatku, w ogóle nie rozpatrywał. W tym kontekście Sąd zaznaczył, że organ dokonujący interpretacji jest związany przedstawionym we wniosku stanem faktycznym oraz treścią postawionego pytania, w związku z czym Minister Finansów dokonał prawidłowej wykładni art. 8 ust. 1 u.p.t.u. uznając, że stanowisko skarżącej jest nieprawidłowe, a co za tym idzie, czynność zbycia waluty wirtualnej bitcoin w okolicznościach opisanych we wniosku, będzie stanowiła czynność podlegającą opodatkowaniu podatkiem VAT, jako odpłatne świadczenie usług.

Podatek od towarów i usług - odmowa prawa od odliczenia podatku naliczonego z uwagi na brak oryginałów faktur lub ich duplikatów.

Wyrok 15 listopada 2016r. (sygn. akt I SA/Po 442/16).

W uzasadnieniu przedmiotowego rozstrzygnięcia Sąd podkreślił, że przepis art. 88 ust. 3a ustawy z dnia 11.03.2004r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2004r. nr 54, poz. 535 ze zm.), dalej "u.p.t.u." stanowi, kiedy faktury nie stanowią podstawy do odliczenia podatku naliczonego; w przepisie tym akcentuje się kwestię rzetelności faktur, czy faktura odzwierciedla rzeczywistą transakcję nabycia towaru lub usługi wykorzystanej do czynności opodatkowanej.

W ocenie Sądu powołane przez organy przepisy art. 112 u.p.t.u. oraz § 21 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie zwrotu

podatku niektórym podatnikom, wystawiania faktur, sposobu ich przechowywania oraz listy towarów i usług, do których nie mają zastosowania zwolnienia od podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2008r., nr 212, poz. 1337, ze zm.), nie stanowią podstawy do zakwestionowania prawa do odliczenia podatku naliczonego, tylko i wyłącznie z powodu okazania kopii faktur zamiast ich oryginałów. Zdaniem Sądu nie można z przyczyn formalnych (nawet jeśli prawo krajowe nakłada na podatników określone obowiązki formalne) odmówić podatnikowi prawa do odliczenia podatku naliczonego, jeśli przyznanie prawa do odliczenia podatku naliczonego mieściłoby się w schemacie tegoż podatku. Organy nie wykazały, że podatnik w miesiącu odliczenia podatku nie dysponował oryginałem faktury. Nie zakwestionowały również rzetelności transakcji udokumentowanych w toku postępowania kserokopiami faktur, tj. nie podważyły faktu, że podatnik nabył towary, które służyły czynnościom opodatkowanym, nie zakwestionowały strony podmiotowej transakcji, kwoty należnej z tytułu sprzedaży, w tym wysokości podatku należnego wykazanego przez wystawcę faktury. Tym samym można przyjąć, że organy nie zakwestionowały autentyczności, czyli pewności co do tożsamości dokonującego dostawy, jak i integralności treści przedłożonych kserokopii faktur, to jest okoliczności, że nie zmieniono żadnych danych, które posiada faktura wystawiona przez dostawcę. Te okoliczności mają istotne znaczenie przy ocenie prawa podatnika do odliczenia podatku naliczonego.

Zdaniem Sądu, jeśli kopia faktury, którą dysponuje podatnik odpowiada oryginałowi, posiada wszystkie elementy wskazane w przepisach prawa i nie ma wątpliwości, że wystawiono fakturę, która była podstawą odliczenia podatku naliczonego w związku z nabyciem towarów (usług), które są (były) wykorzystane do czynności opodatkowanych, nie ma podstaw prawnych do zakwestionowania prawa do odliczenia podatku naliczonego. Jeśli rzetelność przedłożonego dokumentu budzi jakiegokolwiek wątpliwości organu, to zgodnie z art. 122 O.p. może zwrócić się do wystawcy faktury o potwierdzenie wystawienia faktur.

Sąd podkreślił również, że w sytuacji kiedy organ podatkowy nie posiada żadnych informacji o kontrahentach podatnika, określając zobowiązanie podatkowe, może przyjąć podatek należny wynikający z deklaracji, uznając, że w wyniku samoobliczenia podatnik wykazał wszystkie transakcje opodatkowane i prawidłowo obliczył podatek, a wobec braku dokumentów źródłowych związanych z nabyciem towarów i usług oraz ewidencji zakupu nie uwzględnić podatku naliczonego

wykazanego w złożonych deklaracjach. Należy się zgodzić z organem, że zgodnie z art. 122 i 187 § 1 O.p. organy podatkowe mają obowiązek podejmować wszelkie działania zmierzające do wyjaśnienia stanu faktycznego, ale nie są zobowiązane do nieograniczonego poszukiwania dowodów, tym bardziej gdy określone okoliczności są znane wyłącznie podatnikowi. Jednakże, jeśli organ jest w stanie ustalić wysokość podatku naliczonego od zakupu towarów i usług wykorzystywanych do czynności opodatkowanych udokumentowanych fakturą, to organ zgodnie z art. 122 O.p. jest zobowiązany do przeprowadzenia wszelkich dostępnych dowodów, nawet gdy podatnik w postępowaniu przyjmuje postawę bierną i nie przedkłada w toku postępowania faktur, które stanowiły podstawę odliczenia podatku naliczonego. W sytuacji, gdy podmiot, od którego skarżący nabywał towary handlowe był znany nie tylko podatnikowi, ale również organowi podatkowemu nie można przyjąć za słuszny argument, że organ podatkowy nie mógł przeprowadzić w tym zakresie postępowania, ponieważ były to okoliczności znane wyłącznie podatnikowi. Sąd podkreślił, że postawa podatnika nie zwalnia organów podatkowych od rzetelnego prowadzenia postępowania i zebrania wszystkich dowodów mających istotne znaczenie dla sprawy, a bez wątplenia wysokość podatku naliczonego przy nabyciu towarów i usług wykorzystanych do czynności opodatkowanych jest istotną okolicznością, ponieważ zapewnia prawidłowe określenie zobowiązania podatkowego, z poszanowaniem zasady neutralności tego podatku dla podatnika. W ocenie Sądu, jeśli znany jest organowi podmiot, który dokonywał na rzecz podatnika dostaw towarów związanych z działalnością gospodarczą, które to towary podatnik następnie wykorzystał do wykonywania czynności opodatkowanych, od których podatek należny został wykazany, to organ nie może zignorować tej wiedzy w postępowaniu podatkowym, którego przedmiotem jest określanie zobowiązania podatkowego bądź wysokości nadwyżki podatku naliczonego nad należnym.

Potwierdzenie cech konstrukcyjnych pojazdu wydane przez stację kontroli pojazdów powinno być traktowane jako środek dowodowy do wykazania wymaganych cech pojazdu, a nie jako warunek, którego niespełnienie powoduje pozbawienie podatnika prawa do pełnego odliczenia VAT.

Wyrok z 26 stycznia 2016 r., (sygn. akt I SA/Po 1073/15).

WSA uchylił interpretację Ministra Finansów z dnia 12 lutego 2015 r. w przedmiocie podatku od towarów i usług. Sąd wyjaśnił, że prawo do odliczenia podatku naliczonego przy nabyciu towarów i usług jest podstawą systemu podatku od wartości dodanej. Wszelkie przepisy prawa krajowego, które zawierają ograniczenia, czy też zakazy odliczenia podatku naliczonego, stanowią odstępstwo od zasady neutralności podatku od wartości dodanej. Do przepisów takich należy m.in. art. 86a ust.1 ustawy o VAT, wydany na podstawie Decyzji Rady z dnia 17 grudnia 2013 r. Zgodnie z art. 1 ust. 1 decyzji Rady Rzeczpospolita Polska została upoważniona do ograniczenia do wysokości 50% prawa do odliczenia VAT od zakupu, nabycia wewnątrzwspólnotowego, przywozu, wynajmu lub leasingu silnikowych pojazdów drogowych, a także VAT naliczanego od wydatków związanych z tymi pojazdami, jeśli pojazd nie jest używany wyłącznie do celów działalności gospodarczej. Art. 1 ust. 3 decyzji precyzuje, że ograniczenie do wysokości 50%, o którym mowa, nie ma zastosowania do VAT naliczonego od wydatków, które są w całości związane z działalnością gospodarczą podatnika. Celem decyzji Rady było zapobieżenie odliczania całego podatku naliczonego z tytułu nabycia samochodów (pojazdów), a także wydatków związanych z tymi pojazdami, których rodzaj (funkcjonalność) nie determinuje konieczności wykorzystywania ich jedynie w działalności gospodarczej podatnika, umożliwiając również ich wykorzystywanie poza tą działalnością. Żadne ograniczenia w odliczeniu podatku nie dotyczą pojazdów samochodowych, które są wykorzystywane wyłącznie do działalności gospodarczej podatnika. W grupie pojazdów, uznawanych za wykorzystywane wyłącznie do działalności gospodarczej podatnika mieszczą się pojazdy o konstrukcji wskazującej na ich podstawowe przeznaczenie do celów gospodarczych, wykluczającej ich użycie do celów prywatnych lub powodującej, że ewentualny użytek do celów prywatnych będzie nieistotny. Między innymi są to pojazdy samochodowe, inne niż osobowe, mające jeden rząd siedzeń, który oddzielony jest od części przeznaczonej do przewozu ładunków ścianą lub trwałą przegrodą z otwartą częścią przeznaczoną do przewozu ładunków. Sąd stwierdził, że opisany we wniosku samochód spełnia zapis art. 86a ust. 4 pkt.2 w zw. z ust. 9 punkt 1 lit. b ustawy o VAT. Spełnienie wymogów art. 86a ust. 9 ustawy o VAT zostało potwierdzone dodatkowymi badaniami technicznymi oraz adnotacją w dowodzie rejestracyjnym pojazdu. Na rozprawie pełnomocnik skarżącej oświadczył, że nastąpiło to po upływie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy nowelizującej. W ocenie Sądu okoliczność ta nie miała

jednak znaczenia. Przeprowadzenie dodatkowego badania technicznego nie jest warunkiem, którego niedopełnienie lub spełnienie z opóźnieniem skutkuje utratą prawa do pełnych odliczeń podatku VAT. O prawie do dokonywania takich odliczeń, dzięki uznaniu za pojazd samochodowy wykorzystywany wyłącznie do wykonywania działalności gospodarczej podatnika, decyduje posiadanie przez pojazdy samochodowe określonych przepisami cech. Skoro zaś cechy konstrukcyjne pojazdu wskazują, że może on być wykorzystywany wyłącznie do działalności gospodarczej należy przyjąć, że nałożenie na podatnika obowiązku wynikającego z art. 86a ust 10 ustawy o VAT, tj wykonania dodatkowego badania technicznego ma na celu umożliwienie podatnikowi wykazanie spełnienia wymagań określonych w ust 9 art. 86a ustawy o VAT, a nie jest warunkiem dającym uprawnienie do pełnego odliczenia podatku naliczonego z tytułu wydatków związanych z tym pojazdem. Potwierdzenie cech konstrukcyjnych pojazdu, które wykluczają jego użycie do celów niezwiązanych z działalnością gospodarczą wydane przez stację kontroli pojazdów powinno być traktowane jako środek dowodowy do wykazania wymaganych cech pojazdu, a nie jako warunek, którego niespełnienie powoduje pozbawienie podatnika prawa do pełnego odliczenia VAT.

Podatek dochodowy od osób fizycznych - Odsetki za nieterminowe uiszczenie ceny za zbyte akcje.

Wyrok z 14 grudnia 2016r. (sygn. akt I SA/Po 1336/15).

Sąd uwzględnił uchwałę z dnia 06 czerwca 2016 r. o sygn. akt II FPS 2/16 (publ. ONSAIWSA 2016/6/87), w której Naczelny Sąd Administracyjny orzekł, że odsetki za nieterminowe uiszczenie ceny za zbyte akcje powinny zostać zaliczone do przychodów z innych źródeł, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 9 w związku z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 ze zm. - dalej: „u.p.d.o.f.”).

Mając na uwadze treść powołanej uchwały, która przyczyniła się do usunięcia rozbieżności orzeczniczych w poruszonym zagadnieniu, Sąd orzekający stwierdził, że poddana sądowej kontroli decyzja Dyrektora Izby Skarbowej, jak i poprzedzającą ją decyzja organu I instancji odpowiadają prawu. Trafnie bowiem organy podatkowe wskazały, że przychód z tytułu odsetek za zwłokę w zapłacie za zbyte akcje należy

zaliczyć do przychodów z innych źródeł. Odsetki te zostały zatem przez stronę skarżącą zasadnie wykazane do opodatkowania w pierwotnie złożonej deklaracji PIT-36, jako przychód podlegający opodatkowaniu na zasadach ogólnych, z uwagi na co brak jest przesłanek do stwierdzenia nadpłaty podatku w tym zakresie.

W konsekwencji Sąd stwierdził, że organy podatkowe prawidłowo zakwalifikowały przychód uzyskany z tytułu odsetek za opóźnienie w zapłacie należności za sprzedane akcje jako przychód z innego źródła - art. 10 ust. 1 pkt 9 u.p.d.o.f.

Kwestia podatkowej kwalifikacji w podatku dochodowym od osób fizycznych kosztów paliwa i innych wydatków eksploatacyjnych związanych z eksploatacją samochodu służbowego udostępnionego pracownikom także do celów prywatnych

Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 4 listopada 2015 r., sygn. akt I SA/Po 460/15

W przedmiotowej sprawie skarżąca spółka udostępnia swoim pracownikom nieodpłatnie samochody służbowe do wykorzystywania do celów prywatnych, co jest uregulowane w porozumieniach z pracownikami. Porozumienia te przewidują m.in., że wszystkie koszty eksploatacyjne, w tym koszty paliwa, ponoszone są przez pracodawcę. W związku z powyższym, skarżąca w skierowanym do Ministra Finansów wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej przepisów prawa podatkowego zadała pytania, czy wysokość ryczału ustalona w art. 12 ust. 2a u.p.d.o.f. obejmuje także świadczenie obejmujące ponoszenie przez pracodawcę kosztów paliwa i innych kosztów eksploatacyjnych oraz czy koszty wydatków na paliwo i inne wydatki eksploatacyjne związane z eksploatacją samochodu służbowego udostępnionego pracownikom także do celów prywatnych stanowią podatkowe koszty uzyskania przychodu pracodawcy w rozumieniu art. 15 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

W ocenie skarżącej spółki, ryczał ustalony w art. 12 ust. 2a u.p.d.o.f. dotyczy całości otrzymywanego świadczenia, a nie jest możliwe oddzielenie wykorzystania paliwa do celów prywatnych od wykorzystania paliwa do celów służbowych w przypadku, gdy samochód jest wykorzystywany przez pracownika do celów prywatnych po godzinach pracy. Nadto koszty wydatków na paliwo i innych wydatków eksploatacyjnych stanowią podatkowe koszty uzyskania przychodu w

rozumieniu art. 15 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, bowiem nie stanowią wyjątku wskazanego w art. 16 ust. 1 tej ustawy. Minister Finansów działający przez organ upoważniony – Dyrektora Izby Skarbowej w Poznaniu – uznał stanowisko skarżącej za nieprawidłowe w części dotyczącej obowiązku ustalenia nieodpłatnego świadczenia związanego z ponoszeniem przez spółkę kosztów użytkowania samochodu służbowego przez pracownika do celów prywatnych obejmujących koszty paliwa.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu oparł swoje rozstrzygnięcie na przepisie art. 12 ust. 2a ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz.U. z 2012 r., poz. 361 ze zm., zwana dalej u.p.d.o.f.)

W ocenie Sądu nie ma uzasadnienia, aby wydatki na paliwo uznać za odrębne świadczenie, bowiem nie jest możliwe wykorzystywanie samochodu bez zakupu paliwa. Wysokość ryczałtu została powiązana z pojemnością silnika samochodu, która warunkuje zużycie paliwa. Nadto zwrot kosztów używania samochodu prywatnego do celów służbowych obejmuje wszystkie koszty, w tym koszty paliwa. Nie jest możliwe ustalenie, jaka część paliwa znajdującego się w baku została przekazana na cele prywatne, a jaka na cele służbowe.

Mając na uwadze powyższe, Sąd uchylił zaskarżoną interpretację.

Kwalifikacja otrzymanych kwot z tytułu umowy nieodpłatnego oddania jednej lub kilku żeńskich komórek jajowych jako przychodu podlegającego opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych.

Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 25 maja 2016 r., I SA/Po 409/16

W toku postępowania podatkowego poprzedzającego wydanie zaskarżonej decyzji ustalono, że skarżąca otrzymała zryczałtowane wynagrodzenie, które w jej ocenie ma charakter rekompensaty, o której mowa w art. 12 Dyrektywy 2004/23/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie ustalenia norm jakości i bezpiecznego oddawania, pobierania, testowania, przetwarzania, konserwowania, przechowywania i dystrybucji tkanek i komórek ludzkich (Dz. U. UE. poz. 102 nr 48 ze zm. – dalej jako: „dyrektywa 2004/23/WE”). W umowie zawartej przez skarżącą z przychodnią zawarto zapis, zgodnie z którym przychodnia

zobowiązała się do pokrycia wszelkich kosztów związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem stymulacji oraz punkcji, do których należą m.in.: dojazdy, zakwaterowanie, koszty leków i diety. W umowie określono koszty z powyższego tytułu w sposób zryczałtowany. W ocenie skarżącej, mając na uwadze, że rekompensata dla dawczyni wypłacana jest zgodnie z zasadą niedochodowości wynikającą ze wskazanej powyżej dyrektywy nie podlega ona opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych. W ocenie orzekających w sprawie organów podatkowych brak jest regulacji prawnych stanowiących źródło prawa krajowego, regulujących kwestię opodatkowania przychodów dawczyni komórek jajowych z tytułu otrzymywanego zwrotu kosztów nieodpłatnego ich przekazania. Powołując się na zasadę legalizmu stwierdzono, że dopóki w ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jedn. Dz. U. z 2000 r., nr 14 poz. 176 ze zm. – dalej w skrócie: „ustawa o PDOF”), ustawodawca nie wprowadzi stosownych uregulowań prawnych dotyczących kwestii zakwalifikowania świadczeń pieniężnych wypłacanych w związku z oddawaniem tkanek i komórek, moc wiążącą mają przepisy tej ustawy w obecnym kształcie, nie zawierające żadnych zwolnień dla przychodów uzyskanych z tego tytułu. Oceniając zgodność z prawem zaskarżonej decyzji WSA w Poznaniu wyjaśnił, że zgodnie z art. 12 dyrektywy 2004/23/WE, Państwa Członkowskie podejmują starania w celu zagwarantowania dobrowolnego i honorowego oddawania tkanek i komórek. Dawcy mogą otrzymywać rekompensatę, która ogranicza się wyłącznie do zwrotu wydatków i zadośćuczynienia za niewygodę związane z oddawaniem tkanek i komórek. Państwa Członkowskie określają warunki, na których podstawie można udzielić rekompensaty (ust. 1). Państwa Członkowskie podejmują wszystkie, niezbędne środki w celu zagwarantowania, że każdego rodzaju promocja oraz działania publiczne wspierające oddawanie tkanek i komórek ludzkich wypełniają wytyczne lub przepisy ustawodawcze ustanowione przez Państwa Członkowskie. Takie wytyczne lub przepisy ustawodawcze włączają właściwe ograniczenia lub zakazy w sprawie ogłaszania potrzeby lub dostępności tkanek i komórek ludzkich z zamiarem zaoferowania, lub uzyskania zysków pieniężnych lub porównywalnych korzyści. Państwa Członkowskie podejmują starania w celu zagwarantowania, że pobieranie tkanek i komórek ludzkich przeprowadza się w oparciu o zasadę niedochodowości (ust. 2). W ocenie tutejszego Sądu w sprawie spełnione zostały wszystkie przesłanki nakazujące bezpośrednio stosowanie przepisów powołanej ostatnio dyrektywy. Tym

niemniej jednak z zasady niedochodowości pobierania tkanek i komórek ludzkich wyrażonej w dyrektywie 2004/23/WE nie można wywieść obowiązku zastosowania przez krajowe organy podatkowe zwolnienia uzyskanego z tego źródła przychodu (dochodu) z podatku. W omawianym orzeczeniu wskazano również, że rozstrzygnięcie sprawy wymaga rozważenia czy wyrażona w dyrektywie 2004/23/WE zasada niedochodowości pobierania tkanek i komórek ludzkich nie oznacza, że w stanie prawnym obowiązującym od dnia, w którym Polska uchybiła obowiązkowi implementacji postanowień tego aktu, czerpanie przychodów (dochodów) z tego rodzaju czynności mogło być przedmiotem prawnie skutecznej umowy. W tym kontekście zaznaczono, że wskazana ostatnio dyrektywa nie tylko formułowała zasadę niedochodowości, ale także nakładała na Państwa Członkowskie obowiązek przyjęcia ograniczeń lub zakazów w sprawie ogłaszania potrzeby lub dostępności tkanek i komórek ludzkich z zamiarem zaoferowania, lub uzyskania zysków pieniężnych lub porównywalnych korzyści. Dawcy mogli natomiast otrzymywać rekompensatę, która ogranicza się wyłącznie do zwrotu wydatków i zadośćuczynienia za niewygody związanych z oddawaniem tkanek i komórek. Państwa Członkowskie miały określić warunki, na których podstawie można udzielić rekompensaty. Z postanowień dyrektywy 2004/23/WE wynikał zatem zakaz czerpania przez dawców zysków z tytułu oddawania tkanek i komórek. Zaznaczono przy tym, że tego rodzaju czyny nie były w Polsce penalizowane w okresie, którego dotyczy zobowiązanie podatkowe określone w zaskarżonej decyzji. Stosowne przepisy karne znalazły się dopiero w ustawie z dnia 25 czerwca 2015 r. o leczeniu niepłodności (Dz. U. poz. 1087). Formułując wytyczne co do dalszego postępowania wskazano, że obowiązkiem organu podatkowego będzie ustalenie, czy przypisanie skarżącej przychodu z tytułu odpłatnego oddania komórek wobec możliwości bezpośredniego stosowania przepisów dyrektywy 2004/23/WE mogło być przedmiotem prawnie skutecznej umowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o PDOF, zgodnie z którym przepisów ustawy nie stosuje się do przychodów wynikających z czynności, które nie mogą być przedmiotem prawnie skutecznej umowy. W poddanej sądowej kontroli sprawie wobec uchybienia obowiązkowi implementacji powołanej ostatnio dyrektywy skarżąca miała prawo w relacji państwo-obywatel powołać się na wynikające z niej zasady. W zawisłej przed sądem sprawie doszło do sytuacji, w której państwo, uchybiając obowiązkowi implementacji zasady niedochodowości przy pobieraniu tkanek i komórek, czerpie jednocześnie dochód

podatkowy z uzyskanego z tego źródła przychodu, mimo obowiązku wprowadzenia regulacji ograniczających lub zakazujących m.in. oferowanie lub uzyskiwanie zysków pieniężnych lub porównywalnych korzyści z udostępnienia tkanek i komórek ludzkich. Podobnego rodzaju spór stanowił przedmiot wyroków WSA w Łodzi z dnia 28 października 2015 r., I SA/Łd 756/16, z dnia 20 sierpnia 2015 r., I SA/Łd 658/15 oraz z dnia 14 października 2014 r., I SA/Łd 689/14 przy czym orzeczenia te zapadły w odniesieniu do interpretacji indywidualnych, które uchylono z uwagi na naruszenie prawa procesowego.

Określenie momentu zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów wydatków poniesionych na nabycie skryptu dłużnego oraz określenie daty powstania przychodu podatkowego w związku z płatnościami dokonywanymi przez emitenta skryptów dłużnych.

Wyrok z 12 grudnia 2016 r., (sygn. akt I SA/Po 992/16)

W przedmiotowej sprawie Sąd badał, czy Minister Finansów w wydanej interpretacji podatkowej zasadnie stwierdził, że ustalenie momentu powstania przychodu podatkowego w związku z płatnościami dokonywanymi przez emitenta skryptów dłużnych, następuje na podstawie art. 12 ust. 3 w zw. z art. 12 ust. 3e ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (t. j. Dz. U. z 2014 r., poz. 851 ze zm. - w skrócie: „u.p.d.o.p.”), co oznaczałoby, że przychód ten następuje każdorazowo w dacie otrzymania zapłaty. Istota sporu związana była z wykładnią przepisu art. 12 ust. 3a u.p.d.o.p., a także dotyczyła kwestii - czy wynik tej wykładni możliwy jest do zaakceptowania w świetle powołanej przez podatnika zasady symetrii przychodów i kosztów uzyskania przychodów, którą podatek wywodził z art. 7 u.p.d.o.p.

Dokonując wykładni art. 12 ust. 3a u.p.d.o.p. Sąd stwierdził, że prawidłowo organ uznał, uwzględniając charakter uzyskiwanych przez spółkę przychodów powstałych w związku z otrzymaniem środków pieniężnych z tytułu spłaty wartości nominalnej skryptu bądź spłaty całości skryptu przed terminem jego wykupu, że uzyskany w ten sposób przychód nie następuje w wyniku wydania towaru, czy zbycia prawa majątkowego. Ponadto za trafne uznano stanowisko organu, zgodnie z którym realizacja uprawnień wynikających z posiadania skryptów dłużnych nie może być

także utożsamiana z wykonaniem usługi. W związku z powyższym Sąd stwierdził, że źródłem przychodu nie są zdarzenia wskazane w art. 12 ust. 3a u.p.d.o.p., a zatem przepis ten nie może znaleźć w sprawie zastosowania. Jednocześnie podniesiono, że zasadnie organ wskazał na mający zastosowanie w opisanych okolicznościach art. 12 ust. 3e u.p.d.o.p., który nie budzi wątpliwości interpretacyjnych i jasno wskazuje na moment rozpoznania przychodu, którym w opisanych okolicznościach będzie data otrzymania zapłaty. W ocenie Sądu przedstawionego wyniku wykładni art. 12 ust. 3a u.p.d.o.p. nie może zmienić treść i wykładnia powołanych przez skarżącą, w ramach reguł wykładni systemowej wewnętrznej, przepisów art. 12 ust. 4 pkt 6a i art. 15 ust. 4 w zw. z art. 16 ust. 1 pkt 8 u.p.d.o.p.

Ponadto Sąd stwierdził, że uzyskany wynik wykładni przepisu art. 12 ust. 3a u.p.d.o.p. nie sprzeciwia się zasadzie symetrii przychodów i kosztów ich uzyskania, którą podatnik wywodził z art. 7 u.p.d.o.p., wskazując dodatkowo na regulacje z art. 15 ust. 4 i art. 16 ust. 1 pkt 8 tej ustawy. W tym kontekście wskazano, że powołana zasada nie została wyrażona wprost w przepisach u.p.d.o.p., jako zasada ogólnie obowiązująca. Sąd zaznaczył przy tym, że organ interpretacyjny trafnie odwołał się do art. 7 ust. 1 i 2 u.p.d.o.p., jako regulacji stanowiącej punkt wyjścia dla określenia zakresu przedmiotowego podatku dochodowego od osób prawnych. Zdaniem Sądu, jeżeli ustawodawca oznaczył w sposób szczególny moment zaliczenia wydatków do kosztów uzyskania przychodów (jak czyni to w art. 16 ust. 1 pkt 8 u.p.d.o.p.), to nie uzasadnia to jeszcze twierdzenia, że ten sam moment należy ustalić w stosunku do uzyskanych z tego samego źródła przychodów, jeżeli nie pozwala na to przepis szczególny. Takim przepisem jest art. 12 ust. 3e w zw. z art. 12 ust. 3 u.p.d.o.p., i nie ma podstaw znajdujących uzasadnienie w powołanych przez podatników dyrektywach wykładni, do odmowy stosowania tego przepisu przez odwołanie się do ogólnej konstrukcji przedmiotu opodatkowania, zawartej w przepisie art. 7 ust. 1 i 2 u.p.d.o.p. Sąd nie znalazł podstaw do akceptacji stanowiska podatnika, który z treści art. 7 ust. 1 i 2 u.p.d.o.p. wywodził zasadę usuwającą kolizję między wynikiem wykładni norm z art. 12 ust. 3e w zw. z art. 12 ust. 3, a wynikiem wykładni normy z art. 12 ust. 3a u.p.d.o.p.

Prawo zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów przez współnika spółki komandytowej powstałej na skutek przekształcenia spółki komandytowo-akcyjnej

wydatków poniesionych przez spółkę komandytowo-akcyjną przed dniem przekształcenia.

Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 11 lutego 2016 r., I SA/Po 2030/15

W omawianym orzeczeniu WSA w Poznaniu orzekł o zgodności z prawem indywidualnej interpretacji przepisów prawa podatkowego, wydanej na wniosek osoby fizycznej będącej współnikiem spółki komandytowej powstałej z przekształcenia spółki komandytowo-akcyjnej. Spółka przekształcana przed przekształceniem poniosła koszty w celu osiągnięcia przychodów lub zachowania albo zabezpieczenia źródła przychodów. W związku z przekształceniem nie zamykano ksiąg rachunkowych, a na dzień przekształcenia w spółce przekształcanej wystąpiła nadwyżka kosztów uzyskania przychodów nad przychodami, co wynikało z sezonowego charakteru prowadzonej działalności. W ocenie wnioskodawcy był on uprawniony do zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów, proporcjonalnie do swojego prawa w udziale w zyskach kosztów poniesionych przez spółkę komandytowo-akcyjną biorąc pod uwagę m.in., że koszty te nie są kosztami bezpośrednio związanymi z przychodem osiągniętym przez spółkę przekształcaną. Oceniając zgodność z prawem zaskarżonej interpretacji WSA w Poznaniu w omawianym orzeczeniu zaznaczył, że w przedstawionym stanie faktycznym spółka komandytowo-akcyjna – jako podatnik podatku dochodowego od osób prawnych – w 2014 r. do przekształcenia w spółkę komandytową zaliczyła poniesione wydatki do kosztów uzyskania przychodów na podstawie przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. W ocenie tutejszego Sądu, organ podatkowy w zaskarżonej interpretacji prawidłowo wywiódł, że decydujące znaczenie dla oceny możliwości zaliczenia przez skarżącego poniesionych kosztów do kosztów uzyskania przychodu ma moment ich poniesienia. Z uwagi na powyższe skarżącemu nie będzie przysługiwało prawo do zaliczenia do kosztów uzyskania przychodu, kosztów, które zostały poniesione przez spółkę komandytowo-akcyjną przed jej przekształceniem w spółkę komandytową. Koszty te zostały już uwzględnione w przychodach odrębnego podatnika podatku dochodowego od osób prawnych, tj. spółki komandytowo-akcyjnej i mają wpływ na określenie wysokości dochodu tego podmiotu. Stwierdzono przy tym, że przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 613 ze zm.), nie modyfikują zasad zaliczania kosztów do kosztów uzyskania przychodów. Z przepisów tych nie można wywieść, że koszty

poniesione przez inny podmiot (poprzednika prawnego) i zaliczone do kosztów uzyskania tego innego podmiotu, mogą być także zaliczone do kosztów uzyskania przychodu następcy prawnego. Analogiczny pogląd został zajęty w wyroku WSA w Poznaniu z dnia 27 kwietnia 2016 r., I SA/Po 2028/15.

Zasady kwalifikowania wydatków jako bezpośrednich lub pośrednich kosztów uzyskania przychodów.

Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 12 maja 2016 r., I SA/Po 264/16

Omawiane orzeczenie zapadło na skutek rozpoznania skargi na indywidualną interpretację przepisów prawa podatkowego. We wniosku o wydanie interpretacji przedstawiono opis stanu faktycznego oraz zdarzenia przyszłego, zgodnie z którym skarżąca prowadzi działalność w zakresie sprzedaży hurtowej jaj. W toku swojej działalności skarżąca nabywa kury nioski mające kilkanaście tygodni. W wieku ok. 80 tygodni kury są już niewydajne z uwagi na co, zamierzano dokonać ich sprzedaży. W trakcie utrzymywania stada kur skarżąca ponosi koszty paszy, wynagrodzeń pracowników i składek na ubezpieczenie społeczne, czynszu najmu fermy, a ponadto usług weterynaryjnych, usług remontowych, wody, usług energii elektrycznej, usług laboratoryjnych oraz unieszkodliwiania odpadów. W ocenie organu podatkowego wyrażonej w poddanej sądowej kontroli interpretacji, koszty paszy, wody i energii elektrycznej związane z utrzymaniem stada kur stanowią koszty bezpośrednio związane z uzyskaniem przychodu, bowiem warunkują one bezpośrednio uzyskanie przychodu ze sprzedaży. Z kolei wydatki na nabycie kur uznano za wydatki pośrednio związane z przychodem, bo nie są one powiązane z jednym konkretnym przychodem. Za koszty pośrednie uznano również koszty czynszu najmu fermy, koszty usług weterynaryjnych, usług remontowych, usług laboratoryjnych oraz unieszkodliwiania odpadów. Nie zgodzono się ze skarżącą, że koszty pośrednie stanowią koszt uzyskania przychodu w dacie ich poniesienia rozumianej jako moment fizycznego zaksięgowania dokumentów zakupu w księgach rachunkowych. W ocenie organu podatkowego przepisy o rachunkowości decydują, na który dzień ujmuje się w księgach rachunkowych koszt, przesądzając tym samym o dacie jego poniesienia. Dnia tego nie należy przy tym utożsamiać z dniem faktycznego księgowania kosztów. Rozpoznając skargę na wydaną przez organ podatkowy

interpretację indywidualną tutejszy Sąd zauważył, że na gruncie ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2014 r., poz. 851 ze zm. – dalej jako: „u.p.d.o.p.”), ustawodawca dokonał podziału kosztów na koszty bezpośrednio związane z przychodami oraz koszty inne niż koszty bezpośrednio związane z przychodami. Podział ten ma charakter dychotomiczny. Na gruncie reguł wykładni językowej poprzez koszt bezpośrednio związany z przychodem należy rozumieć wydatek, który ściśle, bez żadnego pośrednictwa powiązany jest z odpowiadającym mu przychodem. W orzecznictwie wskazuje się z kolei, że w przypadku, gdy dany wydatek dotyczy szerszego spektrum aktywności gospodarczej podatnika i nie można go powiązać ze skonkretyzowanym przychodem, zasadna jest jego kwalifikacja do kosztów innych niż bezpośrednio związane z przychodem. Kierując się powyższymi argumentami wywiedziono, że w sytuacji, gdy jednostkowy uzasadniony racjonalnie i gospodarczo wydatek może według zasad logicznego rozumowania oraz doświadczenia życiowego służyć osiągnięciu czy też zabezpieczeniu więcej niż jednego konkretnie zidentyfikowanego przychodu należy przyjąć, że nie jest on kosztem uzyskania przychodu bezpośrednio związanym z określonym przychodem, zatem należy rozpoznać go jako koszt uzyskania przychodu inny niż związany bezpośrednio z przychodami. Z uwagi na powyższe za nieprawidłowe uznano stanowisko organu podatkowego w zakresie, w jakim koszty zakupu paszy, wody i energii elektrycznej związane z utrzymaniem stada kur uznano za koszty bezpośrednio związane ze sprzedażą, wskazując, że wydatki te nie pozostają w związku jedynie z przychodem ze sprzedaży jaj, ani jedynie z przychodem ze sprzedaży samej kury, tylko związane są z obydwoima wskazanymi powyżej przychodami. W omawianym wyroku wyjaśniono także, że w art. 15 ust. 4e u.p.d.o.p., ustawodawca, definiując pojęcie poniesienia kosztu odwołał się do pewnych pojęć, znanych przepisom o rachunkowości i niezdefiniowanych w ustawie podatkowej jak rezerwy czy bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów. W odniesieniu do tych wyrażań niezbędne jest odwołanie się przy ich wykładni do przepisów ustawy o rachunkowości. Brak jest podstaw, aby analogicznego zabiegu dokonywać w odniesieniu do pojęcia kosztu jako kosztu ujętego w księgach rachunkowych. Wskazany przepis nie zawiera odesłania do zasad ustalania poniesienia kosztu na podstawie przepisów prawa bilansowego, lecz odwołuje się do momentu wykonania ściśle określonej czynności związanej z prowadzeniem ksiąg rachunkowych. Z uwagi na powyższe przyjęto, że za dzień poniesienia kosztu należy

uznać dzień wpisania do ksiąg rachunkowych wydatku na podstawie otrzymanej faktury lub innego dowodu w przypadku braku faktury. W omawianym orzeczeniu odwołano się do wyroku NSA z 30 marca 2016 r., II FSK 182/14, wyroku NSA z 01 kwietnia 2015 r., II FSK 841/13 oraz wyroku NSA z 01 kwietnia 2015 r., II FSK 1604/13. Odmienny pogląd w zakresie momentu rozpoznania pośredniego kosztu uzyskania przychodu wyrażono w wyroku WSA w Gdańsku z 30 września 2015 r., I SA/Gd 1032/15 oraz wyroku WSA w Gdańsku z 11 października 2010 r., I SA/Gd 885/10.

Podstawa prawna ustalania kosztów uzyskania przychodów w sytuacji zbycia akcji spółki komandytowo-akcyjnej będącej podatnikiem podatku dochodowego od osób prawnych, objętych przed uzyskaniem przez tą spółkę podmiotowości prawnej na gruncie ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2014 r. poz. 851 ze zm. – dalej jako: „u.p.d.o.p.”).

Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 21 stycznia 2016 r., I SA/Po 1805/15

Wskazane orzeczenie zapadło na skutek rozpoznania skargi wniesionej na indywidualną interpretację przepisów prawa podatkowego, w której to realiach osoba prawna była komplementariuszem oraz akcjonariuszem spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowo-akcyjnej. Skarżąca rozważała zbycie wszystkich bądź też części akcji określonej serii celem ich umorzenia. Objęcie akcji miało miejsce w okresie kiedy spółka komandytowo-akcyjna była podmiotem transparentnym podatkowo. Zbycie akcji miało zaś mieć miejsce w stanie prawnym, w którym spółki komandytowo-akcyjne były już podatnikami podatku dochodowego od osób prawnych. W ocenie skarżącej koszt uzyskania przychodów z tytułu zbycia omawianych akcji winien zostać ustalony w oparciu o art. 15 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 12 ust. 1 pkt 7 u.p.d.o.p. Tymczasem w ocenie organu podatkowego koszty uzyskania przychodu muszą odpowiadać rzeczywiście poniesionym kosztom na objęcie akcji. W ocenie Sądu wyrażonej w omawianym orzeczeniu istota sporu w sprawie sprowadzała się do wykładni art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku tonażowym (Dz. U.

z 2013 r., poz. 1387), zgodnie z którym, jeżeli akcje lub udział w spółce komandytowo-akcyjnej posiadającej siedzibę lub zarząd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zostały nabyte lub objęte przed dniem, w którym spółka ta stała się podatnikiem podatku dochodowego od osób prawnych, przychód wspólnika z tytułu odpłatnego zbycia tych akcji pomniejsza się o wydatki na nabycie lub objęcie akcji lub udziału w takiej spółce oraz o określoną zgodnie z art. 5 ustawy wymienionej w art. 1 albo art. 8 ustawy wymienionej w art. 2 część odpowiadającą uzyskanej przez wspólnika przed dniem, w którym spółka komandytowo-akcyjna stała się podatnikiem podatku dochodowego od osób prawnych, nadwyżce przychodów nad kosztami ich uzyskania, pomniejszonej o wypłaty dokonane z tytułu udziału w takiej spółce i wydatki niestanowiące kosztów uzyskania przychodu. Spór w sprawie dotyczył tego czy użyty w przytoczonym przepisie zwrot "wydatki na objęcie akcji" należy rozumieć jako – wydatki rzeczywiście poniesione, czy też – jak wywodziła skarżąca definicji tego zwrotu należy poszukać w u.p.d.o.p. W ocenie Sądu powołany ostatnio przepis zawiera przepis regulujący sytuację intertemporalną, tzn. sytuację, w której określone zdarzenie o charakterze ciągłym, rodzące konsekwencje prawne (w tym przypadku konsekwencje prawnopodatkowe), zapoczątkowane zostało pod rządami "starej" ustawy i jest kontynuowane po zmianie prawa. Przepisem tym ustawodawca rozstrzygnął, że w przypadku takim nie znajdą zastosowania ani przepisy ustawy "starej", tj. przepisy u.p.d.o.p., w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2013 r., ani przepisy ustawy "nowej", tj. u.p.d.o.p., w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2014 r. Sytuacja prawnopodatkowa podmiotu ukształtowana została normą wynikającą z przytoczonego przepisu. Stwierdzono przy tym, że z treści omawianej regulacji nie sposób wywieść, że zwrot "wydatki na objęcie akcji" jedynie odsyła do definicji zawartej w u.p.d.o.p., a zwłaszcza art. 15 ust. 1k pkt 1 tej ustawy. Wyrażony w omawianym orzeczeniu pogląd zostały podzielony w wyroku WSA w Rzeszowie z dnia 01 grudnia 2016 r., I SA/Rz 835/16.

Podatek dochodowy od osób prawnych - korekta przychodów w sytuacji przekształcenia się przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną wykonującą we własnym imieniu działalność gospodarczą w jednoosobową spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością (niepełna sukcesja podatkowa)

Wyrok z 8 marca 2016 r., (sygn. akt I SA/Po 1459/15)

W przedmiotowej sprawie Sąd dokonując wykładni przepisu art. 93a § 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 613 ze zm. - dalej w skrócie: „O.p.”), który obowiązuje od dnia 1 stycznia 2013 r. i określa skutki podatkowe przekształcenia osoby fizycznej prowadzącej we własnym imieniu działalność gospodarczą w jednoosobową spółkę kapitałową, zaakcentował, że kwestia sukcesji podatkowej w tym przypadku została ukształtowana specyficznie. Ustawodawca nie zdecydował się bowiem na pełną sukcesję podatkową, lecz na sukcesję, która nie obejmuje zobowiązań, a jedynie prawa. W związku z tym Sąd stwierdził, że nie można uznać spółki z ograniczoną odpowiedzialnością powstałej w wyniku przekształcenia się przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną wykonującą we własnym imieniu działalność gospodarczą za sukcesora na zasadach takich, jak w przypadku innych podmiotów prawa handlowego, a więc zarówno uznając sukcesję zupełną (prawa i obowiązki), jak i automatyczną, nie wymagającą wydawania decyzji przez organ podatkowy. W ocenie Sądu, wskazany wyżej wybiórczy, niepełny charakter sukcesji podatkowej, wpływa na sposób rozliczenia wystawionych przez spółkę faktur korygujących. Odwołując się do ugruntowanej linii orzeczniczej (wyrok NSA z dnia 25 kwietnia 2014 r., sygn. akt II FSK 4/13; wyrok NSA z dnia 3 listopada 2015 r., sygn. akt II FSK 1861/13) Sąd uznał za wadliwe stanowisko, zgodnie z którym, faktura korygująca wielkość przychodu należnego powinna być rozliczona w dacie jej wystawienia, albowiem jej wystawienie odnosi się wyłącznie do uprzednio wykazanych przychodów. W ocenie Sądu powyższa zasada nie ulega modyfikacji w przypadku niepełnej sukcesji podatkowej, o której mowa w art. 93a § 4 O.p. Decydującym argumentem na rzecz korekty „bieżącej” nie mogą być okoliczności związane z faktem wykreślenia z ewidencji działalności gospodarczej działalności osoby fizycznej i wystąpieniem ewentualnej nadpłaty, jako skutku dokonanej korekty. Konsekwencją przyjęcia pełnej sukcesji w zakresie praw podatkowych, w tym wystawienia faktury korygującej, jest także prawo dokonania korekty rozliczenia podatku za poprzednie okresy rozliczeniowe (przed przekształceniem), skoro istotą przekształcenia jest ciągłość (kontynuacja) działalności gospodarczej prowadzonej dotychczas przez osobę fizyczną. Ponadto zwrócono uwagę, że konsekwencją niepełnej sukcesji podatkowej (tylko „w zakresie praw”) jest również to, że spółka będzie sukcesorem osoby fizycznej m.in. w kwestii wystawiania faktur korygujących

do faktur wystawionych przed przekształceniem pod warunkiem, że korekta ta nie spowoduje powstania zaległości podatkowych u osoby fizycznej.

Uznanie przez Ministra Finansów, działającego przez organ upoważniony – Dyrektora Izby Skarbowej w Poznaniu, w wydanej interpretacji indywidualnej, opłaty za wynajem centrum danych (ang. renting datacenter) za użytkowanie lub prawo do użytkowania urządzenia przemysłowego w myśl art. 21 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych

Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 11 maja 2016 r., sygn. akt I SA/Po 1766/15

W przedmiotowej sprawie we wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej przepisów dotyczącej podatku dochodowego od osób prawnych w zakresie poboru zryczałtowanego podatku dochodowego skarżąca spółka wskazała, że należy do belgijskiej grupy kapitałowej, dla której dużą część usług z zakresu IT prowadzi spółka z siedzibą w Belgii. Podmiot ten zbudował centrum danych („datacenter”), a więc grupę serwerów połączonych ze sobą sieciowo. Centrum to znajduje się w Belgii, natomiast jest zdalnie udostępniane skarżącej – poprzez oddanie miejsca na przestrzeni dyskowej serwerów, wykorzystywanej m.in. do korzystania z programów i poczty elektronicznej. Kontrolę pracy urządzeń wchodzących w skład centrum danych sprawuje podmiot belgijski, a skarżąca ponosi odpłatność za wynajem centrum danych. Wobec powyższego spółka zadała pytanie, czy opłaty te należy traktować jako użytkowanie lub prawo użytkowania urządzenia przemysłowego w myśl art. 21 ust. 1 u.p.d.o.p.

Zdaniem skarżącej nie jest ona zobowiązana do pobrania zryczałtowanego podatku dochodowego na podstawie art. 26 u.p.d.o.p. W ocenie Ministra Finansów stanowisko skarżącej spółki było nieprawidłowe, bowiem najem centrum danych należy traktować jako użytkowanie urządzenia przemysłowego.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu oparł swoje rozstrzygnięcie na art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2, art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 851 ze zm., zwanej dalej u.p.d.o.p.) oraz art. 12 ust. 3 Konwencji między Rzeczpospolitą Polską a

Królestwem Belgii w sprawie unikania podwójnego opodatkowania oraz zapobiegania oszustwom podatkowym i uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku z dnia 20 sierpnia 2001 r. (Dz.U. z 2004 r., Nr 211, poz. 2139, zwanej dalej UPO)

Sąd po odniesieniu się do odpowiedniego w sprawie przepisu UPO wskazał, iż kluczową kwestią w sprawie jest możliwość uznania centrum danych, tj. dużej grupy serwerów służących do spełniania określonych funkcji, za urządzenie przemysłowe. Sąd stwierdził, odnosząc się do wykładni językowej pojęcia „urządzenia przemysłowego”, że zespół serwerów nie pełni pomocniczej funkcji w ramach ciągu działań mechanicznych lub chemicznych służących do masowej produkcji towarów i nie jest urządzeniem przemysłowym. Sąd zaznaczył jednak, że przedmiotem rozważań nie była kwestia uznania centrum danych za urządzenie handlowe czy należności licencyjnych w związku z usługami zarządzania i kontroli czy przetwarzania danych.

Mając powyższe na względzie, Sąd uchylił zaskarżoną interpretację.

Podatek dochodowy od osób prawnych - możliwość zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów odszkodowań

Wyrok z 11 maja 2016 r., (sygn. akt I SA/Po 1714/15).

W przedmiotowej sprawie Sąd badał, czy Minister Finansów w wydanej interpretacji podatkowej zasadnie stwierdził, że odszkodowania wypłacane przez skarżącą spółkę na rzecz jej klientów, w związku ze szkodami powstającymi w procesie świadczenia usług logistycznych, na skutek uznania roszczenia klienta za zasadne, po przeprowadzeniu postępowania reklamacyjnego oraz na skutek podjęcia decyzji biznesowych, nie mogą być zaliczone do kosztów uzyskania przychodów.

Rozstrzygając powyższą kwestię Sąd stwierdził, że skoro spółka wypłaca odszkodowanie z powodu wystąpienia po stronie jej kontrahenta szkody, to w ten sposób przyznaje, że jest ku temu podstawa. W związku z tym taki wydatek spełnia dyspozycję z art. 16 ust. 1 pkt 22 u.p.d.o.p., gdyż podstawą wypłaty odszkodowania jest szkoda powstała w wyniku obiektywnie wadliwie wykonanej usługi. W rezultacie

sporny wydatek z mocy tego przepisu jest wyłączony z możliwości zaliczenia do kosztów uzyskania przychodu. Zdaniem Sądu organ interpretacyjny prawidłowo wskazał, że nie kwestionując sensu ekonomicznego poniesionego wydatku, czy też racjonalności podejmowanych przez przedsiębiorcę decyzji gospodarczych i ich efektywności, dokonał jedynie analizy, czy ów wydatek znajduje się w katalogu wydatków nieuznawanych za koszt uzyskania przychodów (art. 16 ust. 1 u.p.d.o.p.), mając na uwadze celowość wydatku w granicach wyznaczonych przez art. 15 ust. 1 u.p.d.o.p.

Ponadto Sąd, na tle przedstawionego we wniosku przez skarżącą stanu faktycznego, stwierdził, że powstają istotne wątpliwości, czy w zakresie wydatków, które spółka ponosi z tytułu odszkodowań wypłacanych tytułem decyzji biznesowych, istnieje związek z prowadzoną działalnością gospodarczą. W tym kontekście Sąd zauważył, że strona wprost wskazuje, że podejmując decyzję biznesową o wypłacie bliżej nieokreślonej kwoty nie bada, czy rzeczywiście przyczyniła się do powstania szkody. Stwierdza bowiem, że sprawnie zorganizowany proces reklamacyjny sprzyja utrzymaniu dobrych relacji z kontrahentami, reputacji skarżącej na rynku, jako wiarygodnego partnera biznesowego, wywiązującego się ze swoich zobowiązań. Uwzględniając te wyjaśnienia skarżącej Sąd stanął na stanowisku, że w takiej sytuacji nie sposób przesądzić, czy wypłacane przez spółkę świadczenie jest w istocie odszkodowaniem, czy wydatkiem na reprezentację, czy też powstaje ono z innego tytułu, wymykającego się spod kontroli. W związku z powyższym Sąd wyraził wątpliwość, czy wydatek ten w ogóle stanowi dla spółki koszt podatkowy. Jednocześnie Sąd stwierdził, że gdyby uznać stanowisko skarżącej za prawidłowe i podzielić jej pogląd, co do możliwości zaliczenia do kosztu podatkowego odszkodowania wypłacanego na podstawie decyzji biznesowej to wówczas, pod „przykrywką” odszkodowań podatnicy mogliby wypłacać swoim kontrahentom różnego rodzaju świadczenia, których nie można byłoby w żaden sposób zweryfikować, a jednocześnie czerpaliby z tego tytułu profity w postaci prawa do obniżenia podstawy opodatkowania. Powyższe zdaniem Sądu, prowadziłyby do obejścia prawa, stąd nie zasługuje na akceptację. W ocenie Sądu, jeżeli skarżąca chce utrzymać swoich największych kontrahentów (bo tylko w stosunku do nich zamierza wypłacać odszkodowania tytułem decyzji biznesowych), to winna to czynić innymi klarownymi sposobami, a nie w istocie kosztem Skarbu Państwa. Jednocześnie Sąd nie zakwestionował, iż wypłata rzekomego odszkodowania jest

dla skarżącej ekonomicznie racjonalna, a wyłącznie stwierdził, że nie można w istocie temu wydatkowi jednoznacznie przypisać związku z prowadzoną przez spółkę działalnością.

Podatek od nieruchomości - zakwalifikowanie gruntu jako przedmiotu opodatkowania związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Wyrok z 17 sierpnia 2016r. (sygn. akt I SA/Po 116/16).

Istota sporu w przedmiotowej sprawie sprowadzała się do rozstrzygnięcia wątpliwości, czy obiekt na nieruchomości strony skarżącej może być uznany za budynek i jest związany z prowadzeniem działalności gospodarczej, co uzasadniałoby zastosowanie podwyższonych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości.

Sąd orzekający stwierdził, że w świetle wykładni art. 1a ust. 1 pkt 3) ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 ze zm. – dalej: „u.p.o.l.”), aby można było mówić o gruncie i budynkach związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej muszą być spełnione łącznie następujące przesłanki: 1) grunt i budynki muszą znajdować się w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą (z wyjątkiem budynków mieszkalnych oraz gruntów związanych z tymi budynkami) oraz 2) przedmiot opodatkowania jest i może być wykorzystywany do prowadzenia działalności gospodarczej ze względów technicznych.

W badanej sprawie zarówno nieruchomość gruntowa, jak i położone na niej zabudowania od chwili przejęcia od dłużnika za długi nigdy nie były i nadal nie są wykorzystywane do prowadzenia działalności gospodarczej, obiekt ten został przejęty w stanie nie pozwalającym na prowadzenie działalności gospodarczej. Zdaniem składu orzekającego, organy nie zbadały, czy nieruchomość stanowi enklawę wśród innych nieruchomości.

W kontekście powyższych rozważań skład orzekający zwrócił uwagę na pogląd wyrażony przez Naczelnego Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 18 lipca 2013 r. o sygn. II FSK 3212/12, że przy ustalaniu, czy zachodzi wyjątek określony w art. 1a ust. 1 pkt 3) u.p.o.l., a dotyczący niemożności wykorzystywania przedmiotów

opodatkowania w działalności gospodarczej ze „względów technicznych”, należy w każdej konkretnej sprawie dokonać ustaleń faktycznych dotyczących rodzaju prowadzonej przez podatnika działalności gospodarczej, obiektywnego (niezależnego od woli podatnika) oraz trwałego charakteru przeszkód uniemożliwiających prowadzenie tej działalności na danej nieruchomości, a także ustaleń obejmujących istnienie tych przeszkód w roku podatkowym, którego dotyczy postępowanie. Zatem to czy grunt może być zakwalifikowany jako przeznaczony na cele prowadzenia działalności musi być każdorazowo zbadane przez organy podatkowe w danym, konkretnym przypadku.

Podatek od spadków i darowizn - możliwości zastosowania zwolnienia od podatku od spadku i darowizn związanego z nabyciem własności gruntów, stanowiących gospodarstwo rolne

Wyrok z 8 listopada 2016r. (sygn. akt I SA/Po 2454/15).

W przedmiotowym postępowaniu spór toczył się wokół możliwości zastosowania zwolnienia od podatku od spadku i darowizn uregulowanego w art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. z 2009 r., nr 93, poz. 768 ze zm.; dalej „u.p.s.d.”), a więc związanego z nabyciem własności gruntów, stanowiących gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym, pod warunkiem, że w wyniku nabycia zostanie utworzone lub powiększone gospodarstwo rolne, a powierzchnia gospodarstwa rolnego utworzonego lub powstałego w wyniku powiększenia będzie nie mniejsza niż 11 ha i nie większa niż 300 ha oraz gospodarstwo to będzie prowadzone przez nabywcę przez okres co najmniej 5 lat od dnia nabycia. W uzasadnieniu Sąd podkreślił, że z ww. przepisu wynika, iż nabywana nieruchomość w chwili nabycia powinna stanowić gospodarstwo rolne lub jego część w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2006 r., nr 136, poz. 969 ze zm.; dalej „u.p.r.”) albo powinna wejść w skład istniejącego gospodarstwa rolnego będącego własnością nabywcy (warunek pierwszy) oraz że to gospodarstwo rolne będzie prowadzone przez nabywcę co najmniej 5 lat od dnia nabycia (warunek drugi). W stanie faktycznym sprawy skarżąca nabyła udział w gospodarstwie rolnym, zatem

rozstrzygnięcia wymagała kwestia, czy nabyła ona nieruchomości, czy jej część. Odwołując się do definicji nieruchomości zawartej w art. 46 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2016, poz. 380 ze zm.; dalej „K.c.”) Sąd wskazał, że nieruchomości, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1 u.p.s.d., to części powierzchni ziemskiej stanowiące odrębny przedmiot własności. Sąd zwrócił również uwagę, że w 4 ust. 1 pkt 1 u.p.s.d. ustawodawca zwalnia od podatku nabycie własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości lub jej części wraz z częściami składowymi, nie precyzując przy tym pojęcia „części nieruchomości”, zatem możliwe są dwa rozumienia tego pojęcia. W pierwszym zwrot ten oznacza fizycznie wydzieloną z nieruchomości jej część, czyli oznaczoną na skutek podziału odrębną działkę gruntową. W drugim oznacza udział w nieruchomości, przy czym udział we współwłasności nieruchomości musi być wydzielony do wyłącznego użytkowania (podział quo ad usum), aby można było obliczyć powierzchnię tej części nieruchomości. Tak wydzielona część nieruchomości musi spełniać kryterium rodzajowe użytków rolnych. Ponadto na wydzielonej powierzchni nabywca musi prowadzić gospodarstwo rolne przez okres co najmniej 5 lat. Rozważając kwestię, czy nabyta część nieruchomości w chwili jej nabycia jest częścią gospodarstwa rolnego należy sprawdzić, czy powierzchnia użytkowana przez nabywcę w wyniku podziału do używania spełnia kryteria gospodarstwa rolnego o jakim mowa w art. 2 ust. 1 u.p.r., a więc czy nabyty udział stanowił użytki rolne o łącznej powierzchni przekraczającej 1 ha lub 1 ha przeliczeniowy.

W sprawie rozpoznawanej przez Sąd spadkodawczyni we własnoręcznie napisanym testamencie zdecydowała o powołaniu do dziedziczenia czterech spadkobierczyń, wskazując nie ich udziały w spadku, lecz konkretne działki wchodzące w skład gospodarstwa rolnego, którego była właścicielką. Z uwagi na przepis art. 961 K.c. Sąd Rejonowy w S. stwierdził nabycie spadku na podstawie testamentu na rzecz spadkobierczyń wymienionych w tym testamencie w częściach ułamkowych, przy czym części te nie były równe, lecz odpowiadały stosunkowi wartości przeznaczonych im w testamencie przedmiotów majątkowych. Z zeznań skarżącej oraz pozostałych spadkobierczyń wynikało, że w ramach podziału odziedziczonego gospodarstwa rolnego ad usum skarżąca otrzymała działkę wskazaną dla niej w testamencie. Zdaniem Sądu dowody zebrane przez organy podatkowe potwierdzały, że skarżąca w wyniku podziału do korzystania odziedziczonego przez cztery spadkobierczynie gospodarstwa rolnego, otrzymała

przewidzianą dla niej przez zmarłą działkę nr [...] B i tę działkę użytkowała, zajmując się domem, budynkami gospodarczymi i ogrodem. Powierzchnia tej działki wynosi 2424 m², tj. 0,2424 ha czyli 0,2989 ha przeliczeniowego i w tej sytuacji nie spełnia pierwszego z warunków zastosowania zwolnienia z art. 4 ust. 1 pkt 1 u.p.s.d., a mianowicie nabyty przez skarżącą w drodze dziedziczenia udział w nieruchomości w chwili nabycia (tj. otwarcia spadku) nie stanowił części gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym, gdyż są to zabudowane użytki rolne o powierzchni poniżej 1 ha, jak i 1 ha przeliczeniowego.

Zmiana klasyfikacji gruntu, a przesłanki nieważności decyzji w sprawie wymiaru podatku rolnego i podatku od nieruchomości.

Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 11 maja 2016 r., sygn. akt III SA/Po 1063/15:

We wskazanym powyżej wyroku przedmiotem kontroli była decyzja w przedmiocie stwierdzenia nieważności decyzji w sprawie wymiaru podatku rolnego i podatku od nieruchomości za rok 2011. Organ podatkowy wskazał na dokonaną w 2006 roku zmianę klasyfikacji gruntu skarżącego, powodującą konieczność objęcia go podatkiem od nieruchomości - zamiast podatkiem rolnym. W ocenie organu podatkowego przyjęcie w 2011 roku do opodatkowania tego gruntu jako rolny stanowi rażące naruszenie art. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (tekst jedn. Dz. U. z 2006 r. Nr 136, poz. 969 ze zm. zm.) oraz art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (tekst jedn. Dz. U. z 2010 r. Nr 193, poz. 1287 ze zm.), a także rażące naruszenie art. 122 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r., poz. 613 ze zm., dalej: „O.p.”).

Sąd wskazał, powołując się na powyższe regulacje, że co prawda dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków mają pierwszorzędne znaczenie przy określeniu, któremu z podatków – podatkowi od nieruchomości, czy podatkowi rolnemu – podlega dany grunt, jednakże przy wydaniu decyzji wymiarowej w kontrolowanej sprawie nie doszło do rażącego naruszenia prawa, o którym stanowi art. 247 § 1 pkt. 3 O.p. O rażącym naruszeniu prawa nie świadczy bowiem sytuacja, w której organ podatkowy przy wymiarze podatku rolnego i podatku od nieruchomości, co prawda

opiera się na danych z ewidencji gruntów i budynków, lecz na danych niewłaściwych - na przykład nieaktualnych. Taka sytuacja nie świadczy o takim naruszeniu norm postępowania, które godzi wprost w samą decyzję, a o naruszeniu - zwłaszcza art. 122 oraz art. 187 § 1 O.p., które może, lecz nie musi mieć wpływu na zawarte w decyzji rozstrzygnięcie. Aby bowiem stwierdzić wówczas, że dane z ewidencji gruntów i budynków, na których oparł się organ podatkowy przy wymiarze podatku są nieaktualne i nie powinny stanowić podstawy tego wymiaru, konieczne staje się przeprowadzenie dodatkowego postępowania wyjaśniającego, które będzie zmierzało w szczególności do wykazania danych właściwych, to jest aktualnych dla okresu objętego wymiarem podatku, i stwierdzenia czy i w jakim zakresie dane te różnią się od danych przyjętych za podstawę wymiaru podatku. W postępowaniu szczególnym, jakim jest postępowanie o stwierdzenie nieważności nie ma miejsca na weryfikowanie ustaleń faktycznych dokonanych przez organ podatkowy w postępowaniu wymiarowym (tak wyrok NSA z dnia 19 października 2006 r., sygn. akt I FSK 104/06).

Prezentowane w omówionym wyroku zagadnienie ma istotne znaczenie dla możliwości stosowania przez organ podatkowy trybu nadzwyczajnego stwierdzenia nieważności decyzji, względem decyzji wymiarowej w podatku rolnym lub podatku od nieruchomości z uwagi na pierwotne przyjęcie nieprawidłowych danych z ewidencji gruntów lub budynków. Zasluguje ono na uwagę nie tylko ze względu na swój niewątpliwy walor merytoryczny, lecz także z tego powodu, że dotyczy ono nagannej praktyki organów podatkowych polegającej na nadużywaniu trybów nadzwyczajnych celem wymiaru właściwego podatku (zob. zwłaszcza wyrok WSA w Poznaniu z dnia 29 października 2015 r., sygn. akt III SA/Po 316/15, por. także m.in. wyrok WSA w Poznaniu z dnia 24 maja 2016 r., sygn. akt III SA/Po 174/16).

Zmniejszenie podstawy opodatkowania w razie dokonania darowizny z poleceniem, które nie umniejsza wartości nabytych rzeczy i praw.

Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 14 stycznia 2016 r., I SA/Po 1734/15

W toku postępowania podatkowego zakończonego wydaniem decyzji stanowiącej przedmiot skargi w omawianej sprawie ustalono, że w dniu 25 lipca 2010

r. pomiędzy skarżącą a jej rodzicami została zawarta umowa darowizny. Z umowy tej wynikało, że skarżąca wspólnie z mężem miała zamiar nabycia nieruchomości. Celem darowizny było przekazanie obdarowanej środków pieniężnych na nabycie tejże nieruchomości. W umowie darowizny wskazano, że jej część obdarowana winna przekazać sprzedającej nieruchomość, natomiast pozostała część miała zostać przekazana mężowi skarżącej. W dniu otrzymania przez skarżącą kwoty darowizny, dokonano przelewu części z tej kwoty na rachunek męża, przy czym dzień później dokonano przelewu na rzecz sprzedającej nieruchomość. Istota sporu w omawianej sprawie sprowadzała się do ustalenia czy organy podatkowe zgodnie z prawem ustaliły podstawę opodatkowania podatkiem od spadków i darowizn, nie uznając za ciężar darowizny kwoty przekazanej sprzedającej nieruchomość na pokrycie ceny sprzedaży. Zgodnie z art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. nr 93, poz. 768 ze zm. – dalej jako: „u.p.s.d.”), jeżeli spadkobierca i zapisobierca lub obdarowany został obciążony obowiązkiem wykonania polecenia lub zapisu, wartość obciążenia z tego tytułu stanowi ciężar spadku (zapisu) lub darowizny, o ile polecenie zostało wykonane. W ocenie Sądu wyrażonej w omawianym wyroku, istotne znaczenie przy interpretacji przytoczonego przepisu ma użyte przez ustawodawcę słowo "obciążony". Obciążenie wymaga by wykonanie polecenia wiązało się z ciężarem po stronie obdarowanego, tzn. zostało wykonane w taki sposób, by wartość nabytych rzeczy lub praw uległa umniejszeniu. Gdyby ustawodawca podatkowy chciał by każde polecenie zmniejszało podstawę opodatkowania w podatku od spadków i darowizn, postanowiłby o tym wprost w przepisie, stwierdzając przykładowo, że "ciężarem darowizny jest wykonane polecenie". Przepis art. 7 ust. 2 u.p.s.d. wymaga jednak "obciążenia" obdarowanego obowiązkiem wykonania polecenia, co nie może zostać pominięte w procesie wykładni prawniczej. Z treści wskazanego ostatnio przepisu w związku z art. 7 ust. 1 u.p.s.d. wynika, że polecenie zmniejsza podstawę opodatkowania podatkiem od spadków i darowizn tylko wtedy, gdy obowiązek jego wykonania obciąża obdarowanego, co oznacza, że polecenie musi zostać dokonane kosztem majątku obdarowanej i umniejszyć wartość nabytych w drodze darowizny rzeczy i praw majątkowych. Pogląd wyrażony w omawianym orzeczeniu koresponduje z wyrokiem WSA w Krakowie z dnia 30 października 2012 r., I SA/Kr 928/12, wyrokiem WSA we Wrocławiu z dnia 27 maja 2009 r., I SA/Wr 898/08,

wyrokiem WSA we Wrocławiu z 21 maja 2008 r., I SA/Wr 1897/07, czy też wyrokiem NSA z Warszawy z dnia 10 lutego 1998 r., III SA 1471/96.

Ordynacja podatkowa - wykładnia art. 72 § 1 pkt 1-4.

Wyrok z 14 grudnia 201r. (sygn. akt I SA/Po 1045/16).

Przedmiotem rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie była kwestia wykładni art. 72 § 1 pkt 1-4. ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012r., poz. 749) – dalej O.p. W wyroku tym Sąd stwierdził, że nie do zaakceptowania jest stanowisko organów obu instancji, że skoro w art. 72 § 1 i 2 O.p. ustawodawca posłużył się pojęciem zapłaty i pobrania, to żądanie stwierdzenia nadpłaty w trybie art. 72 i art. 75 O.p. ogranicza się wyłącznie do przypadków zapłaty podatku, tj. wpłaty podatku na konto organu, przelania z rachunku bankowego zobowiązanego oraz przymusowego ściągnięcia zaległości podatkowej w drodze egzekucji. Zawarta w Ordynacji podatkowej regulacja dotycząca nadpłaty ma na celu usunięcie skutków ekonomicznych wadliwie zadeklarowanego i uiszczanego podatku, tak aby ostatecznie obciążenie podatnika było zgodne z obowiązującym prawem. W ocenie Sądu pojęcia „zapłaty” można również zdefiniować jako uiszczenie należności za coś w dowolnej formie. W związku z powyższym za zapłatę w rozumieniu art. 72 § 1 O.p. należy rozumieć każdą formę wykonania świadczenia podatkowego, czyli wszystkie efektywne formy wygaśnięcia zobowiązania podatkowego przewidziane w art. 59 § 1 O.p. Ograniczenie możliwości żądania stwierdzenia nadpłaty wyłącznie do przypadków, kiedy podatnik dokonał zapłaty podatku w formie gotówkowej lub polecenia przelewu, w sytuacji gdy organ stwierdza, że podatek został uiszczony nienależnie, a wniosek o zwrot nadpłaty został złożony w zakreślonym przez przepisy O.p. terminie, byłoby nie do pogodzenia z konstytucyjną zasadą demokratycznego państwa prawa (art. 2 Konstytucji RP) oraz zasadą równości wobec prawa (art. 32 Konstytucji RP).

Sąd stwierdził, że wniosek o zwrot nadpłaty jest badany w postępowaniu podatkowym w ramach procedury przewidzianej w ordynacji podatkowej, jest to jedyna dopuszczalna procedura żądania zwrotu nienależnie zapłaconego lub nadpłaconego świadczenia uiszczanego na określony podatek. Tylko organ

podatkowy jest uprawniony do określenia nadpłaty, a w sytuacji gdy korekta deklaracji nie budzi wątpliwości, organ podatkowy zwraca nadpłatę bez wydania decyzji stwierdzającej nadpłatę (art. 75 § 3 i 4 O.p.). Zatem podatnik, który zapłacił podatek w wyższej kwocie niż wynika z prawa podatkowego może domagać się zwrotu wyłącznie w oparciu o przepisy Ordynacji podatkowej.

Sposób wykonania świadczenia podatkowego w przewidzianej przepisami prawa formie nie może wpływać na prawo podatnika do żądania stwierdzenia nadpłaty i różnicować sytuację podatkowo-prawną podatników. Należy zauważyć, że oprócz przeniesienia własności rzeczy lub praw majątkowych, wygaśnięcie zobowiązania następuje, np. poprzez zaliczenie nadpłaty lub zaliczenie zwrotu; w przypadku zaliczenia nadpłaty czy zwrotu podatku na zaległość podatkową, następuje to z mocy prawa, na które nie ma wpływu podatnik, również potrącenie zobowiązania podatkowego oraz zaległości podatkowej z wierzytelnością podatnika wobec Skarbu Państwa może nastąpić z urzędu. Są to również efektywne formy wygaśnięcia zobowiązania, które nie mieszczą się w pojęciu zapłaty podatku w rozumieniu wskazanym w zaskarżonej decyzji. Przyjmując wykładnię art. 72 § 1 O.p. dokonaną przez organ, podatnik pozbawiony byłby możliwości restytucji nienależnie wykonanego świadczenia podatkowego w przypadku innego sposobu wygaśnięcia zobowiązania niż zapłata lub pobranie.

Ordynacja podatkowa - Właściwość miejscowa wojewódzkiego sądu administracyjnego do rozpoznania skargi na interpretację indywidualną wydaną na wspólny wniosek (art. 14r § 1 O.p.)

Postanowienie z 4 października 2016 r. (sygn. akt I SA/Po 1374/16)

W przedmiotowym orzeczeniu Sąd uznał się za niewłaściwy do rozpoznania skargi na interpretację indywidualną prawa podatkowego wydaną na wspólny wniosek, o którym mowa w art. 14r § 1 O.p., i przekazał sprawę, na podstawie art. 59 § 1 ustawy dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 718 ze zm. - w skrócie: „P.p.s.a.”), zgodnie z właściwością miejscową WSA we Wrocławiu. W motywach rozstrzygnięcia Sąd podniósł, że skoro skarga w sprawie została złożona na indywidualną

interpretację przepisów prawa podatkowego, to z uwagi na miejsce zamieszkania skarżącego, właściwy miejscowo do rozpoznania sprawy jest WSA we Wrocławiu, jest on bowiem, stosownie do § 1 pkt 14 rozporządzenia Prezydenta RP z dnia 25 kwietnia 2003 r. w sprawie utworzenia wojewódzkich sądów administracyjnych oraz ustalenia ich siedzib i obszarów właściwości (Dz.U. Nr 72, poz. 652 ze zm.), właściwy dla obszaru województwa dolnośląskiego, na terenie którego mieszka skarżący.

Stanowisko WSA w Poznaniu zostało zaakceptowane przez NSA w Warszawie, który postanowieniem z dnia 22 grudnia 2016 r., o sygn. akt II FZ 889/16, oddalił zażalenie organu podatkowego na powyższe orzeczenie. NSA podniósł, że interpretacja wydana w wyniku wniosku wspólnego, nadal jest interpretacją indywidualną, a zatem interpretacją, o której mowa w art. 14b § 1 O.p. Tym samym właściwość sądu, który rozpoznawać będzie skargi na interpretacje indywidualne wydane na wniosek wspólny, określać będzie § 1 pkt 1 rozporządzenia Prezydenta RP z 2008 r. Dotyczy on bowiem spraw dotyczących wydawania w indywidualnych sprawach pisemnych interpretacji przepisów prawa podatkowego. Z uwagi na powyższe NSA nie podzielił stanowiska skarżącego organu, że interpretacja wydana na wspólny wniosek nie jest interpretacją, o której mowa w art. 14b § 1 O.p. Przeczy temu treść art. 14r § 1 i § 3 O.p., w których wyraźnie stwierdzono, że wniosek ten jest wnioskiem o wydanie interpretacji indywidualnej, którą to interpretację lub postanowienie, doręcza się podmiotowi, wskazanemu we wniosku jako strona postępowania. Zgodnie z zakazem wykładni homonimicznej nie można w obrębie jednego aktu prawnego (a nawet w obrębie tego samego rozdziału) odmiennie rozumieć tych samych wyrażen. Jeżeli zatem w art. 14b i art. 14r O.p. mowa jest o interpretacjach indywidualnych, to wyrażenia te należy rozumieć tak samo.

Możliwość zastosowania obniżonej stawki podatkowej w podatku akcyzowym za olej opałowy używany do celów grzewczych.

Wyrok z 19 października 2016r. (sygn. akt III SA/Po 576/16).

Sąd wypowiedział się w kwestii możliwości zastosowania obniżonej stawki podatkowej w podatku akcyzowym za olej opałowy używany do celów grzewczych, co dokumentować mają odpowiednie oświadczenia nabywców oleju. Oświadczenia

te mają obrazować rzeczywiste transakcje handlowe i umożliwiać potencjalną kontrolę rzeczywistego przeznaczenia nabywanego oleju. WSA podzielił najnowsze poglądy wrażane w orzecznictwie NSA, zgodnie z którymi brak oświadczeń lub oświadczenia, które nie zawierają elementów koniecznych, to jest danych umożliwiających identyfikację nabywcy, miejsca jego zamieszkania, typu i usytuowania urządzenia grzewczego, daty jego nabycia, czy potwierdzającego transakcję podpisu nabywcy, nie mogą dokumentować transakcji sprzedaży oleju opałowego na cele opałowe, a zatem transakcje takie nie mogą korzystać z niższej stawki podatku akcyzowego. Obowiązek organu kontrolującego zasadność zastosowania obniżonej stawki sprowadza się do ustalenia, czy sprzedawca odebrał od nabywcy oświadczenia, że nabywane wyroby są przeznaczone na cele opałowe, jak i czy oświadczenie te spełnia prawem przewidziane wymogi. Ustalenie, że strona bądź w ogóle nie dysponuje takim oświadczeniem, bądź też, że oświadczenie to nie zawiera wymaganych prawem rzetelnych danych, oznaczać będzie bowiem, że organ wypełnił ciążący na nim obowiązek podjęcia działań zmierzających do wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy oraz jej załatwienia poprzez określenie zobowiązania podatkowego w prawidłowej wysokości (podobne tezy - wyrok NSA z dnia 24 sierpnia 2016 r. I GSK 1510/14, cbois.nsa.gov.pl.).

Skład orzekający w tej sprawie podzielił najnowsze zapatrywania orzecznicze Naczelnego Sądu Administracyjnego, że celem jakiemu służy składanie oświadczeń o przeznaczeniu oleju opałowego na cele opałowe nie jest samo zachowanie rygorów formalnych oświadczeń, lecz zapewnienie bezpieczeństwa obrotu (zapobieżenie oszustwom podatkowym) i równocześnie właściwego korzystania z preferencji podatkowych (wyrok NSA z dnia 24 sierpnia 2016 r. I GSK 1510/14, cbois.nsa.gov.pl.). Zmianę dotychczasowej linii orzeczniczej Naczelnego Sądu Administracyjnego w powyższym zakresie wnikliwie i obszernie uzasadnił skład orzekający w sprawie o sygn. akt I GSK 1268/14 w wyroku z 6 lipca 2016 r.

WSA w Poznaniu wskazał ostatecznie, że skoro w przedmiotowej sprawie brak było oświadczeń nabywców oraz miesięcznych zestawień, to tym samym brak było jakichkolwiek możliwości przeprowadzenia kontroli wykorzystania oleju opałowego do celów opałowych. Z tego też powodu w rozpoznawanej sprawie nie może mieć zastosowania wyrok TSUE z 2 czerwca 2016 r. w sprawie C-418/14 dotyczący interpretacji Dyrektywy Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących

opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej, zmienionej dyrektywą Rady 2004/75/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. oraz zasady proporcjonalności.

Powyższy wyrok ma odniesienie do sytuacji, gdy podatnik dokonał miesięcznego zestawienia oświadczeń po terminie, ale dysponuje oświadczeniami od nabywców. W niniejszej sprawie był natomiast inny stan faktyczny, gdyż podatnik jako sprzedawca nie dysponował w ogóle przedmiotowymi oświadczeniami, co uniemożliwiało organowi dokonywanie ich kontroli.

Konieczność badania czy na wcześniejszym etapie obrotu wyrobami akcyzowymi akcyza została uiszczona.

Wyrok z 16 marca 2016r. (sygn. akt III SA/Po 519/15).

W toku przedmiotowego postępowania Sąd zajmował się problematyką konieczności badania w sprawach dotyczących nałożenia podatku akcyzowego w przypadku opodatkowania posiadania lub nabycia wyrobów akcyzowych, czy na wcześniejszym etapie obrotu tymi wyrobami akcyza została uiszczona. Tylko bowiem uprzednie nieuiszczenie tej akcyzy skutkuje możliwością opodatkowania posiadania czy nabycia wyrobów akcyzowych.

W bezspornym stanie faktycznym przedmiotowej sprawy organ podatkowy uznał, że znajduje zastosowanie art. 8 ust 2 pkt 4 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2011, Nr 108, poz. 626 ze z.), zwanej dalej u. p. a., albowiem spółka posiadała benzynę bezołowiową niespełniającą norm jakościowych. W ocenie skarżącej strony, w sytuacji, w której źródło pochodzenia przedmiotowego paliwa jest znane, a obowiązek uiszczenia podatku akcyzowego został jej zdaniem dopełniony, brak jest podstaw do zastosowania wskazanego wyżej przepisu. Kwestią wymagającą rozstrzygnięcia było zatem to, czy w ustalonym w przedmiotowej sprawie stanie faktycznym, organy podatkowe prawidłowo uznały, że znajduje zastosowanie art. art. 8 ust 2 pkt 4 u. p. a. i w konsekwencji, czy zasadnym było określenie spółce zobowiązania podatkowego w podatku akcyzowym z tytułu posiadania ww. paliwa. Jak wynika z art. 8 ust 2 pkt 4 u. p. a. czynnością opodatkowaną podatkiem akcyzowym jest nabycie lub posiadanie wyrobów

akcyzowych od których, na wcześniejszym etapie obrotu, pomimo takiego obowiązku, nie została zapłacona akcyza w należnej wysokości, a w wyniku kontroli podatkowej, postępowania kontrolnego albo postępowania podatkowego nie ustalono, że podatek został zapłacony. Dopełnieniem wskazanego wyżej uregulowania jest art. 13 ust. 1 pkt 1 u.p.a., w myśl którego podatnikiem akcyzy jest jeden z wymienionych w nim podmiotów (osoba fizyczna, osoba prawna oraz jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej), która dokonuje czynności podlegających opodatkowaniu akcyzą lub wobec której zaistniał stan faktyczny podlegający opodatkowaniu akcyzą, w tym podmiot nabywający lub posiadający wyroby akcyzowe znajdujące się poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy, jeżeli od wyrobów tych nie została zapłacona akcyza w należnej wysokości, a w wyniku kontroli podatkowej, postępowania kontrolnego albo postępowania podatkowego nie ustalono, że podatek został zapłacony.

Niewątpliwie dla zastosowania art. 8 ust. 2 pkt 4 oraz art. 13 ust. 1 pkt 1 u.p.a. konieczne jest łączne spełnienie wskazanych tam przesłanek opodatkowania akcyzą. Konieczne jest również uwzględnienie treści art. 8 ust. 6 u.p.a. zgodnie z którym jeżeli w stosunku do wyrobu akcyzowego powstał obowiązek podatkowy w związku z wykonaniem jednej z czynności, o których mowa w ust. 1, to nie powstaje obowiązek podatkowy na podstawie innej czynności podlegającej opodatkowaniu akcyzą, jeżeli kwota akcyzy została, po zakończeniu procedury zawieszenia poboru akcyzy, określona lub zadeklarowana w należnej wysokości, chyba że przepisy ustawy stanowią inaczej. W odniesieniu do wyrobów akcyzowych znajdujących się poza procedurą zawieszenia poboru akcyzą, w przypadku, gdy kwota akcyzy nie została określona lub zadeklarowana w należnej wysokości, nabywca (posiadacz) wyrobu akcyzowego, aby uwolnić się od odpowiedzialności podatkowej na podstawie art. 8 ust. 2 pkt 4 ustawy o podatku akcyzowym, powinien wykazać, że kwota należnego podatku została zapłacona w należnej wysokości.

Sąd stwierdził wobec tego, że bezwzględnym warunkiem opodatkowania posiadania lub nabycia wyrobów akcyzowych jest brak możliwości ustalenia przez organy podatkowe, że akcyza na wcześniejszym etapie obrotu została uiszczona w prawidłowej wysokości.

Podatek akcyzowy. Utylizacja tłuszczu.

Wyrok z 10 lutego 2016r. (sygn. akt III SA/Po 1248/15).

W sprawie o sygn. akt III SA/Po 1248/15 istotą sporu było ustalenie czy utylizacja tłuszczu utylizacyjnego wytworzonego pierwotnie do sprzedaży, poprzez jego spalenie w zakładach skarżącej spółki, stanowić będzie jego wykorzystanie do celów opałowych w rozumieniu art. 86 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. t.j. z 2014 r., poz. 752) oraz czy w sytuacji uznania utylizacji tłuszczu utylizacyjnego poprzez spalenie za jego wykorzystanie do celów opałowych, rozliczenie należnego podatku akcyzowego może następować na dzień zakończenia danego okresu rozliczeniowego poprzez naliczenie akcyzy od ilości tłuszczu zużywanego w danym okresie. Zarzuty spółki koncentrowały się na sprzeczności uzasadnienia z rozstrzygnięciem w zakresie odpowiedzi na pytania.

W ocenie składu orzekającego należało zgodzić się, że organ założył, że dotyczy ono opodatkowania akcyzą produkcji wyrobów akcyzowych, a nie zużycia wyrobów akcyzowych. Stąd organ wskazał jako prawidłowe rozliczenie w systemie przedpłat w terminie do ostatniego dnia miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym wyroby akcyzowe zostaną wyprodukowane. Takie stanowisko byłoby uzasadnione w odniesieniu do produkcji wyrobów akcyzowych. W rozpoznawanej sprawie mamy jednak do czynienia z wyrobami, które są produkowane jako nieakcyzowe (z przeznaczeniem do sprzedaży, a nie na cele opałowe) W przedmiotowej sprawie dopiero po wyprodukowaniu tłuszczu utylizacyjnego nastąpiła zmiana jego przeznaczenia przez spółkę na cele opałowe, w wyniku czego wyroby stają się wyrobami akcyzowymi, co wywołuje określone konsekwencje podatkowe.

Organ zaaprobował stanowisko spółki, że tłuszcz utylizacyjny jako przeznaczony (w momencie wyprodukowania) do celów nieopałowych i nienapędowych należy traktować jako wyrób nieakcyzowy. W konsekwencji te same produkty (wyroby nieakcyzowe) powinny być przedmiotem odpowiedzi na pytanie odnoszące się do naliczenia podatku akcyzowego. Natomiast organ administracji w odpowiedzi na to pytanie wskazał na rozliczenie podatku w systemie przedpłat tak jak w przypadku wyrobów akcyzowych wyprodukowanych z zamiarem ich przeznaczenia do celów napędowych lub opałowych zgodnie z treścią art. 47 ust. 1 ustawy akcyzowej, do których należy stosować system przedpłat określony zgodnie z art. 22 ust. 1 pkt 2 ustawy akcyzowej. Organ administracji uznał, że przedmiotem

opodatkowania była „produkcja wyrobów akcyzowych, a nie zużycie wyrobów akcyzowych”. W efekcie należy stwierdzić, że organ udzielił w tym zakresie odpowiedzi odnoszącej się do innego zagadnienia niż przedstawione we wniosku o udzielenie interpretacji podatkowej tak jakby spółka produkowała wyroby akcyzowe i to produkcja była czynnością opodatkowaną w systemie przedpłat. W rezultacie udzielona przez organ podatkowy odpowiedź pozostaje niespójna i sprzeczna z odpowiedzią udzieloną przez organ odnośnie wcześniejszego pytania.

Decyzja określająca opłatę paliwową

Wyrok z 1 czerwca 2016r. (sygn. akt III SA/Po 250/16).

Sąd wypowiedział się w kwestii wydania decyzji określającej opłatę paliwową. Wskazał on bowiem, że w postępowaniu w przedmiocie opłaty paliwowej nie jest wystarczające samo ustalenie i ocena okoliczności związanych z podstawą opodatkowania danego paliwa podatkiem akcyzowym. Drugim koniecznym warunkiem do stwierdzenia powstania obowiązku zapłaty opłaty paliwowej jest bowiem to, aby paliwa silnikowe lub gaz znajdowały się w katalogu produktów wymienionych w art. 37h ust. 3 ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2571). Przy czym podkreślić należy, że katalog zawarty w tym przepisie ma charakter zamknięty (zob. podobna teza - wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24 września 2015 roku, sygn. akt I GSK 136/14, publ.: <http://orzeczenia.nsa.gov.pl>).

Warunkiem koniecznym do stwierdzenia powstania obowiązku zapłaty opłaty paliwowej jest zatem zakwalifikowanie spornego oleju opałowego, posiadanego przez podatnika do jednego z czterech produktów wymienionych w art. 37h ust. 3 ustawy. Jak wyjaśnił Naczelny Sąd Administracyjny we wskazanym wyżej wyroku z dnia 24 września 2015 roku w sprawie o sygn. akt I GSK 136/14 – a pogląd ten poparł Sąd orzekający w przedmiotowej sprawie – właściwa identyfikacja wyrobu, który podlega opłacie paliwowej jest punktem wyjścia do dalszych rozważań w zakresie czynności nakładających tą opłatę.

W przedmiotowej sprawie organ podatkowy nie wskazał, do którego z wymienionych w art. 37h ust. 3 ustawy produktów zalicza się sporny olej opałowy,

posiadany przez stronę skarżącą. Brak pełnej oceny zebranych w sprawie dowodów w przedstawionym wyżej zakresie przez organ i w rezultacie niewyjaśnienie, do którego z produktów, o jakich mowa w art. 37h ust. 3 ustawy i z jakich przyczyn należy zaliczyć olej opałowy posiadany przez stronę czynił zasadnym podniesiony w skardze zarzut naruszenia art. 191 oraz art. 210 § 4 Ordynacji podatkowej. Organ nie dokonał kwalifikacji posiadanego przez skarżącego oleju opałowego do jednego z produktów, o których mowa w art. 37h ust. 3 ustawy, jak również nie wyjaśnił, dlaczego posiadanie przez podatnika oleju opałowego w zbiorniku podłączonym do odmierzacza paliw uznał za wprowadzenie na rynek krajowy paliw silnikowych i gazu, o którym stanowi art. 37h ust. 1 i 2 ustawy, co powoduje obowiązek zapłaty opłaty paliwowej.

Powyższe uchybienia w istocie uniemożliwiały Sądowi dokonanie oceny, czy w sposób prawidłowy organy uznały, że na skarżącym ciąży obowiązek w opłacie paliwowej.

Wyłączenie spółki komandytowej z zakresu stosowania Dyrektywy nr 69/335 (obecnie Dyrektywy 2008/7).

Wyrok z 6 grudnia 2016r. (sygn. akt III SA/Po 1166/15).

W sprawie dotyczącej podatku od czynności cywilnoprawnych o sygn. akt III SA/Po 1166/15 Sąd stwierdził, że spółka komandytowa jako spółka osobowa jest wyłączona na podstawie art. 3 ust. 2 zd. 2 Dyrektyw nr 69/335 (obecnie Dyrektywy 2008/7) z zakresu jej stosowania poprzez wprowadzenie definicji w art. 1 a pkt. 2 ustawy z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz. U. z 2000 r., nr 86, poz. 959 ze zm.) i wynika to ze skorzystania przez Polskę z możliwości nieuznawania przez państwo UE danego podmiotu za spółkę kapitałową na użytek nakładania podatku kapitałowego. Podatkowi PCC nie podlegają umowy spółki i ich zmiany dotyczące operacji restrukturyzacyjnych (wniesienia do spółki kapitałowej w zamian za jej udziały lub akcje przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części - art. 2 ust. 6 lit. c u.p.c.c.), wobec czego strona jako spółka komandytowa – osobowa nie mogła być zwolniona od podatku na podstawie tego przepisu.

Sąd wskazał na rozbieżności orzecznicze co do uznawania spółki komandytowej za spółkę kapitałową. Są bowiem orzeczenia, w których orzekające w sprawach sądy administracyjne uznają spółkę komandytową za spółkę kapitałową w rozumieniu dyrektywy 2008/7/WE (np. wyrok WSA w Warszawie z 16.03.2016r., III SA/Wa1394/15, wyrok NSA z 16.12.2014r., II FSK 2893/12, II FSK56/13, II FSK 2796/12, II FSK 2797/12). Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w składzie orzekającym w przedmiotowej sprawie nie podzielił tej linii orzecznictwa bowiem nie zgadzał się z jej argumentacją.

Bezsprzecznie podatek od czynności cywilnoprawnych jest podatkiem kapitałowym w rozumieniu Dyrektywy 2008/7/WE. W art. 1 Dyrektywy 2008/7/WE europejski prawodawca odniósł stosowanie przepisów związanych z podatkiem kapitałowym do spółek kapitałowych, a w art. 2 ust. 1 lit. a) Dyrektywy 2008/7/WE w zw. z pkt 21 Załącznika I wskazano, że przez spółkę kapitałową w rozumieniu Dyrektywy, ustanowioną zgodnie z prawem polskim, należy rozumieć spółkę akcyjną i spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Stosownie jednak do postanowień art. 2 ust. 1 lit. b) Dyrektywy 2008/7/WE przez spółkę kapitałową należy też rozumieć każdą spółkę, przedsiębiorstwo, stowarzyszenie lub osobę prawną, których udziały w kapitale lub majątku mogą być przedmiotem transakcji na giełdzie. Zgodnie natomiast z art. 2 ust. 1 lit. c) Dyrektywy 2008/7/WE za spółkę kapitałową, w rozumieniu tego aktu, uznawana jest również każda spółka, przedsiębiorstwo, stowarzyszenie lub osoba prawna prowadząca działalność skierowaną na zysk, których członkowie mają prawo zbytu swoich udziałów stronom trzecim bez uprzedniego upoważnienia oraz odpowiadają za długi spółki, przedsiębiorstwa lub osoby prawnej tylko do wysokości swoich udziałów.

Europejski prawodawca w art. 2 ust. 2 Dyrektywy 2008/7/WE dla celów nakładania podatku kapitałowego, za spółki kapitałowe uznał także wszelkie inne spółki, przedsiębiorstwa, stowarzyszenia lub osoby prawne prowadzące działalność skierowaną na zysk. Równocześnie jednak, poprzez regulację art. 9 Dyrektywy 2008/7/WE państwom członkowskim zagwarantowane zostało uprawnienie do nieuznawania podmiotów wymienionych w art. 2 ust. 2 Dyrektywy 2008/7/WE za spółki kapitałowe. W świetle art. 2 ust. 1 i 2 w zw. z art. 9 Dyrektywy 2008/7/WE prawo do nieuznawania za spółki kapitałowe (dla celów nakładania podatku kapitałowego) może dotyczyć tylko tych podmiotów (w tym spółek) prowadzących działalność skierowaną na zysk (niebędących spółkami akcyjnymi oraz spółkami z

o.o.), które nie spełniają kryteriów wymienionych w art. 2 ust. 1 lit. b) i c) Dyrektywy 2008/7/WE. Inaczej mówiąc, realizacja uprawnienia wymienionego w art. 9 Dyrektywy 2008/7/WE może dotyczyć wyłącznie spółek (i innych podmiotów) wymienionych w art. 2 ust. 2 Dyrektywy 2008/7/WE. W ramach tego uprawnienia nie mieści się jednak uprawnienie do wyłączenia z zakresu zastosowania Dyrektywy podmiotów spełniających przewidziane w Dyrektywie wymogi do uznania ich za spółki kapitałowe w rozumieniu art. 2 ust. 1 lit. b) i c) Dyrektywy 2008/7/WE.

Na tę właśnie regulację powołał się organ podatkowy pierwszej instancji, wskazując, że Polska skorzystała z ww. uprawnienia wprowadzając do u.p.c.c. w art. 1a pkt 1 i 2 wyraźne rozróżnienie na spółki osobowe i kapitałowe. W ocenie Sądu spółka komandytowa prawa polskiego nie spełnia warunków Dyrektywy 2008/7/WE dla uznania jej za spółkę kapitałową jak również za taką nie została uznana przez przepisy prawa krajowego. Sąd podzielił przy tym stanowisko i argumentację podaną przez NSA w wyroku z dnia 25 lutego 2015r. (II FSK 126/13).

Opodatkowanie podatkiem od czynności cywilnoprawnych przekształcenia spółki kapitałowej.

Wyrok z 27 stycznia 2016r. (sygn. akt III SA/Po 318/15).

W przedmiotowej sprawie Sąd wyraził pogląd, iż o ile nie są wnoszone nowe wkłady, przekształcenie spółki kapitałowej w osobową nie podlega opodatkowaniu podatkiem od czynności cywilnoprawnych, nie występuje bowiem zwiększenie majątku spółki.

Istota sporu zaistniałego pomiędzy stronami postępowania sprowadzała się do wykładni art. 9 pkt 11 lit. a) ustawy z dnia 9 września 2000r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2010 r. Nr 101, poz. 649 z późn. zm.; dalej: „u.p.c.c.”),, statuującego zwolnienie od opodatkowania p.c.c. umów spółki i ich zmian związanych z przekształceniem lub łączeniem spółek – w zakresie wyrażenia: "(...) od których zgodnie z prawem państwa członkowskiego podatek nie był naliczany".

Dokonując oceny interpretacji indywidualnej przepisów prawa podatkowego w ww. sprawie, Sąd wskazał, że w okolicznościach rozpoznawanej sprawy w chwili przekształcenia spółki kapitałowej w spółkę osobową, majątek spółki kapitałowej

będzie obejmował m.in. wkłady wniesione celem pokrycia pierwotnego kapitału zakładowego oraz wkłady wniesione w ramach transakcji wymiany udziałów. Wniesienie do spółki wkładów celem pokrycia pierwotnego kapitału zakładowego podlega opodatkowaniu podatkiem od czynności cywilnoprawnych zgodnie z art. 1 ust. 1 pkt. 1 lit. k) oraz art. 6 ust. 1 pkt 8 lit. a) u.p.c.c., na podstawie którego, przy zawarciu umowy spółki, podstawę opodatkowania stanowi wartość kapitału zakładowego. Ze względu na fakt, że umowa spółki zostanie sporządzona w formie aktu notarialnego, podatek od czynności cywilnoprawnych od pierwotnego kapitału zakładowego zostanie pobrany przez notariusza, działającego jako płatnik w oparciu o art. 10 ust. 2 u.p.c.c.

Sąd podzielił stanowisko strony skarżącej, w myśl którego powyższe wkłady, tj. zarówno wniesione na pokrycie pierwotnego kapitału zakładowego, jak i wkłady wniesione do spółki kapitałowej w ramach transakcji wymiany udziałów – odpowiadają dyspozycji art. 9 pkt 11 lit. a) u.p.c.c., a więc stanowią wkłady, których wartość była uprzednio opodatkowana podatkiem od czynności cywilnoprawnych lub podatkiem od wkładów kapitałowych do spółek kapitałowych na terytorium państwa członkowskiego innego niż Rzeczpospolita Polska albo od których zgodnie z prawem państwa członkowskiego podatek nie był naliczany.

W związku z powyższym Sąd stwierdził, że w sprawie doszło do naruszenia przez organ podatkowy art. 9 pkt 11 lit. a) u.p.c.c. poprzez błędną wykładnię tego przepisu prowadzącą do przyjęcia, iż wkłady wniesione do spółki przekształcanej w ramach transakcji wymiany udziałów nie odpowiadają dyspozycji art. 9 pkt 11 lit. a) u.p.c.c., co oznacza, że zwolnieniu od opodatkowania będzie podlegała wyłącznie ta część wkładów do spółki osobowej, która odpowiada opodatkowanemu wcześniej kapitałowi zakładowemu (w pierwotnej wysokości). Sąd stwierdził, że stanowisko organu podatkowego jest sprzeczne z prawidłową wykładnią przepisu art. 9 pkt 11 lit. a) u.p.c.c., a także z zasadą neutralności podatkowej w zakresie zwiększenia majątku własnymi działaniami spółki oraz zakazem dyskryminacji.

Egzekucja administracyjna - skutek uchylecia decyzji o zabezpieczeniu w toku kontroli instancyjnej, w stosunku do wydanych na jej podstawie zarządzeń zabezpieczających

Wyrok z 20 kwietnia 2016 r., (sygn. akt I SA/Po 2316/15).

W przedmiotowej sprawie Sąd rozważył problematykę skutku uchylenia decyzji o zabezpieczeniu w toku kontroli instancyjnej, w stosunku do wydanych na jej podstawie zarządzeń zabezpieczających w przypadku, gdy decyzja zabezpieczająca została uchylona przed dniem wydania nowej decyzji wymiarowej, określającej podatnikom zobowiązanie podatkowe w podatku od towarów i usług.

Dokonując wykładni mającego zastosowanie w sprawie przepisu art. 154 § 6 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t. j. Dz. U. z 2012 r., poz. 1015 ze zm. - w skrócie: „u.p.e.a.”), Sąd stwierdził m.in., że przy interpretacji ww. przepisu kluczowe jest zawarte w nim odwołanie się do decyzji „stanowiącej podstawę do dokonania zabezpieczenia”. Zdaniem Sądu, zakres tego wyrażenia obejmuje także decyzję zabezpieczającą, a uchylenie takiej decyzji nie oznacza automatycznie uchylenia zajęć zabezpieczających, skoro wydane zostały nowe decyzje w przedmiocie zabezpieczenia przed upływem sześciomiesięcznego terminu wskazanego w art. 154 § 6 u.p.e.a. Ponadto Sąd wywiódł, że posłużenie się w dalszej części tego przepisu wyrażeniem „decyzja nakładająca obowiązek podlegający w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji”, nie oznacza zawężenia zakresu zastosowania tego przepisu tylko do tego rodzaju decyzji.

Ustalenie podmiotu, wobec którego może być egzekwowana odpowiedzialność administracyjna za popełnienie deliktu administracyjnego, polegającego na urządzaniu gier na automatach, poza kasynem gry.

Wyroki: z 07 lipca 2016 r. sygn. akt I SA/Po 1947/15 i z 21 lipca 2016 r. sygn. akt I SA/ Po 216/16.

Nieprawomocnym wyrokiem z 07 lipca 2016 r. sygn. akt I SA/Po 1947/15 Sąd oddalił skargę osoby prowadzącej lokal gastronomiczny („pub”) na decyzję w przedmiocie kary pieniężnej, nałożonej za urządzenie gier na automacie - urządzeniu elektronicznym działającym w oparciu o wbudowany komputer z dedykowanym oprogramowaniem, umożliwiającym dostęp do stron internetowych oferujących gry

hazardowe o charakterze komercyjnym, prowadzone za środki pieniężne którymi zasila się urządzenie. Wygrane dodawane są do posiadanych środków pieniężnych i mogą być wykorzystywane w kolejnych grach, oprogramowanie gier udostępnianych przez urządzenie zawiera generator losowy. Nadto gry mogły się toczyć o wygrane pieniężne mimo, że automat nie był do tego przystosowany, bowiem barman przeliczał punkty uzyskane w grze na wygrane pieniężne. Sąd wskazał, że w art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 612 ze zm., dalej jako U.g.h.) ustawodawca operuje pojęciem "urządzającego gry". Tego rodzaju zabieg służący identyfikacji sprawcy naruszenia prowadzi do wniosku, że podmiotem, wobec którego może być egzekwowana odpowiedzialność za omawiany delikt, jest każdy (osoba fizyczna, osoba prawna, jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej), kto urządza grę na automatach w niedozwolonym do tego miejscu, a więc poza kasynem gry. I to bez względu na to, czy legitymuje się koncesją na prowadzenie kasyna gry. Na podstawie wykładni językowej Sąd stwierdził, że pojęcie „urządzanie gier” obejmuje podejmowanie aktywnych działań, czynności dotyczących zorganizowania i prowadzenia przedsięwzięcia w zakresie gier hazardowych (eksploatacji automatów), w znaczeniu art. 2 ust. 3 i ust. 5 U.g.h., natomiast urządzający gry, w rozumieniu art. 89 ust. 1 U.g.h., to podmiot realizujący (wykonujący) te działania, czynności. Urządzanie gier na automatach obejmuje zatem w szczególności zachowania aktywne polegające na zorganizowaniu i pozyskaniu odpowiedniego miejsca do zamontowania urządzenia, przystosowania go do danego rodzaju działalności, umożliwienie dostępu do takiego automatu nieograniczonej liczbie graczy, utrzymywanie automatu w stanie stałej aktywności, umożliwiającej jego sprawne funkcjonowanie, wypłacanie wygranych, związane z obsługą urządzenia czy zatrudnieniem odpowiednio przeszkolonego personelu i ewentualnie jego szkolenie. W konsekwencji warunkiem przypisania odpowiedzialności na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 2 U.g.h. jest wykazanie, że dany podmiot aktywnie uczestniczył w procesie urządzania nielegalnych gier hazardowych, a więc podejmował określone czynności nie tylko związane z procesem udostępniania automatów, lecz także z ich obsługą oraz stwarzaniem technicznych, ekonomicznych i organizacyjnych warunków umożliwiających sprawne i niezakłócone funkcjonowanie samego urządzania oraz jego używanie do celów związanych z komercyjnym procesem organizowania gier hazardowych.

Sąd ocenił, że z materiału dowodowego wynika, że Skarżący zawarł umowę najmu z właścicielem urządzeń, nie tylko udostępniając powierzchnię w swoim lokalu pod automaty do gry, ale również zobowiązał się zapewnić możliwość podłączenia urządzenia do instalacji elektrycznej oraz jego poprawne funkcjonowanie. Skarżący zobowiązał się również udostępniać urządzenia do używania gościom oraz klientom lokalu. Ponadto w umowie najmu nałożono na Skarżącego szereg obowiązków w związku z utrzymaniem urządzenia, a mianowicie Skarżący zobowiązał się do bieżącego utrzymania urządzenia w należyłym stanie umożliwiającym używanie urządzenia zgodnie z przeznaczeniem; niezwłocznego poinformowania właściciela o dostrzeżonych uszkodzeniach urządzenia, bądź innych jego wadach; sprawdzania czy konkretne oznaczenia urządzenia nie zostały usunięte lub zniszczone, a także niezwłocznego poinformowania najemcy o każdym przypadku usunięcia lub zniszczenia albo próbie usunięcia lub zniszczenia oznaczeń urządzenia. Ponadto Skarżący oraz obsługa lokalu nie byli uprawnieni do otwierania urządzenia oraz użytkowania go niezgodnie z umową.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 21 lipca 2016 r. sygn. akt I SA/ Po 216/16 Sąd uchylił decyzje organów obu instancji, w przedmiocie kary pieniężnej z tytułu urządzania gier na automatach, nałożone na spółkę, wynajmującą, na terenie prowadzonej przez siebie stacji paliw, powierzchnię do zainstalowania kontenera, do którego najemca wstawił automaty. Nadto wynajmująca zobowiązała się do zapewnienia dostępu do energii elektrycznej. Sąd ocenił, że organy nie wyjaśniły w wystarczający sposób, że skarżąca spółka – wynajmujący, jest podmiotem "urządzającym gry na automatach poza kasynem gry" w rozumieniu art. 89 ust. 1 pkt 2 U.g.h. Sąd uznał, wbrew twierdzeniom organów, że pojęcie "urządzanie gier" na gruncie art. 89 U.g.h. nie następuje automatycznie w związku z samą czynnością oddania do używania powierzchni użytkowej innemu podmiotowi pod eksploatację automatów w ramach umowy najmu, a także nie zawsze musi obejmować tę czynność i związane z nią określone obowiązki czy uprawnienia wynajmującego powierzchnię użytkową. Oznaczałoby to bowiem, iż w każdym przypadku, gdy dany lokal (dana lokalizacja) nie stanowi własności podmiotu eksploatującego automaty do gier, zawsze występuje wielość urządzających gry, tj. nie tylko podmiot eksploatujący automat, ale i podmiot (co najmniej jeden, zakładając brak podnajmu) oddający temu podmiotowi powierzchnię do eksploatacji automatów. Sąd podkreślił, że na gruncie przepisów ustawy o grach hazardowych brak tożsamości pomiędzy urządzaniem gier

a zawarciem umowy zobowiązaniowej, oddającej prawo do korzystania z lokalu (z jego części). Brak jest zatem podstaw prawnych, by już samą czynność cywilnoprawną (umowę najmu) oddania powierzchni do władania innemu podmiotowi dla eksploatacji automatów, utożsamiać z pojęciem "urządzenie gier" w znaczeniu art. 89 ust. 1 U.g.h. W toku postępowania nie zostało ustalone, czy skarżąca spółka poza udostępnieniem powierzchni użytkowej wykonywała czynności związane z obsługą automatu, objaśnianiem zasad gier i wypłacaniem wygranych, czy też jakiegokolwiek inne czynności związane z eksploatacją automatów i wpływające na wysokość generowanego przez nie przychodu. Nadto takich ustaleń nie można było poczynić na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Brak zgodności przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2015 r., poz. 187 ze zm., dalej: „rozporządzenie Rady Ministrów”) a przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. uznającego niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE Seria L z 2014 r. Nr 193, poz. 1, dalej: „rozporządzenie 702/2014”).

Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 6 maja 2016 r., sygn. akt III SA/Po 99/16.

W przedstawionym orzeczeniu kontroli Sądu poddana została decyzja organu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (dalej: „ARiMR”) przyznająca skarżącemu pomoc finansową dla producentów rolnych, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody spowodowane przez suszę w roku 2015. Organ ARiMR przyznając rzeczoną pomoc dokonał jej pomniejszenia o 50% z uwagi na brak ubezpieczenia co najmniej 50% powierzchni upraw w gospodarstwie rolnym skarżącego.

Tutejszy Sąd, uwzględniając skargę, zwrócił uwagę na to, że materialnoprawną podstawę wydanego w sprawie rozstrzygnięcia stanowią przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego

zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2015 r., poz. 187 ze zm., dalej: „rozporządzenie Rady Ministrów”). Jednocześnie jednakże pomoc ta udzielana jest zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. uznającego niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE Seria L z 2014 r. Nr 193, poz. 1, dalej: „rozporządzenie 702/2014”).

W ramach kontrolowanej sprawy nie budziło wątpliwości, że skarżący spełnił przesłanki do otrzymania pomocy, o której mowa w § 13c ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów. W szczególności, w gospodarstwie rolnym skarżącego w roku 2015 powstały szkody spowodowane przez suszę, a skarżący z zachowaniem przewidzianego w § 13 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów terminu wystąpił do organu ARiMR z wnioskiem o przyznanie z tego tytułu pomocy finansowej, załączając do wniosku wymagane dokumenty. Nie było także kwestionowane, że wobec pomocy przysługującej skarżącemu zaszła konieczność zastosowania współczynnika korygującego, o którym mowa w § 13c ust. 9 rozporządzenia Rady Ministrów, z uwagi na to, że zapotrzebowanie na omawianą pomoc w skali kraju przekroczyło 450 mln zł.

Istota sporu sprowadzała się natomiast do potrzeby zastosowania względem pomocy przyznanej na rzecz skarżącego umniejszenia wynikającego z § 13c ust. 13 rozporządzenia Rady Ministrów. Zgodnie z tym przepisem analizowaną pomoc pomniejsza się o 50%, jeżeli w 2015 roku co najmniej 50% powierzchni upraw w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej, z wyłączeniem łąk i pastwisk, nie było ubezpieczonych co najmniej od jednego z ryzyk, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów. Pomniejszenie to przewidziane implementuje do krajowego porządku prawnego rozwiązanie przewidziane w art. 25 ust. 9 rozporządzenia 702/2014. Zgodnie z art. 25 ust. 9 rozporządzenia 702/2014 pomoc zmniejsza się o 50%, chyba że przyznawana jest ona beneficjentom, którzy wykupili polisę ubezpieczeniową na co najmniej 50% średniej rocznej produkcji lub dochodu związanego z produkcją i obejmującą zagrożenia związane z niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi statystycznie najczęściej występującymi w danym państwie członkowskim lub regionie, które są objęte zakresem ubezpieczeń.

W ocenie Sądu już proste porównanie treści § 13c ust. 13 rozporządzenia Rady Ministrów z treścią art. 25 ust. 9 rozporządzenia 702/2014, prowadzi do wniosku, że regulacje te nie są ze sobą zgodne. O ile bowiem przepis krajowy uzależnia pomniejszenie pomocy od powierzchni upraw, która jest objęta ubezpieczeniem od jednego z enumeratywnie wymienionych ryzyk, to przepis unijny pomniejszenie to uzależnia od średniej rocznej produkcji lub dochodu związanego z produkcją, która jest objęta takim ubezpieczeniem. Nie powinno przy tym budzić zastrzeżeń, że objęcie ubezpieczeniem określonej procentowej powierzchni upraw w gospodarstwie rolnym nie oznacza, że ubezpieczeniem tym objęty zostaje tożsamy procent średniej rocznej produkcji lub dochodu związanego z produkcją, zwłaszcza jeżeli w obrębie danego gospodarstwa prowadzone są różne uprawy. Zdaniem Sądu sprzeczność ta spowodowała, że organ ARiMR zobligowany jest odmówić zastosowania § 13c ust. 13 rozporządzenia Rady Ministrów i przy rozstrzygnięciu kontrolowanej sprawy wprost zastosować art. 25 ust. 9 rozporządzenia 702/2014, uzupełniając w razie potrzeby dotychczas poczynione ustalenia faktyczne.

Warto w tym miejscu zauważyć, że powyżej prezentowane stanowisko zostało podzielone w orzecznictwie sądów administracyjnych (zob. wyrok WSA w Olsztynie z dnia 20 października 2016 r., sygn. akt I SA/OI 469/16).

Pojęcie przewozów regularnych specjalnych w świetle przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1073/2009 z dnia 21 października 2009 r. w sprawie wspólnych zasad dostępu do międzynarodowego rynku usług autokarowych i autobusowych i zmieniające rozporządzenie (WE) nr 561/2006 (Dz. Urz. UE L z 2009 r. nr 300, poz. 88 z późn. zm.).

Wyrok z 7 grudnia 2016 r., sygn. akt III SA/Po 327/16.

W przedmiotowym postępowaniu Sąd stwierdził, że synonimem pojęcia przewozów regularnych specjalnych jest pojęcie szczególnych usług regularnych, którym posługują się przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1073/2009 z dnia 21 października 2009 r. w sprawie wspólnych zasad dostępu do międzynarodowego rynku usług autokarowych i autobusowych i zmieniające rozporządzenie (WE) nr 561/2006 (Dz. Urz. UE L z 2009 r. nr 300, poz.

88 z późn. zm.). W konsekwencji niepubliczny, regularny przewóz uczniów i studentów do i z instytucji edukacyjnej nie wymaga uzyskania przez przedsiębiorcę zezwolenia.

Sąd stwierdził – po pierwsze, że organy administracyjne naruszyły przepis art. 92a ust. 2 u.t.d. wymierzając skarżącemu – w rezultacie przeprowadzonej kontroli – dwie kary w łącznej wysokości przekraczającej 10.000 zł. Wskazany przepis u.t.d. należy – w ocenie Sądu – odczytywać w ten sposób, że sformułowanie „podczas jednej kontroli” odnosi się do maksymalnej wysokości kary, na którą składają się kary jednostkowe za poszczególne naruszenia stwierdzone protokołem (protokołami) kontroli. W rezultacie w trakcie jednej kontroli nakładana jest jedna (łączna) kara administracyjna. Niezależnie od stwierdzonej liczby naruszonych przepisów, kara ta powinna być wymierzona w postępowaniu w jednej sprawie administracyjnej, załatwianej jedną decyzją administracyjną.

Niezależnie od powyższego Sąd stwierdził naruszenie przepisu art. 4 pkt 9 w zw. z pkt. 7 oraz art. 18 ust. 1 pkt 1 lit. a) u.t.d. W ocenie Sądu, w rozpoznawanym przypadku nie istniały podstawy do uznania, że wykonywany przez przedsiębiorcę przewóz był przewozem regularnym specjalnym, w rozumieniu art. 4 pkt 9 u.t.d., a co za tym idzie – skarżący powinien był posiadać zezwolenie, o którym mowa w art. 18 ust. 1 pkt 1 lit. a) u.t.d. Przede wszystkim przedsiębiorca nie mógł spełnić wymagań formalnych niezbędnych dla uzyskania zezwolenia, wymienionych w art. 22 u.t.d., gdyż w załączniku do umowy Gmina określiła jedynie godziny odjazdu z miejscowości początkowych, zastrzegając sobie wyłączne prawo zmiany godzin odjazdu. W załączniku do umowy nie określono również przystanków, na których będą zabierani i wysadzani pasażerowie. Przewoźnik został wyłoniony w wyniku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzonego w trybie przetargu. Niemożliwa byłaby równoczesna realizacja warunków wynikających z umowy oraz tych, które byłyby konieczne dla uzyskania zezwolenia na wykonywanie przewozów regularnych specjalnych. Ponadto w toku postępowania przetargowego Gmina nie formułowała wymogu uzyskania przez oferenta wskazanego zezwolenia.

Ponadto Sąd stwierdził, że synonimem pojęcia przewozów regularnych specjalnych jest pojęcie szczególnych usług regularnych, którym posługują się przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1073/2009 z dnia 21 października 2009 r. w sprawie wspólnych zasad dostępu do międzynarodowego rynku usług autokarowych i autobusowych i zmieniające rozporządzenie (WE) nr

561/2006 (Dz. Urz. UE L z 2009 r. nr 300, poz. 88 z późn. zm.). Rozporządzenie nr 1073/2009 wyraźnie zalicza przewóz pracowników na trasie między miejscem pracy a miejscem zamieszkania oraz przewóz uczniów i studentów do i z instytucji edukacyjnej do szczególnych usług regularnych. Zgodnie z art. 5 ust. 2 rozporządzenia 1073/2009, świadczenie szczególnych usług regularnych nie wymaga zezwolenia, jeżeli odbywa się na podstawie umowy pomiędzy organizatorem i przewoźnikiem. Brzmienie wskazanej regulacji rzutuje na konieczność prounijnej wykładni przepisów art. 4 pkt 9 w zw. z art. 18 ust. 1 pkt 1 lit. a) u.t.d. – i w konsekwencji przyjęcie, że niepubliczny, regularny przewóz uczniów i studentów do i z instytucji edukacyjnej nie wymaga uzyskania przez przedsiębiorcę zezwolenia. Za taką wykładnią wskazanych przepisów przemawia również to, że art. 4 pkt 7 u.t.d., normujący obecnie instytucję przewozu regularnego, zostanie z dniem 1 stycznia 2017 r. zmieniony przez art. 73 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. (Dz.U. z 2011 r. Nr 5, poz. 13) poprzez uchylenie definicji dotyczącej regularnego przewozu osób, wprowadzając w jej miejsce definicję międzynarodowego przewozu regularnego. Będzie to miało związek z dostosowywaniem przepisów prawa polskiego do ramowych regulacji prawa Unii Europejskiej dla wykonywania usług w transporcie publicznym w Polsce. Wskazana zmiana zostanie wprowadzona w związku z uszczegółowieniem regulacji zawartych w rozporządzeniu (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70 (Dz.Urz. UE L z 2007 r. Nr 315, poz. 1).

Sądowa kontrola funduszy unijnych. Problemy orzecznicze w sprawach związanych z dystrybucją środków europejskich.

Wyrok z 5 maja 2016r. (sygn. akt III SA/Po 232/16);

Wyrok z 9 listopada 2016r. (sygn. akt III SA/Po 981/16);

Postanowienie z 12 maja 2016r. (sygn. akt III SA/Po 293/16);

Postanowienie z 14 września 2016r. (sygn. akt III SA/Po 911/16);

Postanowienie z 13 października 2016r. (III SA/Po 913/16).

W 2016 roku pojawiły się nowe problemy orzecznicze w sprawach związanych z dystrybucją środków europejskich. Dotyczyły one procedur związanych z przyznaniem funduszy unijnych w ramach konkursów organizowanych przez organy administracji publicznej. Przede wszystkim dotyczyło to poprawność przeprowadzonej oceny wniosków o dofinansowanie na podstawie nowej ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2014 roku, poz. 1146).

W sprawie o sygn. akt III SA/Po 232/16 we wniosku o dofinansowanie zgłoszonym przez skarżącą do konkursu posłużono się odesłaniem do kwalifikacji zawodowych jakie zostały określone na stronie internetowej – www.kwalifikacje.praca.gov.pl. W przypadku kursów: „Kurs pracownik biurowy” oraz „Kurs sekretarski” jako efekty uczenia się, które osiągną uczestnicy w wyniku przeprowadzonych działań projektowych, wskazano odpowiednio: - kwalifikacje podstawowe dla zawodu „pracownik biurowy” zgodnie ze standardem zamieszczonym na portalu: kwalifikacje.praca.gov.pl; - kwalifikacje ogólnozawodowe dla zawodu „sekretarka” zgodnie ze standardem zamieszczonym na portalu: kwalifikacje.praca.gov.pl.

Skarżąca spółka twierdziła, że standardy określone na stronie internetowej zostały zawarte w dokumentach Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

W ocenie Sądu należało zwrócić uwagę na obowiązujący w zakresie organizowanego konkursu o dofinansowanie zakres pojęć jakie zostały bezpośrednio sformułowane w załączniku nr 8.20 do regulaminu konkursu – pn. Warunki realizacji wsparcia. W tym dokumencie wyraźnie wyjaśniono jak należy rozróżniać pojęcia kompetencji i kwalifikacji oraz co jest konieczne do zachowania różnic. W świetle ich rozróżnienia, posługując się określeniem kwalifikacja należało przeprowadzić proces walidacji oraz certyfikacji o charakterze zewnętrznym. Skarżąca spółka posługując się odesłaniem we wniosku o dofinansowanie posłużyła się określeniem „kwalifikacja”, które w ramach rozpoznawanego konkursu miało określone znaczenie i na potrzeby konkursu wiązało się z koniecznością przeprowadzenia określonej procedury walidacji i certyfikacji „wyodrębnionego zestawu efektów uczenia się”, nabytego przez uczestników projektu objętego dofinansowaniem ze środków WRPO. Zastosowane przez skarżącą odesłanie do portalu kwalifikacje.praca.gov.pl i wskazanie na uzyskane w ramach konkursu kwalifikacje musiało być zatem potraktowane jako nabycie kwalifikacji w ramach dofinansowanego projektu, a nie

jako nabycie kompetencji na jakie wskazuje się w skardze. Dla osiągnięcia efektu zamierzonego przez spółkę ubiegającą się o dofinansowanie konieczne było rozgraniczenie, w którym przypadku mamy do czynienia z podniesieniem kompetencji, a w którym przypadku mamy do czynienia z podniesieniem kwalifikacji. Wobec braku takiego wyjaśnienia zastosowane odesłanie do spełnienia standardów określonych na stronie przywołanej stronie internetowej zasadnie potraktowano jako podniesienie kwalifikacji, a zatem w ramach projektu konieczna była walidacja umiejętności oraz ich certyfikacja o charakterze zewnętrznym. Do wnioskodawcy należał obowiązek konsekwentnego posługiwania się pojęciami używanymi w opisie projektu zgodnie z definicjami określonymi na potrzeby organizowanego projektu. Na wnioskodawcy spoczywał zatem obowiązek skonstruowania takiego projektu konkursowego, w oparciu o aparaturę pojęciową zdefiniowaną na potrzeby konkursu, aby była ona spójna i zachowała jednolite standardy podlegające ocenie konkursowej w oparciu o zasadę równości kryteriów oceny.

W sprawie o sygn. akt III SA/Po 981/16 problem dotyczył prawidłowej oceny kryterium dopuszczającego. Sąd stwierdził, że w kwestii pojęcia regionalne inteligentne specjalizacje należało uwzględnić, że według wymogów i określonych dla nowej perspektywy finansowej 2014-2020 „wsparcie dla procesów innowacyjnych powinno być zgodne z założeniami koncepcji „inteligentnej specjalizacji”, tj. koncentracji zasobów na kluczowych priorytetach pozwalających na wykorzystanie regionalnych potencjałów rozwojowych. Regionalne inteligentne specjalizacje w sposób adekwatny dla najistotniejszych potrzeb i celów gospodarczych regionów wskazują w ramach strategii rozwoju województw lub regionalnych strategii innowacji (RIS3) priorytetowe branże i obszary tematyczne, w których szersze zastosowanie wyników prac B+R zaowocuje szybszą transformacją przedsiębiorstw i współpracujących z nimi jednostek naukowych z dotychczas imitujących na kreujących innowacje”. Takie stanowisko wynika z Umowy Partnerstwa, która jest dokumentem określającym kierunki interwencji w latach 2014-2020 trzech polityk unijnych w Polsce – Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej Wspólnej Polityki Rybołówstwa i stanowi uszczegółowienie reguł dotyczących dystrybucji funduszy unijnych we wszystkich konkursach realizowanych w ramach określonego okresu programowania. W konsekwencji miało również zastosowanie w przedmiotowej sprawie. Natomiast pojęcia „efektu synergii” oraz „eko-innowacyjności” zostały wystarczająco wyjaśnione na potrzeby konkursu nr RPWP.01.05.02-IZ-00-30-001/15,

a w rezultacie zapewniona została przejrzystość reguł stosowanych przy ocenie projektów, a zatem nie naruszono art. 37 ust. 1 w związku z art. 41 ust. 1 i ust. 2 pkt 7 ustawy o spójności, w tym zasady równego dostępu do pomocy. Jednocześnie sąd zauważył, że tworzenie dodatkowych definicji wyjaśniających pojęcia na potrzeby konkursu mogłoby wywołać skutek w postaci swoistej „inflacji” regulacji obowiązujących w trakcie postępowania konkursowego niekorzystnie oddziałując na przejrzystość procesu wdrażania programów operacyjnych.

W sprawie o sygn. akt III SA/Po 293/16 strona skarżąca poinformowała, że wniosła za pośrednictwem organu administracji wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi i jako załącznik do wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi złożyła raz jeszcze złożoną wcześniej bezpośrednio do sądu skargę w przedmiocie negatywnej oceny wniosku o dofinansowanie w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego. Spółka stwierdziła, że rozpoznanie załączonej skargi będzie możliwe po wydaniu orzeczenia w przedmiocie wniosku o przywrócenie terminu, który zostanie przekazany przez organ.

WSA uznał, że w sprawach o udzielenie dofinansowania projektów z funduszy unijnych przepisy zawarte w P.p.s.a. znajdują wyłącznie odpowiednie zastosowanie w zakresie nieuregulowanym w ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2016 roku, poz. 217). W takiej sytuacji nie można automatycznie przyjąć, że przepis art. 87 P.p.s.a. obowiązuje wprost w sprawach o dofinansowanie projektów. Jego stosowanie jest uzależnione od regulacji zawartych w ustawie o spójności. Wniosek o przywrócenie terminu powinien zostać zatem dostosowany do trybu wniesienia skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego. Wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi powinien być zatem wniesiony bezpośrednio do sądu administracyjnego wraz ze skargą. Do takiego wniosku prowadzi odpowiednie zastosowanie przepisów art. 87 P.p.s.a. w zw. z art. 64 oraz art. 62 ustawy o spójności. W przypadku złożenia wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi do Urzędu Marszałkowskiego, zachowanie siedmiodniowego terminu do złożenia takiego wniosku będzie wówczas uzależnione od daty nadania (przekazania) takiego wniosku do właściwego wojewódzkiego sądu administracyjnego przez Urząd Marszałkowski. Ponieważ wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi został złożony z uchybieniem siedmiodniowego terminu

do jego złożenia od momentu uzyskania informacji o przyczynie uchybienia nie mógł być rozpoznany merytorycznie i podlegał odrzuceniu.

Oddzielną grupę spraw związanych z udzieleniem dofinansowania obejmowały kwestie związane z ich procesowaniem na podstawie odrębnych ustaw innych niż ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2014 roku, poz. 1146).

W sprawie o sygnaturze akt III SA/Po 911/16 Stowarzyszenie A w M. nie miało legitymacji do uruchomienia postępowania sądownoadministracyjnego. Jak wynika z art. 11 ust. 3 oraz ust. 6 ustawy z 20 lutego 2015 roku o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. z 2015 r., poz. 378) prawo wniesienia skargi do sądu administracyjnego, na zasadach i w trybie określonym dla aktów i czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 20 sierpnia 2002 roku – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, przysługuje wyłącznie od uchwały Komisji Lokalnej Grupy Działania o wyniku wyboru Lokalnej Strategii Rozwoju. Tak rozumiany przepis za każdym razem należy odnosić do indywidualnej sprawy podmiotu zainteresowanego wyborem strategii. W rozpatrywanym przypadku skarga została natomiast wniesiona przez Stowarzyszenie A w M. na uchwałę w przedmiocie wyboru innej strategii rozwoju lokalnego, a mianowicie przygotowanej przez Stowarzyszenie B z siedzibą w W. Przedmiotowa skarga została wniesiona poza zakresem zaskarżenia określonego przez ustawodawcę. Skarżące stowarzyszenie nie było również stroną indywidualnego postępowania administracyjnego prowadzonego w sprawie wyboru strategii rozwoju lokalnego przygotowanej przez Stowarzyszenie B zakończonego wydaniem zaskarżonego aktu. Interes prawny podmiotu wnoszącego skargę do sądu przejawia się w tym, iż podmiot ten działa bezpośrednio, we własnym imieniu i ma roszczenie o przyznanie uprawnienia lub zwolnienie z nałożonego obowiązku. Na taki interes prawny skarżące stowarzyszenie nie wskazało, a kryterium to ma charakter materialno – prawny i wymaga stwierdzenia związku między sferą indywidualnych praw i obowiązków skarżącej, a skarżonym aktem. Analiza skargi i dokumentów zgromadzonych w aktach administracyjnych uzasadnia stwierdzenie, iż brak w tym konkretnym przypadku legitymacji skargowej – brak interesu prawnego w kwestionowaniu zaskarżonego w przedmiocie wyboru strategii rozwoju lokalnego

przygotowanej przez Stowarzyszenie B z siedzibą w W. Akt ten nie rodził dla strony skarżącej żadnych uprawnień, ani też obowiązków.

W sprawie o sygnaturze III SA/Po 913/16 Stowarzyszenie A w M. wniosło skargę na akt Zarządu Województwa Wielkopolskiego w przedmiocie wyboru strategii rozwoju lokalnego przez społeczność w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 oraz programu operacyjnego "Rybacko i Morze", który dotyczył przyjęcia listy ocenionych Lokalnych Strategii Rozwoju do publikacji. WSA w Poznaniu odmówił wstrzymania wykonania zaskarżonego aktu administracyjnego w przedmiocie przyjęcia listy ocenionych Lokalnych Strategii Rozwoju do publikacji, który miał na celu jedynie potwierdzenie dokonania określonej czynności w trakcie prowadzonego postępowania konkursowego. Taki akt administracyjny nie wiązał się z niebezpieczeństwem wyrządzenia znacznej szkody lub spowodowania trudnych do odwrócenia skutków po stronie wnioskodawcy ubiegającego się o dofinansowanie. W szczególności nie było w tym przypadku podstaw do rozważania ewentualnej szkody spowodowanej po stronie wnioskodawcy ze względu na przyznanie dofinansowania innym wnioskodawcom, którzy ubiegali się o środki publiczne w ramach tego samego konkursu. Zabrakło również powodów do rozpatrywania takiej sytuacji w kategoriach prowadzących do powstania skutków trudnych do odwrócenia – w postaci wydania środków przez podmioty, które według strony skarżącej przy prawidłowej ocenie jej wniosku nie uzyskałyby dostępu do wspomnianego dofinansowania. Realizacja wszelkiego rodzaju zobowiązań o charakterze pieniężnym ze swej natury posiada charakter odwracalny. Reasumując we wniosku zawartym w skardze nie zamieszczono adekwatnego uzasadnienia, które wskazywałoby na istnienie przesłanek uzasadniających wstrzymanie wykonania zaskarżonego aktu.

Wykładnia przepisu art. 137 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2015 r., poz. 1774, z późn. zm. – dalej: u.g.n.) po wydaniu przez Trybunał Konstytucyjny wyroku z dnia 13 marca 2014 r. sygn. akt P 38/11 (Dz.U. z 2014 r., poz. 376; OTK-A 2014/3/31) przez organ orzekający w przedmiocie zwrotu wywłaszczonej nieruchomości wywłaszczonej przed 27 maja 1990 r. Zasady dotyczące zwrotu części nieruchomości wywłaszczonej na cele realizacji osiedla mieszkaniowego.

Wyrok z dnia 1 września 2016 r. sygn. akt II SA/Po 99/16

Wyjaśniając motywy uchylenia zaskarżonej decyzji Wojewody orzekającej o zwrocie części nieruchomości wywłaszczonej przed 27 maja 1990 r. na cele budowy osiedla mieszkaniowego (a także poprzedzającej ją decyzji organu I instancji), Sąd stwierdził, że Wojewoda przedstawił błędną wykładnię przepisu art. 137 ust. 1 u.g.n., gdyż wyciągnął niewłaściwe wnioski z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 marca 2014 r. sygn. akt P 38/11, bowiem treść tego orzeczenia nie uprawnia do przyjętego przez organ wniosku, że do stanów sprzed 22 września 2004 r. należy badać wyłącznie to, czy w dniu złożenia wniosku o zwrot wywłaszczonej nieruchomości na nieruchomości tej istniał stan odpowiadający zrealizowaniu celu wywłaszczenia i utrzymywaniu się takiego stanu, jak i że w tym przypadku istotne jest, czy cel wywłaszczenia został zrealizowany w dniu złożenia wniosku o zwrot, czyli w dniu 25 sierpnia 2004 r.

Z analizy omawianego wyroku z dnia 1 września 2016 r. o sygn. akt II SA/Po 99/16 wynika, że zdaniem Sądu dla prawidłowego zastosowania art. 137 ust. 1 u.g.n. do zwrotu nieruchomości wywłaszczonych przed 27 maja 1990 r., istotne jest to, czy najpóźniej w dniu złożenia wniosku o zwrot, ale nie później niż przed 22 września 2004 r. [data wejścia w życie nowelizacji wprowadzającej termin 10 lat na realizację celu publicznego], został zrealizowany cel wywłaszczania; nie jest zatem doniosłe to, czy do realizacji celu wywłaszczenia doszło w okresie 10 lat od daty wywłaszczenia, czy też z przekroczeniem terminów, o których mowa w art. 137 ust. 1 pkt 1 i 2 u.g.n. W tym zakresie Sąd odwołał się nie tylko do sentencji, ale również do konkluzji uzasadnienia przywołanego wyroku zakresowego Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 marca 2014 r., a także rozumienia treści tego wyroku przez sam Trybunał (wyrok z dnia 19 lipca 2016 r. sygn. akt Kp 3/15, OTK-A 2016/66; M.P. 2016/794).

Konsekwentnie Sąd przyjął, nie można mówić o zbędności na cel wywłaszczenia, gdy nieruchomość po wywłaszczeniu została zagospodarowana i wykorzystana zgodnie z celem wywłaszczenia określonym w decyzji, a dopiero później jej przeznaczenie zmieniono; w takiej sytuacji nie ma też znaczenia, że zagospodarowanie mogło mieć miejsce po upływie terminów wynikających z art. 137 u.g.n., ale nie ma możliwości zwrotu ponieważ w istocie cel wywłaszczenia został zrealizowany. Taki kierunek interpretacji przepisu art. 137 ust. 1 u.g.n., został

również przyjęty w późniejszym orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego (por. wyroki z dnia 20 października 2015 r. sygn. akt I OSK 285/14, z dnia 5 marca 2015 r. sygn. akt I OSK 1584/13), a wcześniej – tj. przed wydaniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 marca 2014 r. sygn. akt P 38/11 – był prezentowany m.in. w wyrokach z dnia 6 maja 2010 r. sygn. akt I OSK 941/09 i 30 listopada 2011 r. sygn. akt I OSK 2098/10. W aktualnym stanie prawnym brak jest zatem podstaw do uzależnienia stwierdzenia przesłanki zwrotu nieruchomości wywłaszczonej przed 27 maja 1990 r., co do której złożono wnioski o zwrot nie później niż przed 22 września 2004 r., od tego, czy stan zgodny z celem wywłaszczenia został zrealizowany w terminie, o którym mowa w art. 137 ust. 1 u.g.n., ani tym bardziej, od tego, by stan zgodny z celem wywłaszczenia istniał na nieruchomości w dniu złożenia wniosku o zwrot wywłaszczonej nieruchomości.

Na odnotowanie zasługuje również fakt, że w omawianym orzeczeniu z dnia 1 września 2016 r. sygn. akt II SA/Po 99/16 Sąd zwrócił uwagę na to, by w sprawie nie doszło do wydania przez organy „absurdalnych rozstrzygnięć”, o których wspomniał Trybunał Konstytucyjny w cytowanym wyroku z dnia 13 marca 2014 r. sygn. akt P 38/11, np. do zwrotu „skrawków gruntu” znajdujących się na pograniczu terenów o różnym zagospodarowaniu zgodnym z potrzebami osiedla mieszkaniowego. Sąd w tym zakresie podkreślił, że zmiany celu wywłaszczenia nie oznacza taka – nawet samoistna – modyfikacja zagospodarowania terenu, która polega na dostosowaniu go do potrzeb osiedla mieszkaniowego jako mikroorganizmu urbanizacyjnego, który rządzi się zasadami, uwzględniającymi potrzeby jego mieszkańców. Takie stanowisko Sądu wpisuje się w dotychczasowe stanowisko Trybunału, który już wcześniej przyjmował (orzecznictwo powołane w cytowanym wyroku Trybunału z dnia 13 marca 2014 r.), że roszczenie byłego właściciela o zwrot wywłaszczonej nieruchomości musi ustąpić wobec interesu publicznego, nawet jeśli do jego realizacji doszło w sposób nieodpowiadający z góry założonemu celowi albo później wprowadzonemu standardowi (termin 10 lat na realizację celu publicznego został wprowadzony w 2004 r.).

Skuteczność doręczenia stronie decyzji o sprzeciwie w sprawie zgłoszenia zamiaru wykonania robót budowlanych określonych w podaniu skierowanym do organu drogą elektroniczną. Zastrzeżenie sposobu prowadzenia korespondencji w

trybie art. 39¹ § 1 K.p.a. w postępowaniu w przedmiocie zgłoszenia zamiaru wykonania robót budowlanych.

Wyrok z dnia 1 marca 2016 r. sygn. akt II SA/Po 75/16 (prawomocny)

Sąd w uzasadnieniu wyroku, wskazując na aktualne (obowiązujące od 28 czerwca 2015 r.) brzmienie art. 30 ust. 6a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz.U. 2013 r., poz 1409, z późn. zm.) oraz art. 39¹ § 1 K.p.a. (w brzmieniu aktualnym na dzień złożenia zgłoszenia), stwierdził, że w sprawie wszczynanej wniesieniem sprzeciwu wobec zgłoszenia zamiaru wykonania robót budowlanych, może mieć miejsce doręczenie stronie w trybie art. 39¹ § 1 pkt 1 K.p.a., jeżeli uprzednio strona skierowała do organu drogą elektroniczną zgłoszenie zamiaru wykonania robót budowlanych. W ocenie Sądu możliwa jest sytuacja, w której organ w postępowaniu w sprawie wydania sprzeciwu – które to postępowanie posiada związek materialnoprawny z zamiarem wykonania robót, jednak ma swój własny i odrębny byt procesowy, gdyż jest postępowaniem wszczętym z urzędu przez organ architektoniczno-budowlany – nie zawsze będzie samodzielnie decydował o formie doręczenia decyzji o sprzeciwie, pomijając formę wniesienia (art. 39¹ § 1 pkt 1 K.p.a.) lub treść (art. 39¹ § 1 pkt 2 K.p.a.) wniosku zgłaszającego zamiar wykonania robót budowlanych. Takie stanowisko Sądu niewątpliwie stanowi odejście od reprezentowanego w orzecznictwie poglądu – w szczególności wyrażonego przez Naczelny Sąd Administracyjny w wyrokach z dnia 6 czerwca 2014 r. sygn. akt II OSK 2297/13 oraz z dnia 11 czerwca 2015 r. sygn. akt II OSK 2696/13, znajdując zarazem swoje uzasadnienie w treści przepisu art. 30 ust. 6a Prawa budowlanego.

W konsekwencji Sąd uznał, że organ I instancji trafnie skierował do strony decyzję o sprzeciwie, wprowadzając ją do systemu teleinformatycznego, gdyż taki sposób doręczenia stronie rozstrzygnięcia w sprawie był uzasadniony, skoro inwestor dokonał zgłoszenia zamiaru wykonania robót budowlanych właśnie w formie elektronicznej [za pomocą platformy ePUAP], zgodnie z art. 39¹ § 1 pkt 1 K.p.a. Zarazem Sąd uznał, że fakt doręczenia stronie pisma w postaci tradycyjnej nie ma znaczenia dla oceny skuteczności dokonanego doręczenia sprzeciwu [skierowanego do strony w formie elektronicznej]. Ponadto Sąd stwierdził również, że forma skierowanej do strony decyzji o sprzeciwie spełniała niezbędne wymogi dla uznania jej za dokument elektroniczny w rozumieniu art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005

r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz.U. z 2014 r. poz. 1114, z późn. zm.). W ocenie Sądu, sporządzenie pisma przewodniego spełniającego wymogi tego przepisu oraz przepisów wydanego na podstawie art. 16 ust. 3 powołanej ustawy rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 września 2011 r. w sprawie sporządzania i doręczania dokumentów elektronicznych oraz udostępniania formularzy, wzorów i kopii dokumentów elektronicznych (Dz.U. z 2015 r., poz. 971 – dalej: rozporządzenie wykonawcze) i dołączenie do niego zdigitalizowanej postaci decyzji [wydanej w tradycyjnej postaci] w formie pliku pdf, spełnia wymogi ustawowe, o których mowa w art. 3 pkt 2 i art. 16 ust. 1 ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Sąd podkreślił, że z brzmienia art. 16 ust. 1 tej ustawy wynika, że przekazywanie danych w sposób określony w tym przepisie nie zastępuje, a jedynie funkcjonuje obok drogi tradycyjnej, tj. przekazywania dokumentów papierowych osobiście lub pocztą tradycyjną. W konsekwencji uznał, że przepisów powołanej ustawy oraz rozporządzenia wykonawczego nie sposób rozumieć w ten sposób, że organ, który wytworzył już pismo w postaci tradycyjnej – papierowej, obowiązany byłby bezwzględnie również do stworzenia drugiego oryginału takiego pisma w postaci elektronicznej. W ocenie Sądu istotne natomiast jest to, że skierowane do strony za pomocą platformy ePUAP pismo przewodnie, do którego została dołączona zdigitalizowana w formacie pdf (zapewniającym brak możliwości nieuprawnionej ingerencji w treść takiego dokumentu) decyzja o sprzeciwie, zostało opatrzone przez uprawnioną osobę podpisem elektronicznym. Sąd uznał, że w tych warunkach przesłanie i doręczenie stronie tak sporządzonego dokumentu elektronicznego może być uznane za równorzędne z doręczeniem stronie oryginału decyzji zgodnie z art. 109 § 1 K.p.a.

Takie rozstrzygnięcie Sądu odbiega z kolei od prezentowanego w judykaturze i piśmiennictwie stanowiska, że za pomocą środków komunikacji elektronicznej można doręczyć [wyłącznie] decyzję wydaną w formie dokumentu elektronicznego, a więc opatrzoną bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu lub podpisem osobistym; nie jest więc możliwe uwzględnienie żądania doręczenia decyzji za pomocą środków komunikacji elektronicznej, gdy decyzja nie została wydana w formie dokumentu elektronicznego (por. wyrok NSA z dnia 3 października 2014 r. sygn. akt I OSK 475/14 i powołane tam stanowisko literatury przedmiotu; wyrok WSA w Poznaniu z dnia 22 października

2014 r. sygn. akt II SA/Po 732/14). Niemniej jednak jest bliższe potrzebie odpowiedniego procesowo reagowania na różnorodne stany faktyczne, zapewniając zarazem stronie realizację uprawnień wynikających z treści art. 39¹ § 1 pkt 1 i 2 K.p.a. – np. w sytuacji, gdy w sprawie występuje więcej podmiotów (stron). Takie stanowisko Sądu zbieżne jest z kolei z poglądem WSA w Poznaniu wyrażonym w wyroku z dnia 10 grudnia 2014 r. sygn. akt II SA/Po 616/14, w którym za niedopuszczalne uznano przyjęcie, że zgłoszenie choćby przez jedną stronę postępowania administracyjnego chęci otrzymywania rozstrzygnięć w drodze elektronicznej automatycznie wymuszałoby takie doręczenia także dla pozostałych stron, gdyż organ administracji publicznej sporządzałby projekty rozstrzygnięć jedynie w formie elektronicznej.

Zmiana pozwolenia na budowę tymczasowego obiektu budowlanego.

Wyrok z 14 grudnia 2016 r. (sygn. akt IV SA/Po 625/16).

W przedmiotowym orzeczeniu Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu dopuścił możliwość zmiany w trybie art. 36a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz.U. z 2016 r. poz. 290) decyzji udzielającej pozwolenia na budowę tymczasowego obiektu budowlanego w zakresie terminu użytkowania tego obiektu. Sąd przyjął, że przepis art. 36a ww. ustawy zawiera dwie niezależne od siebie przesłanki pozwalające na zmianę decyzji o pozwoleniu na budowę. Pierwsza dotyczy zmiany decyzji w przypadku istotnego odstąpienia od zatwierdzonego projektu budowlanego, a druga dotyczy odstąpienia od innych warunków pozwolenia na budowę. W ocenie Sądu zmiana terminu użytkowania tymczasowego obiektu budowlanego stanowi zmianę innego warunku pozwolenia na budowę. Taka zmiana decyzji o pozwoleniu na budowę nie jest uzależniona od stanu zaawansowania robót budowlanych. Sąd zaznaczył jednocześnie, że wniosek o zmianę takiej decyzji musi zostać złożony przed upływem określonego w decyzji udzielającej pozwolenia na budowę terminu użytkowania tymczasowego obiektu budowlanego.

Przeniesienie pozwolenia na budowę.

Wyrok z 14 grudnia 2016 r. (sygn. akt IV SA/Po 664/16).

W sprawie, której dotyczy omawiane orzeczenie Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu dokonując kontroli decyzji w przedmiocie przeniesienia pozwolenia na budowę stwierdził, że przeniesienie pozwolenia na budowę w trybie art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz.U. z 2016 r. poz. 290) jest możliwe wówczas, gdy poza osobą inwestora elementy stanu faktycznego sprawy, w której pozwolenie zostało wydane, nie ulegają zmianie. W ocenie Sądu konieczne w takiej sytuacji jest ustalenie, czy w wyniku przeniesienia pozwolenia osoba, na którą została ona dokonana, takiego pozwolenia w normalnym trybie nie mogłaby uzyskać. Sąd wskazał, że organ administracji architektoniczno-budowlanej badając dopuszczalność przeniesienia pozwolenia na budowę budynku mieszkalnego jednorodzinnego wchodzącego w skład gospodarstwa rolnego musi badać czy dokonanie takiego przeniesienia nie zniweczy funkcjonalnego związku inwestycji z pierwotnym gospodarstwem rolnym. Innymi słowy czy przeniesienie decyzji udzielającej pozwolenia budowę na budowę nie doprowadzi do zmiany sposobu użytkowania gruntów rolnych.

Strony postępowania prowadzonego w trybie art. 66 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r., poz. 1409).

Wyrok z 26 października 2016 r. (sygn. akt IV SA/Po 628/16).

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu stwierdził, że stroną postępowania prowadzonego w trybie art. 66 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r., poz. 1409) jest właściciel nieruchomości, której dotyczy decyzja wydana na podstawie przywołanego przepisu. W art. 61 w związku z art. 66 ustawy Prawo budowlane określono krąg podmiotów zobowiązanych do utrzymania obiektu budowlanego. Są nimi właściciel oraz zarządca nieruchomości. W postępowaniu administracyjnym dotyczącym obiektu budowlanego powinien zawsze brać udział właściciel nieruchomości legitymujący się interesem prawnym w rozumieniu art. 28 ustawy z dnia 13 czerwca 1960 r. Kodeks

postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23). Podmiotem legitymowanym w tym zakresie może być również zarządca obiektu budowlanego jedynie wówczas, gdy chodzi o czynności zmierzające do utrzymania obiektu budowlanego w stanie niepogorszonym, o ile szerszy zakres obowiązków nie wynika z umowy o zarządzanie nieruchomością. Tym samym poza właścicielem nieruchomości udział w toczącym się w takiej sprawie postępowaniu może wziąć jedynie zarządca obiektu budowlanego. Wszelkie inne podmioty, w tym również właściciel sąsiedniej nieruchomości, mogą mieć jedynie interes faktyczny w określonym rozstrzygnięciu sprawy, która w razie złożenia przez te osoby zawiadomienia wszczynana jest z urzędu i prowadzona bez udziału tych osób jako stron postępowania. Jednocześnie Sąd zauważył, że nie można jednak z góry wykluczyć, że postępowanie prowadzone w omawianym trybie dotyczyć będzie również interesu prawnego innych osób i zaistnieje potrzeba odwołania się do normy ogólnej art. 28 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Pozwolenie na budowę - uzasadniony interes osób na rzecz których ustanowiona jest służebność drogi koniecznej.

Wyrok z 3 sierpnia 2016 r. (sygn. akt IV SA/Po 405/16).

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu stwierdził, że organ architektoniczno - budowlany zobligowany jest uwzględnić przy wydawaniu decyzji udzielającej pozwolenia na budowę uzasadniony interes osób na rzecz których ustanowiona jest służebność drogi koniecznej. W ocenie Sądu dokonując oceny czy projektowany obiekt budowlany nie narusza uzasadnionych interesów skarżącego organ powinien przede wszystkim wziąć pod wagę czy przyjęte rozwiązania techniczne pozwalają na dalsze korzystanie z ustanowionej służebności zgodnie z celem jaki został wskazany w postanowieniu sądu powszechnego ustanawiającym służebność drogi koniecznej. Oznacza to, że "przeznaczenie i sposób zagospodarowania" nieruchomości, o którym mowa w § 14 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2015 poz. 1422) wymaga, aby odpowiedni dostęp do drogi publicznej umożliwiał poruszanie się pojazdów o zwiększonych gabarytach jeśli taki był cel ustanowienia służebności.

Zaświadczenie o samodzielności lokali.

Wyrok z 24 marca 2016 r. (sygn. akt IV SA/Po 1010/15).

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu stwierdził, że w przypadku żądania wydania na wniosek inwestora zaświadczenia o samodzielności 3 lokali znajdujących się w budynku mieszkalnym jednorodzinnym, organ administracji publicznej związany jest adnotacją zamieszczoną w projekcie budowlanym, iż budynek jest budynkiem mieszkalnym jednorodzinnym. W przypadku zamiaru wyodrębnienia w takim budynku trzech lokali mieszkalnych – w budynku mieszkalnym jednorodzinnym – konieczne byłoby uprzednie uzyskanie zmiany kwalifikacji budynku, z czym wiąże się, określona w art. 71 stawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. z 2013 r. poz. 1409) zmiana sposobu jego użytkowania. Budynek, w którym istnieją trzy samodzielne lokale mieszkalne, nie jest bowiem budynkiem jednorodzinnym, lecz wielorodzinnym.

Ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości celem założenia tzw. urządzeń przesyłowych.

Wyrok z 29 września 2016 r., (sygn. akt IV SA/Po 226/16).

Powyższym wyrokiem Sąd oddalił skargę właścicieli nieruchomości na decyzję ograniczającą sposób korzystania z części nieruchomości, poprzez zezwolenie inwestorowi na wejście na teren nieruchomości w celu założenia i przeprowadzenia przez nieruchomość przewodów i urządzeń służących do przesyłania energii elektrycznej – uznając tę decyzję za zgodną z prawem. Sąd w szczególności wskazał, że żaden z przepisów art. 124 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2015 r. poz. 782, dalej jako „u.g.n.”) nie przewiduje wyraźnie możliwości określania w takiej decyzji terminu, w którym ma dojść do założenia urządzeń przesyłowych na obciążanej nieruchomości. Możliwość zawierania tego rodzaju klauzuli nie wynika także z art. 119 ust. 1 u.g.n.,

określającego dodatkowe składniki decyzji. Z tych względów Sąd podzielił stanowisko wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, że domniemywanie takiego uprawnienia przez organ administracji stanowiłoby naruszenie prawa, a rozstrzygnięcie, jako wydane w tej części bez podstawy prawnej, byłoby obarczone wadą kwalifikowaną z art. 156 § 1 pkt 2 *ab initio* K.p.a. Wprawdzie powyższa kwestia nie jest w orzecznictwie sądowym rozstrzygana jednolicie (por. wyroki WSA: z 04.07.2014 r., II SA/Kr 326/14; z 17.09.2014 r., II SA/Rz 534/14; z 30.04.2014 r., II SA/Ke 182/14 – CBOSA), to jednak, zdaniem Sądu, dominuje stanowisko o niedopuszczalności określania terminu wykonania prac. Ponadto w innych kategoriach spraw – także z zakresu szeroko rozumianego procesu inwestycyjnego (jak np. dotyczących nakazania rozbiórki obiektu budowlanego) – powszechne jest stanowisko, że ustalenie w decyzji terminu wykonania określonych czynności musi mieć wyraźną podstawę w przepisach prawa (zob. wyrok NSA z 15.10.1999 r., IV SA 1160/97; wyrok WSA z 18.10.2007 r., II SA/Rz 211/07 – CBOSA). Sąd podkreślił, że podstawowym celem instytucji zezwolenia wydawanego na podstawie art. 124 ust. 1 u.g.n. nie jest zapewnienie możliwości czasowego wejścia na cudzy grunt w celu budowy lub przebudowy określonych urządzeń przesyłowych, lecz możliwość trwałego zajęcia części cudzej nieruchomości w celu posadowienia i ciągłej eksploatacji tych urządzeń – czemu odpowiada obowiązek właściciela (użytkownika wieczystego) nieruchomości: stałego znoszenia takiej ingerencji (*pati*). Wypływające stąd uprawnienie przedsiębiorcy przesyłowego, i skorelowany z tym uprawnieniem obowiązek znoszenia tego stanu, mają charakter bezterminowy. Możliwość "wejścia" na obciążoną nieruchomość celem wykonania określonych robót budowlanych ma charakter instrumentalny wobec ww. uprawnienia podstawowego i swym charakterem w istocie odpowiada uprawnieniu wynikającemu z art. 124 ust. 6 u.g.n., który to przepis nakłada na właściciela (użytkownika wieczystego) nieruchomości obowiązek jej udostępnienia w celu wykonania czynności związanych z konserwacją oraz usuwaniem awarii ciągów, przewodów i urządzeń, o których mowa w ust. 1, przy czym – co znamienne – również bez zakreślenia czasowych ram takiego udostępnienia. Niezależnie od wskazanych argumentów – bazujących na wynikach wykładni językowej i systemowej odnośnych przepisów – przeciwko określaniu w decyzji wydawanej na podstawie art. 124 ust. 1 u.g.n. terminu wykonania prac inwestycyjnych przemawiają także, w ocenie Sądu, względy natury funkcjonalnej (w tym celowościowej). W przypadku niezrealizowania inwestycji w ustalonym w decyzji

terminie, decyzja stałaby się w istotnym zakresie niewykonalna. Przedsiębiorca przesyłowy dysponowałby wprawdzie tytułem prawnym do trwałego zajmowania określonego pasa nieruchomości na potrzeby eksploatacji urządzeń przesyłowych, ale zarazem pozbawiony byłby możliwości posadowienia tych urządzeń – właśnie z uwagi na upływ terminu określonego do wykonania potrzebnych robót budowlanych. W takim przypadku wydanie kolejnej decyzji z nowym terminem "czasowego zajęcia" nieruchomości na potrzeby wykonywania ww. robót byłoby raczej niedopuszczalne – wobec istnienia stanu res iudicata, zabezpieczonego sankcją nieważności z art. 156 § 1 pkt 3 K.p.a. Z kolei na zmianę decyzji w zakresie ww. terminu byłaby wymagana – jak wynika z art. 155 K.p.a. – zgoda m.in. właściciela obciążonej nieruchomości, której uzyskanie jawi się w każdym przypadku jako wysoce niepewne.

Zwrot wywłaszczonej nieruchomości – zagadnienie dokładnego ustalenia i rozważenia okoliczności związanych z realną możliwością realizacji celu wywłaszczenia spornej nieruchomości przeznaczonej pod budowę drogi publicznej.

Wyrok z 23 listopada 2016r. (sygn. akt II SA/Po 613/16).

W przedmiotowej sprawie nie było wątpliwości co do tego, iż dawne parcele zostały przejęte na rzecz Skarbu Państwa na podstawie art. 11 i art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy z 22 maja 1958 roku o terenach dla budownictwa domów jednorodzinnych w miastach i osiedlach.

Organy administracji rozpoznając przedmiotową sprawę przyjęły, że cel wywłaszczenia nie został spełniony, bowiem na części wywłaszczonych parcel nie została wybudowana ulica. Tylko fragment działki objętej wnioskiem o zwrot stanowi drogę publiczną, na pozostałej części działki nie zrealizowano inwestycji drogowej, znajduje się ona poza układem drogowym istniejącej ulicy.

Wątpliwości Sądu wzbudziła ocena organów administracji w zakresie zaistnienia przesłanki zbędności, co do części działki objętej wnioskiem o zwrot nieruchomości. Z akt sprawy wynika bowiem, że doszło do zajęcia pasa drogowego stanowiącego sporną część działki objętej wnioskiem o zwrot i toczy się postępowanie egzekucyjne w celu przywrócenia tej działki do stanu poprzedniego poprzez usunięcie nasadzeń, ogrodzenia oraz pojemnika na śmieci. Z wypisu z rejestru gruntów wynika,

że sporna działka przeznaczona została pod drogę, a mimo to czasowo wydzierżawiono część spornej nieruchomości znajdującej się w liniach rozgraniczeniowych pasa drogowego osobie prywatnej. Z okoliczności sprawy wynika, że od wielu lat miało miejsce faktyczne wyłączenie z ruchu spornej części działki i zajęcie pasa drogowego bez zezwolenia zarządcy drogi poprzez ogrodzenie, nasadzenia i usytuowanie śmietnika, czym w istocie uniemożliwiono prawidłowe funkcjonowanie tej nieruchomości na cele pasa drogowego, a w konsekwencji na cel wywłaszczenia.

W tych okolicznościach sprawy uzasadniona była wątpliwość co do realnej możliwości zrealizowania celu wywłaszczenia i przeznaczenia całej spornej działki na obsługę komunikacyjną dla sąsiednich terenów, w tym dla innej działki, dla której wydano decyzje o warunkach zabudowy i pozwoleniu na budowę. Powstała, zatem konieczność uzupełnienia materiału dowodowego o ustalenia dotyczące okoliczności i możliwości dostępu do istniejącej, tylko na części działki, ulicy właścicielom działek sąsiednich, a zwłaszcza działek zabudowanych, celem jednoznacznego określenia, czy mieli i mają możliwość korzystania z pasa drogowego prowadzącego do bezspornie istniejącej drogi publicznej. Droga ta została bowiem zaprojektowana dla obsługi wewnętrznej zabudowy mieszkaniowej powstałej z wtórnego podziału dużych nieruchomości. W ocenie Sądu powyższe ustalenia mają decydujące znaczenie dla oceny przesłanki zbędności wywłaszczonej nieruchomości warunkującej zwrot żądanych działek w całości. Ustalenie bowiem, że faktyczne i bez zezwolenia zajęcie części działki przeznaczonej pod drogę poprzez zagrodzenie przejazdu i przechodu, tym samym uniemożliwienie realizacji celu wywłaszczenia, nie może skutkować przyjęciem, że celu wywłaszczenia nie zrealizowano i działka stała się na ten cel zbędna w rozumieniu art. 137 §1 ustawy z 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2015, poz. 1774 ze zm.)

Sposób załatwienia sprawy, w której wniosek o przekształcenie użytkowania wieczystego w prawo własności był początkowo rozpatrywany w trybie przepisów ustawy o przekształceniu użytkowania wieczystego w prawo własności – w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 28 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 187, poz. 1110), obowiązującym od dnia 9 października 2011 r., a w toku postępowania został wydany

wyrok zakresowy Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 marca 2015 r. sygn. akt. K 29/13. Umożnienie postępowania w razie zmiany użytkownika wieczystego w toku postępowania w przedmiocie przekształcenia użytkowania wieczystego w sytuacji, gdy nabywca prawa użytkowania wieczystego nie złożył ani nie poparł złożonego przez poprzednika prawnego wniosku o przekształcenie użytkowania wieczystego w prawo własności.

Wyrok z dnia 27 stycznia 2016 r. sygn. akt II SA/Po 1043/15

W uzasadnieniu rozstrzygnięcia Sąd, przedstawiając wykładnię przepisów prawa materialnego znajdujących zastosowanie w sprawie, stwierdził, że wyrok zakresowy Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 marca 2015 r. sygn. akt. K 29/13 [sprostowany następnie postanowieniem z dnia 25 marca 2015 r. sygn. akt K 29/13; OTK-A 2015/3/41, Dz.U.2015/524] opublikowany został w Dzienniku Ustaw w dniu 17 marca 2015 r. (Dz.U. z 2015 r., poz. 373; OTK-A 2015/3/28), wobec czego stosownie do przepisu art. 190 ust. 3 Konstytucji RP orzeczenie to weszło w życie z dniem ogłoszenia, bowiem Trybunał nie określił innego terminu utraty mocy obowiązującej aktu normatywnego.

Rozważając skutki tego orzeczenia dla stanu prawnego mającego zastosowanie w kontrolowanej sprawie, Sąd uznał, że z chwilą ogłoszenia wyroku Trybunału niekonstytucyjny przepis art. 1 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości (Dz. U. z 2012 r. poz. 83 – dalej: ustawa o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego) stracił moc obowiązującą w zakresie wynikającym z tego wyroku, wobec czego w kontrolowanej sprawie mogły znaleźć zastosowanie wyłącznie przepisy art. 1 ust. 1 i 3 ustawy o przekształceniu użytkowania wieczystego w brzmieniu sprzed nowelizacji z 2011 r., tj. przed dniem 9 października 2011 r.

Wskazując na to, że od dnia 17 marca 2015 r. [data opublikowania wyroku Trybunału w Dzienniku Ustaw] przekształcenie użytkowania wieczystego mogłoby nastąpić tylko na rzecz aktualnego użytkownika wieczystego nieruchomości – i to po spełnieniu przez niego przesłanek z art. 1 ust. 1 i 3 ustawy o przekształceniu użytkowania wieczystego w brzmieniu sprzed nowelizacji z 2011 r. – Sąd stwierdził, że skoro skarżący przestał być użytkownikiem wieczystym przedmiotowej nieruchomości w trakcie postępowania administracyjnego w przedmiocie

przekształcenia prawa użytkowania wieczystego tej nieruchomości w prawo własności, to nie mógł skutecznie domagać się wydania merytorycznej decyzji administracyjnej w tym zakresie; stąd też umorzenie postępowania na podstawie art. 105 § 1 K.p.a. z uwagi na jego bezprzedmiotowość było zasadne.

Zarazem Sąd uznał, że w sprawie nie było podstaw do przyjęcia, iż zaszło następstwo prawne w znaczeniu procesowym i nabywca prawa użytkowania wieczystego, tj. spółka prawa handlowego, wstąpił w miejsce skarżącego [wnioskodawcy] w rozumieniu art. 30 § 4 K.p.a. W tym zakresie Sąd przede wszystkim podkreślił, że sam skarżący żądanie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego nieruchomości w prawo własności zgłosił jako osoba fizyczna, zaś z uwagi na aktualne brzmienie przepisów ustawy o przekształceniu użytkowania wieczystego dopuszczalność takiego przekształcenia w odniesieniu do użytkowników wieczystych będących osobami prawnymi uległa zasadniczemu ograniczeniu, sprowadzając się do sytuacji określonych w art. 1 ust. 2 i 3 powołanej ustawy w brzmieniu sprzed 9 października 2011 r. Zdaniem Sądu w odniesieniu do nieruchomości, o których mowa w art. 1 ust. 1 ustawy o przekształceniu użytkowania wieczystego, osoby prawne jako następcy prawni osób, o których mowa w ust. 1 i 1a, nie mogą wystąpić z żądaniem przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości, gdyż taka możliwość w odniesieniu do osób prawnych dotyczy jedynie sytuacji określonych w art. 1 ust. 2 pkt 1 i 2 powołanej ustawy.

Problematyka omówiona w uzasadnieniu wyroku z dnia 27 stycznia 2016 r. sygn. akt II SA/Po 1043/15 w zasadzie nie była wcześniej omawiana w orzecznictwie sądów administracyjnych, w którym zagadnienie umorzenia postępowania w przedmiocie przekształcenia użytkowania wieczystego w prawo własności było rozpatrywane głównie w kontekście wygaśnięcia prawa użytkowania wieczystego w toku postępowania (por. wyrok NSA z dnia 23 kwietnia 2013 r. sygn. akt I OSK 2004/11, a także późniejszy wyrok z dnia 2 grudnia 2016 r. sygn. akt I OSK 280/15).

Wydanie decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu emitowanego przez zakład w przypadku faktycznej zmiany zagospodarowania terenów w jego sąsiedztwie, która to zmiana nastąpiła po uruchomieniu zakładu.

Wyrok z dnia 28 lipca 2016 r. o sygn. II SA/Po 337/16.

W wyroku tym Sąd wyraził stanowisko dotyczące dopuszczalności wydania decyzji, o której mowa w art. 115a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 672 ze zm.) w sytuacji, gdy dopiero po uruchomieniu zakładu emitującego hałas nastąpiła faktyczna zmiana sposobu zagospodarowania terenów sąsiednich, w wyniku której tereny te objęte są prawną ochroną przed hałasem.

Sąd zakwestionował pogląd prezentowany w części doktryny (Krzysztof Gruszecki. Komentarz do art. 115 ustawy Prawo ochrony środowiska, wyd. IV. Wolters Kluwer), zgodnie z którym, gdy po uruchomieniu zakładu nastąpiła zmiana faktycznego zagospodarowania terenów sąsiadujących z tym zakładem, co wiąże się ze zmianą norm hałasu, to w takiej sytuacji nowa zabudowa, lokalizowana w pobliżu zakładu emitującego hałas, powinna przewidywać rozwiązania techniczne chroniące osoby przebywające wewnątrz tej zabudowy przed hałasem emitowanym przez zakład. Nowe obowiązki ograniczenia emisji hałasu nie powinny być natomiast nakładane na funkcjonujący już zakład.

Odnosząc się do tego stanowiska Sąd wskazał, iż we współczesnym świecie wzrasta znaczenie ochrony środowiska szczególnie ze względu na potrzebę zapewnienia społeczeństwu odpowiednich, a więc zdrowych warunków życia i wypoczynku. Zagrożenie środowiska naturalnego także przed hałasem, a więc i zdrowia społeczeństwa, osiągnęło wysoki stopień. Sąd powołał się na treści art. 5 Konstytucji RP zgodnie, z którym Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska, w tym przeciwdziała zanieczyszczeniom. Ponadto wskazał przepisy artykułu 74 ust. 1 i 2 Konstytucji RP nakładające na władze publiczne obowiązek prowadzenia polityki, która zapewni społeczeństwu bezpieczeństwo ekologiczne, a ochronę środowiska traktują jako obowiązek władz publicznych. W ocenie Sądu zasady ochrony środowiska określa ustawa prawo ochrony środowiska, której przepisy, także te dotyczące ochrony społeczeństwa przed hałasem, należy interpretować zgodnie z wymogami wynikającymi z przywołanymi regulacjami zawartymi w art. 5 i art. 74 ust. 1 i 2 Konstytucji RP.

W oparciu o normy konstytucyjne Sąd uznał, iż art. 115a ustawy Prawo ochrony środowiska nie wyklucza możliwości wydania decyzji, o której mowa w ust. 1 tego artykułu, także w sytuacji, gdy po uruchomieniu zakładu (w tym wypadku strzelnicy) zmienił się sposób faktycznego zagospodarowania i wykorzystywania

terenów sąsiadujących, dla którego ustawodawca przewiduje inne, bardziej rygorystyczne normy dopuszczalnego poziomu hałasu. Zdaniem Sądu potwierdza to treść przepisu art. 115 ust. 7 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska, który przewiduje, iż decyzja, o której mowa w ust. 1, może ulec zmianie w przypadku zmiany faktycznego zagospodarowania i wykorzystania nieruchomości, na które oddziałuje hałas z zakładu, nieobjętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Zatem ustawodawca przewiduje, iż raz nałożone na prowadzącego zakład obowiązki ograniczenia emisji hałasu mogą być zmieniane (łagodzone lub zaostrzane) w przypadku zmiany faktycznego zagospodarowania i wykorzystania nieruchomości, na które oddziałuje hałas.

Wart odnotowania jest fakt, iż Sąd w tym wyroku podkreślił, że ochrona środowiska (w tym ludzi) przed hałasem ma znaczenie priorytetowe i znajduje pierwszeństwo przed uprawnieniami podmiotu eksploatującego zakład zgodnie z jego przeznaczeniem.

Orzeczenie koresponduje z linią orzecznictwa sądów administracyjnych, w której zwraca się uwagę, iż konstytucyjna zasada swobody działalności gospodarczej nie ma charakteru absolutnego i nie zwalnia podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą z obowiązku spełnienia wszystkich wymogów zawartych w obowiązujących przepisach oraz poszanowania chronionych tymi przepisami interesów osób trzecich (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 21 czerwca 2013 r. o sygn. akt II OSK 517/12).

Uprawnienie do ubiegania się o dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianego pracownika przez następców prawnych pracodawcy, po zakończeniu prowadzenia przez pracodawcę działalności gospodarczej.

Wyrok z dnia 28 kwietnia 2016 r. o sygn. akt II SA/Po 173/16.

W orzeczeniu tym Sąd rozważył, czy następcom prawnym pracodawcy, który zawarł z młodocianym pracownikiem umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego przysługuje, po śmierci tego pracodawcy, uprawnienie do ubiegania się o dofinansowania kosztów kształcenia. Sąd dokonując analizy przepisów ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2015 r. nr 2156 ze zm.) w

pierwszej kolejności stwierdził, iż ustawodawca nie wprowadził w art. 70b tej ustawy warunków, z których wynikałoby, że pracodawca, który brał udział w procesie kształcenia młodocianego pracownika, nie może uzyskać dofinansowania tylko z tej przyczyny, że w chwili składania wniosku nie spełnia już warunku bycia pracodawcą. Pracodawcy przysługuje uprawnienie do ubiegania się o dofinansowanie kształcenia, jeżeli zostaną spełnione warunki określone w tym przepisie. Istotne jest, aby w toku kształcenia młodocianego pracownika pracodawca spełniał wszystkie ustawowe przesłanki warunkujące uzyskanie dofinansowania kosztów kształcenia, a ponadto, by młodociany pracownik ukończył naukę kształcenia i zdał egzamin. Zdaniem Sądu fakt wykreślenia pracodawcy z ewidencji podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, nie stanowi samodzielnej przeszkody dla złożenia wniosku o dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianego pracownika już po tym wykreśleniu. Ponadto w przedmiotowym orzeczeniu Sąd dokonał analizy przepisu art. 55¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. 2016 r., poz. 380 ze zm.) zawierający definicję „Przedsiębiorstwa” oraz art. 23¹ i 63² § 1 i § 3 ustawy z 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 1666) regulujących przejście uprawnień i obowiązków pracodawcy na nowy podmiot w przypadku śmierci dotychczasowego pracodawcy i doszedł do konkluzji, iż w sytuacji, gdy dotychczasowy pracodawca prowadził zakład pracy w znaczeniu przedmiotowym (jako wyodrębnioną jednostkę organizacyjną zatrudniającą pracowników), a zakład ten został przejęty w sposób określony w art. 23¹ Kodeksu pracy przez spadkobierców pracodawcy, to spadkobiercom przysługuje prawo ubiegania się o zwrot dofinansowania kształcenia młodocianego pracownika przez zmarłego pracodawcę.

Zważyć należy, iż stanowisko zaprezentowane w niniejszym orzeczeniu kontynuuje pogląd wyrażony we wcześniejszym wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z 15 listopada 2012 o sygn. akt III SA/Łd 793/12.

Ustalenie właściwości miejscowej państwowego powiatowego inspektora pracy przy zgłoszeniu choroby zawodowej

Wyrok z 19 października 2016 r., (sygn. akt IV SA/Po 539/16).

W tej sprawie Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny uchylił w całości zaskarżoną decyzję Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w P. i umorzył w całości postępowanie pierwszej instancji w sprawie skarżącego dotyczącej choroby zawodowej. Organ odwoławczy wskazał, że zgodnie z art. 65 § 1 k.p.a., Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w P. jako organ niewłaściwy do rozpatrzenia przedmiotowej sprawy powinien przekazać ją organowi właściwemu, tj. Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w mieście stołecznym W. Wobec faktu, iż nieuprawniony organ I instancji wydał decyzję w sprawie, w której nie był właściwym, organ odwoławczy uchylił tę decyzję w całości i umorzył postępowanie I instancji na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 k.p.a.

Wskazano, że zmiana właściwości organu nastąpiła po uprzednim wydaniu 7 decyzji przez organ I instancji i 6 decyzji organu odwoławczego. W ocenie Sądu takie działanie organu odwoławczego nosi cechy prowadzenia postępowania w sposób, który nie budzi zaufania jego uczestników do władzy publicznej.

Kluczowa dla rozstrzygnięcia sprawy była prawidłowa interpretacja § 3 ust. 1 rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie chorób zawodowych z dnia 30 czerwca 2009 r. (Dz. U. Nr 105, poz. 869), zgodnie z którym podejrzenie choroby zawodowej zgłasza się m.in. właściwemu państwowemu powiatowemu inspektorowi pracy, którego właściwość ustala się według miejsca, w którym praca jest lub była wykonywana przez pracownika, lub według krajowej siedziby pracodawcy, w przypadku gdy dokumentacja dotycząca narażenia zawodowego jest gromadzona w tej siedzibie.

Sąd wskazał, że zgodnie z zasadami logiki alternatywa zachodzi wówczas, gdy jeden z jej elementów jest zaprzeczeniem pozostałego lub oba elementy są prawdziwe. Inaczej mówiąc: alternatywa dwóch zdań jest prawdziwa, jeśli co najmniej jedno z nich jest prawdziwe. Zastosowana przy redagowaniu ww. przepisu alternatywa "lub" oznacza, że do ziszczenia warunku (ustalenia właściwości organu) wystarczy spełnienie tylko jednej z alternatywnych przesłanek. Oznacza to, że § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie chorób zawodowych przewiduje dwie możliwości ustalenia właściwości miejscowej organów. Pierwsza możliwość dotyczy ustalenia właściwości organu na podstawie miejsca, gdzie praca jest lub była wykonywana. Druga możliwość dotyczy ustalenia właściwości organu według krajowej siedziby pracodawcy, w przypadku gdy dokumentacja dotycząca narażenia zawodowego jest gromadzona w tej siedzibie.

Sąd nie miał wątpliwości, że skarżący wykonywał pracę w P., co spowodowało, że spełniona została pierwsza z możliwych sytuacji określonych w § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie chorób zawodowych. Nawet przy założeniu, że dokumentacja dotycząca narażenia zawodowego jest gromadzona w krajowej siedzibie pracodawcy (co nie zostało przez organ wykazane i uzasadnione, ponieważ większość dokumentów, np. Karty oceny ryzyka zawodowego sporządzone przez pracownika p. oddziału Spółki, sugeruje, iż dokumentacja dotycząca narażenia zawodowego była gromadzona w P., a nie w W., gdzie mieści się krajowa siedziba pracodawcy), to Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w P. i W. Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny są organami właściwymi w sprawie, ponieważ została spełniona jedna z dwóch możliwych alternatyw określonych w § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie chorób zawodowych.

Bezczynność organu I instancji w zakresie rozpatrzenia wniosku o udostępnienie informacji publicznej po wydaniu decyzji kasatoryjnej przez organ odwoławczy w sytuacji zaskarżenia tej decyzji do sądu administracyjnego.

Wyrok z 10 marca 2016 r. o sygn. akt II SAB/Po 2/16

W realiach rozpatrywanej sprawy Sąd zmuszony był ustalić, czy w sytuacji zaskarżenia do sądu administracyjnego decyzji kasatoryjnej organu II instancji, wydanej na podstawie art. 138 § 2 K.p.a., a dotyczącej udzielania informacji publicznej, organ I instancji zobowiązany był rozpatrzyć sprawę o udzielenie informacji publicznej, czy może powinien był powstrzymać się z rozpoznaniem przedmiotowego wniosku, aż do czasu prawomocnego zakończenia postępowania przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym.

Sąd rozważył sytuację kiedy dany akt jest „wykonalny” i przyjął stanowisko, iż pojęcie wykonalności aktu lub czynności nie może być postrzegane w sposób wąski, rozumiany jako cecha aktu lub czynności polegająca na możliwości ich wykonania w drodze egzekucji, lecz jest wiązany ze stworzeniem warunków dla realizacji uprawnień przyznanych aktem konkretnemu podmiotowi, względnie stworzeniu warunków dla zachowania się adresata aktu lub innych podmiotów w sposób wyznaczony treścią aktu. Sąd zauważył, iż w przypadku prawa administracyjnego nie

każde rozstrzygnięcie organu administracji publicznej będzie nadawało się do przymusowego lub dobrowolnego wykonania przez adresata. Stosunkowo częste są sytuacje, w których dany akt, choć niemożliwy do zrealizowania w drodze postępowania egzekucyjnego, wywołuje określone skutki prawne zarówno po stronie jego adresata, jak też innych podmiotów, czy też organów państwa. W powyższym świetle wykonanie aktu administracyjnego musi być więc wiązane z możliwością spowodowania w rzeczywistości stanu faktycznego wynikającego z danego aktu lub czynności, lub też wynikającego z określonego kontekstu prawnego, w jakim dany akt został podjęty.

W oparciu o powyższe uwagi Sąd stwierdził, iż sam fakt wniesienia skargi na decyzję kasatoryjną organu odwoławczego, wobec nie wydania rozstrzygnięcia o wstrzymaniu jej wykonania, o jakim mowa w art. 61 § 2 i 3 P.p.s.a., nie zwalniał organu I instancji od rozpoznania wniosku w przedmiocie udzielenia informacji publicznej.

Orzeczenie to nawiązuje do poglądów prezentowanych w literaturze przedmiotu dotyczących skuteczności orzeczeń sądów administracyjnych oraz ochrony tymczasowej w postępowaniu sądowoadministracyjnym. Ponadto stanowisko zaprezentowane w omawianym wyroku jest podzielane w orzeczeniach innych sądów administracyjnych, jak np. w prawomocnym wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z 18 maja 2016 r. o sygn. II SAB/Gd 61/16.

Odmowa uwzględnienia wniosku o udostępnienie informacji publicznej w zakresie danych odnoszących się do imion i nazwisk kontrahentów umów cywilnoprawnych zawieranych przez gminę.

Wyrok WSA w Poznaniu z 1 grudnia 2016r. (sygn. II SA/Po 786/16).

Istotą sporu była kwestia zasadności odmowy uwzględnienia wniosku o udostępnienie informacji publicznej w zakresie danych odnoszących się do imion i nazwisk kontrahentów umów cywilnoprawnych zawieranych przez gminę ze względu na prywatność osób fizycznych na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2014r., poz. 782 ze zm., zwanej dalej u.d.i.p.).

Wnioskodawca domagał się w trybie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej udostępnienia mu rejestru umów zawieranych przez gminę, a podlegających kontrasygnacie skarbnika gminy zawartych w przedziale czasowym od 1 stycznia 2015r. do dnia sporządzenia odpowiedzi. Rejestr ten Wnioskodawca otrzymał w ustawowym terminie, z tym, że w rejestrze tym zamiast imion i nazwisk osób fizycznych nie będących przedsiębiorcami, z którymi to osobami w interesującym Wnioskodawcę okresie zawierane były umowy o świadczenie usług, do których stosuje się przepisy kodeksu cywilnego o zleceniu (ze względu na treść art. 750 k.c.), dla oznaczenia takich osób użyto wyrażenia : "osoba fizyczna".

Zdaniem organu, który odmówił udostępnienia tych danych, skoro dana osoba fizyczna w celu zapewnienia sobie środków na utrzymanie, nie będąc przy tym przedsiębiorcą, zawiera umowę zlecenia lub inną umowę o podobnym charakterze, to dane dotyczące jej imienia i nazwiska, biorąc pod uwagę wskazaną wyżej interpretację wyrażenia „prywatność osoby fizycznej”, zasługują na ochronę.

Sąd uznał, że adresatem obowiązku udostępniania informacji publicznej jest burmistrz gminy (art. 4 ust. 1 pkt 1 u.d.i.p.) a rejestr umów zawieranych przez gminę podlegający kontrasygnacie skarbnika gminy stanowi informację publiczną, dotyczy bowiem rozporządzania finansami publicznymi i majątku jednostki samorządu terytorialnego (art. 6 ust. 1 pkt 2 lit.f i art. 6 ust. 1 pkt 5 lit.c u.d.i.p.).

W przedmiotowej sprawie Sąd uznał, że zakres przedmiotowego wniosku łączy się z materią finansów publicznych, a gospodarowanie nimi objęte jest przez ustawodawcę szczególnie szeroką jawnością (art. 33 ust. 1 ustawy o finansach publicznych). Obywatel ma pełne prawo wiedzieć, jak i na co dokładnie jednostka samorządu terytorialnego wydatkuje środki publiczne. Ma również prawo wiedzieć, czy zawierając te umowy organ gminy zachowuje przejrzystość i działa w sposób rzetelny i jawny, czy wydatkując pieniądze publiczne kieruje się rzetelnością. Podstawowe dane człowieka (nazwisko i imię) są jego dobrem osobistym, ale jednocześnie są dobrem powszechnym, w tym znaczeniu, że istnieje publiczna zgoda na posługiwanie się nimi w życiu społecznym (towarzyskim, urzędowym, handlowym, itd.). Dopóki więc dane osobowe człowieka są używane zgodnie z regułami społecznymi nie można mówić ani o bezprawności działań innych osób, ani o zagrożeniu dóbr osobistych tymi działaniami (por. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 15 marca 1996r., I AC 33/96, publ. OSA 1996/7-8/31, podobnie Sąd

Najwyższy w wyroku z 19 listopada 2003r., I PK 590/02, publ. OSNP 2004/20/351). Ochrona prywatności w zakresie utajnienia nazwisk i imion wszystkich osób fizycznych wykonujących określone czynności na rzecz gminy, na podstawie umów z nią zawartych, za środki publiczne w oparciu o treść art. 5 ust. 2 u.d.i.p. jest, w ocenie Sądu, zbyt daleko idąca. W przypadku takim jak w niniejszej sprawie, gdzie obywatel chce uzyskać informacje z jakimi podmiotami umowy przez gminę są zawierane, odmowa udostępnienia imion i nazwisk tych osób przy jednoczesnym podaniu imion i nazwisk osób zawierających takie umowy np. w ramach prowadzonej działalności i ujawnieniu całego rejestru umów jest niezrozumiała i uniemożliwia w sposób nieuzasadniony dostęp do informacji publicznej.

. Zdaniem Sądu, ujawnienie imienia i nazwiska takiej osoby nie jest przecież równoznaczne z dostępem do informacji o jej sytuacji materialnej, rodzinnej, o tym czy zawarta z gminą umowa jest jej jedynym czy dodatkowym źródłem utrzymania. Odmowa ujawnienia imion i nazwisk takich osób może zaś budzić wątpliwości, czy wydatkowanie środków pieniężnych nie następowało jedynie na rzecz osób związanych z osobami wchodzącymi w skład organów gminy czy faworyzowanych przez te osoby z przyczyn pozamerytorycznych, może budzić podejrzliwość lokalnej społeczności co do zachowania jawności, rzetelności i gospodarności przy wydatkowaniu środków publicznych. Ujawnienie imion i nazwisk kontrahentów gminy, zdaniem sądu, służy nie tylko realizacji zasady dostępu do informacji publicznej, jawności wydatkowania środków publicznych, ale i wykazaniu transparentności działania organów gminy i przejrzystości w działaniach osób zawierających w imieniu gminy takie umowy i też samych kontrahentów gminy.

Ograniczenie prawa dostępu do informacji publicznej ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy.

Wyrok z 2 marca 2016 r., (sygn. akt IV SA/Po 913/15).

Istotą sporu w przedmiotowej sprawie była kwestia zasadności nieudzielenia żądanej informacji publicznej dotyczącej obsługi prawnej Urzędu Gminy O. z uwagi na objęcie jej tajemnicą przedsiębiorcy w oparciu o art. 5 ust. ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 782 ze zm., dalej u.d.i.p.) oraz art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2003r., nr 153, poz.1503 j.t. - dalej: „u.z.n.k.”).

Definicja legalna tajemnicy przedsiębiorstwa zawarta została w art. 11 ust. 4 u.z.n.k., zgodnie z którym aby dana informacja stanowiła tajemnicę przedsiębiorstwa, musi spełniać warunki: a) poufności, b) braku ujawnienia, c) zabezpieczenia informacji.

Sąd stwierdził, że żądane przez wnioskodawcę informacje dot. obsługi prawnej gminy przez podmioty prywatne mają charakter informacji publicznej. Dotyczą bowiem sposobu dysponowania środkami publicznymi, natomiast Wójt Gminy O. jest podmiotem zobowiązany do jej udostępnienia. Sąd wskazał, że umowy, których przedmiotem jest świadczenie usług obsługi prawnej przez kancelarię mogą zawierać w swej treści informacje w rozumieniu art. 11 ust. 4 u.z.n.k. Ustawodawca pozostawił uznaniu przedsiębiorcy ocenę, czy z uwagi na charakter informacji podejmie działania w celu zachowania ich w poufności. Świadczy o tym zapis art. 11 ust. 4 u.z.n.k. stanowiący, że przez tajemnicę przedsiębiorstwa rozumie się nieujawnione do wiadomości publicznej informacje techniczne, technologiczne, organizacyjne przedsiębiorstwa lub inne informacje posiadające wartość gospodarczą, co do których przedsiębiorca podjął niezbędne działania w celu zachowania ich poufności. Sąd podkreślił, iż na tajemnicę przedsiębiorstwa składają się dwa elementy: materialny (np. szczegółowy opis sposobu wykonania usługi, jej koszt) oraz formalny - wola utajnienia danych informacji. Tajemnicę przedsiębiorstwa stanowią więc informacje znane jedynie określonej grupie osób i związane z prowadzoną przez przedsiębiorcę działalnością, wobec których podjął on wystarczające środki ochrony w celu zachowania ich w poufności. Sąd wskazał, że informacja staje się "tajemnicą", kiedy przedsiębiorca przejawia wolę zachowania jej jako niepoznawalnej dla osób trzecich. Utrzymanie danych informacji jako tajemnicy wymaga więc podjęcia przez przedsiębiorcę działań zmierzających do wyeliminowania możliwości dotarcia do nich przez osoby trzecie w normalnym toku zdarzeń, bez konieczności podejmowania szczególnych starań. Poufność danych musi być wyraźnie lub w sposób dorozumiany zamknięta przez samego przedsiębiorcę.

Sąd wskazał, że rezygnacja z przysługującego przedsiębiorcy prawa ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa może wyrażać się również poprzez brak przejawienia woli zachowania informacji jako niepoznawalnej dla osób trzecich i brak podjęcia przez przedsiębiorcę działań zmierzających do wyeliminowania możliwości dotarcia do nich przez osoby trzecie w normalnym toku zdarzeń. Należy zaznaczyć, że z art. 35 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013r., poz.

885, j.t.) wynika zasada domniemania braku zastrzeżenia klauzuli dotyczącej wyłączenia jawności w umowach zawieranych przez jednostki sektora finansów publicznych lub inne podmioty, o ile wynikające z umowy zobowiązanie jest realizowane lub przeznaczone do realizacji ze środków publicznych (por. wyrok WSA w Łodzi z 9 czerwca 2014r., sygn. II SAB/Łd 50/14, CBOSA).

Sąd podkreślił, że przedsiębiorca może podejmować działania w celu zachowania poufności określonych informacji przedsiębiorstwa do momentu złożenia wniosku o udostępnienie informacji publicznej w przedmiotowym zakresie. Występowanie przez organ do przedsiębiorcy z zapytaniem o możliwość udzielenia informacji wynikających z treści zawartej umowy, po wpłynięciu wniosku o udostępnienie informacji publicznej, stanowi zbyt daleko idącą ochronę tajemnicy przedsiębiorstwa i stoi w sprzeczności z zasadą jawności.

Zastrzeżenie tajemnicy stanowi wyjątek od zasady jawności i z tego względu jednostka sektora publicznego nie może polegać wyłącznie na oświadczeniu przedsiębiorcy, co do jej istnienia, ale powinna samodzielnie dokonać oceny złożonego przez przedsiębiorcę zastrzeżenia pod kątem istnienia tajemnicy przedsiębiorstwa w rozumieniu przepisów u.z.n.k. Złożone zastrzeżenie może stać się skuteczne dopiero w sytuacji, gdy podmiot zobowiązany do ujawnienia informacji, po przeprowadzeniu stosownego badania, pozytywnie przesądzi, że zastrzeżone informacje mają charakter tajemnicy przedsiębiorstwa, w rozumieniu art. 11 ust. 4 u.z.n.k. Sąd wskazał, że w sytuacji gdy podmiot zobowiązany do ujawnienia informacji przesądzi, że informacje objęte w umowie klauzulą poufności mają charakter tajemnicy przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 11 ust. 4 u.z.n.k., to wówczas pomimo, że mają charakter informacji publicznej, nie mogą zostać udostępnione z uwagi na ograniczenie wynikające z art. 5 ust. 1 i 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej.

Sąd na marginesie wskazał, że w sytuacji gdy dochodzi do kontaktów gospodarczych pomiędzy podmiotami publicznymi, a prywatnymi przedsiębiorcami czy spółkami, firmy współpracujące z organami publicznymi powinny liczyć się z tym, iż z uwagi na transparentność działań organów publicznych, część ich uprawnień, w tym m.in. w zakresie ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa, będzie mogła być ograniczona z uwagi na przewidziane w art. 61 Konstytucji RP oraz u.d.i.p. prawo do informacji o działaniach władzy publicznej organów władzy publicznej. Sąd podkreślił, że wartość jaką stanowi transparentność życia publicznego, przeważa nad

bezwzględna ochroną prawa do życia prywatnego osób publicznych (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 marca 2006r., sygn. akt K 17/05 - OTK-A z 2006r., nr 3, poz. 30).

Dostęp do informacji publicznej - operat szacunkowy sporządzony do negocjacji porozumienia cywilnoprawnego ze skarżącą spółką

Wyrok z 29 września 2016 r. (sygn. akt IV SAB/Po 58/16).

W przedmiotowym wyroku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu oddalając skargę na bezczynność spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, o jakiej mowa art. 4 ust. 1 pkt 5 ustawie z dnia 6 czerwca 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (obecnie tekst jedn. opublikowano w Dz. U. z 2015 r., poz. 2058 ze zm.) stwierdził, że operat szacunkowy sporządzony do negocjacji porozumienia cywilnoprawnego ze skarżącą spółką nie stanowi informacji publicznej. Stanowi on dokument roboczy o charakterze wewnętrznym, który służy w istocie ocenie warunków finansowych jakie spółka z ograniczoną odpowiedzialnością może przedstawić proponując innemu podmiotowi gratyfikację finansową za bezumowne korzystanie z gruntu, bądź wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu.

Umowa o usługę aktualizacji dokumentacji bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych, jako przedmiot wniosku o udostępnienie informacji publicznej.

Wyrok z 14 września 2016 r. (sygn. akt IV SA/Po 248/16).

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu orzekał w sprawie z zakresu dostępu do informacji publicznej, uchylając decyzje organów obu instancji odmawiających udzielenia informacji publicznej. Spółka z o.o. będąca skarżącą w sprawie na podstawie art. 2 ust. 1 i 2 oraz art. 6 ust. 1 pkt. 3 w związku z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2014 r., poz. 782, zwanej dalej: ustawa, U.d.i.p.) złożyła wniosek do Przedsiębiorstwa

Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. (zwanej dalej: Przedsiębiorstwo; PGKiM) o udzielenie i przesłanie informacji publicznej w związku z zawarciem przez Przedsiębiorstwo w dniu 21 stycznia 2013 r. umowy, której przedmiotem była usługa aktualizacji dokumentacji bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych. Wnioskodawca zażądał udostępnienia informacji, w postaci następujących danych dotyczących wskazanej umowy: 1. daty zawarcia umowy; 2. danych podmiotu z którym zawarto umowę; 3. zakresu prac zleconych na podstawie umowy (przedmiotu umowy); 4. wynagrodzenia umownego przewidzianego umową za wykonanie przedmiotu umowy, wyłącznie drogą mailową na wskazany adres poczty elektronicznej. W ocenie Sądu skarga była zasadna.

Ustalając, czy Przedsiębiorstwo jest zobowiązane do udostępnienia żądanych informacji Sąd wskazał w pierwszej kolejności, że adresat wniosku skarżącej jest organem w rozumieniu ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej, gdyż w rozumieniu przepisów tego aktu organem nie jest wyłącznie organ władzy, lecz każdy podmiot wykonujący zadania publiczne. Może to być również spółka prawa handlowego, która zajmuje się wykonywaniem zadań publicznych. Obowiązanymi do udostępniania informacji publicznej, oprócz władz publicznych, są bowiem również inne podmioty wykonujące zadania publiczne – w szczególności podmioty, które wykonują zadania publiczne lub dysponują majątkiem publicznym (art. 4 ust. 1 pkt 5 U.d.i.p.). Takim podmiotem, zdaniem sądu, była PGKiM, której jedynym wspólnikiem posiadającym 100% udziałów była wówczas Gmina Miejska, a której przedmiotem działalności było świadczenie usług komunalnych objętych dyspozycją art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 446 j.t.) określającej zadania własne gminy. Po wtóre Sąd stwierdził także, że z uwagi na treść art. 6 ust. 1 pkt 3 pkt b U.d.i.p. żądana przez skarżącą Spółkę informacja stanowiła informację publiczną albowiem w szczególności materiały dokumentujące fakt lub sposób zadysponowania majątkiem publicznym, w tym treść i postać umów cywilnoprawnych dotyczących takiego majątku taką informację stanowią. Kolejno Sąd zajął się kwestią tajemnicy przedsiębiorstwa w zawiązku z art. 5 ust. 1 i 2 U.d.i.p. stanowiącym, że prawo do informacji publicznej podlega ograniczeniu w zakresie i na zasadach określonych w przepisach o ochronie informacji niejawnych oraz o ochronie innych tajemnic ustawowo chronionych, a także ze względu na prywatność osoby fizycznej lub tajemnicę przedsiębiorcy. Na uwagę zasługuje w tej mierze, na co wskazał sąd, że z

art. 33 ustawy z dnia z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885) wynika zasada jawności gospodarowania środkami publicznymi (zasada transparentności). Zaś z art. 35 tej ustawy wynika zasada domniemania niezastrzeżenia klauzuli dotyczącej wyłączenia jawności w umowach zawieranych przez jednostki sektora finansów publicznych. Powyższe oznacza, zdaniem Sądu, że zastrzeżenie tajemnicy stanowi wyjątek od zasady jawności i z tego względu jednostka sektora publicznego nie może polegać wyłącznie na oświadczeniu przedsiębiorcy, co do jej istnienia, ale powinna samodzielnie dokonać oceny złożonego przez przedsiębiorcę zastrzeżenia pod kątem istnienia tajemnicy przedsiębiorstwa w rozumieniu przepisów ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Złożone zastrzeżenie może stać się skuteczne dopiero w sytuacji, gdy podmiot zobowiązany do ujawnienia informacji, po przeprowadzeniu stosownego badania, pozytywnie przesądzi, że zastrzeżone informacje mają charakter tajemnicy przedsiębiorstwa, w rozumieniu art. 11 ust. 4 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Jeżeli w wyniku weryfikacji okaże się, że zastrzeżona informacja nie stanowi tajemnicy przedsiębiorstwa, to zadeklarowane zastrzeżenie staje się bezskuteczne. W ocenie Sądu przepis art. 35 ustawy o finansach publicznych znajdował zastosowanie w sprawie, bowiem stroną żądanych umów była jednostka sektora finansów publicznych, a nadto umowa cywilnoprawna, o udostępnienie której, a dokładnie danych zawartych w tej umowie, zwróciła się strona skarżąca, dotyczyła gospodarowania środkami publicznymi. Sąd podkreślił, że umowy cywilnoprawne będące podstawą wydatkowania środków publicznych nie mogą stanowić tajemnicy przedsiębiorcy, o ile w sprawie nie zostaną wykazane konkretne wartości przemawiające za utajnieniem tej informacji.

Po wtóre analizowana sprawa zasługiwała na uwagę, albowiem w sprawie sąd orzekł w na podstawie nadesłanego odpisu skargi, posiłkując się także ustaleniami poczynionymi w toku postępowania o wymierzenie grzywny, uznając, że tak ustalony stan faktyczny i prawny nie budzi wątpliwości. Podstawę do działania Sądu stanowił art. 55 § 1 i 2 P.p.s.a.

Zastosowanie art. 76a § 2 i § 4 K.p.a. w postępowaniu rejestracyjnym pojazdu.

Wyrok z dnia 9 listopada 2016 r. o sygn. akt II SA/Po 660/16.

W powołanym orzeczeniu Sąd wyraził stanowisko, iż zakres czynności rejestracyjnych określony szczegółowo w regulacjach dotyczących rejestracji pojazdów mechanicznych, stanowi uzasadnione okoliczności sprawy, o których mowa w art. 76a § 4 K.p.a., uprawniające organ rejestrujący pojazd do żądania od wnioskodawcy przedłożenia oryginału dokumentów, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 3 ustawy z 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 1137 ze zm.).

Powołując się na treść rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 27 września 2013 r. w sprawie szczegółowych czynności organów w sprawach związanych z dopuszczeniem pojazdu do ruchu oraz wzorów dokumentów w tych sprawach (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 1088) Sąd wskazał, iż organ rejestrujący pojazd zobligowany jest do dokonania szeregu czynności o charakterze technicznym, m.in. na dokumentach o których mowa w art. 72 ust. 1 ustawy Prawo o ruchu drogowym. Zdaniem Sądu z przepisów tych wynika jednoznacznie, iż czynności te powinny zostać dokonane na oryginałach tych dokumentów, a nie na ich uwierzytelnionych odpisach. Sąd wskazał przy tym, iż przepisy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 22 lipca 2002 r. w sprawie rejestracji i oznaczenia pojazdów (Dz.U. z 2016 r. poz. 1038), wyraźnie określają w jakich sytuacjach przy rejestracji pojazdu dopuszczalne jest przedłożenie kopii, a nie oryginału dokumentów, o których mowa w art. 72 ust. 1 ustawy Prawo o ruchu drogowym.

W konkluzji Sąd stwierdził, iż wobec mocno sformalizowanego postępowania rejestracyjnego pojazdów, w tym konieczności dokonywania przez organ rejestrujący szeregu czynności związanych z dokumentami, o których mowa w art. 72 P ustawy Prawo o ruchu drogowym i dokonywania adnotacji na tych dokumentach oraz sporządzania ich kopii w szczegółowo uregulowanym trybie, zgodzić się należy ze stanowiskiem, iż w rozpoznawanej sprawie istnieją okoliczności, o których mowa w art. 76a ust. 4 K.p.a., uzasadniające żądanie przez organ rejestrujący przedłożenia oryginalnego dokumentu, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 3 ustawy Prawo o ruchu drogowym, z uwagi na konieczność wykonania czynności, o których mowa w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 27 września 2003 r. w sprawie szczegółowych czynności organów w sprawach związanych z dopuszczeniem pojazdu do ruchu oraz wzorów dokumentów w tych sprawach. W ocenie Sądu odmowa przedłożenia wymaganego dokumentu w oryginale,

uniemożliwia prawidłową rejestrację pojazdu i skutkuje obowiązkiem organu orzeczenia o odmowie jego rejestracji.

Zauważyć należy, iż stanowisko przyjęte przed Sądem jest sprzeczne z poglądem wyrażonym w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z 14 stycznia 2014 r. o sygn. akt III SA/Łd 1043/13, w którym to wyroku Sąd uznał, iż złożenie wraz z wnioskiem o rejestrację pojazdu poświadczonego przez występującego w sprawie radcę prawnego odpisu umowy zakupu pojazdu, jest wystarczające do rejestracji pojazdu. Zatem problem poruszony przez Sąd w powołanym wyroku nie jest jednolicie postrzegany w orzecznictwie sądów administracyjnych.

Ruch drogowy – problematyką zwrotu wydatków i wynagrodzenia za dozór pojazdu usuniętego z drogi i przechowywanego na parkingu strzeżonym.

Wyrok z dnia 3 sierpnia 2016 r. (sygn. akt II SA/Po 425/16).

W kilku sprawach rozpoznawanych w 2016 r. tutejszy Sąd zmierzył się z problematyką zwrotu wydatków i wynagrodzenia za dozór pojazdu usuniętego z drogi i przechowywanego na parkingu strzeżonym, w szczególności z kwestią zastosowania właściwego brzmienia przepisów ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (tekst pierwotny Dz. U. Nr 98, poz. 602 z 1997 r. ze zm., dalej: P.r.d.) oraz zasadności zastosowania przepisów wykonawczych do tej ustawy – rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 lutego 2011 r. w sprawie rozciągnięcia stosowania przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2011 r. Nr 46, poz. 237 ze zm.).

W prezentowanym tezowanym wyroku Sąd w pierwszej kolejności wyjaśnił, że w relacji: podmiot faktycznie usuwający pojazdy z drogi i prowadzący parking strzeżony – organ administracji nie znajdują jakiegokolwiek zastosowania regulacje dotyczące ustalenia opłat obciążających właściciela pojazdu, o jakich mowa w art. 130a P.r.d., co obejmuje zarówno decyzyjny tryb ustalania tych opłat, jak i wysokości opłat ustalanych przez radę powiatu na podstawie art. 130a P.r.d. Odnośnie zaś stosunku prawnego pomiędzy podmiotem prowadzącym parking, a organem administracji publicznej Sąd wskazał, że jest on stosunkiem administracyjnym,

powstałym na skutek władczych działań organów administracji, wykonywanych przy pomocy podmiotów spoza administracji publicznej, którymi są jednostki wyznaczone do usunięcia pojazdów z drogi lub prowadzenia parkingów dla takich pojazdów. Skoro bowiem usuwanie pojazdów z drogi i ich przechowywanie jest zadaniem wykonywanym przez jednostki wyznaczone przez organy administracji publicznej, to również te jednostki wykonują zadanie z zakresu administracji publicznej, a wobec tego łączy te jednostki z organami administracji publicznej stosunek prawny o charakterze administracyjnym oparty na założeniu, że otrzymają one wynagrodzenie i zwrot kosztów za wykonywanie nałożonych na nie obowiązków. Niemniej Sąd dostrzegł, że stanowisko to było trafne jedynie do czasu wejścia w życie w dniu 21 sierpnia 2011 r. nowelizacji art. 130a P.r.d. wprowadzonej ustawą z dnia 22 lipca 2010 r., albowiem w ówczesnie obowiązującym stanie prawnym wskazanie podmiotu faktycznie realizującego zadania z zakresu usuwania pojazdów z drogi i ich przechowywania miało charakter jednostronnego władczego rozstrzygnięcia organu administracji publicznej (starosty), który wyznaczał jednostkę do usuwania pojazdów (art. 130 ust. 5 P.r.d. w pierwotnym brzmieniu, następnie art. 130a ust. 5b) oraz do ich przechowywania (art. 130 ust. 6 P.r.d. w pierwotnym brzmieniu, następnie art. 130a ust. 5c), na który to władczy charakter tegoż wyznaczenia i wynikające z tego konsekwencje wskazano w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 czerwca 2005 r., sygn. K 23/05.

Wobec stricte administracyjnoprawnego charakteru stosunku prawnego łączącego wyznaczoną jednostkę usuwającą i przechowującą pojazdy z organem za trafne Sąd uznał stanowisko, iż przy ustalaniu kwoty wynagrodzenia za sprawowany dozór nie wiązały organu postanowienia z ewentualnie zawartej z podmiotem wyznaczonym umowy, względnie zaakceptowanej oferty, albowiem zawieranie tego rodzaju umów, względnie porozumień w ówczesnie obowiązującym stanie prawnym pozbawione było podstawy prawnej, albowiem żaden przepis prawa powszechnie obowiązującego nie upoważniał organu i podmiotu wyznaczonego do konsensualnego regulowania treści łączącego je stosunku administracyjnoprawnego. Skoro jednak od 19 października 2006 r. starosta wyznaczając jednostkę do usuwania pojazdów oraz do prowadzenia parkingu strzeżonego kierować się miał między innymi proponowaną ceną usługi (art. 130a ust. 5b pkt 7 i ust. 5d pkt 7 P.r.d. dodane przez ustawę nowelizującą z dnia 22 września 2006 r.), to wysokość ofert przedstawianych przez podmioty ubiegające się o wyznaczenie winna być przez

organ uwzględniana jako jeden ze środków dowodowych pozwalających na ustalenie jaka jest przyjęta w danych stosunkach wysokość wynagrodzenia przechowawcy oraz czy wiarygodne są zgłaszane przez przechowawcę roszczenia odnośnie zwrotu koniecznych wydatków.

Wprowadzenie przez ustawodawcę z dniem 21 sierpnia 2011 r. zmiany polegającej na rezygnacji z wyznaczania przez starostę podmiotu upoważnionego do usuwania pojazdów i prowadzenia parkingu strzeżonego i zastąpienie władczej formy wyłaniania wykonawcy tych czynności powierzeniem ich wykonywania zgodnie z przepisami o zamówieniach publicznych, zasadniczo zmieniło charakter stosunku prawnego łączącego organ reprezentujący powiat i podmiot, któremu powierzono usuwanie pojazdów i prowadzenie parkingu strzeżonego dla pojazdów usuniętych. W sytuacji, gdy doszło do powierzenia wykonywania tych czynności w tym trybie, brak jest podstaw dla ustalania wysokości wynagrodzenia dozorca w trybie przewidzianym w rozporządzeniu w sprawie rozciągnięcia stosowania przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, a podmiotem właściwym do rozpoznawania sporów wynikłych pomiędzy reprezentowanym przez starostę powiatem, a podmiotem, któremu powierzono wykonywanie tych zadań w trybie przepisów o zamówieniach publicznych jest sąd powszechny. Sąd wyjaśnił przy tym, że przeciwko uznaniu stosunku prawnego łączącego powiat i podmiot, któremu powierzono usuwanie pojazdów oraz prowadzenie parkingu strzeżonego dla pojazdów usuniętych za stosunek o charakterze cywilnoprawnym nie przemawia przy tym okoliczność, iż wykonywanie tych czynności stanowi realizację zadań własnych powiatu. Aktualnie wykonywanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego często przybiera charakter skomercjalizowany, sprowadzający się nie do samodzielnego ich wykonywania przez podmioty prawa administracyjnego, lecz zlecenia ich realizacji w formach typowych dla prawa cywilnego podmiotom zewnętrznym względem administracji. Zastąpienie administracyjnoprawnego stosunku łączącego starostę z podmiotem dokonującym usuwania pojazdów i prowadzącym parking strzeżony, na jakim pojazdy takie są przechowywane, stosunkiem cywilnoprawnym, nie ma jakiegokolwiek wpływu na charakter relacji łączącej właściciela pojazdu z organem administracji, która ta relacja zachowuje cechy stosunku administracyjnoprawnego, przy czym podmiot, któremu powierzono usuwanie pojazdów i prowadzenie parkingu strzeżonego, na którym są one przechowywane nie uzyskuje jakichkolwiek władczych kompetencji względem

właściciela pojazdu, albowiem to nie on, lecz funkcjonariusz pozostający w ramach struktury organów władzy publicznej wydaje dyspozycje usunięcia i przemieszczenia pojazdu, a nadto podmiot prowadzący parking nie rozstrzyga o kosztach obciążających właściciela usuniętego pojazdu, co pozostaje w gestii organu administracji.

W związku z powyższym Sąd sformułował tezę, iż skoro ustawodawca przewidział od dnia 21 sierpnia 2011 r. w art. 130a ust. 5f P.r.d. powierzanie usuwania pojazdów oraz prowadzenia parkingów strzeżonych dla pojazdów usuniętych w trybie przepisów o zamówieniach publicznych, to uznać należy, iż w sytuacji gdy doszło do powierzenia wykonywania tych czynności w tym trybie, to jest do wyłonienia przez starostę oferty na wykonywanie tych czynności i zawarcia umowy z oferentem, to brak jest podstaw dla ustalania wysokości wynagrodzenia dozorca w trybie przewidzianym w rozporządzeniu w sprawie rozciągnięcia stosowania przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, a podmiotem właściwym do rozpoznawania sporów wynikłych pomiędzy reprezentowanym przez starostę powiatem, a podmiotem, któremu powierzono wykonywanie tych zadań w trybie przepisów o zamówieniach publicznych jest sąd powszechny.

Odpowiedzialność Naczelnika Urzędu Skarbowego za koszty przechowania pojazdu.

Wyrok z 28 lipca 2016 r., sygn. akt III SA/Po 1261/15

W przedmiotowej sprawie Sąd wyraził pogląd, że skoro w okresie od dnia 11 czerwca 2009 r. nie obowiązywał już zakwestionowany przez Trybunał Konstytucyjny przepis art. 130a ust. 10 ustawy - Prawo o ruchu drogowym, nie istniała podstawa do przyjęcia odpowiedzialności Naczelnika Urzędu Skarbowego za koszty przechowania pojazdu.

Spór pomiędzy stronami postępowania dotyczył zasadniczo kwestii prawidłowości orzeczenia obciążającego Skarb Państwa – Naczelnika Urzędu Skarbowego kosztami wynagrodzenia za usunięcie i dozór pojazdu powstałego w okresie od 2 marca 2010 r. do 6 października 2014 r.

Sąd wyjaśnił, że w okresie przed wejściem w życie ustawy z dnia 22 lipca 2010 r. o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 152, poz. 1018 ze zm.; dalej: "ustawa nowelizująca") przepis art. 130a ust. 10 P.r.d. stanowił, że pojazd usunięty z drogi i nieodebrany przez uprawnioną osobę w terminie 6 miesięcy od dnia usunięcia przechodził na rzecz Skarbu Państwa z mocy ustawy, gdyż uznawano go za porzucony z zamiarem wyzbycia się. Przepis ten został wyeliminowany z systemu prawnego wskutek wydania przez Trybunał Konstytucyjny wyroku z dnia 3 czerwca 2008 r., sygn. akt P 4/06, orzekającego o niezgodności tej regulacji – w zakresie, w jakim przepis ten dopuszczał utratę prawa własności pojazdu bez prawomocnego orzeczenia sądu – z art. 46, art. 21 ust 1, art. 64 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 oraz z art. 64 ust. 3 Konstytucji RP.

W następstwie powyższego wyroku Trybunału, na mocy którego wskazany przepis utracił moc z upływem 12 miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw RP, tj. z dniem 11 czerwca 2009 r., została uchwalona ww. ustawa nowelizująca, na mocy której dokonano zmian w treści art. 130a P.r.d. Ustawa nowelizująca weszła w życie, co do zasady w dniu 4 września 2010 r., przy czym część przepisów weszła w życie w dniu 21 sierpnia 2011 r. Zmianą objęto również ust. 10 art. 130a P.r.d., w ten sposób, że orzeczenie o przepadku własności pojazdu przekazano do właściwości sądu powszechnego, zastrzegając, iż następuje ono na rzecz powiatu, a nie – jako dotychczas – na rzecz Skarbu Państwa. Starosta występuje też do sądu z wnioskiem o wydanie orzeczenia o przepadku własności pojazdu.

Sąd wskazał, że w przepisie intertemporalnym art. 13 ustawy nowelizującej pominięto kwestię organu, który ma wydać orzeczenie w przedmiocie kosztów, w tym tych ciążących na Skarbie Państwa, w szczególności nie uregulowano jej w sposób odmienny aniżeli przewidziany w art. 130a ust. 10h P.r.d. W orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego przyjmuje się w sposób jednolity, że w obecnie obowiązującym stanie prawnym sprawę tę rozstrzyga starosta w drodze decyzji. Równocześnie Sąd stwierdził, iż skoro w okresie od dnia 11 czerwca 2009 r. nie obowiązywał już zakwestionowany przez Trybunał Konstytucyjny przepis art. 130a ust. 10 P.r.d., również z tego powodu nie istniała podstawa do przyjęcia odpowiedzialności Naczelnika Urzędu Skarbowego za ww. koszty.

Niezależnie od powyższego argument organów o istnieniu podstawy do uznania Naczelnika Urzędu Skarbowego za podmiot ponoszący koszty

przechowania pojazdu – w art. 19 § 1 u.p.e.a., jest całkowicie bezzasadny, gdyż § 4 ust. ust. 1 rozporządzenia z 2011 r. odsyła wyłącznie do odpowiedniego stosowania – w stosunku do starostów – przepisów działu II rozdziału 6 u.p.e.a. dotyczących organu egzekucyjnego. W związku z tym nie istnieje możliwość doszukiwania się wspomnianej podstawy w innych przepisach u.p.e.a., które nie są związane z uprawnieniami organu egzekucyjnego wynikającymi wyłącznie z działu II rozdziału 6 u.p.e.a. Rozszerzanie zakresu ww. odesłania jest niedopuszczalne.

Równocześnie wbrew stanowisku Naczelnika Urzędu Skarbowego podmiotem do zapłaty tego wynagrodzenia nie jest właściwy wojewoda, który jakkolwiek – zgodnie z art. 3 ust. pkt. 6 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r., poz. 525 ze zm.) – jest reprezentantem Skarbu Państwa, jednak wyłącznie w zakresie i na zasadach określonych w odrębnych ustawach. Analiza przepisów ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r., poz. 154 – uprzednio Dz.U. Nr 106, poz. 493) nie pozwala na przyjęcie, iż wojewoda wykonuje jakiegokolwiek obowiązki związane z ponoszeniem kosztów usuwania i przechowywania pojazdów. Takich zaś obowiązków nie można domniemywać z przepisów prawa administracyjnego.

W rezultacie poczynionych ustaleń Sąd uznał, że w okolicznościach rozpoznawanej sprawy istnieją podstawy do przyjęcia, iż podmiotem obowiązany do wypłaty wynagrodzenia za przechowywanie wszystkich pojazdów oznaczonych w zakwestionowanym akcie jest Starosta. Wynika to z charakteru prawnego stosunku łączącego ten organ ze skarżącym i z rodzaju obowiązków spoczywających na stronach tego stosunku. W opozycji do tak ukształtowanego stosunku prawnego nie stoi dopuszczalność wystąpienia przez Starostę do właściwej jednostki organizacyjnej reprezentującej Skarb Państwa z roszczeniem o zwrot poniesionych kosztów na podstawie art. 13 ustawy nowelizującej.

Odmowa wydania prawa jazdy kat. C i C+E.

Wyrok z 28 października 2016r. (sygn. akt II SA/Po 638/16).

Istota sporu sprowadzała się do ustalenia czy osobie, której na mocy prawomocnego wyroku sądu karnego na podstawie art. 42 § 2 kodeksu karnego orzeczono zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych z wyłączeniem kategorii C i E, może być wydane prawo jazdy kategorii C i C+E.

Materialnoprawną podstawę decyzji organów obu instancji stanowiły przepisy art. 12 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. 2016.627., zwanej dalej ustawą) w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 26 czerwca 2014 r. o zmianie ustawy o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2014 r., poz. 970), obowiązującym od dnia 25 października 2014 r.

Sąd uznał, że zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, do których prowadzenia wymagane jest prawo jazdy kategorii B pozbawia wszelkich kategorii praw jazdy wymienionych w ustawie. Nie ma przy tym znaczenia, czy podmiot, wobec którego orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych ubiega się o wydanie prawa jazdy określonej kategorii po raz pierwszy, czy też już wcześniej posiadał uprawnienia do prowadzenia pojazdów.

W przedmiotowej sprawie organy prawidłowo zastosowały art. 12 ust. 2 ustawy i wykonały wyrok sądu karnego. Zgodnie z art. 182 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. nr 90, poz. 557), organ, do którego przesłano orzeczenie zawierające zakaz prowadzenia pojazdów, zobowiązany jest cofnąć uprawnienia do ich prowadzenia w orzeczonym zakresie oraz nie może wydać tych uprawnień w okresie obowiązywania zakazu. I to organ wykonał.

Zdaniem Sądu niedopuszczalnym jest przyjęcie, że poprzez wykonanie swoich obowiązków organ administracji rozszerzył treść wyroku Sądu Rejonowego w Wolsztynie wchodząc w kompetencje zastrzeżone dla sądu karnego.

Z tej wykładni art. 42 kk wynika, że orzekając zakaz z art. 42 § 2 kk wykluczający sprawcę, który wykazał, że zagraża bezpieczeństwu w komunikacji prowadząc pojazd w stanie nietrzeźwości z ruchu drogowego sądy karne odnoszą do pojazdu, którym sprawca popełnił przestępstwo. Administracyjnoprawne skutki tak orzeczonego zakazu wyrażone w art. 12 ust. 2, rozciągając zakaz na wskazane w nim kategorie są skutkiem orzeczonego przed sąd karny środka karnego i uwzględniają bezpieczeństwo innych osób w ruchu lądowym. Racjonalne jest w takiej sytuacji stanowisko ustawodawcy, który nie zezwala kierowcy wobec którego orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów kategorii B (samochodów osobowych) również na prowadzenie pojazdów kategorii C i C+E (samochodów ciężarowych i

samochodów ciężarowych z przyczepami). Inne rozumienia art. 12 ust. 2 ustawy prowadziłyby również do sytuacji, w której osoby nieposiadające w dacie orzeczenia zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych kategorii B nie mogłyby się ubiegać o wydanie prawa jazdy i kierować pojazdami np. kategorii C i C+E, gdy tymczasem osoby posiadające już takie uprawnienia w dacie orzeczonego zakazu mogłyby je swobodnie wykonywać. Oznaczałoby to nierówne traktowanie sprawców wobec których orzeczono sądownie taki sam zakaz i byłoby sprzeczne z celem przyjętych rozwiązań prawnych jakim jest niedopuszczanie do ruchu drogowego osób, które swoim postępowaniem przez prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości, zagroziły bezpieczeństwu ruchu drogowego. Zarówno przy interpretacji, jak i zastosowaniu w sprawie wymienionych przepisów należało mieć na względzie, że przepisy i zasady ruchu drogowego odznaczają się rygoryzmem służącym przede wszystkim zapewnieniu bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu drogowego.

Z uwagi na powyższe Sąd orzekający w niniejszej sprawie nie podzielił wskazanego w skardze stanowiska wyrażonego przez WSA w Poznaniu w wyroku z dnia 2 marca 2016r. w sprawie III SA/Po 900/15,

Stosowanie zasady lex retro non agit w postępowaniu dotyczącym postępowania w przedmiocie zatrzymania prawa jazdy z powodu przekroczenia przez skarżącego 24 punktów za naruszenia przepisów ruchu drogowego

Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 26 kwietnia 2016 r., sygn. akt III SA/Po 75/16;

W prezentowanym orzeczeniu kontroli Sądu poddana została decyzja w przedmiocie zatrzymania prawa jazdy z powodu przekroczenia przez skarżącego 24 punktów za naruszenia przepisów ruchu drogowego. Skarżący dopuścił się wskazanych naruszeń w okresie od września 2013 roku do czerwca 2014 roku. Podstawę prawną zatrzymania prawa jazdy stanowił art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 541 ze zm.), który wszedł w życie 18 maja 2015 r., a zgodnie z którym starosta wydaje decyzję administracyjną o zatrzymaniu prawa jazdy lub pozwolenia na kierowanie tramwajem w przypadku przekroczenia liczby 24 punktów za naruszenie przepisów ruchu drogowego otrzymanych na podstawie art. 130 ust. 1

ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (tekst jedn. Dz. U. z 2012 r., poz. 1137 ze zm.).

Sąd zauważył, że w kontrolowanej sprawie doszło do naruszenia zasady *lex retro non agit*, bowiem organ administracji publicznej zastosował nowe prawo do zdarzenia zakończonego przed dniem jego wejścia w życie. Jednocześnie Sąd nie doszukał się okoliczności, które pozwoliłyby uznać, że takie postępowanie organu administracji publicznej nie naruszało zasady demokratycznego państwa prawnego wyrażonej w art. 2 Konstytucji RP, powołując się przy tym na orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, które wyznacza w tym względzie stosowne standardy (wyrok TK z dnia 12 maja 2009 r., sygn. akt P 66/07).

Powyżej przedstawione zagadnienie zostało dostrzeżone w orzecznictwie sądów administracyjnych po raz pierwszy. Wyrażone stanowisko spotkało się z aprobatą także w innych orzeczeniach (zob. m.in. wyrok WSA w Poznaniu z dnia 9 czerwca 2016 r., sygn. akt III SA/Po 158/16, z dnia 29 czerwca 2016 r., sygn. akt III SA/Po 291/16, wyrok WSA w Warszawie z dnia 27 lipca 2016 r., sygn. akt VIII SA/Wa 837/15, *nieprawomocny* wyrok WSA w Lublinie z dnia 22 listopada 2016 r., sygn. akt III SA/Lu 486/16).

Oplaty za parkowanie w strefach płatnego parkowania.

Wyrok z 2 marca 2016r. (sygn. akt III SA/Po 4/16).

Sąd zajmował się kontrolą legalności uchwały rady miejskiej, w której ustalono m. in., że opłaty za parkowanie w strefach płatnego parkowania są pobierane również za parkowanie w soboty. Stwierdził, że regulacja tego rodzaju jest niezgodna z art. 13 b ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (j.t. – Dz. U. z 2015 r., poz. 460), dalej u.d.p.

Zgodnie z art. 13 b ust. 1 u.d.p. opłatę wskazaną w art. 13 ust. 1 pobiera się za parkowanie pojazdów samochodowych w strefie płatnego parkowania w określone dni robocze. Sobota nie jest jednak dniem roboczym w rozumieniu art. 13 b ust. 1 i ust. 4 u.t.d. W tym zakresie Sąd podzielił w całości pogląd wyrażony w wyroku WSA w Krakowie z dnia 24.10.2013 r. sygn. III SA/Kr 356/13, lex nr 1385408. W wyroku tym wskazano m. in., że na podstawie upoważnienia zawartego w art.13b ust.3 i 4

u.d.p., rada gminy (rada miasta) została upoważniona do ustalania wysokości stawek opłaty, o której mowa w art.13 ust.1 pkt.1 ustawy tj. opłaty za parkowanie pojazdów samochodowych na drogach publicznych w strefie płatnego parkowania. Opłata, o jakiej mowa w art.13 ust.1 pkt 1 ustawy dotyczy również art.13b ust.1 ustawy. Sobota jest szczególnym dniem, nie jest bowiem dniem ustawowo wolnym od pracy, ale nadal istnieje wątpliwość, czy jest dniem roboczym w rozumieniu art.13b ust.1 ustawy o drogach publicznych. O ile dni ustawowo wolne od pracy są jednoznaczne i sobota do nich nie należy, jednak w wielu obszarach prawa administracyjnego ustawodawca posługuje się niejednolitymi określeniami, bo oprócz dni ustawowo wolnych od pracy, są jeszcze dni dodatkowe wolne od pracy (soboty), dni powszednie oraz dni robocze, do których nie wiadomo, czy zaliczyć sobotę. W ocenie Sądu skoro sobota powinna być traktowana na równi z dniami ustawowo wolnymi od pracy w rozumieniu art. 57 § 4 K.p.a., zgodnie z uchwałą 7 sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 15 czerwca 2011 r., sygn. akt I OPS 1/11, mając na uwadze zasadę zaufania do państwa i stanowionego przez niego prawa, to należy soboty w ten sam sposób traktować na gruncie tej samej gałęzi prawa – prawa administracyjnego, w tym na gruncie ustawy o drogach publicznych. Wykładnia przepisu art.13b ust.1 ustawy o drogach publicznych, wobec braku legalnej definicji "dni roboczych", powinna uwzględniać ten sposób jego rozumienia, który zapewnia tzw. bezpieczeństwo prawne, a zatem aby przepis nie stanowił swoistego rodzaju pułapki wobec jego niejednolitej wykładni związanej z wątpliwościami interpretacyjnymi. W ocenie Sądu dokonana przez organ podejmujący uchwałę wykładnia pojęcia "dni robocze" była nieprawidłowa, gdyż sobota nie jest dniem roboczym w rozumieniu art.13b ust.1 i 4 ww. ustawy o drogach publicznych.

Cofnięcie uprawnień do wykonywania badań technicznych pojazdów.

Postanowienie z 19 maja 2016 r. (sygn. akt III SA/Po 1167/15).

W zaskarżonej decyzji organ, na podstawie zgromadzonych w aktach administracyjnych dowodów, ustalił, że w dniu przeprowadzenia okresowego badania technicznego pojazd nie posiadał ważnego dokumentu poświadczającego sprawność zbiornika LPG i pomimo tego został on dopuszczony do ruchu przez skarżącego,

który przeprowadził badanie techniczne przedmiotowego pojazdu z wynikiem pozytywnym.

Materialnoprawną podstawę wydania zaskarżonej decyzji stanowił art. 84 ust. 3 w zw. z art. 81 ust. 12 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r., poz. 1137 t.j. ze zm.), zwanej dalej P.r.d.

Sąd w toku postępowania powziął wątpliwość w zakresie konstytucyjności przepisów art. 84 ust. 3 pkt 1 i 2 P.r.d. i postanowił przedstawić Trybunałowi Konstytucyjnemu pytanie prawne co do zgodności ww. przepisu z art. 65 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 oraz art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.).

Zdaniem Sądu przepis art. 84 ust. 3 pkt 1 i 2 P.r.d. w zakresie cofnięcia diagnoście uprawnienia do wykonywania badań technicznych bez uwzględnienia okoliczności podmiotowych i przedmiotowych jest niezgodny zarówno z treścią przepisu art. 65 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji, jak i art. 2 Konstytucji i w konsekwencji narusza konstytucyjne zasady proporcjonalności oraz sprawiedliwości społecznej.

Sąd wskazał, że przepis art. 84 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy – Prawo o ruchu drogowym przewiduje wyłącznie jeden środek sankcjonujący naruszenie obowiązków normatywnych przez diagnostę, tj. w postaci cofnięcia uprawnień do wykonywania badań technicznych. Cofnięcie uprawnień wywołuje także skutek w postaci braku możliwości wykonywania zawodu diagnosty. Starosta nie posiada swobodnego uznania w zakresie rozstrzygnięcia. Oznacza to, że starosta zobowiązany jest - w przypadku zaistnienia przesłanek normatywnych – do wydania decyzji o określonej treści, negatywnej w stosunku do adresata, pozbawiającej diagnostę uprawnień do wykonywania zawodu bez uwzględniania jakichkolwiek innych przesłanek nałożenia tej dotkliwej sankcji administracyjnoprawnej. Sytuacja ta oznacza, że po wykazaniu – w toku postępowania administracyjnego – w kategoriach dowodowych zaistnienia powyższych zdarzeń starosta obligatoryjnie, w formie prawnej decyzji administracyjnej, cofa diagnoście uprawnienie do wykonywania badań technicznych.

Sąd powziął wątpliwość w zakresie sposobu określania sankcji, czy przepis prawny normujący wyłącznie jeden, obligatoryjnie określony przez prawodawcę i najbardziej dolegliwy dla adresata decyzji, środek sankcjonujący bez uwzględnienia okoliczności podmiotowych i przedmiotowych nie stanowi nadmiernego ograniczenia (wyłączenia) prawa wykonywania zawodu diagnosty.

Zdaniem Sądu powstaje wątpliwość, czy w przypadku naruszenia obowiązków normatywnych przez diagnostów w wyniku ich zachowania (tj. działania czy też zaniechania) nie powinny być brane pod uwagę także inne okoliczności (podmiotowe czy też przedmiotowe), które stanowiłyby podstawę normatywną do uznania przez właściwy organ, że w danej sprawie należy zbadać także te przesłanki. Powstaje więc także wątpliwość czy w sytuacji, gdy organ stosujący prawo stwierdzi naruszenie przepisu art. 84 ust. 3 pkt 1 i 2 P.r.d. – zgodnie z zasadą proporcjonalności - konstytucyjnie dopuszczalna jest sytuacja, w której organ nie posiada normatywnego uprawnienia do przeprowadzenia postępowania w ww. zakresie.

Obecna regulacja normatywna, zdaniem Sądu, nie jest zgodna ze standardami konstytucyjnymi w obszarze normatywnych przesłanek stosowania środka sankcjonującego w stosunku do diagnosty naruszającego przepisy prawne w zakresie wykonywania zawodu. Zdaniem Sądu unormowanie nie przewidujące katalogu tychże przesłanek, czy też umożliwiające odstępianie od zastosowania tej dotkliwej sankcji administracyjnej nie spełnia wymogów konstytucyjnych w zakresie ograniczenia (wyłączenia) prawa wykonywania zawodu na skutek naruszenia zasady proporcjonalności (art. 65 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji). Ponadto, ten sposób normowania jest niezgodny z konstytucyjną zasadą sprawiedliwości społecznej unormowaną w art. 2 Konstytucji, z której wynika m.in. zakaz stosowania nadmiernie uciążliwej sankcji prawnej.

Zagadnienie zgodności z prawem rozstrzygnięcia nadzorczego stwierdzającego nieważność uchwały samorządu terytorialnego ze względu na istotne naruszenie prawa.

Wyrok z 1 grudnia 2016 r. (sygn. akt II SA/Po 339/16)

W ocenie Sądu badanie legalności rozstrzygnięcia nadzorczego nie może ograniczać się jedynie do oceny prawidłowości podnoszonych w uzasadnieniu rozstrzygnięcia zarzutów wobec uchwały, której nieważność Wojewoda stwierdził. Istotna jest bowiem zgodność z prawem samego rozstrzygnięcia nadzorczego stwierdzającego nieważność uchwały ze względu na istotne naruszenie prawa. Tak

jak w przypadku decyzji administracyjnych, tak i wobec rozstrzygnięć nadzorczych o ile rozstrzygnięcie nadzorcze odpowiada prawu nie ma podstaw do uwzględnienia skargi nawet w sytuacji, gdy uzasadnienie nie wskazuje wszystkich istotnych naruszeń a miały one miejsce. Zgodnie z art. 91 ust. 1 zd. 1 ustawy o samorządzie gminnym uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. Zgodnie z art. 91 ust. 1 zd. 2 tej ustawy o nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia, w trybie określonym w art. 90. Organ nadzoru może wnieść skargę do sądu tylko w przypadku wskazanym w art. 93 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, tj. po upływie terminu wskazanego w art. 91 ust. 1 tej ustawy. Z tego wynika, że w sytuacji gdy organ nadzoru stwierdziłby rozstrzygnięciem nadzorczym nieważność uchwały z uwagi na istotne naruszenie prawa a w uzasadnieniu nie wskazałby faktycznie zaistniałych naruszeń to nie miałby podstaw do wnoszenia później skargi na taką uchwałę, co zamykałoby drogę do stwierdzenia nieważności takiej uchwały. Sąd zaś w sytuacji, gdyby miał ograniczać się jedynie do oceny zarzutów wskazanych w uzasadnieniu rozstrzygnięcia nadzorczego, przy dostrzeżeniu innych istotnych naruszeń, musiałby sankcjonować pozostawienie w obrocie uchwał nieważnych, co nie byłoby zgodne z zasadą praworządności i kognicją sądów administracyjnych. Wskazać należy, że zgodnie z art. 98 ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym do postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1 i 2, stosuje się odpowiednio przepisy o zaskarżaniu do sądu administracyjnego decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej.

W ocenie Sądu przy rozpoznawaniu skargi na rozstrzygnięcie nadzorcze, obowiązkiem sądu jest najpierw zbadanie zgodności z prawem samej uchwały organu samorządu terytorialnego, a dopiero w następnej kolejności badanie legalności rozstrzygnięcia nadzorczego, mocą którego stwierdzono nieważność tej uchwały (zob. J.P. Tarno, *Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Komentarz*, Warszawa 2011, uw. 3 do art. 148; podobnie J. Zimmermann, *Elementy procesowe nadzoru i kontroli NSA nad samorządem terytorialnym*, "Państwo i Prawo" 1991, nr 10, s. 48; tak też wyrok WSA z 28.12.2010 r., I SA/Op 520/10, dostępny w Centralnej Bazie Orzeczeń Sądów Administracyjnych, <http://orzeczenia.nsa.gov.pl>, dalej w skrócie: "CBOSA"). W sprawach ze skarg na rozstrzygnięcie nadzorcze, gdy przedmiotem tego rozstrzygnięcia jest uchwała rady gminy, chodzi bowiem w istocie

o to samo, o co chodzi w sprawie ze skargi na uchwałę rady gminy wniesionej na podstawie art. 101 ust. 1 u.s.g. – o ocenę legalności danej uchwały (zob. wyrok NSA z 04.08.2011 r., II OSK 168/11, CBOSA, wyrok WSA w Poznaniu z 4.09.2014r., IV SA/Po 701/14).

O nieważności uchwały rady gminy stanowi ustalenie, że narusza ona prawo w stopniu istotnym. Zgodnie bowiem z art. 91 ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym w przypadku nieistotnego naruszenia prawa organ nadzoru nie stwierdza nieważności uchwały lub zarządzenia, ograniczając się do wskazania, iż uchwałę lub zarządzenie wydano z naruszeniem prawa. Zarówno w orzecznictwie jak i doktrynie uznaje się, że nieistotne naruszenia prawa to naruszenia drobne, mało istotne i niedotyczące istoty zagadnienia, a zatem będą to takie naruszenie prawa, jak błąd lub nieścisłość prawna niemająca wpływu na istotną treść uchwały. Natomiast do kategorii istotnych naruszeń należy zaliczyć naruszenia znaczące, wpływające na treść uchwały lub zarządzenia, dotyczące meritum sprawy. W judykaturze za istotne naruszenie prawa (będące podstawą do stwierdzenia nieważności aktu) przyjmuje się takiego rodzaju naruszenia prawa jak: podjęcie uchwały przez organ niewłaściwy, brak podstawy do podjęcia uchwały określonej treści, niewłaściwe zastosowanie przepisu prawnego będącego podstawą podjęcia uchwały, naruszenie procedury podjęcia uchwały (por. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z 11 lutego 1998 r., II SA/Wr 1459/97, publ. OwSS 1998/3/79, z 8 lutego 1996 r., SA/Gd 327/95, publ. OwSS 1996, nr 3, poz. 90, z 26 lipca 2012 r., I OSK 679/12 i I OSK 997/12, publ. <https://cbois.nsa.gov.pl>).

Dlatego też rozpoznając skargę na akt nadzoru stwierdzający nieważność uchwały organu stanowiącego gminy, Sąd zobowiązany jest badać zwłaszcza treść samej uchwały, rozstrzygając między innymi to, czy stwierdzenie nieważności zostało podjęte zgodnie z przepisem ustanawiającym kryteria tego stwierdzenia. Przedmiotem oceny Sądu musi być więc również ustalenie, czy rzeczywiście uchwała w sposób istotny narusza prawo, a jak się podkreśla w orzecznictwie, działanie Sądu winno mieć charakter dwustopniowy: najpierw obejmuje badanie zgodności z prawem samej uchwały, potem badanie zgodności z prawem rozstrzygnięcia nadzorczego stwierdzającego jej nieważność. (tak WSA w Opolu w wyroku z dnia 6.02.2013r. (I S.A./Op 46/13).

Ocena możliwości wydania przez Sejmik Wojewódzki uchwały w sprawie wyrażenia stanowiska o stosowaniu się organów Województwa do orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego.

Wyrok z 3 listopada 2016 r. (sygn. akt IV SA/Po 751/16)

W toku postępowania sądowego kontroli poddano rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody orzekające nieważność uchwały Sejmiku Województwa w sprawie wyrażenia stanowiska o stosowaniu się organów Województwa do orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego.

W ocenie organu nadzoru brak było podstaw prawnych do podjęcia przedmiotowej uchwały. Wskazany jako podstawa prawna uchwały §16 Statutu Województwa odnosi się bowiem do wyznaczenia formy rozstrzygnięć w sprawach z zakresu kompetencji Sejmiku Województwa, a nie innego organu samorządu województwa. Tym samym, w ocenie organu nadzoru doszło do niedopuszczalnego działania polegającego na przekroczeniu kompetencji, przy jednoczesnym ograniczeniu władztwa innego organu samorządu województwa, tj. Zarządu Województwa. Brak regulacji prawnej upoważniającej organ państwowy do podjęcia danego działania należy uznać za równoznaczny z zakazem tego działania.

Sąd w prawomocnym wyroku z dnia 3 listopada 2016r. sygn. akt IV SA/Po 751/16 oddalił skargę Województwa W. reprezentowanego przez Marszałka Województwa W. W uzasadnieniu wyroku Sąd dokonując oceny zaskarżonego rozstrzygnięcia nadzorczego, a pośrednio oceniając również objętą nim uchwałę Sejmiku Województwa W. w świetle przesłanek wskazanych w art. art. 82 ust. 1 i art. 82 ust. 5 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie województwa (j.t. Dz.U. z 2016r., poz. 486) stwierdził, iż uchwała objęta zakresem zaskarżonego rozstrzygnięcia nadzorczego, została podjęta bez podstawy prawnej.

Wskazany jako podstawa wydania uchwały Sejmiku Województwa przepis § 16 ust. 2 Statutu Województwa W. nie mógł stanowić samodzielnej podstawy do przyjęcia uchwały o treści odpowiadającej uchwale z dnia 30 maja 2016r. Biorąc pod uwagę treść spornej uchwały, nie sposób bowiem przyjąć, że jest to jedynie stanowisko samego Sejmiku w przedmiocie stosowania się do niepublikowanych wyroków Trybunału Konstytucyjnego. Sąd uznał również, iż z treści § 16 ust. 2 Statutu Województwa W. nie wynika, aby Sejmik posiadał jakiegokolwiek kompetencje do udzielania innym organom wytycznych lub choćby zaleceń interpretacyjnych w

kwestii stosowania prawa, a takich jak wynika z treści zaskarżonej uchwały i jej uzasadnienia Sejmik *de facto* udzielił podejmując uchwałę z dnia 30 maja 2016r. Z treści §1 uchwały objętej przedmiotowym rozstrzygnięciem nadzorczym i z uzasadnienia uchwały wynika bowiem, że Sejmik nie ograniczył się do wyrażenia swojego stanowiska, poparcia działania którejs ze stron sporu wokół TK, nawoływania do jego zakończenia, czy wyrażenia swojej oceny zaistniałej sytuacji, lecz wyraźnie i w sposób jednoznaczny wskazał, jakie normy uznaje za wiążące Sejmik i inne organy (w tym Zarząd i Marszałka Województwa W.) w związku z zaistniałą sytuacją.

W uzasadnieniu wyroku wskazano przy tym, że bez znaczenia pozostają przy tym motywy jakimi kierował się Sejmik Województwa W. podejmując uchwałę zakwestionowaną przez Wojewodę W. Pozostawało to również poza oceną Sądu, który wydając wyrok oceniał wyłącznie legalność zaskarżonego rozstrzygnięcia nadzorczego, a pośrednio również samej uchwały.

Powyższe stanowisko kwestionujące legalność uchwał podejmowanych przez organy kolegialne samorządu terytorialnego w sprawie wyrażenia stanowiska o stosowaniu się organów Województwa do orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego znajduje swe odzwierciedlenie w orzecznictwie sądowoadministracyjnym (zob. np. wyrok WSA w Gdańsku z dnia 9 sierpnia 2016r. sygn. akt III SA/Gd 732/16, wyrok WSA w Łodzi z dnia 3 listopada 2016r. sygn. akt III SA/Łd 783/16).

Brak legitymacji radnych do złożenia skargi na uchwałę w przedmiocie wyboru przewodniczącego rady gminy.

Postanowienie z dnia 31 maja 2016 r. (sygn. akt IV SA/Po 378/16).

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu odrzucił skargę grupy radnych rady gminy na uchwałę tej rady w przedmiocie wyboru przewodniczącego rady gminy. Sąd stwierdził, że legitymacji skargowej w oparciu o art. 101 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r., poz. 1515 ze zm.) nie można wywodzić z samego faktu bycia radnym. Jak stwierdził Sąd radny nie jest wyodrębnionym podmiotem uprawnionym do zaskarżania do sądu administracyjnego uchwał rady gminy podjętych wbrew jego woli ujawnionej podczas głosowania. Skarżący nie może więc opierać legitymacji skargowej na samym fakcie

bycia radnym rady gminy, jeżeli nie wykazuje, że skarżona uchwała dotyka bezpośrednio jego własnego, indywidualnego interesu prawnego.

Wygaśnięcie mandatu radnego – korzystanie z mienia komunalnego.

Wyrok z 3 sierpnia 2016 r. (sygn. akt IV SA/Po 482/16)

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu rozpoznając skargę na radę gminy w przedmiocie wygaśnięcia mandatu radnego stwierdził, że wykorzystanie mienia komunalnego jest wystarczającą przesłanką do wygaśnięcia mandatu radnego i nie ma znaczenia, czy przy wykorzystaniu tego mienia komunalnego radny odniósł korzyści, czy też nie. Art. 24 f ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 z późn. zm.) nie uzależnia wygaśnięcia mandatu radnego od osiągnięcia zysku z korzystania z mienia komunalnego, lecz rozstrzygający jest fakt korzystania z tego mienia. W ocenie Sądu takie okoliczności jak przyjęcie zlecenia przez współnika spółki cywilnej i podział obowiązków między współnikami tej spółki, nie mogą wpływać na ocenę wystąpienia przesłanki wygaśnięcia mandatu radnego. Jak wyjaśnił Sąd istotą spółki cywilnej jest zobowiązanie współników do dążenia do osiągnięcia wspólnego celu gospodarczego w sposób oznaczony, a każdy współnik jest uprawniony i zobowiązany do prowadzenia spraw spółki. Z uwagi na istotę spółki cywilnej, wszelkie okoliczności związane z faktycznym podziałem zadań w ramach prowadzonej w formie spółki cywilnej działalności gospodarczej, nie mają żadnego znaczenia. Okoliczność przyjęcia zlecenia wykonania usługi przez tego ze współników spółki cywilnej, który nie jest radnym, pozostają bez znaczenia dla konieczności podjęcia uchwały o wygaśnięciu mandatu radnego.

Wygaśnięcie mandatu radnego - prawo czynnego uczestniczenia w sesji rady oraz wyłączenie radnego od udziału w głosowaniu w sprawie wygaśnięcia swojego mandatu.

Wyrok z 31 sierpnia 2016 r. (sygn. akt II SA/Po 448/16).

Zagadnieniem, z jakim przyszło zmierzyć się w tymże postępowaniu była kwestia prawidłowości uchwały Rady Powiatu w przedmiocie wygaśnięcia mandatu radnego w związku z naruszeniem ustawowego zakazu łączenia mandatu radnego powiatu z funkcją ławnika sądu powszechnego. Na kanwie sprawy Sąd dokonał wykładni art. 21 ust. 7 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. z 2016r., poz. 814). Zgodnie z tym przepisem radny nie może brać udziału w głosowaniu w radzie ani komisji, jeżeli dotyczy ono jego interesu prawnego.

Na podstawie dotychczasowego orzecznictwa Sąd ustalił, że pod pojęciem interesu prawnego rozumie się osobisty, konkretny i aktualny prawnie chroniony interes, który może być realizowany na podstawie określonego przepisu, bezpośrednio wiążący się z indywidualnie i prawnie chronioną sytuacją strony. Bez wątplenia uchwała w przedmiocie wygaśnięcia mandatu radnego ma wpływ na sytuację prawną podmiotu, którego dotyczy, albowiem wiąże się z utratą przez taką osobę nie tylko prawa uczestniczenia w pracach rady gminy, ale także uprawnień do otrzymywania diet za udział w posiedzeniach, jak też uprawnień związanych z ochroną przysługującą radnemu jako funkcjonariuszowi publicznemu, czy też ochroną stosunku pracy radnego łączącego go z pracodawcą.

Z powyższego wynika, iż radny, którego bezpośrednio dotyczy uchwała w przedmiocie stwierdzenia wygaśnięcia mandatu wyłączony jest od głosowania w tej sprawie. Zauważyć jednocześnie należy, iż skoro bez podjęcia uchwały stwierdzającej wygaśnięcie mandatu radnego, mandat ten w dalszym ciągu istnieje, to radny co do którego rada gminy zamierza podjąć uchwałę w przedmiocie wygaśnięcia jego mandatu ma prawo czynnie uczestniczyć w sesji rady i zabierać w jej trakcie głos oraz głosować nad wcześniej procesowanymi uchwałami, jednakże jest on jedynie wyłączony od udziału w głosowaniu w sprawie wygaśnięcia swojego mandatu.

Zagadnienie konieczności uzasadniania (projektów) uchwał organów jednostek samorządu terytorialnego.

Wyrok z 11 maja 2016 r. sygn. akt IV SA/Po 194/16.

Wyrokiem tym Sąd oddalił skargę Rady Miasta na rozstrzygnięcie nadzorcze, którym Wojewoda Wielkopolski orzekł o nieważności uchwały przyznającej pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości stanowiącej własność Miasta. Zgodnie z art. 34 ust. 6b ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2015 r. poz. 1774 ze zm., dalej jako U.g.n.) w przypadku realizacji pierwszeństwa, przedmiotem zbycia powinna być nieruchomość wraz z gruntem niezbędnym do racjonalnego korzystania z budynku. Oceniając uchwałę Sąd stwierdził, że jest rzeczą uchwałodawcy uzasadnienie, dlaczego grunt wymieniony w uchwale jest niezbędny (wystarczający) do racjonalnego korzystania z budynku szkoły. Sąd podkreślił, że w art. 34 ust. 6b U.g.n. jest zawarte pojęcie nieostre; skoro przedmiotem zbycia powinna być nieruchomość wraz z gruntem niezbędnym do racjonalnego korzystania z budynku, rolą dysponenta jest wykazanie, że wskazany grunt faktycznie jest niezbędny do racjonalnego korzystania z budynku, a to w celu umożliwienia skontrolowania uchwały przez organ nadzoru, oraz oceny podjętej uchwały przez obywateli, zwłaszcza mieszkańców gminy (miasta). Dalej Sąd ocenił, wbrew argumentom rozstrzygnięcia nadzorczego, że Rada Miasta mogła wyrazić swoje stanowisko w uzasadnieniu projektu uchwały, ważne aby uzasadnienie zawierało należyty wywód. Żądanie stwierdzenia nieważności uchwały tylko dlatego, że uchwała nie została uzasadniona, jest zbyt daleko idące, a to z braku wyraźnego przepisu nakazującego opatrzenie uchwały uzasadnieniem. Jeżeli zatem motywy podjęcia uchwały zostały należycie przedstawione w uzasadnieniu projektu uchwały, to żądanie sporządzenia, a w istocie przepisania uzasadnienia projektu uchwały, celem załączenia do już podjętej uchwały, i to pod rygorem stwierdzenia nieważności uchwały, Sąd ocenił jako zbyt daleko idące, bowiem nie mające oparcia w jednoznacznym przepisie prawa. Zarazem Sąd podkreślił pogląd, że uzasadnianie motywów działania rady gminy sprzyja jawności działania władzy publicznej. Lakoniczne wyliczenie elementów zagospodarowania gruntu „... boiska sportowe, place zabaw, ogrodzenia, liczne nasadzenia ozdobne, trawniki, utwardzenia z kostki brukowej” nie sposób uznać za uzasadnienie wykazujące, że grunt, na którym owe składniki się mieszczą, jest niezbędny do racjonalnego korzystania z budynku szkoły.

Umorzenie postępowania w sprawie ze skargi na uchwałę nieopublikowaną w trybie właściwym dla aktów prawa miejscowego, z uwagi na to, że w dniu orzekania

nie istniał już przedmiot kontroli sądowej, gdyż zaskarżona uchwała przed wniesieniem skargi utraciła moc

Postanowienie z 20 października 2016 r., (sygn. akt IV SA/Po 445/16).

Postanowieniem tym Sąd umorzył postępowanie sądownoadministracyjne w sprawie ze skargi Prokuratora Okręgowego w Poznaniu na uchwałę w przedmiocie nadania statutu Zespołowi Zakładów Opieki Zdrowotnej. Sąd wskazał, że jest poza sporem (także pomiędzy stronami postępowania), iż zaskarżona uchwała – jak każda uchwała organu jednostki samorządu terytorialnego w sprawie nadania lub zmiany statutu podmiotu leczniczego podjęta na podstawie art. 42 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112, poz. 654 ze zm., dalej jako „u.d.l.”) – jest aktem prawa miejscowego, ze wszystkimi tego faktu konsekwencjami, w tym co do obowiązku ogłoszenia takiej uchwały we właściwym dzienniku wojewódzkim. W tej kwestii Sąd w pełni podzielił stanowisko i argumentację prawną wyrażone w wyroku NSA z 11.09.2012 r., II OSK 1818/12 (ONSAiWSA 2013, nr 4, poz. 63), a także w licznych dalszych orzeczeniach sądów administracyjnych, w których opowiedziano się za poglądem, zgodnie z którym uchwała w sprawie nadania statutu (nadania mu nowego brzmienia) zakładowi opieki zdrowotnej, wydana na podstawie i w granicach upoważnienia ustawowego zawartego w art. 42 ust. 4 u.d.l., jest aktem prawa miejscowego (tak m.in. wyroki NSA: z 18.09.2012 r., II OSK 1848/12; z 10.10.2012 r., II OSK 1819/12, a także wyroki WSA: z 05.04.2012 r., IV SA/Wr 81/12; z 06.12.2012 r., II SA/Go 928/12; z 31.12.2012 r., IV SA/Wr 505/12; z 03.12.2013 r., II SA/OI 871/13; z 13.02.2014 r., II SA/Bk 855/13, z 17.12.2015 r., IV SA/Po 687/15, z r., IV SA/Po 902/15; z 27.07.2016 r., II SA/Go 431/16 – CBOSA; podobnie w doktrynie D. Dąbek, *Prawo miejscowe*, Warszawa 2015, s. 71). Sąd podzielił stanowisko Prokuratora, że uchwała będąca aktem prawa miejscowego, zawierająca postanowienia niezgodne z przepisami normującymi publikację takich aktów, skutkiem czego nie zostaje ona przekazana do ogłoszenia we właściwym wojewódzkim dzienniku urzędowym (tak jak uchwała zaskarżona), jest nieważna w całości. Mimo to Sąd ocenił, że nie mógł orzec o nieważności zaskarżonej uchwały, lecz umorzył postępowanie sądowe w tej sprawie, mając na względzie, że w dniu orzekania nie istniał już przedmiot kontroli sądowej, gdyż zaskarżona uchwała utraciła wcześniej moc, a "zniknięcie" przedmiotu kontroli sądowej przed dniem

wyrokovania przez sąd administracyjny (tu: w wyniku uchylecia uchwały) skutkuje, co do zasady, bezprzedmiotowością postępowania sądowego, uzasadniającą jego umorzenie (R. Hauser, *Stosowanie reguł walidacyjnych w orzecznictwie sądownoadministracyjnym (na przykładzie konkretnej sprawy)* [w:] *W poszukiwaniu dobra wspólnego. Księga jubileuszowa Profesora Maciej Zielińskiego*, pod red. A. Choduń i S. Czepity, Szczecin 2010, s. 325 i nast.). Sąd zaznaczył, że w sprawie nie zachodził wyjątek – wynikający z poglądu ugruntowanego w orzecznictwie, że zmiana lub uchylenie uchwały podjętej w sprawie z zakresu administracji publicznej nie czyni zbędnym wydania przez sąd administracyjny wyroku, jeżeli zaskarżona uchwała może być stosowana do sytuacji z okresu poprzedzającego jej uchylenie lub zmianę (uchwała TK z 14.09.1994 r., W 5/94, OTK 1994/2/44; wyrok NSA z 22.03.2007 r., II OSK 1776/06, CBOSA) – gdyż zaskarżona uchwała, jako nieopublikowana w trybie właściwym dla aktów prawa miejscowego, w świetle art. 88 ust. 1 Konstytucji RP nigdy nie stała się powszechnie obowiązującym prawem, a zatem nie mogła i nadal nie może być stosowana do sytuacji z okresu poprzedzającego jej uchylenie. Brak, w odniesieniu do zaskarżonej uchwały, owej konstytutywnej cechy aktu prawa powszechnie obowiązującego jest ewidentny i jako taki musi być w szczególności uwzględniany przez wszystkie sądy i organy rozważające możliwość zastosowania tej uchwały w konkretnej sprawie – skutkując odmową jej zastosowania.

Problematyka interesu prawnego wnioskodawców składających skargę na podstawie art. 101 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2015 r., poz. 1515 j.t. z późn. zm.) - wyłączenie ze sprzedaży lokali mieszkalnych.

Wyrok z 14 września 2016 r. (sygn. akt IV SA/Po 229/16)

W niniejszym postępowaniu sąd orzekał w sprawie ze skargi na zarządzenie Prezydenta Miasta w przedmiocie wyłączenia ze sprzedaży lokali mieszkalnych i oddalił skargi skarżących. W sprawie tej Sąd zajął się szeroko problematyką interesu prawnego wnioskodawców składających skargę na podstawie art. 101 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2015 r., poz. 1515 j.t. z późn. zm.) w tej kategorii spraw. W szczególności Sąd wywodził, że nie daje podstawy do

wniesienia skargi na zarządzenie, którego wyeliminowanie z obrotu prawnego stwarza dla skarżącego tylko potencjalną możliwość wykupu od gminy lokalu mieszkalnego, którego jest najemcą. Wynika to z tego, że skarga z art. 101 ww. ustawy nie ma charakteru skargi powszechnej (*actio popularis*). Uprawnionym do wniesienia skargi, jest każdy, kto wykaże, że istnieje związek pomiędzy jego własną "prawnie gwarantowaną" (a nie wyłącznie "faktyczną") sytuacją, a zaskarżanym przezeń zarządzeniem, polegający na tym, że zarządzenie to narusza (czyli pozbawia lub ogranicza) właśnie jego interes prawny lub uprawnienie. Samo zaś subiektywne przekonanie obywatela jako członka wspólnoty gminnej o niecelowości, niesłuszności, czy nawet niezgodności z prawem wydanego przez organ wykonawczy gminy zarządzenia, nie jest równoznaczne z naruszeniem interesu prawnego lub uprawnienia w rozumieniu art. 101 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Dopiero zatem wykazanie naruszenia interesu prawnego lub uprawnienia otwiera drogę do merytorycznego rozpoznania skargi przez sąd administracyjny. Istnienie związku pomiędzy zaskarżonym zarządzeniem, a jej indywidualną sytuacją prawną (interes prawny) musi zaś wykazać sama strona inicjująca postępowanie sądowe.

W analizowanej sprawie Sąd stanął na stanowisku, że skarżący nie mieli własnego, indywidualnego interesu prawnego w zaskarżaniu Zarządzenia Prezydenta. Interes skarżących polegał bowiem na zamiarze wykupu lokalu mieszkalnego w sytuacji, gdy gmina przeznaczy zajmowany przez skarżącego lokal do sprzedaży jest interesem faktycznym. Sąd zwrócił uwagę, że na gminie nie ciąży obowiązek sprzedaży lokalu na rzecz najemcy w sytuacji, gdy najemca wystąpi z wnioskiem o sprzedaż, chyba że lokal znajdzie się w wykazie lokali o przeznaczonych do sprzedaży a najemca spełnia kryteria w pierwszeństwie nabycia lokalu (art. 34 i art. 35 ustawy o gospodarce nieruchomościami). Podkreślono, że nieruchomości gminne są mieniem publicznym i to gmina tym mieniem gospodaruje oraz decyduje czy i jakie nieruchomości przeznaczy np. do sprzedaży. Tymczasem do chwili sporządzenia owego wykazu, nieruchomości pozostają poza obrotem prawnym i są niedostępne dla osób ubiegających się o ich nabycie, gdyż przeznaczenie nieruchomości do obrotu należy wyłącznie do właściciela. Sąd wskazał, że w analizowanej sprawie nie został sporządzony i podany do publicznej wiadomości wykaz lokali mieszkalnych przeznaczonych do sprzedaży na rzecz najemców, ani nie została złożona najemcom lokali oferta ich sprzedaży przez

gminę. Co więcej, nie można, w świetle powyższych wywodów, mówić również o ekspektatywie po stronie skarżących. Reasumując, Sąd wywołał, że uprawnienie najemcy w nabyciu zajmowanego lokalu mieszkalnego aktualizuje się dopiero w przypadku przeznaczenia nieruchomości przez jej właściciela do zbycia, czego wyrazem jest sporządzenie wykazu, o którym mowa w art. 35 ustawy o gospodarce nieruchomościami. W ocenie Sądu nie można naruszyć prawa strony, jeżeli strona takiego prawa nie posiada. Wyłączenie ze sprzedaży lokalu mieszkalnego, który zajmuje, nie stanowi naruszenia interesu prawnego skarżącego, lecz naruszenie jego interesu faktycznego.

Nadzór sanitarny – czy określone Polskie Normy (dalej: PN) przywołane w rozporządzeniu mogą określać wymogi prawne (stanowiąc źródło prawa) co do udziału laboratorium w badaniach.

Wyrok z dnia 27 lipca 2016 r. sygn. akt II SA/Po 307/16

Na uwagę zasługuje powołany wyżej wyrok, którym tutejszy Sąd rozstrzygnął zagadnienie z zakresu nadzoru sanitarnego, a dotyczące zatwierdzenia laboratorium w celu realizacji przez nie badań w ramach monitoringu wewnętrznego jakości wody. Kluczowym zagadnieniem prawnym omawianej sprawy była kwestia, czy określone Polskie Normy (dalej: PN) przywołane w rozporządzeniu mogą określać wymogi prawne (stanowiąc źródło prawa) co do udziału laboratorium w badaniach.

Istota sporu pomiędzy stroną skarżącą a organami Inspekcji Sanitarnej skupiła się wokół odmiennej oceny, czy przedstawione przez stronę świadectwo uczestnictwa laboratorium w zakresie analizy wody jest wystarczające dla uznania, że spełniła ona kryterium udziału laboratorium w badaniach biegłości, które to kryterium było jednym z wymogów zatwierdzenia laboratorium w celu realizacji przez nie badań w ramach monitoringu wewnętrznego jakości wody.

By jednak zrozumiałe stały się wywody obrazujące problematykę prawną omawianej sprawy wypada wyjaśnić, że przepisy ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 r. nr 123 poz. 858 ze zm., dalej: u.z.z.w.) nakładają na przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne wymóg przeprowadzania regularnej wewnętrznej kontroli

jakości wody, a badanie pobranych próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wykonują albo laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej (dalej: PIS) albo inne laboratoria o udokumentowanym systemie jakości prowadzonych badań wody, zatwierdzonym przez PIS. W omawianej sprawie jedna ze spółek prowadząca laboratorium zwróciła się do PIS o zatwierdzenie swego laboratorium w celu realizacji przez nie badań w ramach monitoringu wewnętrznego jakości wody w zakresie określonych parametrów.

Przepis § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2015 r., poz. 1989), dalej: rozporządzenie, ustanowił wymogi, jakim winien sprostać wniosek o zatwierdzenie systemu jakości prowadzonych w danym laboratorium badań wody, w szczególności wskazując, iż to na wnioskodawcy ciąży obowiązek przedłożenia dokumentów potwierdzających udział laboratorium w badaniach biegłości, a ewentualne zatwierdzenie systemu jakości badań wody odbywa się jedynie na podstawie złożonego wniosku, do którego dokumenty te należy dołączyć. Jednocześnie przepisy u.z.z.w. i przepisy ww. rozporządzenia nie definiują pojęcia „badań biegłości”, w jakich winno brać udział laboratorium ubiegające się o zatwierdzenie systemu jakości prowadzonych badań wody. Przy czym przepis § 7 ust. 5 rozporządzenia wprowadził pewne novum stanowiące odesłanie do Polskiej Normy.

W świetle powołanych przepisów należało ocenić, czy zawarte w nich PN mogą stanowić wymogi prawne pozwalające uznać, że laboratorium potwierdziło udział w badaniach biegłości, które to jest niezbędne dla zatwierdzenia laboratorium w celu realizacji przez nie badań w ramach monitoringu wewnętrznego jakości wody. Sąd stwierdził, iż nie można było uznać postanowień PN dotyczących badania biegłości za źródło prawa powszechnie obowiązującego. Wyjaśnił, że PN nie należą bowiem do systemu źródeł prawa powszechnie obowiązującego, co wynika wprost z art. 87 Konstytucji RP. Z powyższą regulacją konstytucyjną koresponduje art. 5 ustawy z dnia 12 września 2002 r. o normalizacji (Dz. U. z 2002 r. nr 169, poz. 1386 ze zm.) dalej: u.n., zgodnie z którym PN jest normą krajową, przyjętą w drodze konsensu i zatwierdzoną przez krajową jednostkę normalizacyjną, powszechnie dostępną, oznaczoną - na zasadzie wyłączności - symbolem PN (ust. 1), stosowanie PN jest dobrowolne (ust. 3), PN mogą być powoływane w przepisach prawnych po ich opublikowaniu w języku polskim (ust. 4), PN korzystają z ochrony jak utwory

literackie, a autorskie prawa majątkowe do nich przysługują krajowej jednostce normalizacyjnej (ust. 5), a ochrony PN, o której mowa w ust. 5, nie narusza ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (ust. 7).

Poszukując odpowiedzi na pytanie o charakter PN w systemie prawa stanowionego Sąd zważył, iż powołanie się na PN w przepisie prawnym nie zmienia jej dobrowolnego statusu, chyba że ustawodawca świadomie chce ten status zmienić. To jednak jest możliwe tylko przez wyraźne wskazanie tego w postanowieniach innej ustawy, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca, albowiem odwołanie się do PN dotyczącej badania biegłości zawarte zostało nie w ustawie, lecz w rozporządzeniu, które nie może modyfikować jednoznacznych regulacji rangi ustawowej, w tym w szczególności regulacji z art. 5 ust. 2 u.n. Ponadto nie bez znaczenia dla oceny charakteru PN pozostaje okoliczność, iż wskutek objęcia ich prawami autorskimi i wyjęcia spod reżimu ustawy o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2001 r. nr 112, poz. 1198 ze zm.) dostęp do nich jest odpłatny. Tylko więc odniesienie do PN wprost w ustawie powiązane z darmową jej dostępnością skutkowałoby obowiązkiem jej stosowania. W demokratycznym państwie prawnym nie sposób oczekiwać od obywatela stosowania się do regulacji, które nie zostały opublikowane w sposób prawem przewidziany i które są dla niego niedostępne, względnie trudno dostępne, a tak sytuacja zachodzi w przypadku Polskich Norm, z którymi można się zapoznać po ich zakupie lub w czytelni Polskiego Komitetu Normalizacyjnego.

Zaznaczając, że nie można abstrahować od faktu, iż prawodawca w § 7 ust. 5 rozporządzenia zawarł odwołanie do PN, Sąd uznał, że odwołanie to wyklądać należy nie jako wprowadzenie PN do systemu powszechnie obowiązujących źródeł prawa i nałożenie na organy i strony obowiązku jej stosowania, lecz tylko i wyłącznie jako wskazanie, że zastosowanie danej PN jest jedną z możliwości spełnienia wymogów prawa co do udziału laboratorium w badaniach biegłości. Oznacza to, że zastosowanie się przez określone laboratorium do wymogów określonych w PN dotyczącej badania biegłości stwarza domniemanie, iż laboratorium to dopełniło obowiązku udziału w badaniach biegłości, lecz jednocześnie nie jest wykluczone wykazanie tej istotnej prawnie okoliczności w inny sposób, wskazujący, że spełniony został cel regulacji ustawowej, to jest zapewnienie biegłości danego laboratorium w badaniach jakości wody.

Zatwierdzona przez krajową jednostkę normalizacyjną PN posiada więc w postępowaniu walor dokumentu urzędowego w rozumieniu art. 76 § 1 K.p.a., tj. stanowi dowód, że postanowienia w niej zawarte odpowiadają aktualnemu sprawdzonemu poziomowi wiedzy w danej dziedzinie. Dalszym następstwem takiego rozumienia charakteru PN będzie stwierdzenie, iż w przypadku powołania się w postępowaniu administracyjnym na określoną PN koniecznym jest przeprowadzenie w tym postępowaniu dowodu z dokumentu ją zawierającego, przy czym dowód ten przeprowadzony może zostać z urzędu w sytuacji, gdy na daną PN powołuje się organ, względnie na wniosek strony, która powołuje się na jej zapisy i która co za tym idzie winna tą PN przedłożyć.

Jedynie pomocnicze znaczenie w tej ocenie ma treść postanowienia PN, a ewentualne odwołanie się do niej przez organ wymaga załączenia tej PN do akt sprawy. Ta pomocniczość PN sprowadza się do tego, iż spełnienie wymogów określonych w PN oznacza posiadanie przez wnioskodawcę cech o jakich mowa w § 7 ust. 1 pkt 3 i 4 rozporządzenia, lecz jednocześnie cechy te mogą być wykazywane także w inny sposób.

W związku z powyższym Sąd postawił dwie tezy:

I. Odwołanie do Polskiej Normy PN-EN ISO/IEC 17043 "Ocena zgodności - Ogólne wymagania dotyczące badania biegłości" zawarte w § 7 ust. 5 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2015 r., poz. 1989) wyklądać należy nie jako wprowadzenie tej Polskiej Normy do systemu powszechnie obowiązujących źródeł prawa i nałożenie na organy i strony obowiązku jej stosowania, lecz tylko i wyłącznie jako wskazanie, że zastosowanie danej Polskiej Normy jest jedną z możliwości spełnienia wymogów prawa co do udziału laboratorium w badaniach biegłości.

II. Zastosowanie się przez określone laboratorium do wymogów określonych w Polskiej Normie PN-EN ISO/IEC 17043 stwarza domniemanie, iż laboratorium to dopełniło obowiązku udziału w badaniach biegłości, lecz jednocześnie nie jest wykluczone wykazanie tej istotnej prawnie okoliczności w inny sposób, wskazujący, że spełniony został cel regulacji ustawowej, to jest zapewnienie biegłości danego laboratorium w badaniach jakości wody.

Prawo do rzetelnej informacji o wprowadzonym do obrotu produkcie (mieszance paszowej) oraz prawidłowego określenia terminu wykonania nałożonego obowiązku.

Wyrok z 29 września 2016 r., (sygn. akt: IV SA/Po 222/16),

Wyrokiem tym Sąd uchylił zaskarżoną decyzję Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii, utrzymującą w mocy decyzję Powiatowego Lekarza Weterynarii nakazującą producentowi deklarowanie na etykiecie mieszanki paszowej poziomu pierwiastka śladowego (Fe) w paszy, zgodnie ze stanem faktycznym. Organ I instancji ustalił, w ramach czynności kontrolnych, że całkowita zawartość żelaza w badanej mieszance paszowej znacznie przekroczyła deklarowany na etykiecie poziom, powiększony o dopuszczalne odchylenie powyżej poziomu deklarowanej zawartości. Tym samym doszło do wystąpienia "niezgodności" w rozumieniu art. 2 pkt 10 rozporządzenia (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz.U.U.E.L.2004.165.1), oznaczającej "niezgodność z prawem paszowym i żywnościowym, oraz z regułami dotyczącymi ochrony zdrowia zwierząt i ich dobrostanu". Sąd wskazał, że na etykiecie można dopóty deklarować pod nagłówkiem "dodatki" samą ilość wprowadzonego do mieszanki dodatku paszowego, dopóki całkowita zawartość tego dodatku w mieszance (obejmująca sumę ilości danego dodatku dodanej oraz występującej w materiałach paszowych w stanie naturalnym) nie przekracza granic dopuszczalnej tolerancji odchylenia powyżej wartości deklarowanej na etykiecie, wyznaczonej na podstawie obowiązujących przepisów. Tylko bowiem w takim przypadku etykieta zachowa swój walor informacyjny – pozwalając na oszacowanie całkowitej maksymalnej ilości danego dodatku w mieszance: w oparciu o podaną ilość dodatku dodanego do mieszanki i przy uwzględnieniu dopuszczalnej tolerancji – a tym samym nie będzie wprowadzała w błąd.

Sąd jednak uchylił zaskarżoną decyzję, pomimo merytorycznej trafności stanowiska organów obu instancji, bowiem w chwili orzekania przez organ wyższego stopnia upłynął już termin wykonania obowiązku nałożonego w decyzji organu I instancji, oznaczony jako 30 dni od dnia otrzymania decyzji, przez co strona skarżąca

została *de facto* pozbawiona możliwości jej wykonania, w sposób zgodny z jej treścią. Sąd podzielił pogląd NSA (wyrok z 11.03.2016 r., I OSK 1197/14), że okoliczność, iż w dacie orzekania przez organ odwoławczy upłynął już termin do wykonania nakazu określonego w kontrolowanej decyzji organu pierwszej instancji skutkuje w istocie niewykonalnością przedmiotowego nakazu.

Cofnięcie zezwolenia na sprzedaż alkoholu na skutek przedstawienia fałszywych danych w oświadczeniu o wartości sprzedaży poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych.

Wyroki z 20 października 2016 r., sygn. akt IV SA/Po 387/16, IV SA/Po 388/16, IV SA/Po 389/16.

Stosownie do art.11¹ ust. 4 ustawy z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 ze zm.) przedsiębiorcy, prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych w roku poprzednim, są obowiązani do złożenia, do dnia 31 stycznia, pisemnego oświadczenia o wartości sprzedaży poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych w punkcie sprzedaży w roku poprzednim.

Natomiast w myśl art. 18 ust. 10 pkt 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych organ zezwalający cofa w przypadku przedstawienia fałszywych danych w oświadczeniu, o którym mowa w art. 11¹ ust. 4.

Na tle powyższej regulacji w orzecznictwie istnieje rozbieżność w orzecznictwie.

W wyroku z dnia 22 maja 2014 r., sygn. akt II GSK 407/13 Naczelny Sąd Administracyjny stanął na stanowisku, iż w razie wystąpienia złamania którejkolwiek zasady sprzedaży napojów alkoholowych określonych w ustawie, zastosowanie sankcji przewidzianej w art. 18 ust. 10 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jest obligatoryjne niezależnie od przyczyn takiego stanu rzeczy.

Naczelny Sąd Administracyjny wskazał, iż wystarczającą przesłanką cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych było wyłącznie stwierdzenie, że

oświadczenie o wartości sprzedanego alkoholu zawierało fałszywe dane, czyli dane nieprawdziwe. Na podmiocie prowadzącym działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych spoczywa obowiązek nie łamania zasad sprzedaży napojów alkoholowych określonych w ustawie.

W omawianych orzeczeniach Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu zajął odmienne stanowisko uznając, że nie każdy przypadek podania przez przedsiębiorcę niezgodnej z rzeczywistością wartości sprzedaży alkoholu uzasadnia zastosowanie sankcji cofnięcia zezwolenia na sprzedaż alkoholu.

W uzasadnieniu wyroków podniesiono, że przepis art. 18 ust. 10 pkt 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ma na celu nieuszczipianie wpływów gminy z opłat pobieranych od sprzedawców alkoholu, których wysokość uzależniona jest od wielkości sprzedaży alkoholu w poprzednim roku kalendarzowym.

Sąd zwrócił również uwagę, iż użycie w przepisie art. 18 ust. 10 pkt 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wyrazów "przedstawienie fałszywych danych" nie pozwala na bezrefleksyjne przyjęcie, że ta treść jest w pełni tożsama z "przedstawieniem nieprawdziwych danych". Innymi słowy, dla celów zastosowania sankcji cofnięcia zezwolenia na sprzedaż alkoholu w przepisie art. 18 ust. 10 pkt 5 omawianej ustawy użyte wyrazy "przedstawienie fałszywych danych" oznacza nie tylko obiektywną niezgodność z rzeczywistością danego oświadczenia, ale także świadomość takiego zachowania po stronie przedsiębiorcy.

Czynny udział pojmowany jako zaangażowanie fizyczne oraz psychiczne – jako niektóre przesłanki wymienione w art.2 pkt.6 i 22 § 1 ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych.

Wyrok z 9 listopada 2016 r. (sygn. akt II SA/Po 502/16).

W przywołanej sprawie skarżący domagał się uznania jego obecności na marszu robotników Poznańskiego Czerwca 56' i doznanego wskutek tego uszczerbku na zdrowiu za spełnienie przesłanek z art.2 pkt.6 i 22 § 1 ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych,(Dz.U. 1991 nr 17 poz. 75) - dalej zwana "o kombatantach".

Zgodnie z tym przepisem za działalność równorzędną z działalnością kombatancką uznaje się czynny udział w zbrojnym wystąpieniu o wolność i suwerenność Polski w Poznaniu w czerwcu 1956 r., który spowodował śmierć lub uszczerbek na zdrowiu. Wykładnia przepisu dokonana dla potrzeb rozstrzygnięcia zogniskowała się na pojęciu „czynny”. Przez określenie "czynny" ustawodawca wprowadził rozróżnienie zwykłego udziału od udziału kwalifikowanego jako "czynny". W wydarzeniach określanych jako zbrojne wystąpienia o wolność i suwerenność Polski w Poznaniu w czerwcu 1956r., udział brały osoby o różnym stopniu zaangażowania. Był to bowiem tłum osób, który przemaszerował ulicami z dzielnicy Wilda do bramy MTP. Oprócz robotników z Zakładów H. Cegielskiego, którzy zapoczątkowali manifestacje, przyłączyli się również mieszkańcy Poznania. Tymczasem ustawowe określenie "czynny" obejmuje zarówno zaangażowanie fizyczne jak i psychiczne. Nie można uznać za zaangażowanie fizyczne jedynie uczestniczenia w marszu i odniesienia wskutek tego obrażeń ciała. Istotą wciąż pozostaje ustalenie jaką rolę pełniła dana osoba w przemarszu, a obrażenia w nim powstałe winny wskazywać na zindywidualizowany charakter udziału. Natomiast zaangażowanie psychiczne polega na świadomości i dobrowolności uczestnictwa w marszu.

Zasiłek dla bezrobotnych – odprowadzenie składek z umowy zlecenia.

Wyrok z 30 czerwca 2016 r. (sygn. akt IV SA/Po 1037/15).

Warunki nabycia prawa do zasiłku dla bezrobotnych określone są w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2015 r., poz. 149 ze zm.).

Zgodnie z art. 71 ust. 1 pkt 2 lit. c powołanej ustawy prawo do zasiłku przysługuje bezrobotnemu za każdy dzień kalendarzowy po upływie 7 dni od dnia zarejestrowania się we właściwym powiatowym urzędzie pracy, jeżeli w okresie 18 miesięcy poprzedzających dzień zarejestrowania, łącznie przez okres co najmniej 365 dni świadczył usługi na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo współpracował przy wykonywaniu tych umów, przy czym podstawę wymiaru składek

na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy stanowiła kwota co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę w przeliczeniu na okres pełnego miesiąca, z zastrzeżeniem art. 104b ust. 2.

Zatem podstawowym warunkiem, od spełnienia którego zależały nabycie przez bezrobotnego uprawnień do zasiłku jest opłacanie przez okres 365 dni w okresie 18 miesięcy przed zarejestrowaniem składki na ubezpieczenia społeczne, jak też opłacanie składki na Fundusz Pracy, przy czym podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy stanowiła kwota wynosząca co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę.

Dokonując wykładni powyższej regulacji Sąd w omawianym orzeczeniu podkreślił, przepis art. 71 ust. 1 pkt 1 lit. c powołanej ustawy nakazuje ustalać podstawę wymiaru składek od kwoty co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę w przeliczeniu na okres pełnego miesiąca, nie zastrzega jednak, że chodzi tu o miesiąc kalendarzowy.

Sąd zwrócił uwagę, że osoba pracująca na umowie zlecenia nie uzyskuje wynagrodzenia za pracę jak pracownik zatrudniony na umowę o pracę, któremu wynagrodzenie jest wypłacane co miesiąc i od tego co miesiąc są odprowadzane obciążenia składkowe społeczne i podatkowe. Z powyższych względów w ocenie Sądu nie można powyższej regulacji stosować wprost do osób wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia i zaliczać im tylko tę część okresu, za który odprowadzona została składka w danym miesiącu kalendarzowym. W przeciwnym razie dojdzie do nieuzasadnionego różnicowania podmiotów będących w podobnej sytuacji. W obu przypadkach bowiem wymagane składki zostają odprowadzone, lecz tylko w różnym terminie płatności. Fundusz Pracy nie traci przez to swoich przychodów (art. 106 ust. 1 pkt 1 powołanej ustawy). Podobne stanowisko wyrażono w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 16 grudnia 2014 r., sygn. akt II SA/Wa 903/14.

Zmiana decyzji w sprawie zasiłku stałego.

Wyrok z 10 marca 2016 r. (sygn. akt IV SA/Po 930/16).

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu stwierdził, że w sytuacji, gdy okoliczności wskazujące na wadliwość decyzji przyznającej świadczenie, wystąpiły jeszcze przed wydaniem takiej decyzji, lecz zostały ujawnione dopiero po jej wydaniu, decyzja taka nie może zostać wzruszona w trybie art. 106 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm). Zastosowanie w takiej sytuacji znajdować będzie bowiem tryb wznowienia postępowania przewidziany w art. 145 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 23). Sąd zaznaczył, że stwierdzenie przez organ administracyjny ziszczenia się przesłanek określonych w art. 106 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej wiąże się z wydaniem decyzji uchylającej lub zmieniającej decyzję pierwotną ze skutkiem ex nunc. Oznacza to, iż decyzja taka wywołuje jedynie skutek na przyszłość. Pozbawienie strony przyznanego jej decyzją prawa z mocą wsteczną może nastąpić jedynie wyjątkowo i tylko wówczas, gdy wyraźnie przepis prawa to przewiduje, a takim przepisem nie jest art. 106 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej. Brak jest zatem jakichkolwiek podstaw, by uchylać lub zmieniać decyzję przyznającą prawo do określonych świadczeń z pomocy społecznej ex tunc tj. wstecz, np. z chwilą zmiany sytuacji dochodowej uprawnionego.

Stypendium stażowe

Wyrok z 17 sierpnia 2016 r. (sygn. akt IV SA/Po 130/16).

W przedmiotowej sprawie Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu stwierdził, że z art. 78 ust. 4 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2015 r. poz. 149) nie wynika prawo do orzekania o pozbawieniu stypendium stażowego za okres pobierania renty socjalnej. Zdaniem Sądu rozliczenie pobranego stypendium za okres pobierania renty socjalnej powinno nastąpić w trybie art. 78 ust. 1-3 ustawy o promocji zatrudnienia, ewentualnie w odrębnym postępowaniu na podstawie art. 76 ust. 2 pkt 3 ustawy o promocji zatrudnienia.

Kryterium związane z uwzględnieniem potrzeb i sytuacji rodzica samotnie wychowującego dziecko (dzieci), jako jedno z kryteriów rekrutacji do publicznego przedszkola.

Wyrok z 05 maja 2016 r. (sygn. akt IV SA/Po 112/16)

Wyrokiem tym Sąd oddalił skargę Prokuratora na uchwałę, którą Rada Gminy określiła kryteria rekrutacji wraz z liczbą punktów za poszczególne kryteria oraz dokumenty niezbędne do ich potwierdzenia, stosowane na drugim etapie postępowania rekrutacyjnego do publicznych przedszkoli i punktów przedszkolnych prowadzonych przez Gminę. Prokurator zarzucił, że w poszczególnych kryteriach nie uwzględniono rodzica samotnie wychowującego dziecko (dzieci) i stwierdził, że to rozwiązanie jest sprzeczne z wytycznymi zawartymi w art. 20c ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 ze zm., dalej jako U.s.o.). Zgodnie z tym przepisem, w przypadku równorzędnych wyników uzyskanych na pierwszym etapie postępowania rekrutacyjnego lub, jeżeli po zakończeniu tego etapu dane publiczne przedszkole albo dana publiczna inna forma wychowania przedszkolnego nadal dysponuje wolnymi miejscami, na drugim etapie postępowania rekrutacyjnego są brane pod uwagę kryteria określone przez organ prowadzący, z uwzględnieniem zapewnienia jak najpełniejszej realizacji potrzeb dziecka i jego rodziny, zwłaszcza potrzeb rodziny, w której rodzice albo rodzic samotnie wychowujący kandydata muszą pogodzić obowiązki zawodowe z obowiązkami rodzinnymi, oraz lokalnych potrzeb społecznych. Sąd nie zgodził się z poglądem strony skarżącej, że sytuacja rodzin, w których jeden rodzic (opiekun prawny) samotnie wychowuje dziecko - jest szczególnie akcentowana w art. 20c ust. 4 U.s.o. W przywołanym przepisie ustawodawca zastosował spójnik "lub" zestawiając sytuację obojga pracujących rodziców z pracującym rodzicem, który samotnie wychowuje dziecko (dzieci). Ten zabieg ustawodawcy świadczy o zrównaniu sytuacji obojga pracujących rodziców z sytuacją pracującego rodzica samotnie wychowującego kandydata do przedszkola. Sąd stwierdził, że w przepisie art. 20c ust. 4 U.s.o. znaczenie ma okoliczność pracowania - wykonywania obowiązków zawodowych przez oboje rodziców lub rodzica samotnie wychowującego kandydata do przedszkola. Używanie określenia "rodzice" wzorem ustawodawcy oznacza zarówno oboje rodziców jak i rodzica samotnie wychowującego dziecko, w przypadku

kiedy taka sytuacja ma miejsce. Zarazem Sąd podzielił wykładnię systemową art. 20c U.s.o., zawartą w wyroku NSA z 23.02.2016 r., I OSK 3164/15 (CBOSA). NSA negatywnie ocenił sytuację, w której pozycja rodzica samotnie wychowującego dziecko została w sposób naruszający zasadę równości wobec prawa zestawiona, zrównana, z pozycją rodziny, w której tylko jeden z dwojga rodziców (prawnych opiekunów) pracuje. W przywołanej sprawie NSA podkreślił konieczność zapewnienia jak najpełniejszej realizacji potrzeb dziecka i jego rodziny, zwłaszcza potrzeb rodziny, w której (oboje) rodzice albo rodzic samotnie wychowujący kandydata muszą pogodzić obowiązki zawodowe z obowiązkami rodzinnymi.

Zawieszenie postępowania zażaleniowego w wyniku wniesienia powództwa Starosty o ustalenie, iż członkowie zarządu Stowarzyszenia nie mają mandatu do reprezentowania Stowarzyszenia z uwagi na dokonanie ich wyboru na podstawie bezwzględnie nieważnych uchwał.

Wyrok z 10 sierpnia 2016 r., (sygn. akt IV SA/Po 419/16).

W przedmiotowej sprawie Sąd zważył, że zgodnie z art. 97 § 1 pkt 4 K.p.a. organ administracji publicznej ma obowiązek zawiesić prowadzone postępowanie, jeżeli rozpatrzenie sprawy i wydanie decyzji zależy od uprzedniego rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego przez inny organ lub sąd. "Zagadnienie wstępne" o jakim mowa w art. 97 § 1 pkt 4 K.p.a. stanowi materialnoprawną przeszkodę powstającą lub ujawniającą się w toku postępowania jurysdykcyjnego, której usunięcie warunkuje rozstrzygnięcie sprawy administracyjnej. Jest to zagadnienie odrębne od sprawy, na której tle wystąpiło. W jurysdykcyjnym postępowaniu administracyjnym obowiązuje zasada, w myśl której organ obowiązany jest rozstrzygać sprawę administracyjną z uwzględnieniem wszelkich okoliczności faktycznych i prawnych istniejących w chwili orzekania. Zaistnienie niezbędnej sfery faktów i sfery okoliczności prawnych obliguje organ administracji do podjęcia rozstrzygnięcia, nawet wtedy, gdy istnieje prawdopodobieństwo zmiany tych okoliczności w przyszłości.

W toku postępowania administracyjnego organ II instancji zawiesił postępowanie zażaleniowe z powodu wystąpienia Starosty z pozwem do sądu powszechnego o ustalenie, że członkowie zarządu Stowarzyszenia wybrani na

Walnym Zebraniu Delegatów Stowarzyszenia nie mają mandatu do reprezentowania wyżej wymienionego Stowarzyszenia z uwagi na dokonanie ich wyboru na podstawie bezwzględnie nieważnych uchwał. Istotą problemu było, czy powyższa okoliczność stanowiła „zagadnienie wstępne” o jakim mowa w art. 97 § 1 pkt 4 K.p.a.

Sąd w omawianym orzeczeniu wskazał, że oceniając dopuszczalność odwołania organ winien zbadać nie tylko, czy zostało wniesione przez stronę, ale także, czy zostało podpisane przez osoby uprawnione do reprezentacji strony. Zażalenie niedopuszczalne (w tym podpisane przez osobę nieuprawnioną do reprezentowania strony) nie może wywołać skutku w postaci uruchomienia postępowania zażaleniowego i w efekcie ponownego rozpoznania sprawy co do istoty. Takie orzeczenie dotknięte byłoby wadą proceduralną skutkującą koniecznością wyeliminowania go z obrotu prawnego. Stowarzyszenie, jako osoba prawna działa w oparciu o ramy wyznaczone przez ustawę z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U. z 2015r, poz. 1393). Z treści art. 10 ust. 1 pkt 6 Prawa o stowarzyszeniach wynika, że kwestię sposobu reprezentowania stowarzyszenia określa jego statut. Przy ustalaniu jego znaczenia należy mieć także na uwadze wpis w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Dokonując interpretacji powyższych zapisów Sąd uznał, że zakwestionowanie reprezentacji wnoszącego zażalenie, ma istotne znaczenie przy ocenie dopuszczalności zażalenia. Z powyższych względów organ zasadnie zawiesił postępowanie zażaleniowe, ponieważ wynik toczącego się postępowania zażaleniowego uzależniony był od orzeczenia sądu powszechnego. Dokonując powyższej oceny Sąd miał na uwadze, iż niewątpliwie wynik postępowania zażaleniowego uzależniony jest od rozstrzygnięcia kwestii czy osoby podpisujące zażalenie faktycznie były uprawnione do reprezentacji skarżącego.

Umarzanie należności z tytułu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych.

Wyrok z 8 czerwca 2016 r. (sygn. akt III SA/Po 865/15).

Przedmiotowa sprawa dotyczyła kwestii umarzenia należności z tytułu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych. W ocenie Sądu uzasadnienie decyzji odmownej w tym zakresie winno obejmować również wnikliwą ocenę stanu

faktycznego sprawy z punktu widzenia słusznego interesu strony oraz interesu publicznego. Tymczasem w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji organ wskazując na uznaniowy charakter decyzji, przywołał jedynie wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach z dnia 21.10.2010r. II SA/Ke 596/10, z którego wynika że działanie organu w ramach uznania administracyjnego oznacza załatwienie sprawy zgodnie ze słusznym interesem obywatela o ile nie stoi temu na przeszkodzie interes społeczny i możliwości organu w zakresie posiadanych uprawnień i środków oraz, że uznanie administracyjne nie pozwala organowi na dowolność w załatwieniu sprawy, ale nie nakazuje spełnienia każdego żądania obywatela. W ocenie Sądu, gdyby uznać taką argumentację za wystarczającą, to w zasadzie w każdej sytuacji, niezależnie od okoliczności faktycznych sprawy, organ mógłby odmówić umorzenia należności składkowych, powołując się na tak umotywowany interes publiczny, co czyniłoby regulację zawartą w § 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 31 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad umarzania należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w istocie zbędną. W uzasadnieniu zaskarżonej decyzji organ nie wykazał, czy w przedmiotowej sprawie zaistniał ważny interes publiczny przemawiający za odmową uwzględnienia wniosku skarżącego o umorzenie zaległości. Nie budzi wątpliwości Sądu stanowisko organu, że działalność gospodarcza jest aktywnością profesjonalną, a ryzyko związane z jej realizacją ciąży na podatniku, który jako osoba prowadząca działalność ponosi odpowiedzialność za regulowanie zobowiązań publicznoprawnych. Powyższe jednak w żaden sposób nie zwalnia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych od dokonania w przedmiotowej sprawie rzetelnych ustaleń i wnikliwej oceny aktualnej sytuacji materialnej skarżącego w świetle przesłanek dotyczących umorzenia składek na ubezpieczenie.

Pełnomocnictwo do wniesienia odwołania od decyzji organu I instancji.

Wyrok 19 maja 2016r. (sygn. akt III SA/Po 1151/15)

W sprawie tej Sąd stwierdził, że pełnomocnictwo złożone w postępowaniu przed organem I instancji upoważnia pełnomocnika również do wniesienia odwołania od decyzji tego organu. Nie ma potrzeby ponownego składania w postępowaniu

odwoławczym dokumentu pełnomocnictwa, które już raz złożone zostało do akt na etapie postępowania przed organem pierwszej instancji, chyba że pełnomocnictwo to nie obejmowało występowania w imieniu strony przed organem drugiej instancji, a pełnomocnik domaga się dopuszczenia go do udziału w postępowaniu odwoławczym. Odróżnić przy tym należy umocowanie do sporządzenia i złożenia odwołania oraz umocowanie do działania w imieniu strony w postępowaniu odwoławczym wszczętym tymże odwołaniem. Z punktu widzenia obowiązku rozpatrzenia odwołania istotne jest jedynie, aby odwołanie zostało sporządzone i złożone przez uprawniony podmiot, tj. stronę postępowania działającą samodzielnie lub przez prawidłowo ustanowionego pełnomocnika. Jeżeli pełnomocnictwo złożone w postępowaniu przed organem pierwszej instancji nie wyłącza umocowania pełnomocnika do sporządzenia odwołania albo też, jeżeli pełnomocnictwo to upoważnia jedynie do działania przed tymże organem pierwszej instancji, oba tak udzielone pełnomocnictwa z istoty swej obejmują umocowanie do sporządzenia i złożenia odwołania od decyzji kończącej postępowanie w pierwszej instancji (w tym zakresie Sąd podzielił pogląd wyrażony w wyroku WSA w Warszawie z dnia 04.03.2014 r., sygn. III SA/Wa 2220/13, orzeczenia.nsa.gov.pl). Zawistość sprawy przed organem pierwszej instancji kończy się bowiem dopiero z chwilą przekazania odwołania wraz z aktami sprawy organowi odwoławczemu. Oznacza to, że złożone do akt konkretnej sprawy pełnomocnictwo do reprezentowania strony przed organem pierwszej instancji uprawnia pełnomocnika także do sporządzenia i wniesienia odwołania za pośrednictwem tegoż organu do organu odwoławczego (podobny pogląd – zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 30 maja 2006 r. sygn. akt III SA/Wa 582/06; dostępny j.w.). Pełnomocnictwo do działania wyłącznie przed organem pierwszej instancji nie obejmuje natomiast, co oczywiste, upoważnienia do reprezentowania strony w postępowaniu odwoławczym (występowania w jej imieniu w tym postępowaniu). Da samej skuteczności odwołania, wyrażającej się w obowiązku jego rozpatrzenia przez organ odwoławczy, wystarczy, aby odwołanie zostało sporządzone i złożone przez pełnomocnika upoważnionego do działania w postępowaniu pierwszoinstancyjnym.

Brak pełnomocnictwa do reprezentowania strony w postępowaniu odwoławczym nie sprawia zatem, iż odwołanie sporządzone i złożone przez pełnomocnika umocowanego do działania w imieniu strony przed organem pierwszej instancji, dotknięte jest brakiem formalnym wymagającym uzupełnienia (zob.

podobny pogląd - wyrok WSA w Warszawie z dnia 04.03.2014 r., sygn. III SA/Wa 2220/13, orzeczenia.nsa.gov.pl).

Koszty pełnomocnika z urzędu za sporządzenie opinii o niecelowości skargi kasacyjnej.

Postanowienie z 21 grudnia 2016 r., (sygn. akt II SA/Po 105/16)

Sąd uznał, że prawidłowo zostało uznane w zaskarżonym postanowieniu, że zastosowanie znajdują przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. 2015, poz.1801, *powoływanej dalej jako rozporządzenie*).

W przedmiotowej sprawie opłata maksymalna w I instancji wynosiła 480 zł (§ 21 ust. 1 pkt 1 lit c). Za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej przez tego samego adwokata, który prowadził sprawę w pierwszej instancji opłata maksymalna wynosi więc 50 % z 480 zł, czyli 240 zł i w tym wypadku jest ona nie mniejsza niż 240 zł. Określenie „nie mniej niż 240 zł” wprowadza jedynie dolną granicę opłaty maksymalnej za czynności w drugiej instancji. Nadal jest to opłata maksymalna w postępowaniu przed sądami administracyjnymi w drugiej instancji a nie, jak podał pełnomocnik Skarżącej - stawka minimalna. Ustalenie opłaty jaką winien otrzymać pełnomocnik w danej sprawie następuje, jak słusznie wskazała referendarz, na podstawie § 4 ust. 1 i 2 rozporządzenia. Zgodnie z tymi przepisami opłatę wchodzącą w skład kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu ustala się w wysokości co najmniej 1/2 opłaty maksymalnej określonej w rozdziałach 2-4. Ustalenie opłaty wyższej niż 1/2 opłaty maksymalnej a nieprzekraczającej opłaty maksymalnej następuje w okolicznościach wskazanych w ust. 2 § 4 rozporządzenia. Z treści § 4 ust. 1 i 2 rozporządzenia wynika, że opłata wchodząca w skład kosztów nieopłaconej pomocy prawnej zamyka się w granicach od 1/2 opłaty maksymalnej do opłaty maksymalnej. Przy czym opłata maksymalna przewidziana jest dla spraw zawiłych wymagających nakładu pracy pełnomocnika, jego wkładu w wyjaśnienie sprawy, liczby stawień w sądzie, obszerności materiału dowodowego, etc. Przy sprawach nie wymagających takiego nakładu

pracy, nie będących zawiłymi, nie zawierających obszernego materiału dowodowego, opłata wynosi ½ opłaty maksymalnej. Skoro więc opłata maksymalna za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej w niniejszej sprawie wynosiła 240 zł, ½ tej opłaty stanowiła kwotę 120 zł. Podatek od towarów i usług (§ 4 ust. 3 rozporządzenia) od tej kwoty wynosił 27 zł i 60 gr (23% z kwoty 120 zł. Prawidłowo więc w zaskarżonym postanowieniu przyznano pełnomocnikowi Skarżącej kwotę 147,60 zł na podstawie § 21 ust. 1 pkt 2 lit b w zw. z § 21 ust. 1 pkt 1 lit c w zw. z § 4 ust. 1 i 3 rozporządzenia. Analiza przedmiotowej sprawy, w tym opinii o niecelowości kasacji nie wskazywała, by na tym etapie sprawa należała do szczególnie zawiłych, wymagających znacznego nakładu pracy, czy wyjaśniania budzących wątpliwości zagadnień prawnych, analizy obszernego materiału dowodowego. Przeważająca część wątpliwości czy analiz dokonana została na etapie postępowania przed sądem I instancji, za co pełnomocnik otrzymał wynagrodzenie w wysokości równej opłacie maksymalnej. Na etapie sporządzania opinii, co wynikało również z jej treści nie pojawiły się okoliczności wskazujące na zawiłość, szczególny nakład pracy czy rozstrzygnięcie wątpliwości. Objętość pisma, w którym opisano przebieg postępowania nie stanowi o szczególnym nakładzie pracy. Sam pełnomocnik w sprzeciwie nie wskazał na istnienie okoliczności z § 4 ust. 2 rozporządzenia. We wniosku również nie uzasadnił zaistnienia tych okoliczności na tym etapie postępowania. Nie było więc podstaw do przyznania wynagrodzenia w kwocie wyższej niż ½ opłaty maksymalnej.

Odnosząc się do wymienionego w sprzeciwie postanowienia tut. sądu z 9 czerwca 2016r. (III SA/Po 1100/15) czy też wyroku NSA z 7 września 2016 r. (II FZ 515/16) Sąd wskazuje, że nie zawarto w jego uzasadnieniu odniesienia do treści § 4 ust. 1 i 2 rozporządzenia. W pozostałych dwóch uzasadnieniach postanowień wskazanych w sprzeciwie, nie zawarto również analizy w/w przepisów w odniesieniu do opłat maksymalnych. Z tych względów nie mogą one potwierdzać zasadności poglądu wyrażonego w sprzeciwie. Tym bardziej, że pełnomocnik Skarżącej również nie odniósł się w swoich rozważaniach do treści § 4 ust. 1 i 2 rozporządzenia. Skoncentrował się jedynie na określeniu w § 21 ust. 1 pkt 2 lit b „nie mniej niż 240 zł”, z czego wywiódł tezę, że w każdej sytuacji pełnomocnik z urzędu za sporządzenie opinii w sprawie, w której występował w pierwszej instancji powinien otrzymać 240 zł. A jak wyżej wskazano, przepis ten wskazuje jedynie dolną granicę opłaty maksymalnej a nie wysokość ustalonej w myśl § 4 ust. 1 czy 2 opłaty wchodzącej w

skład kosztów nieopłaconej pomocy prawnej ponoszonej przez Skarb Państwa (§ 2 pkt 1). Zwrócić należy uwagę, że w sprawach, w których przedmiotem zaskarżenia jest należność pieniężna (§ 21 ust. 1 pkt 1 lit a) opłata maksymalna w pierwszej instancji może być niższa niż 480 zł (§ 8 pk 1,2 w zw. z § 21 ust. 1 pkt 1 lit a) i wynosić 120 zł czy 360 zł. Określenie dolnej granicy opłaty maksymalnej („nie mniej niż 240 zł”) za czynności podejmowane przez pełnomocnika z urzędu w drugiej instancji w takich sprawach pozwala uznać, że opłata maksymalna w tych sprawach wynosi 240 zł. I ta kwota stanowi podstawę do ustalenia wysokości opłaty wchodzącej w skład kosztów nieopłaconej pomocy prawnej zgodnie z regułami wynikającymi z § 4 ust. 1 czy 2 rozporządzenia. Takie stanowisko można również znaleźć w orzeczeniach sądów administracyjnych (np. postanowienie WSA w Łodzi z 6.12.2016r., I SA./Łd 181/16, czy w postanowieniu WSA w Warszawie z 13.07.2016r., IV SA./Wa 3633/15). W analizowanym rozporządzeniu (Dz.U. 2015.1801) ustawodawca w ogóle nie używa określenia „stawka minimalna” jak miało to np. miejsce w rozporządzeniu z 22 października 2015r. (Dz.U. 2015.1800) w sprawie opłat za czynności adwokackie czy w rozporządzeniu z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461) Zwrócić również należy uwagę na fakt, że brzmienie § 4 ust. 1 i 2 rozporządzenia z 22 .10.2015r. (Dz.U. 2015.1801) nie zostało powtórzone w obowiązującym od 2 listopada 2016 r. rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. 2016.1714), nie było również stosowane we wcześniejszym rozporządzeniu z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz.U. 2013.461). Nie można więc pomijać jego treści uznając, że § 21 ust. 1 pkt 2 lit b określa minimalną opłatę w niniejszej sprawie. W obecnie obowiązującym rozporządzeniu (Dz.U. 2016.1714) zgodnie z § 4 ust. 1 opłatę ustala się w wysokości określonej w rozdziałach 2-4, przy czym nie może ona przekraczać wartości przedmiotu sprawy. Gdyby tak brzmiał § 4 ust. 1 i 2 w rozporządzeniu analizowanym (Dz.U. 2015.1801) stanowisko pełnomocnika byłoby uzasadnione. Z uwagi jednak na treść § 4 ust. 1 i 2 rozporządzenia (Dz.U.2015.1801) minimalną wysokością opłaty jest nie kwota z § 21

ust. 1 pkt 2 lit b – nie mniejsza niż 240 zł, a $\frac{1}{2}$ tej kwoty – opłaty maksymalnej określonej w rozdziałach 2-4.

**V. INFORMACJA O ISTOTNYCH ZAGADNIENIACH PRAWNYCH
DOTYCZĄCYCH SPRAW Z ZAKRESU PRAWA POMOCY W
WOJEWÓDZKIM SĄDZIE ADMINISTRACYJNYM W POZNANIU W
2016r.**

Dopuszczalność umorzenia postępowania w przedmiocie prawa pomocy

W 2016 roku charakterystyczne było stosowanie wprowadzonego przepisu stanowiącego podstawę umorzenia postępowania prowadzonego w zakresie przyznania prawa pomocy - tj. art. 249a ustawy z 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 718), jeżeli strona cofnie wniosek lub rozpoznanie wniosku stało się zbędne, postępowanie w zakresie prawa pomocy umarza się. W tym względzie rozmaite były przyczyny umorzenia.

W sprawie o sygnaturze sygn. akt III SA/Po 1067/15 przyjęto w sposób oczywisty, że postępowanie o przyznanie prawa pomocy podlegało umorzeniu w przypadku cofnięcia wniosku o przyznanie prawa pomocy przez podmiot, który uprzednio wniósł takie żądanie.

Otwarty pozostał natomiast katalog przyczyn, które można zakwalifikować jako powodujące zbędność prowadzonego postępowania w przedmiocie prawa pomocy.

W sprawach o sygnaturach akt III SA/Po 609/15, III SA/Po 353/15; III SA/Po 786/15; III SA/Po 785/15; III SA/Po 1180/15; sygn. akt III SA/Po 9/15; III SA/Po 10/15 podmiot wnioskujący o przyznanie prawa pomocy nie był stroną postępowania, a jedynie występował jako podmiot działający za stronę skarżącą. Osoba działająca za stronę postępowania nie miała obowiązku uiszczenia jakichkolwiek kosztów sądowych, a w konsekwencji nie ma interesu prawnego w uzyskaniu prawa pomocy. Skoro z treści pism kierowanych do sądu wynikało, że wniosek o przyznanie prawa pomocy złożony w imieniu własnym, nie zaś w imieniu i na rzecz strony postępowania, to merytoryczne rozpoznanie takiego wniosku było zbędne. W takiej sytuacji zgłoszenie żądania przyznania prawa pomocy nie zaktualizowało obowiązku przesłania takiemu podmiotowi formularza wniosku o prawo pomocy. Podstawą

rozstrzygnięcia żądania nie były bowiem dane o jego stanie majątkowym i rodzinnym oraz dochodach.

W sprawie o sygn. akt III SA/Po 385/15 zwrócono uwagę, że wcześniej zostało jej przyznane prawo pomocy i strona nie miała interesu prawnego w uzyskaniu orzeczenia o przyznaniu prawa pomocy w tym zakresie. Nie ciążył bowiem na niej obowiązek poniesienia kosztów sądowych. W tej sytuacji prowadzenie postępowania w zakresie przyznania prawa pomocy było zbędne.

Wniosek o prawo pomocy a nadużycia prawa do sądu

W 2016 roku zagadnienia orzecznicze w sprawach dotyczących prawa pomocy koncentrowały się na rozpoznawaniu ponownych wniosków o przyznanie prawa pomocy, które składane były w warunkach nadużycia prawa do sądu.

Instytucję tzw. ponownego wniosku o prawo pomocy odnoszono do takich sytuacji procesowych, w których strona, w tym samym postępowaniu głównym, zgłaszała kolejne żądanie przyznania prawa pomocy, ale już po prawomocnym zakończeniu postępowania o przyznanie prawa pomocy prowadzonego na podstawie pierwotnego wniosku (postanowienie WSA w Poznaniu z dnia 08 listopada 2016 roku o sygn. akt III SA/Po 355/15). Sąd uznał ponadto, że nie aktualizuje się obowiązek przesłania stronie kolejnego formularza wniosku o prawo pomocy, gdy kolejne żądanie z zakresu praw pomocy zostaje zgłoszone w toku prowadzonego już postępowania o przyznanie prawa pomocy.

Jeżeli strona zgłaszała kolejne żądanie przyznania prawa pomocy, ale bez wykonania wezwania do uzupełnienia oświadczenia majątkowego skierowanego do niej przy rozpoznawaniu pierwotnego wniosku o prawo pomocy, to przyjmowano, że zbędne jest prowadzenie postępowania wyjaśniającego na okoliczność pogorszenia się sytuacji majątkowej Wnioskodawcy (postanowienie referendarza sądowego w WSA w Poznaniu z dnia 10 czerwca 2016 roku o sygn. akt III SA/Po 977/12).

Złożenie kolejnego wniosku o prawo pomocy, z tożsamą argumentacją, co wniosek o prawo pomocy już prawomocnie załatwiony orzeczeniem o odmowie przyznania prawa pomocy, a nadto w kontekście niezrealizowanego wezwania do uzupełnienia oświadczenia majątkowego, traktowane było, jako forma nadużycia prawa do sądu obliczona na obejście przepisów prawa stanowiących o obowiązku

przedstawienia dokładnych danych o stanie majątkowym i rodzinnym wnioskodawcy (postanowienie referendarza sądowego w WSA w Poznaniu z dnia 17 maja 2016 roku o sygn. akt III SA/Po 67/13).

Postępowanie o przyznanie prawa pomocy było umarzone na podstawie art. 249a p.p.s.a., gdy strona występowała z kolejnym wnioskiem o przyznanie prawa pomocy, ale nie wykonywała wezwania do uzupełnienia pierwotnego oświadczenia majątkowego. W takiej sytuacji procesowej uznawano, że zbędne jest dokonywanie ponownej merytorycznej oceny, przesłanek warunkujących uprawnienie strony do otrzymania prawa pomocy w toku tego samego postępowania sądoadministracyjnego (postanowienie referendarza sądowego w WSA w Poznaniu z dnia 14 listopada 2016 roku o sygn. akt III SA/Po 948/15).

Odmowa przyznania prawa pomocy

W sprawie o sygn. akt III SA/Po 808/16 analiza sytuacji spółki nie pozwalała na przyjęcie, że nie wykazała ona, że nie ma dostatecznych środków na poniesienie pełnych kosztów postępowania, pomimo, że uzasadnienie samego wniosku złożonego przez spółkę sprowadzało się do wykazania odmiennej oceny elementów składających się na jej kondycję majątkową. Koszty prowadzenia postępowań sądowych należało bowiem traktować jako związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, co dotyczyło też sytuacji, w której spółka uzyskuje dochody jak i sytuacji, w której spółka ponosi straty. Zadeklarowana trudna sytuacja finansowa miała charakter tymczasowy. W takiej sytuacji przyjęto, że każde przedsiębiorstwo, które nadal funkcjonuje w obrocie gospodarczym, nawet pomimo trudności finansowych powinno partycypować w kosztach postępowania sądowego. Ponadto uwzględniono, że wspólnicy nie postawili spółki w stan likwidacji, a zatem przyjęto, że uznali oni, że ich wspólne przedsięwzięcie finansowe będzie kontynuowane. Skoro skarżąca spółka zgłosiła roszczenie do istnienia w porządku prawnym, to powinna realizować swoje cele, w tym pokrywać koszty sądowe, o własnych siłach i w oparciu o własne środki bądź też środki pochodzące z dopłat wspólników (por. postanowienie NSA z dnia 3 lipca 2013 r., sygn. akt II FZ 532/13 oraz powołane w nim orzeczenie ETPCz z dnia 22 marca 2012 r. 19508/07 w sprawie Granos Organicos Nacionales S.A. przeciwko Niemcom, § 48).

W sprawie o sygnaturze akt III SA/Po 1180/15 w sposób bardzo wyraźny stwierdzono, że wnioskodawca nie zasługuje na przyznanie prawa pomocy. Wnioskodawca deklaruje, że jest właścicielem lub współwłaścicielem 22 nieruchomości o łącznej wartości szacunkowej 10.477.510,00 zł, przy czym na niektórych z nich zostały zabezpieczone zobowiązania finansowe (hipoteczne) o łącznej wysokości 21.179.629,86 zł. Znaczne zadłużenie z tytułu zaciągniętych kredytów niewątpliwie wiązało się z koniecznością bieżącej obsługi i wymaga dodatkowych środków finansowych. Sama realizacja zobowiązań cywilnoprawnych nie przesądzała jednak automatycznie o przyznaniu prawa pomocy. Szczególnie wobec braku argumentów do stwierdzenia, że strona wnioskująca posiada wydatki o charakterze cywilnoprawnym, którym należy przyznać pierwszeństwo przed wydatkami o charakterze publicznoprawnym, do których zalicza się należności związane z udziałem w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (por. postanowienie NSA z dnia 7 lutego 2006 r., sygn. akt I OZ 83/06, postanowienie NSA z dnia 15 czerwca 2012 r., sygn. akt I FZ 189/12).

Zbędność rozpoznania wniosku o przyznanie prawa pomocy

W okolicznościach sprawy o sygnaturze akt II SA/Po 318/15 i II SA/Po 465/15 skarżący małżonkowie wnieśli do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu skargę na decyzję utrzymującą w mocy, skierowaną do obojga skarżących, nakaz rozbiórki obiektu budowlanego pobudowanego bez wymaganego pozwolenia na budowę. W ramach przyznanego prawa pomocy ustanowiono dla skarżącego adwokata, wobec wniosku złożonego pierwotnie tylko przez skarżącego.

W pierwszej kolejności zauważono, że przedmiotowa sprawa dotycząca nakazu rozbiórki obiektu budowlanego jest jedna bez względu na liczbę występujących w niej osób – skarżących. Strona skarżąca też jest jedna, również wtedy, gdy w jej charakterze występuje kilka podmiotów – w niniejszej sprawie dwoje skarżących małżonków. Wielopodmiotowy charakter strony skarżącej w danej sprawie nie stanowi wyodrębnionego kryterium ustalania kilku profesjonalnych pełnomocników do odrębnego reprezentowania każdego ze skarżących, którzy w istocie stanowią jedną stronę skarżącą. Oboje skarżący mają taki sam interes prawny do wniesienia skargi na jedną i tą samą, skierowaną do obojga, decyzję organów

nadzoru budowlanego, którą wspólnie zaskarżyli. Zaskarżona decyzja dotyczy nieruchomości, której są współwłaścicielami na prawach wspólności ustawowej. W skardze podnosili wspólne zarzuty i składali tożsame wnioski.

Jednocześnie podkreślono, że żądanie strony ubiegającej się o przyznanie prawa pomocy nie może wykraczać poza ramy niezbędnych kosztów postępowania, do których zgodnie z art. 205 §2 P.p.s.a. wlicza się wynagrodzenie jednego pełnomocnika, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

W tych okolicznościach sprawy - jako prawidłowe i zachowujące aktualność – uznać należy stanowisko, że wystarczające jest reprezentowanie obojga skarżących przez jednego profesjonalnego pełnomocnika z urzędu – adwokata lub radcę prawnego. Przemawia za tym również zasada ekonomiki procesowej.

Skoro skarżący w niniejszej sprawie korzystał z pomocy prawnej ustanowionego dla niego profesjonalnego pełnomocnika w osobie adwokata, to niezasadne było ponowne merytoryczne rozpoznanie wniosku o prawo pomocy w tym zakresie dla skarżącej celem ustanowienia radcy prawnego. Nie można również różnicować kompetencji adwokata od radcy prawnego. Oba pełnomocnicy na gruncie postępowania sądownoadministracyjnego mają takie same uprawnienia i obowiązki i winni wykonywać czynności w takim samym profesjonalnym charakterze.

W tym stanie rzeczy rozpoznanie wniosku skarżącej w przedmiocie prawa pomocy w zakresie ustanowienia dla niej odrębnego radcy prawnego stało się zbędne, co skutkowało umorzeniem postępowania o przyznanie prawa pomocy (art. 249a P.p.s.a.), gdyż w istocie skarżąca z takiej pomocy prawnej adwokata także mogła realnie i skutecznie korzystać.

Powyższe stanowisko referendarza znalazło potwierdzenie w postanowieniu Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego również umarzającego postępowanie w przedmiocie prawa pomocy, wydanym na skutek sprzeciwu od postanowienia referendarza sądowego, a następnie w postanowieniu Naczelnego Sądu Administracyjnego oddalającego zażalenie (post. NSA z 15 czerwca 2016r., sygn. akt II OZ 618/16; post. NSA z 17 czerwca 2016r., sygn. akt II OZ 632/16). NSA stwierdził, że zabezpieczony został również interes prawny skarżącej, ponieważ uprawnienia i obowiązki obojga skarżących w sprawie są wspólne, a tym samym zapewniając prawo pomocy jednemu z małżonków, zostaje zabezpieczony także interes prawny drugiego z nich. Ponowne przyznanie prawa pomocy, tym razem

skarżącej jest zatem zbędne (post. NSA z dnia 12 stycznia 2006 r., sygn. akt II OZ 1407/05).

Przyznanie prawa pomocy w zakresie wpisu od wniesionych środków zaskarżenia celem nadania sprawie dalszego biegu w sytuacji wnoszenia przez skarżącego wielokrotnie ponawianych wniosków o przyznanie prawa pomocy blokujących bieg sprawy.

Zgodnie z art. 245 § 1-3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (j.t. Dz. U. z 2016r. poz. 718 – dalej P.p.s.a.) prawo pomocy może być przyznane w zakresie całkowitym lub częściowym. Prawo pomocy w zakresie całkowitym obejmuje zwolnienie od kosztów sądowych oraz ustanowienie m.in. adwokata. Z kolei prawo pomocy z zakresie częściowym obejmuje zwolnienie tylko od opłat sądowych w całości lub w części albo tylko od wydatków albo od opłat sądowych i wydatków lub obejmuje tylko ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego.

Przesłanki regulujące przyznanie prawa pomocy osobie fizycznej zawarte są w art. 246 §1 pkt 1 i 2 P.p.s.a., zgodnie z którymi przyznanie prawa pomocy w zakresie całkowitym następuje w przypadku gdy osoba fizyczna wykaże, że nie jest w stanie ponieść jakichkolwiek kosztów postępowania. Z kolei prawo pomocy w zakresie częściowym przyznaje się, gdy osoba fizyczna wykaże, że nie jest w stanie ponieść pełnych kosztów postępowania, bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Wskazane wyżej ustawowe przesłanki przyznania prawa pomocy powodują, iż strony postępowania na każdym etapie sprawy mogą złożyć wniosek o przyznanie prawa pomocy. Z praktyki sądowej wynika jednak, iż w niektórych sprawach skarżący inicjują wiele postępowań wpadkowych, od których składają środki zaskarżenia wraz z kolejnymi wnioskami o przyznanie prawa pomocy, stanowiącymi często powielenie wcześniejszych wniosków o przyznanie prawa pomocy. Ponawianie wniosków o przyznanie prawa pomocy w krótkim odstępie czasu, często uniemożliwia nadanie prawidłowego biegu wniesionym środkom zaskarżenia.

Przedstawione wyżej działanie stanowi szczególny przypadek obstrukcji procesowej. Skarżący inicjuje bowiem szereg postępowań sądowych w celu innym

niż ochrona swych praw i co wpływa na obniżenie poziomu ochrony innych podmiotów, które nie mogą w dostatecznie szybki sposób uzyskać ochrony prawnej (H. Dolecki, Nadużycie prawa do sądu w: Sądownictwo administracyjne gwarantem wolności i praw obywatelskich 1980-2005 red. J. Góral, R. Hauser, J. Trzeciński, W-wa 2005, s.136). Kwestia zakazu nadużycia prawa do sądu jest przyjmowana także w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego, w sprawach z zakresu prawa pomocy (vide: postanowienie NSA z dnia 18 marca 2014r. I OZ 175/14).

Uznając, że składanie zażaleń na wydane w danej sprawie orzeczenia wraz z wnioskami o przyznanie prawa pomocy stanowi nadużycie prawa, mając na uwadze fakt, iż negatywne dla wnioskodawcy rozstrzygnięcie w zakresie zwolnienia od kosztów sądowych, w części objętej wniesionymi przez niego środkami zaskarżenia, od których winien być pobrany wpis sądowy, przy opisanej wyżej postawie uniemożliwi ostateczne zakończenie sprawy i będzie generować koszty związane z wydawaniem kolejnych orzeczeń, ich wysyłką do stron, czy też wysyłką akt do Naczelnego Sądu Administracyjnego stwierdzono, że stanowi to szczególną okoliczność do oceny przesłanek w zakresie przyznania prawa pomocy w sytuacji (zob. np. postanowienie z dnia 5 lipca 2016r. sygn. akt IV SA/Po 459/15). Wskazując na powyższe stwierdzono przy tym, że zwalniając częściowo skarżącego od kosztów związanych z wpisem od konkretnych zażaleń, nie zmieniono zasadniczo stanowiska prezentowanego w danej sprawie we wcześniejszych postanowieniach dotyczących prawa pomocy, co do faktu, że brak jest uzasadnienia, aby skarżący korzystał z prawa pomocy, jednakże ekonomia procesowa wskazywała na potrzebę poddania kontroli konkretnych postanowień i zarządzeń, natomiast skarżący składając kolejne wnioski o przyznanie prawa pomocy tę kontrolę skutecznie uniemożliwiał. Prezentowany powyżej pogląd co do zasady został zaakceptowany w postanowieniu Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 17 maja 2016r. sygn. akt II OZ 477/16.

Wniosek o przyznanie prawa pomocy w zakresie całkowitym złożony przez uczestnika postępowania przed wydaniem wyroku przez Wojewódzki Sąd Administracyjny.

W grupie orzeczeń dotyczących przyznania prawa pomocy wskazać można na sprawę rozstrzygającą wniosek o przyznanie prawa pomocy złożony przez

uczestnika postępowania przed wydaniem wyroku przez Wojewódzki Sąd Administracyjny (postanowienie z dnia 20 grudnia 2016 r. sygn. akt IV SA/Po 832/16). Dla rozstrzygnięcia w powyższej sprawie punktem wyjścia było stwierdzenie, że prawo pomocy ma służyć osobom ubogim, dzięki czemu zagwarantowane im prawo do sądu nie zostanie ograniczone ani wykluczone poprzez konieczność ponoszenia kosztów związanych z postępowaniem sądowym.

W świetle powyższego koniecznym jest stwierdzenie, czy wnioskodawca będący uczestnikiem postępowania sądoadministracyjnego na etapie poprzedzającym wydanie przez Sąd wyroku jest zobowiązany do ponoszenia kosztów w związku z prowadzoną sprawą. Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że uczestnik postępowania będzie ewentualnie zobowiązany ponieść koszty sporządzenia na jego wniosek uzasadnienia w przypadku oddalenia skargi oraz wpisu od skargi kasacyjnej, gdy zdecyduje się zaskarżyć zapadły wyrok. Powyższe koszty uczestnik postępowania będzie jednak ponosić po wydaniu przez Sąd wyroku w sprawie. Oznacza to, iż na etapie przed wydaniem przez Sąd wyroku prawo do sądu nie zostanie ograniczone ani wykluczone poprzez konieczność ponoszenia kosztów związanych z postępowaniem sądowym, gdyż na tym etapie brak jest po stronie uczestnika kosztów związanych z postępowaniem sądowym, co uzasadnia odmowę przyznania prawa pomocy w zakresie zwolnienia od kosztów sądowych.

Odnosząc się do wniosku o przyznanie prawa pomocy w części dotyczącej ustanowienia pełnomocnika z urzędu należy zaznaczyć, że samodzielne działanie wnioskodawcy przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym również nie pozbawia go prawa do sądu. W istocie bowiem zweryfikowanie przez Sąd zgodności z prawem zaskarżonej decyzji nie wymaga udziału w postępowaniu na jego obecnym etapie profesjonalnego pełnomocnika. Jest tak dlatego, ponieważ zgodnie z art. 134 P.p.s.a. sąd rozstrzyga w granicach danej sprawy, nie będąc związany zarzutami i wnioskami skargi oraz powołaną podstawą prawną. Dokonywana przez Sąd ocena nie ogranicza się zatem jedynie do zbadania trafności zarzutów skargi, a stawiennictwo wnioskodawczyni na rozprawie co do zasady nie jest obowiązkowe. Warto w tym miejscu zatem przytoczyć wyrażony w orzecznictwie pogląd, zgodnie z którym ustanowienie profesjonalnego pełnomocnika z urzędu następuje tylko wówczas, gdy brak profesjonalnej pomocy prawnej może pozbawić stronę możliwości obrony swoich praw (por. postanowienie Naczelnego Sądu

Administracyjnego z dnia 4 stycznia 2011 r., sygn. akt I OZ 987/10, z dnia 30 sierpnia 2011 r., sygn. akt I FZ 227/11, postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 26 października 2010 r., sygn. akt III SA/Wr 387/10 dostępne: CBOSA).

Wynagrodzenie pełnomocnika z urzędu.

Podstawa do przyznania opłaty pełnomocnikowi z urzędu za udzieloną pomoc prawną.

Zgodnie z treścią dodanego art. 177 § 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2016r., poz. 780, ze zm., dalej „P.p.s.a.”) w razie ustanowienia w ramach prawa pomocy adwokata, radcy prawnego (...) po wydaniu orzeczenia, na wniosek złożony przez stronę, której doręcza się odpis orzeczenia z uzasadnieniem sporządzonym z urzędu, albo przez stronę, która zgłosiła wniosek o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia, termin do wniesienia skargi kasacyjnej biegnie od dnia zawiadomienia pełnomocnika o jego wyznaczeniu, jednak nie wcześniej niż od dnia doręczenia stronie odpisu orzeczenia z uzasadnieniem. Jeżeli pełnomocnik wyznaczony na podstawie art. 253 § 2 P.p.s.a. nie stwierdza podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej, składa w sądzie, w terminie do wniesienia skargi kasacyjnej, sporządzoną przez siebie opinię w tym przedmiocie wraz z odpisem dla strony, dla której został ustanowiony (§ 4).

Oznacza to, że dla pełnego zagwarantowania stronom prawa do sądu nałożono na pełnomocnika ustanowionego w ramach prawa pomocy obowiązek złożenia w sądzie skargi kasacyjnej albo sporządzonej przez pełnomocnika opinii o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej, w terminie do wniesienia skargi kasacyjnej wraz z odpisem opinii dla strony, dla której pełnomocnik został ustanowiony.

W przypadku reprezentowania strony przed II instancją pełnomocnikowi należą się koszty udzielonej pomocy prawnej za czynności wymienione w katalogu § 21 ust. 1 pkt 2 odpowiedniego rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata albo radcę prawnego z urzędu (Dz.U. z 2015r. poz. 1801, poz. 1805).

W orzecznictwie sądów administracyjnych dominuje pogląd, zgodnie z którym pełnomocnik ustanowiony z urzędu otrzymuje wynagrodzenie za faktycznie udzieloną pomoc prawną, przy czym udzielenie pomocy prawnej przez pełnomocnika z urzędu powinno zmierzać bezpośrednio do poprawy lub ochrony sytuacji prawnej osoby, której pomoc jest udzielana (post. NSA z dnia 15 kwietnia 2010 r., sygn. akt II OZ 321/10, z dnia 17 września 2012 r., sygn. akt II FZ 727/12).

Tymczasem, w rozpoznanej sprawie wyznaczony z urzędu pełnomocnik po zawiadomieniu go o wyznaczeniu oraz o stanie sprawy, nie sporządził skargi kasacyjnej, ani nie przedłożył opinii o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej.

Przyjęto zatem, że ustanowiony z urzędu pełnomocnik nie przyczynił się w żadnym stopniu do udzielenia skarżącemu pomocy prawnej oraz nie wypełnił obowiązków wynikających z treści art. 177 § 4 P.p.s.a. Nie wykonał zatem czynności, za które zgodnie z treścią odpowiedniego rozporządzenia przysługuje wynagrodzenie pełnomocnikowi w II instancji (§ 21 ust. 1 pkt 2 „a” lub „b” rozporządzenia). Czynnościami tymi, jak wskazano powyżej jest sporządzenie i wniesienie skargi kasacyjnej albo opinii o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej. Brak zatem podstaw do skutecznego ubiegania się pełnomocnika o przyznanie kosztów pomocy prawnej, gdyż nie wypełnił wymaganych przez prawo znamion realnie udzielonej pomocy prawnej przed II instancją. W tym stanie rzeczy brak podstaw do przyznania opłaty z tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tak sprawy o sygn. akt II SA/Po 1091/15, II SA/Po 1092/15, II SA/Po 1093/15).

Rozbieżności interpretacyjne pojawiły się przy stosowaniu §21 ust. 1 pkt 2 lit. b rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. 2015, poz. 1801).

W postanowieniu z dnia 09 czerwca 2016 roku o sygn. akt III SA/Po 1100/15 wyrażono pogląd, że powołany powyżej przepis określa minimalne wynagrodzenie pełnomocnika z urzędu za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej na kwotę 240 zł. Ostatecznie ukształtowało się jednak stanowisko, że przepis § 21 ust. 1 pkt 2 lit. b wskazanego rozporządzenia określa najniższy poziom opłaty maksymalnej, a wynagrodzenie pełnomocnika należy ustalić z uwzględnieniem zasady wyrażonej w § 4 ust. 1 powołanego rozporządzenia.

W konsekwencji należne pełnomocnikowi wynagrodzenie ustalane było w wysokości co najmniej 1/2 opłaty maksymalnej, czyli nie niższej niż 120 zł za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej (postanowienie referendarza sądowego z dnia 18 maja 2016 roku o sygn. akt III SA/Po 385/15, postanowienie referendarza sądowego z dnia 09 czerwca 2016 roku o sygn. akt III SA/Po 700/15, postanowienie referendarza sądowego z dnia 27 września 2016 roku o sygn. akt III SA/Po 1838/14).

Opłata za udzieloną pomoc prawną poprzez sporządzenie odpowiedzi na skargę o wznowienie postępowania sądowego.

W sprawie o sygnaturze II SA/Po 455/13 przedłożono referendarzowi sądowemu do rozpoznania wnioski o przyznanie wynagrodzenia pełnomocnikowi w urzędzie w związku ze złożeniem przez tego pełnomocnika odpowiedzi na skargę o wznowienie postępowania sądowego zakończonego przed Naczelnym Sądem Administracyjnym.

W pierwszej kolejności wskazano, że prawo pomocy w zakresie zwolnienia od kosztów sądowych w całości lub ustanowienia adwokata (radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego) przyznane stronie w sprawie ze skargi, na podstawie art. 244 P.p.s.a. i art. 245 P.p.s.a., obejmuje postępowanie ze skargi o wznowienie postępowania w tej sprawie (uchwała NSA z 2 grudnia 2010 r., sygn. akt II GPS 2/10). Wobec powyższego uczestniczka postępowania w niniejszej sprawie o wznowienie postępowania sądowego korzystała z pomocy prawnej przyznanego jej uprzednio w sprawie o warunki zabudowy pełnomocnika z urzędu.

Podkreślono, że w orzecznictwie sądów administracyjnych dominuje pogląd, zgodnie z którym pełnomocnik ustanowiony z urzędu otrzymuje wynagrodzenie za faktycznie udzieloną pomoc prawną, przy czym udzielenie pomocy prawnej przez pełnomocnika z urzędu powinno zmierzać bezpośrednio do poprawy lub ochrony sytuacji prawnej osoby, której pomoc jest udzielana (post. NSA z dnia 15 kwietnia 2010 r., sygn. akt II OZ 321/10, z dnia 17 września 2012 r., sygn. akt II FZ 727/12). Wynagrodzenie takie przysługuje jedynie w sytuacji świadczenia pomocy prawnej na poziomie wymaganym przez jej profesjonalny charakter.

Z akt sądowych sprawy wynikało, że w ramach czynności pomocy prawnej pełnomocnik sporządziła i wniosła odpowiedź na skargę o wznowienie postępowania sądowoadministracyjnego i tylko te czynności były czynnościami wykonanymi w niniejszej sprawie przez wyznaczonego z urzędu pełnomocnika. W tym też zakresie pomoc prawna została uczestniczco postępowania realnie udzielona w rozumieniu art. 250 P.p.s.a. i art. 22³ ust. 1 ustawy z 6 lipca 1986 r. o racach prawnych (Dz.U. z 2016, poz. 233).

Istotnie przepis § 21 ust. 1 pkt 2 lit „b” rozporządzenia w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu nie reguluje wysokości opłaty za sporządzenie odpowiedzi na skargę o wznowienie postępowania sądowego. Brak wyraźnej regulacji nie oznacza jednak, że nie istnieją podstawy do przyznania wynagrodzenia pełnomocnikowi ustanowionemu z urzędu w niniejszej sprawie. Jak bowiem wyjaśnił Naczelny Sąd Administracyjny w uchwale z 19 listopada 2012 r. (sygn. akt II FPS 4/12) brak określonej kategorii spraw lub czynności w rozporządzeniach wykonawczych nie może przesądzać o uznaniu, że wynagrodzenie za taką sprawę lub czynność nie może być uznane za niezbędny koszt postępowania. Rolą tych rozporządzeń jest wyczerpujące określenie wysokości opłat (stawek) za poszczególne czynności, a nie wyczerpujące określenie tych czynności. O tym, co stanowi niezbędny koszt postępowania strony reprezentowanej przez profesjonalnego pełnomocnika (adwokata, radcę prawnego, doradcę podatkowego oraz rzecznika patentowego) rozstrzyga art. 205 § 2 P.p.s.a. Niezbędnym kosztem postępowania jest więc, zgodnie z tym przepisem, wynagrodzenie tegoż pełnomocnika, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach, wydatki jednego pełnomocnika, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony. Analizowany przepis nie wymienia, jakie czynności wykonywane przez pełnomocnika stanowią podstawę jego wynagrodzenia. W ślad za Naczelnym Sądem Administracyjnym przyjęć w związku z tym należy, zgodnie z regułami języka polskiego, że wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika to nic innego jak zapłata za pracę, jaką wykonał ten pełnomocnik na rzecz strony w ramach łączącego ich stosunku pełnomocnictwa.

Tym samym nie ma żadnych uzasadnionych powodów, aby wynagrodzenie za sporządzenie odpowiedzi na skargę o wznowienie postępowania sądowego nie uznać za niezbędny koszt postępowania. Wysokość opłaty za taką czynność ustala

się – jak o tym stanowi § 5 rozporządzenia - przyjmując za podstawę stawkę, jak za czynność o najbardziej zbliżonym rodzaju.

Odpowiedź na skargę o wznowienie postępowania sądowego swym charakterem najbardziej zbliżona jest do czynności sporządzenia odpowiedzi na skargę kasacyjną. W orzecznictwie sądownoadministracyjnym przyjmuje się przy tym, że za sporządzenie odpowiedzi na skargę kasacyjną przysługuje wynagrodzenie pełnomocnikowi z urzędu, jak za sporządzenie i wniesienia skargi kasacyjnej. Przyjść w związku z tym należy, że za sporządzenie powyższej odpowiedzi na skargę o wznowienie postępowania sądowego pełnomocnikowi przysługuje opłata, jak za sporządzenie skargi kasacyjnej.

Oddalenie wniosku o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Wojewódzki Sąd Administracyjny wyrokiem z dnia 14.06.2013 r., sygn. akt I SA/Po 79/13 oddalił skargę XY na decyzję Dyrektora Izby Skarbowej. Postanowieniem z dnia 11.12.2013 r. ustanowiono dla skarżącego radcę prawnego. Okręgowa Izba Radców Prawnych wyznaczyła pełnomocnika w osobie radcy prawnego YZ, który złożył skargę kasacyjną od powyższego wyroku. W skardze kasacyjnej wniósł m.in. o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej. Naczelny Sąd Administracyjny wyrokiem z dnia 23 października 2015 r., sygn. akt I FSK 974/14 oddalił skargę kasacyjną. NSA omówił podstawowe zasady dotyczące wymogów skargi kasacyjnej. NSA podkreślił, że autor skargi kasacyjnej nie wskazał na naruszenie jakiegokolwiek przepisu prawa procesowego mogącego stanowić podstawę do zakwestionowania ustalonego przez WSA stanu faktycznego. W treści skargi wskazano jedynie, iż "zaskarżonemu wyrokowi zarzucam sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych z zebrany w sprawie materiałem dowodowym". NSA zauważył, że pełnomocnik powołał się również na naruszenie przepisów prawa materialnego, wskazując na treść art. 14 ust. 1 pkt 2 i ust. 8 ustawy o podatku od towarów i usług. Z uzasadnienia skargi kasacyjnej wynika, iż kwestionowane są ustalenia faktyczne i dokonana przez organ, a zaakceptowana przez WSA, ocena materiału dowodowego. NSA wskazał, że analiza treści uzasadnienia zakwestionowanego wyroku i jej konfrontacja z zarzutami podniesionymi w skardze

nie wskazuje, aby powołane przepisy prawa materialnego zostały naruszone. Stawiając zarzut naruszenia prawa materialnego, autor skargi kasacyjnej powinien określić, z którą z dwóch podstaw ujętych w art. 174 P.p.s.a. łączy się ten zarzut i miał obowiązek wyjaśnić, na czym polegał błąd wykładni prawa albo niewłaściwego zastosowania. Nie uczynił on tego, wobec czego nie zostały dochowane wymagania wynikające z art. 176 P.p.s.a. NSA postanowieniem z dnia 23 października 2015 r., sygn. akt I FSK 974/14 poinformował Okręgową Izbę Radców Prawnych o istotnych naruszeniach prawa przy sporządzaniu skargi kasacyjnej przez radcę prawnego. Pismem z dnia 16.02.2016 r. pełnomocnik skarżącego wniósł o przyznanie kosztów pomocy prawnej i oświadczył, że koszty te nie zostały opłacone przez skarżącego w całości ani w części. Zgodnie z art. 250 P.p.s.a. wyznaczony radca prawny otrzymuje wynagrodzenie odpowiednio według zasad określonych w przepisach o opłatach za czynności radców prawnych w zakresie ponoszenia kosztów nieopłaconej pomocy prawnej oraz zwrotu niezbędnych i udokumentowanych wydatków. Przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu określają zasady, na podstawie których przyznawane jest pełnomocnikowi z urzędu wynagrodzenie za reprezentowanie strony w postępowaniu sądowoadministracyjnym. Jedną z zasad zawartą została w § 2 ust. 1 rozp. Przepis ten stanowi, iż zasądzając opłatę za czynności radcy prawnego z tytułu zastępstwa prawnego, sąd bierze pod uwagę niezbędny nakład pracy radcy prawnego, a także charakter sprawy i wkład pracy radcy prawnego w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia. W orzecznictwie sądów administracyjnych i literaturze przedmiotu dominuje pogląd, zgodnie z którym pełnomocnik ustanowiony z urzędu otrzymuje wynagrodzenie jedynie w związku z faktycznym (rzeczywistym) udzieleniem pomocy prawnej. Postanowienie o przyznaniu pomocy prawnej oznacza bowiem, że Skarb Państwa przejmuje na siebie ciężar finansowy związany z wynagrodzeniem pełnomocnika z urzędu i że sąd, jako dysponent środków publicznych, odpowiada za zasadność i legalność ich wydatkowania. Oznacza to uprawnienie i obowiązek sądu ustalenia, czy pomoc prawna rzeczywiście została udzielona. W związku z tym wynagrodzenie może być przyznane jedynie w sytuacji, gdy pomoc prawna świadczona jest przez pełnomocnika w sposób profesjonalny. Skoro w rozpatrywanej sprawie skarga kasacyjna nie odpowiadała wymogom

profesjonalizmu, na które to uchybienia NSA wskazał w uzasadnieniu wyroku, jak i w postanowieniu, podjęte przez pełnomocnika działanie nie mogło zostać uznane za faktycznie udzieloną pomoc prawną w postępowaniu kasacyjnym i w tym stanie rzeczy brak było podstaw do przyznania radcy prawnemu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej.

Wniosek o zwrot wydatków poniesionych przez pełnomocnika wyznaczonego z urzędu w związku z noclegiem w Warszawie w dniu poprzedzającym rozprawę przed Naczelnym Sądem Administracyjnym.

Wśród orzeczeń dotyczących przyznania wynagrodzenia pełnomocnikom wskazać można na sprawę rozstrzygającą m. in. wniosek pełnomocnika wyznaczonego z urzędu o zwrot kosztów poniesionych w związku z noclegiem w Warszawie w dniu poprzedzającym rozprawę przed Naczelnym Sądem Administracyjnym (postanowienie z dnia 20 grudnia 2016 r. sygn. akt IV SAB/Po 54/14). W sprawie tej odmawiając przyznania zwrotu wydatków poniesionych na nocleg wskazano, iż z treści znajdującego w sprawie zastosowanie § 15 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (j.t. Dz.U. z 2013r., poz. 490 – dalej rozporządzenie z 2002) wynika, że koszty nieopłaconej pomocy prawnej ponoszone przez Skarb Państwa obejmują niezbędne, udokumentowane wydatki radcy prawnego (analogiczne rozwiązanie znajdowało się w § 19 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (j.t. Dz.U. z 2013 r., poz. 491). Obecnie zwrot niezbędnych i udokumentowanych wydatków uregulowany jest w § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2016 r. poz. 1714) i w § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej

przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. z 2016 r. poz. 1715), których treść odpowiada przywołanemu przepisowi rozporządzenia z 2002 r.

Przyznanie pełnomocnikowi wyznaczonemu z urzędu zwrotu poniesionych przezeń wydatków każdorazowo wymaga zatem ustalenia, że wydatki te były "niezbędne", jak również należycie "udokumentowane" (zob. postanowienie SN z dnia 26.02.2015 r. sygn. akt III KK 23/15, publ. Biul.PK 2015/2/46-48 LEX nr 1646389). Koszty noclegu w ramach pojęcia "niezbędnych wydatków", należy traktować jako przypadek szczególny. "Niezbędność" w tym wypadku odnosi się bowiem do konieczności przenocowania pełnomocnika, wywołanej ewidentnym brakiem połączeń komunikacyjnych. W sytuacji gdy pełnomocnik wyznaczony z urzędu powyższych okoliczności nie wykazał, a z okoliczności znanych z urzędu dotyczących grafiku połączeń kolejowych z miejscowości położonej w pobliżu miejsca zamieszkania pełnomocnika do Warszawy, przy uwzględnieniu godziny rozpoczęcia rozprawy wskazanej w zawiadomieniu, nie wynika, aby pełnomocnik nie miał faktycznej możliwości skorzystania z dojazdu do Warszawy w godzinach porannych w dniu rozprawy przed NSA, przyjęto, że zasadnym jest odmowa przyznania zwrotu wydatków związanych z noclegiem.

VI. POZAORZECZNICZA DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKIEGO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO

Udział sędziów w naradach, konferencjach, sympozjach i seminariach naukowych oraz innych formach doskonalenia zawodowego z udziałem środowisk naukowych w kraju

Podobnie jak w latach ubiegłych, także w roku 2016 uzupełnieniem funkcji orzeczniczej Sądu był udział sędziów WSA w Poznaniu w licznych konferencjach, szkoleniach i naradach organizowanych przez tut. Sąd, jak też inne sądy i instytucje.

Konferencje i szkolenia

11 – 13 stycznia 2016 r. Jachranka. Odbyła się konferencja przewodniczących wydziałów orzeczniczych sądów administracyjnych, zorganizowana przez Biuro Orzecznictwa NSA, w której wzięli udział Prezesi Izb NSA, Przewodniczący Wydziałów Orzeczniczych NSA i WSA, Przewodniczący WIS NSA i WSA. W konferencji uczestniczyli: Prezes J. Stankowski, Wiceprezesi: J. Szaniecka i J. Zieliński, sędziowie NSA: M. Lorych-Olszanowska i W. Zygmunt oraz sędzia WSA D. Starosta.

18 – 19 stycznia 2016 r. Warszawa – siedziba KRS. W konferencji nt. „Granice niezawisłości sędziów i niezależności sądów?”, zorganizowanej przez Krajową Radę Sądownictwa uczestniczył prezes J. Stankowski.

22 stycznia 2016 r. Poznań. W siedzibie WSA odbyło się spotkanie prezesów wojewódzkich sądów administracyjnych. Przedmiotem spotkania była ocena sprawności postępowania sądowniczo-administracyjnego za rok 2015. Program narady obejmował następujące zagadnienia:

„Sprawozdanie z konferencji Krajowej Rady Sądownictwa: Granice niezawisłości sędziów i niezależności sądów”, odbytej w dniach 18 – 19 stycznia 2016 r.,

„Podsumowanie konferencji przewodniczących wydziałów [orzeczniczych] NSA i WSA w Jachrance (11 - 13 stycznia 2016)”

„Omówienie zagadnień dot. szkoleń sędziów, referendarzy sądowych i asystentów sędziów”

7 marca 2016 r. Warszawa. Wiceprezes WSA w Poznaniu J. Zieliński uczestniczył w siedzibie Sądu Najwyższego w konferencji „(Nie)świadomość prawna Polaków”, zorganizowanej przez Wydawnictwo C.H. Beck i Redakcję Kwartalnika Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Justitia”.

16 marca 2012 r. Poznań. Wiceprezes J. Zieliński, jako członek jury konkursowego, uczestniczył w zorganizowanym przez Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA w Poznaniu XX Lokalnym Konkursie Krasomówczym na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, którego celem jest promocja sztuki mowy sądowej i popularyzacja różnych dziedzin prawa wśród studentów prawa.

18 marca 2016 r. Poznań. Wiceprezes J. Zieliński uczestniczył w zorganizowanym przez Helsińską Fundację Praw Człowieka w siedzibie Sądu Okręgowego w Poznaniu spotkaniu, podczas którego dokonano prezentacji publikacji pt. „Równe traktowanie uczestników postępowań. Przewodnik dla sędziów i prokuratorów” (pod. red. D. Pudzianowskiej, J. Jagury). Przewodnik ten został przygotowany przez Helsińską Fundację Praw Człowieka we współpracy m.in. z przedstawicielami środowiska sędziów i prokuratorów i ma wskazywać najistotniejsze kwestie, jakie mogą się pojawić w kontakcie osób narażonych na dyskryminację z sędzią lub prokuratorem. Na tle specyficznych potrzeb grup wyróżnionych z uwagi na posiadanie określonych cech (np. niepełnosprawność, pochodzenie etniczne) publikacja formułuje wiele praktycznych wskazówek (zaleceń) oraz podaje przykłady przede wszystkim dobrych praktyk, ale też problemów, które pojawiają się w relacjach z wymiarem sprawiedliwości osób narażonych na dyskryminację.

11 – 13 kwietnia 2016 r. Toruń. WSA w Gorzowie z udziałem wykładowców z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z Wydziału Prawa i Administracji oraz Wydziału Ochrony Środowiska, zorganizował warsztaty sędziowskie dla sędziów NSA i WSA. Z poznańskiego WSA w warsztatach uczestniczyły: sędzia WSA M. Bejgerowska i sędzia WSA E. Brychcy. W trakcie warsztatów sędziowie obradowali w dwóch grupach tematycznych: ogólnoadministracyjnej i finansowej.

9 – 11 maja 2016 r. Gdańsk – Oliwa. Odbędzie się międzynarodowa konferencja – Zjazd Katedr Prawa Ochrony Środowiska pt. „Sprawiedliwość ekologiczna w gospodarce, energetyce i administracji”, zorganizowana przez Katedrę Prawa Gospodarczego Publicznego i Ochrony Środowiska Wydział Prawa i Administracji

Uniwersytetu Gdańskiego przy współpracy Pomorskiego Instytutu Naukowego im. Profesora Brunona Synaka. Konferencja objęta została patronatem honorowym Ministra Środowiska RP oraz patronatem medialnym Radio Gdańsk S.A. W konferencji uczestniczył starszy asystent sędziego Jan Szuma.

22 - 23 maja 2016 r. Gdańsk. Sędzia WSA Aleksandra Kiersnowska-Tylewicz uczestniczyła w konferencji pt. „Obywatel a edukacja prawna”, zorganizowanej z okazji Dnia Wymiaru Sprawiedliwości przez Prezesa Sądu Okręgowego w Gdańsku, Stowarzyszenie Sędziów Polski Iustitia oraz Miasto Gdańsk.

5 – 7 czerwca 2016 r. Dźwiżyno. Odbyła się zorganizowana przez WSA w Szczecinie konferencja szkoleniowa sędziów orzekających w sprawach ogólnoadministracyjnych. W konferencji udział wzięli sędziowie Izby Ogólnoadministracyjnej NSA, sędziowie Wydziału Orzeczniczego II WSA w Szczecinie oraz sędziowie reprezentujący wojewódzkie sądy administracyjne. Z tut. Sądu w konferencji udział wzięli sędziowie WSA: D. Rzyminiak-Owczarczak, J. Maleszewski oraz I. Bąk-Marciniak. Program konferencji obejmował następujące wykłady: „Problemy wynikające ze stosowania art. 33 § 2 P.p.s.a”, „Kontrola aktów prawa miejscowego”, „Wybrane zagadnienia z prawa budowlanego” oraz „Wywłaszczanie nieruchomości i odszkodowanie za wywłaszczoną nieruchomość w orzecznictwie NSA”.

5 – 7 czerwca 2016 r. Lublin/Zamość. W Sali Consulatuz zamojskiego Ratusza odbyła się VIII Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Stanowienie i stosowanie prawa podatkowego w Polsce. Wpływ orzecznictwa na prawo podatkowe”, współorganizowana przez Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Akademię Leona Koźmińskiego w Warszawie, Wyższą Szkołę Biznesu im. Bpa Jana Chrapka w Radomiu, WSA w Lublinie, Izbę Skarbową w Lublinie oraz Starostwo Powiatowe w Łęcznej. W konferencji, objętej honorowym patronatem Wojewody Lubelskiego, Prezydenta Miasta Zamościa oraz wydawnictwa Wolters Kluwer S.A., wzięli udział sędziowie NSA i WSA, w tym z WSA w Poznaniu sędziowie WSA: M. Bejgerowska, A. Kiersnowska-Tylewicz, I. Kucznerowicz i W. Inerowicz i D. Mączyński.

20 – 22 czerwca 2016 r. Gniew. W konferencji szkoleniowej o tematyce podatkowej dla sędziów Izby Finansowej NSA i sędziów WSA orzekających w sprawach podatkowych, zorganizowanej przez WSA w Gdańsku przy współpracy

Izby Finansowej NSA udział wzięli: Prezes J. Stankowski oraz sędziowie WSA: W. Inerowicz i K. Pawlicki.

4 – 7.09.2016 r. Kudowa Zdrój. Wiceprezes J. Zieliński uczestniczył wraz z grupą sędziów (łącznie 24 osoby), w konferencji szkoleniowej Sędziów Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu, zorganizowanej przez WSA w Poznaniu. Podczas konferencji wykłady nt.: „Komunikowanie niewerbalne”, „Komunikowanie werbalne” oraz „Poprawność komunikowania” przedstawiła dr Patrycja Pelc.

26 – 27.09.2016 r. Warszawa, Sala Zgromadzeń NSA. Odbyła się zorganizowana przez Izbę Finansową NSA konferencja dla sędziów sądów administracyjnych orzekających w sprawach podatkowych, dotycząca problematyki unikania opodatkowania. Z tut. Sądu w konferencji uczestniczyli sędziowie WSA: K. Wolna Kubicka i K. Nikodem.

3 – 5.10.2016 r. W Jachrance odbyła się zorganizowana przez WSA w Warszawie konferencja szkoleniowa sędziów WSA z udziałem sędziów NSA. W konferencji uczestniczyli Prezes J. Stankowski oraz sędzia WSA W. Długaszewska. Program merytoryczny konferencji dotyczył orzecznictwa wszystkich izb NSA w formie dwóch paneli: ogólnoadministracyjnego oraz finansowo-gospodarczego.

10 – 11.10.2016 r. Ciechocinek. W zorganizowanej przez Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego naradzie Prezesów Wojewódzkich Sądów Administracyjnych uczestniczył Prezes J. Stankowski. Narada poświęcona była omówieniu spraw bieżących związanych z funkcjonowaniem sadownictwa administracyjnego, a także przyszłych zadań, przed realizacją których staną sądy administracyjne w 2017 r.

16 – 18.10.2016 r. Wrocław. Odbyło się spotkanie Polsko-Czeskiej Grupy Roboczej Sędziów Sądów Administracyjnych. Z WSA w Poznaniu w spotkaniu uczestniczyły: s. WSA W. Długaszewska i s. WSA W. Batorowicz. W trakcie konferencji wygłoszono referaty wprowadzające do dyskusji. Ze strony polskiej zaprezentowano referaty nt.: „Nadużycie prawa z punktu widzenia prawa do sądu (w aspekcie ogólnym)” oraz „Nadużycie prawa w sprawach podatkowych”, zakończone komentarzem strony czeskiej. Następnie sędziowie czescy wygłosili referaty nt. „Relacje między Prezydentem a władzą sadowniczą w republice parlamentarnej” oraz „Orzecznictwo dotyczące aktów Prezydenta w zakresie

nominacji i odwoływania sędziów oraz sędziów funkcyjnych”. Z kolei strona polska wygłosiła referat nt.: „Kontroli sądowej aktów Prezydenta”. Na zakończenie konferencji „Aktualne problemy orzecznictwa” przedstawili sędziowie strony czeskiej, natomiast sędziowie polscy wygłosili komentarz nt. „Kontroli procesu wyborczego w RP i roli sądów administracyjnych w tym zakresie oraz nt. Prawa azylowego”, a także przedstawili aktualne problemy orzecznictwa (zmiany procedury sądownoadministracyjnej zwiększające efektywność sądowej kontroli administracji publicznej)”.

24 – 26.10.2016 r. Kraków. W zorganizowanej przez WSA w Krakowie i Izbę Gospodarczą NSA ogólnopolskiej konferencji szkoleniowej sędziów sądów administracyjnych, uczestniczyli sędziowie WSA z tut. Sądu: W. Długaszewska, M. Ławniczak, M. Kosewska i M. Górecka. W trakcie dwudniowej konferencji zaprezentowano następujące zagadnienia: „Autokontrola orzeczeń w postępowaniu sądownoadministracyjnym”, „Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej – nowe kompetencje i nowe wyzwania dla orzecznictwa sądów administracyjnych”, „Orzecznictwo Izby Gospodarczej Naczelnego Sądu Administracyjnego w zakresie zwolnień od podatku akcyzowego dotyczących alkoholu etylowego, z wyłączeniem napojów alkoholowych, w świetle przepisów Dyrektywy Rady 92/83/EWG z dnia 19 października 1992 r. w sprawie harmonizacji struktury podatków akcyzowych od alkoholu i napojów alkoholowych”, „Istota tzw. merytorycznych kompetencji orzeczniczych sądów administracyjnych określonych w art. 145a § 1 Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi”, „Sankcje administracyjne w postępowaniu sądowno-administracyjnym a gwarancje prawa do sądu (uwagi na tle orzecznictwa ETPCZ, TSUE i TK”

14 – 16 listopada 2016 r. Józefów. Prezes J. Stankowski uczestniczył w konferencji Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego.

24 – 26 listopada 2016 r. Szczecin. W Międzyzdrojach odbyła się konferencja szkoleniowa sędziów sądów administracyjnych. Z tut. Sądu w konferencji uczestniczył Prezes J. Stankowski oraz sędziowie WSA: M. Bejgerowska oraz K. Pawlicki. Konferencję otworzył sędzia NSA Grzegorz Jankowski - Prezes WSA w Szczecinie. Wprowadzenia do tematyki konferencji dokonała sędzia WSA J. Kwiecińska, wygłaszając referat nt. „Skarga na niezgodność z prawem Unii Europejskiej prawomocnego orzeczenia sądu administracyjnego”.

W trakcie konferencji, podczas której obradowano odpowiednio w grupie finansowej i ogólnoadministracyjnej, przedstawiono następujące referaty:

Grupa finansowa:

- Opodatkowanie komorników sądowych podatkiem od towarów i usług”, „Ogólna interpretacja podatkowa 31 października 2016 r. dot. marynarzy pływających po wodach międzynarodowych” – sędzia WSA A. Sokołowska,
- „Analiza orzeczeń NSA uchylających orzeczenia WSA w Szczecinie za rok 2016” – sędziowie WSA: K. Maczewski i B. Stachura;
- „Ustawa o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności. Procedura odwoławcza” – sędzia WSA J. Wojciechowska

Grupa ogólna:

- „Legitymacja procesowa osób nieposiadających pełnej zdolności do czynności prawnych w postępowaniu sądownoadministracyjnym” – sędzia WSA K. Sokołowska
- „Analiza orzeczeń NSA uchylających orzeczenia WSA w Szczecinie za rok 2016” - sędziowie: NSA D. Strzelecka-Kuligowska i WSA R. Bukowiecka-Kleczej.

24 listopada 2016 r. Lubniewice. Prezes J. Stankowski uczestniczył w spotkaniu konsultacyjnym nt. „Wzmocnienie współpracy organów właściwych w sprawach cudzoziemców w szczególności w zakresie funkcjonowania Strzeżonych Ośrodków dla Cudzoziemców”. Organizatorem spotkania był Strzeżony Ośrodek dla Cudzoziemców w Krośnie Odrzańskim. W konferencji uczestniczyli sędziowie sądów administracyjnego, okręgowych i rejonowych, prokuratorzy prokuratur okręgowych i rejonowych województwa lubuskiego i wielkopolskiego oraz przedstawiciel Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego. Straż Graniczną reprezentował doradca Komendanta Głównego SG ppłk SG dr hab. A. Siadkowski, który przeprowadził również wykład nt. sytuacji geopolitycznej na Bliskim Wschodzie, a także komendant Nadodrzańskiego Oddziału SG ppłk SG J. Szcząchor wraz z zastępcą płk. SG. T. Michalskim, komendanci placówek i naczelnicy wydziałów NoOSG.

Konferencja miała na celu wzmocnienie współpracy organów właściwych w sprawach cudzoziemców, głównie w zakresie funkcjonowania strzeżonych ośrodków dla cudzoziemców. Podczas spotkania omawiano regulacje ustawowe, środki alternatywne do detencji, które mogą być stosowane wobec cudzoziemców naruszających prawo oraz praktyczne podejście w zakresie stosowania środków alternatywnych. Wykłady poruszały również kwestie nadużywania przez cudzoziemców procedur uchodźczych i zasady funkcjonowania oraz warunki pobytu

cudzoziemców w strzeżonych ośrodkach. Konferencja odbyła się w dniach 24-25 listopada 2016 r.

28 listopad 2016 r. Warszawa. Odbyło się spotkanie przewodniczących wydziałów informacji sądowej, w którym z WSA w Poznaniu uczestniczył Wiceprezes J. Zieliński. Spotkanie otworzył Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego prof. Marek Zirk -Sadowski. W trakcie spotkania sędziowie wysłuchali referaty nt.:

- „Dostęp do informacji publicznej – zagadnienia bieżące” – Przewodnicząca WIS NSA prof. M. Jaśkowska,

- „Rola rzecznika prasowego sądu administracyjnego” – z-ca przewodniczącego WIS NSA Sylwester Marciniak.

Na zakończenie omówiono zagadnienia powizytacyjne, a także dyskutowano nt. bieżących problemów praktycznych wynikających z funkcjonowania wydziałów informacji. Spotkanie zamknęła Przewodnicząca WIS NSA prof. M. Jaśkowska.

7 grudnia 2016 r. Warszawa. Prezes J. Stankowski uczestniczył w ogólnopolskiej konferencji naukowej pt. „Wdrożenie ogólnego rozporządzenia o ochronie danych – aspekty proceduralne”, zorganizowanej przez Naczelny Sąd Administracyjny, Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych oraz Dziekana Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. W trakcie trzech sesji, podczas konferencji poruszono następujące zagadnienia:

Sesja 1. „Ogólne rozporządzenie o ochronie danych a autonomia proceduralna państw członkowskich”,

Sesja 2. „Postępowania przed Generalnym Inspektorem Ochrony Danych Osobowych. Między efektywnością a gwarancjami proceduralnymi”,

Sesja 3. „Rola sądów w postępowaniach z zakresu ochrony danych osobowych”.

Wydarzenia

11 stycznia 2016 r. Warszawa – siedziba NSA. Z udziałem przedstawicieli zgromadzeń ogólnych sędziów wojewódzkich sądów administracyjnych, odbyło się Zgromadzenie Ogólne Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego, którego przedmiotem był wybór członka Krajowej Rady Sądownictwa spośród sędziów sądów administracyjnych. W Zgromadzeniu uczestniczył Prezes J. Stankowski.

29 lutego 2016 r. Poznań. Siedziba WSA. Prezes NSA prof. Zirk-Sadowski uczestniczył w Zgromadzeniu Ogólnym Sędziów Wojewódzkiego Sądu

Administracyjnego w Poznaniu. Zgromadzenie rozpatrzyło informację Prezesa WSA J. Stankowskiego o działalności tego Sądu w 2015 r.

12 – 13 kwietnia 2016 r. Warszawa. W Domu Zjazdów i Konferencji PAN w Jabłonie odbyła się narada Prezesa NSA, wiceprezesów NSA i prezesów WSA poświęcona zagadnieniom związanym z sytuacją orzeczniczą sądownictwa administracyjnego z odpowiednim uwzględnieniem usprawnień proceduralnych toku dwuinstancyjnego postępowania sądowniczo-administracyjnego oraz kształtującej się sytuacji organizacyjno - finansowej sądów w 2016 r., w której uczestniczył Prezes J. Stankowski.

18 kwietnia 2016 r. Warszawa. W Sali Zgromadzeń w siedzibie NSA odbyło się z udziałem przedstawicieli najwyższych władz RP doroczne Zgromadzenie Ogólne Sędziów NSA, podczas którego przyjęto – w drodze uchwały – przedstawioną przez Prezesa NSA prof. M. Zirk-Sadowskiego „Informację o działalności sądów administracyjnych w 2015 roku”. Ze strony WSA w Poznaniu uczestniczył w Zgromadzeniu Prezes J. Stankowski.

16 czerwca 2016 r. Warszawa – siedziba NSA. Dyrektor WSA uczestniczył w naradzie okresowej, poświęconej omówieniu bieżących spraw związanych z sądownictwem administracyjnym. Spotkanie poprzedził wykład prof. dr hab. H. Izdebskiego nt. „Demokracja i samorządność – Polska i Europa”

22 czerwca 2016 r. Siedziba Krajowej Rady Sądownictwa w Warszawie. Sędzia WSA Maria Kwiecińska (w stanie spoczynku), uczestniczyła w uroczystości, podczas której została uhonorowana medalem Zasłużony dla Wymiaru Sprawiedliwości – *Bene Merentibus Iustitiae*. Medal wraz z podziękowaniem za wzorową służbę sędziowską wręczył sędzia SN Dariusz Zawistowski – przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa.

28.09.2016 r. Warszawa, siedziba NSA. Dyrektor tut. Sądu uczestniczył w naradzie, poświęconej omówieniu bieżących spraw związanych z sądownictwem administracyjnym. Podczas narady prof. dr hab. H. Izdebski wygłosił wykład nt. „Sądy prawa publicznego w Europie”.

29 – 30.09.2016 r. Poznań, sala Senatu UAM. Odbyła się konferencja Katedry i Zakładu Publicznego Prawa Gospodarczego Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu oraz Uniwersytetu Wrocławskiego pt. „Kontrola działań administracji publicznej w sferze gospodarki”. Partnerami i współorganizatorami Konferencji byli: Rektor UAM prof. dr hab. Andrzej Lesicki, Dziekan WPIA UAM prof. dr hab. Roman

Budzinowski, Wicemarszałek Województwa Wielkopolskiego Wojciech Jankowiak, Starosta Poznański Jan Grabkowski, Wiceprezydent Miasta Poznania Jędrzej Solarski oraz Prezes WSA w Poznaniu Jerzy Stankowski.

13 grudnia 2016r. Warszawa – siedziba NSA. Dyrektor WSA uczestniczył w naradzie okresowej, poświęconej omówieniu bieżących spraw związanych z sądownictwem administracyjnym. Spotkanie poprzedził wykład prof. dr hab. H. Izdebskiego nt. „Rola sądów powszechnych a rola sądów administracyjnych”.

Wizyty zagraniczne / Współpraca międzynarodowa

24 – 25 stycznia 2016 r. Kolonia (Niemcy). Sędzia WSA M. Ławniczak uczestniczyła 13. Zjeździe Niemieckich Sądów Finansowych (13. Deutscher Finanzgerichtstag), którego tematem przewodnim było „Finansowanie państwa i rozwój prawa podatkowego”. Spotkanie otworzył i gości powitał sędzia Federalnego Trybunału Finansowego prof. Jürgen Brandt – prezydent Zjazdu. Okolicznościowe przemówienie wygłosili: Thomas Kutschaty – Minister Sprawiedliwości Landu Nadrenia Północna-Westfalia, prof. dr h.c. Rudolf Mellinshoff – Prezes Federalnego Trybunału Finansowego oraz Harald Elster – prezydent Niemieckiego Związku Doradców Podatkowych (Deutscher Steuerberaterverband). W trakcie konferencji przedstawiono następujące zagadnienia: „Aktualne wyzwania finansowania państwa (ograniczenia zadłużenia, równowaga finansowa, wpływy z podatków, ograniczenia wydatków”; „Reforma spadkowego prawa podatkowego”; „Swoboda regulacyjna ustawodawcy w prawie podatkowym i jej granice”; „Aktualne tendencje w zakresie opodatkowania transgranicznych stanów faktycznych”; „Aktualne tendencje w bilansowym prawie podatkowym”; „Zorientowana na elektroniczne przetwarzanie danych reforma prawa procesowego (modernizacja postępowania podatkowego) – szanse i ryzyka”; „Zasada ochrony zaufania dla świadczących usługi budowlane? – stwierdzenie nieważności w sprawach deweloperskich zgodnie z § 27 ust. 19 UStG (ustawy o podatku obrotowym)”.

W dniach od 5 do 10 czerwca 2016 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu gościł 5 osobową delegację Sędziów z Mongolii w osobach: Munkhjargal Sosor, Ganzorig Zorigbaatar, Sugirjav Buyantogtokh, Oyumaa Davaanyam, Odmaa Tsog.

Program wizyty zaplanowano mając na celu umożliwienie Gościom poznanie polskiego sądownictwa administracyjnego (panele dyskusyjne), a nadto polskiej kultury. Już w trakcie pierwszego spotkania Sędziów z Mongolii i Sędziów polskich, które odbyło się w niedzielę 5 czerwca 2016 r., wywiązała się bardzo ciekawa dyskusja na temat kultury prawnej obu krajów i funkcjonujących w nich rozwiązań prawnych. Pierwszy dzień merytorycznych wykładów przygotowanych dla Sędziów z Mongolii poświęcono ogólnym zagadnieniom funkcjonowania sądownictwa w Polsce. Delegację przywitał Prezes Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu Sędzia NSA Jerzy Stankowski. Następnie wykład na pt. „Polskie sądownictwo administracyjne na tle europejskim” wygłosił starszy asystent sędziego dr Przemysław Ostojki, natomiast po nim wystąpił starszy referendarz sądowy Sebastian Michalski wprowadzając Gości w „Zakres kognicji polskich sądów administracyjnych”. Oba wystąpienia połączone zostały z ciekawą i inspirującą dyskusją, w trakcie której Sędziowie z Mongolii przedstawiali również rozwiązania funkcjonujące w ich systemie prawnym.

Dnia 6 czerwca 2016 r. wykład dla Gości wygłosił Prezes Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego Sędzia NSA Jerzy Stankowski przedstawiając „Ustrój sądów administracyjnych”. Tego dnia odbyły się także dwa kolejne wykłady: starszego asystenta sędziego Arkadiusza Skomry, pt. „Postępowanie sędowoadministracyjne w praktyce – od wpływu skargi do wydania orzeczenia” oraz starszego referendarza sądowego dr Roberta Talagi pt. „Stosowanie prawa europejskiego przez sądy administracyjne”.

W środę 8 czerwca 2016 r. przeprowadzone zostały dwa panele wykładowe, które prowadził starszy asystent sędziego dr Jan Szuma. Wprowadził on Gości w problematykę „Planowania i zagospodarowania przestrzennego według prawa polskiego” oraz przedstawił sprawę z tego zakresu, w której rozpoznaniu Sędziowie z Mongolii bezpośrednio mogli uczestniczyć. Po wizytowaniu rozprawy dr Jan Szuma kontynuował wykład, a nadto przedstawił Gościom funkcjonujące w Polsce bazy informatyczne takie jak Centralną Bazę Orzeczeń Sądów Administracyjnych, system Eur-lex oraz system Curia. Po południu Sędziowie z Mongolii uczestniczyli w zwiedzaniu Kórnika. W dniu 9 czerwca 2016 r. zorganizowano dla Gości wyjazd i zwiedzanie Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego, natomiast wieczorem Sędziowie z Mongolii mieli możliwość obejrzenia wystąpienia w Teatrze Muzycznym w Poznaniu. 10 czerwca 2016 r. Goście udali się do Krakowa. W dniach 14 – 15

czerwca Prezes J. Stankowski uczestniczył w podsumowaniu wizyty delegacji z Republiki Mongolii.

7 – 10 czerwca 2016 r. Na zaproszenie Wyższego Sądu Administracyjnego Dolnej Saksonii, w Sądzie Administracyjnym w Oldenburgu przebywała delegacja sędziów Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu w składzie: Wiceprezes J. Zieliński, sędziowie WSA: D. Starosta, A. Jarosz, E. Brychcy, M. Busz i E. Podrazik.

Gospodarzem spotkania był Prezes Sądu Administracyjnego w Oldenburgu Pan Klaus Streichsbier. Delegacja została przyjęta przez Nadburmistrza Miasta Oldenburg – Pana Jürgena Krogmanna.

Motywe przewodnim spotkania były zagadnienia prawne związane z energetyką wiatrową. Obie strony przedstawiły referaty poświęcone tej kwestii, której praktyczne aspekty zostały omówione na farmie – elektrowni wiatrowej - w miejscowości Westerholt. Gościom z Polski zaprezentowano również zaporę na rzece Ems w miejscowości Gandersum oraz historię postępowań administracyjnych związanych z powstaniem tej tamy. Sędziowie polscy zostali ponadto zaproszeni przez Prezesa Krajowego Sądu Socjalnego Dolnej Saksonii – Bremmen - Petera Heine do Sądu Socjalnego w Oldenburgu, w którym mieli możliwość poznania praktycznych zagadnień związanych z pracą sędziego i funkcjonowania tego Sądu. Uczestniczyli w rozprawie sądowej, podczas której skorzystali z możliwości wymiany doświadczeń z sędziami, pełnomocnikami stron i ławnikami.

10 – 11.10.2016 r. Na zaproszenie Związku Doradców Podatkowych – Izby w Hanowerze, sędzia WSA M. Ławniczak uczestniczyła w konferencji - Niemiecki Dzień Podatkowy. W trakcie spotkania poruszono tematykę dotyczącą prawa podatkowego i gospodarczego, a także pozycji doradców podatkowych w relacjach między organami a sądami.

5 – 17 grudnia 2016 r. Lipsk. Sędzia WSA T. Grossmann uczestniczył w wymianie polsko-niemieckiej pomiędzy NSA a Federalnym Sądem Administracyjnym w Lipsku.

Sędziowie

30 kwietnia 2016 r.

W stan spoczynku przeszła sędzia NSA, orzekająca w WSA w Poznaniu Jolanta Szaniecka. Po ukończeniu z wyróżnieniem studiów prawniczych na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (1973 r.) w latach 1974 – 1976 odbyła aplikację sądową. Od 1976 r. do 1979 r. zajmowała stanowisko asesora sądowego początkowo w Sądzie Rejonowym w Środzie Wielkopolskiej, a następnie w Sądzie Rejonowym w Poznaniu. Dnia 15 lutego 1979 r. została powołana na urząd sędziego Sądu Rejonowego w Poznaniu. Od 1 lutego 1982 r. została delegowana do orzekania w Sądzie Wojewódzkim w Poznaniu, a 16 listopada 1982 r. otrzymała nominację na sędziego Sądu Wojewódzkiego w Poznaniu.

Z dniem 1 lipca 1989 r. Pani sędzia Jolanta Szaniecka została powołana na stanowisko sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego w Ośrodku Zamiejscowym w Poznaniu. Po wejściu w życie konstytucyjnej reformy sądownictwa administracyjnego w 2004 r. została przeniesiona do orzekania w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Poznaniu, gdzie od 1 stycznia 2004 r. pełniła funkcję przewodniczącej Wydziału II. Z dniem 20 maja 2005 r. powołana została na stanowisko wiceprezesa WSA w Poznaniu. Funkcję wiceprezesa Sądu i przewodniczącej Wydziału pełniła aż do przejścia w stan spoczynku.

30 kwietnia 2016 r.

W stan spoczynku przeszła sędzia WSA Barbara Koś. Po ukończeniu w 1972 r. studiów prawniczych na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, rozpoczęła aplikację sądową, którą ukończyła egzaminem we wrześniu 1974 r. Następnie do stycznia 1976 r. była asesorem sądowym w Sądzie Rejonowym w Koszalinie. W latach 1977 – 1980 pracowała w charakterze radcy prawnego w Wojewódzkiej Spółdzielni Mleczarskiej w Słupsku, następnie w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Przemysłu Zbożowo-Młynarskiego „PZZ” w Lesznie, a od 1984 r. do 1992 r. - w Zakładzie Przemysłu Odzieżowego „Modena” oraz w Poznańskich Zakładach Farmaceutycznych „Polfa”. Od grudnia 1975 r. do grudnia 1976 r. zatrudniona była na stanowisku arbitra w Państwowym

Arbitrażu Gospodarczym w Koszalinie, a od grudnia 1980 r. do czerwca 1984 r. w Państwowym Arbitrażu Gospodarczym w Poznaniu.

Od 17 listopada 1992 r. pełniła funkcję sędziego Sądu Rejonowego w Poznaniu. 5 czerwca 1998 r. została powołana na stanowisko sędziego Sądu Wojewódzkiego w Poznaniu. W lutym 2001 r. powierzono jej funkcję Przewodniczącej Wydziału IX Gospodarczego Sądu Okręgowego w Poznaniu. W styczniu 2004 r. została powołana na stanowisko sędziego Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu, w którym to Sądzie od 1 października 2009 r. pełniła funkcję zastępcy przewodniczącego Wydziału III aż do przejścia w stan spoczynku.

30 kwietnia 2016 r.

W stan spoczynku przeszedł sędzia NSA, orzekający w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Poznaniu Tadeusz Geremek. W 1970 r. ukończył studia na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Następnie odbył aplikację sądową, zakończoną złożeniem egzaminu we wrześniu 1972 r. Z dniem 22 listopada 1972 r. mianowany został asesorem Prokuratury Powiatowej w Lesznie. W listopadzie 1973 r. został mianowany podprokuratorem Prokuratury Powiatowej w Lesznie, a 1 września 1975 r. - podprokuratorem Prokuratury Wojewódzkiej w Lesznie. Z dniem 1 listopada 1977 r. został mianowany wiceprokuratorem Prokuratury Wojewódzkiej w Lesznie, a od 1 września 1983 r. pełnił funkcję wizytatora Prokuratury Wojewódzkiej w Lesznie.

Z dniem 1 stycznia 1985 r. powierzono mu pełnienie funkcji naczelnika Wydziału Kontroli Przestrzegania Prawa i Spraw Cywilnych Prokuratury Wojewódzkiej w Lesznie. Z dniem 1 stycznia 1986 r. został mianowany prokuratorem Prokuratury Wojewódzkiej w Lesznie, a od 16 stycznia 1986 r. został powołany do pełnienia funkcji rzecznika prasowego Prokuratury Wojewódzkiej w Lesznie.

Z dniem 1 stycznia 1988 r. powołany został na stanowisko naczelnika Wydziału Kontroli Przestrzegania Prawa i Spraw Cywilnych Prokuratury Wojewódzkiej w Lesznie, natomiast od 12 czerwca 1990 r. - na stanowisko prokuratora Prokuratury Wojewódzkiej w Lesznie.

W listopadzie 1990 r. został powołany na stanowisko sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego w Ośrodku Zamiejscowym w Poznaniu. Po wejściu w życie konstytucyjnej reformy sądownictwa administracyjnego w 2004 r. został przeniesiony do orzekania w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Poznaniu, gdzie od

1 października 2009 r. pełnił funkcję wiceprezesa oraz przewodniczącego Wydziału Informacji Sądowej, a także rzecznika prasowego Sądu. Ponadto jako sędzia delegowany orzekał w NSA w latach 2007 – 2010 w Izbie Ogólnoadministracyjnej oraz Izbie Gospodarczej. Sędzia Tadeusz Geremek stanowisko wiceprezesa Sądu piastował do 7 kwietnia 2015 r.

31 październik 2016 r.

W stan spoczynku przeszła sędzia WSA Beata Sokołowska. Po ukończeniu w 1983 r. studiów prawnych na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu rozpoczęła aplikację sądową, którą ukończyła w 1985 r. W dniu 8 listopada 1985 r. mianowana została asesorem Sądu Rejonowego w Poznaniu, gdzie pracowała do stycznia 1987 r. 30 stycznia 1987 r. mianowana została sędzią Sądu Rejonowego w Poznaniu. W dniu 22 kwietnia 1993 r. została powołana do pełnienia urzędu sędziego Sądu Wojewódzkiego w Poznaniu, gdzie od 9 maja 2002 r. powierzono jej funkcję Zastępcy Przewodniczącego Wydziału VIII Ubezpieczeń Społecznych Sądu Okręgowego w Poznaniu. 17 sierpnia 2004 r. została powołana na stanowisko sędziego Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu.

Publikacje fachowe sędziów, referendarzy sądowych oraz asystentów sędziego

- Grossmann Tomasz, sędzia WSA, „Jak sąd administracyjny został organem ochrony środowiska (uwagi na tle art. 145 § 3 i art. 145a ppsa), w: „Wybrane problemy prawa ochrony środowiska w orzecznictwie” - red. nauk. Jerzy Rotko, Wrocław 2015
- Grossmann Tomasz, sędzia WSA, „Zdolność sądowa i procesowa stowarzyszenia zwykłego w postępowaniu sądownoadministracyjnym”, „Przegląd Prawa Publicznego” nr 3, marzec 2016
- Mączyński Dominik, sędzia WSA, „Podatek od wydobycia gazu ziemnego i ropy naftowej w świetle prawa podatkowego Unii Europejskiej”, „Polskie prawo podatkowe a prawo unijne”, Warszawa 2016
- Mączyński Dominik, sędzia WSA, „Dowód z wyroku sądu karnego w postępowaniu podatkowym”, „Rozważania na Ordynacją podatkową – *de lege lata* i *de lege ferenda*” [red.nauk.] Jadwiga Glumńska-Pawlic”, Katowice 2015

- Grossmann Tomasz sędzia WSA, Kręcichwost-Durchowska Ewa, sędzia WSA, Starosta Donata, sędzia WSA, „Niezbędna potrzeba” - wyrok WSA w Poznaniu – IV SA/Po 1000/15, „Orzecznictwo sądów w sprawach pomocy społecznej”, nr 6/2016
- Sachajko Marek, sędzia WSA, „Prawo energetyczne. Tom I i II. Komentarz do art. 1 – 11s”, red. nauk. M. Swora, Z. Muras. „Wolters Kluwer”, Warszawa 2016
- Mączyński Dominik, sędzia WSA, Gomułowicz Andrzej, „Podatki i prawo podatkowe” „Wolters Kluwer, Warszawa 2016
- Podrazik Edyta (spr.), Drzazga Barbara, Świstak Tomasz, wyrok WSA w Poznaniu z dnia 29 października 2015 r. (sygn. akt II SA/Po 703/15) [dot. niemożności wstąpienia do postępowania odwoławczego na podstawie art. 30 § 4 k.p.a. spadkobierców inwestora, któremu decyzją organu I instancji odmówiono ustalenia warunków zabudowy], „Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego” Warszawa 2016, nr 5
- Ostojski Przemysław asystent sędziego, „Przygotowanie egzekucji administracyjnej obowiązków pieniężnych”, Wrocław 2015
- Ostojski Przemysław, asystent sędziego, „Kasacyjne orzeczenia austriackich sądów administracyjnych”, „Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego”, nr 2, Warszawa 2016
- Daniel Paweł, st. asystent sędziego, „Merytoryczne orzekanie i kształtowanie aktów organów administracji publicznej przez sądy administracyjne – uwagi prawnoporównawcze”, ZNSA 1/2016
- Daniel Paweł, Skomra Arkadiusz, asystenci sędziów, „O możliwości wzruszenia ostatecznej decyzji administracyjnej wydanej w sprawie rozgraniczeniowej”, „Samorząd Terytorialny 1 – 2/2016
- Daniel Paweł, asystent sędziego, „Naruszenie przepisów prawa własności jako źródło legitymacji do wniesienia skargi na miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego”, „Przegląd Prawa Publicznego” nr 3, marzec 2016
- Daniel Paweł, asystent sędziego, „Legitymacja skargowa w postępowaniu sadowoadministracyjnym na przykładzie wybranych europejskich systemów prawnych”, „Dziesięć lat polskich doświadczeń w Unii Europejskiej. Problemy prawnoadministracyjne”, praca zbiorowa pod red. Janusza Sługockiego, Wrocław 2014

- Talaga Robert, referendarz sądowy, M. Sieniuc, „Zadania referendarza sądowego po nowelizacji ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi”, nadzór merytoryczny: J. Stankowski, T. Zbrojewski, Warszawa 2016
- Żok Krzysztof asystent sędziego, „ Kodeks cywilny Tom I. Komentarz. Art. 1-449¹¹ ”. [w:] red. prof. dr hab. Maciej Gutowski, Warszawa 2016
- Żok Krzysztof, asystent sędziego, „Kodeks cywilny Tom II”. Komentarz. Art. 450 – 1088, [w:] red. prof. dr hab. M. Gutowski
- Daniel Paweł, Skomra Arkadiusz, Szuma Jan, asystenci sędziów, „Kompleksowy przewodnik po świadczeniach z pomocy społecznej”, Wrocław 2015
- „Zaległości czynszowe”, wyrok WSA w Poznaniu – II SA/Po 182/16, „Orzecznictwo sądów w sprawach pomocy społecznej”, nr 3
- Daniel P., Ławrynowicz P., Skomra A., asystenci sędziów, „Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Komentarz”, Wrocław 2016
- Daniel Paweł, asystent sędziego, „Naruszenie przepisów postępowania jako przesłanka uchylenia decyzji lub postanowienia w postępowaniu sądownoadministracyjnym”, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2016
- Daniel Paweł, asystent sędziego, „Wybrane problemy sądowej kontroli decyzji o warunkach zabudowy”, „Samorząd Terytorialny” 10/2016
- Ostojski Przemysław asystent sędziego, „Zaufanie do organu egzekucyjnego w postępowaniu egzekucyjnym w administracji”, „Sprawiedliwość i zaufanie do władz publicznych w prawie administracyjnym”, red. nauk. M. Stahl, M. Kasiński, K. Właźlak, Warszawa 2015.
- Roszkowiak Agnieszka, asystent sędziego, Kubiak Marcin, asystent sędziego, Szuma Jan, asystent sędziego, Talaga Robert, referendarz sądowy, „Pisma procesowe i orzeczenia sądowe w sprawach sądownoadministracyjnych z objaśnieniami i płytą CD” red. R. Hauser, W. Sawczyn, J. Szuma, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2016
- Gadkowski Aleksander, asystent sędziego „Charakterystyka quasi-sądowych funkcji Europejskiego Komitetu Praw Społecznych w procesie rozpatrywania skarg zbiorowych”, „Ruch prawniczy, ekonomiczny i socjologiczny”, Poznań 2016
- Talaga Robert, referendarz sądowy, „Zażalenie w postępowaniu sądownoadministracyjnym w sprawach o dofinansowanie projektów w ramach polityki spójności”, „Monitor prawniczy” nr 21/2016

- Michał Iłski, asystent sędziego, „Komornicy sądowi jako podmioty wykonujące samodzielnie działalność gospodarczą w rozumieniu ustawy o podatku od towarów i usług”, „Przegląd Podatkowy” nr 11
- Przemysław Ostojki, asystent sędziego, „Powołanie się przez podatnika przed organem podatkowym na fakt dokonania czynności cywilnoprawnej”, „Kwartalnik prawa podatkowego” 2/2015

Glosy:

- Ostojki Przemysław, asystent sędziego, Glosa do wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 7 maja 2015 r. (II FSK 886/13) – umorzenie postępowania egzekucyjnego a przerwanie biegu terminu przedawnienia
- Daniel Paweł, st. asystent sędziego, Glosa aprobująca do wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 12 maja 2015 r. (II OSK 2435/13), „Orzecznictwo w sprawach samorządowych”, nr 1/2016
- Ostojki Przemysław asystent sędziego, Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 10 czerwca 2015 r., I GSK 840/14; art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, art. 89 ust.6, 8, i 16 ustawy z 6.12.2006 r. o podatku akcyzowym (tekst. Jedn.: Dz. U. z 2012 r., poz. 647 ze zm.)
- Daniel Paweł, asystent sędziego, „Jednostka samorządu terytorialnego jako strona postępowania nadzwyczajnego prowadzonego przez organ wyższego stopnia”, Komentarz do wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 7 maja 2015 r. (I OSK 2188/13), „Orzecznictwo w sprawach samorządowych”, 3/2016
- Daniel P., asystent sędziego, „Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka”, glosa aprobująca do wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 20 listopada 2015 r. (I OSK 1003/14).

VII. RUCH KADROWY

Na dzień 1 stycznia 2016 roku w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Poznaniu orzekało 39 sędziów i 5 referendarzy – łącznie 44 osoby (6 sędziów to sędziowie Naczelnego Sądu Administracyjnego, 34 sędziów - sędziowie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego).

Stanowisko Prezesa Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu zajmował sędzia NSA Jerzy Stankowski. Natomiast stanowiska wiceprezesów zajmowali: sędzia NSA Jolanta Szaniecka i sędzia WSA Jakub Zieliński. Z dniem 30 kwietnia 2016 r. w stan spoczynku przeszli sędziowie NSA: Jolanta Szaniecka i Tadeusz Geremek oraz sędzia WSA Barbara Koś, a z dniem 1 czerwca 2016 r. na stanowisko Wiceprezesa Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu powołana została Pani sędzia NSA Grażyna Radzicka. Z dniem 1 lipca 2016 r. sędzia WSA w Gorzowie Wielkopolskim P. Barbara Rennert przeniesiona została na stanowisko sędziego WSA w Poznaniu. 31 października 2016 r. w stan spoczynku przeszła Pani sędzia WSA Beata Sokołowska. Na koniec grudnia br. w poznańskim WSA orzekało 36 sędziów

Funkcje Przewodniczących Wydziałów pełnili:

1. Sędzia WSA Katarzyna Wolna - Kubicka – Wydziału I
2. Sędzia NSA Jolanta Szaniecka - Wydziału II do 30 kwietnia 2016 r, natomiast od 15 maja 2016 r. sędzia WSA Barbara Drzazga
3. Sędzia NSA Maria Lorych-Olszanowska - Wydziału III
4. Sędzia NSA Grażyna Radzicka - Wydziału IV
5. Sędzia NSA Tadeusz Geremek - Wydziału Informacji Sądowej do 30 kwietnia 2016 r., natomiast od 15 maja 2016 r. sędzia WSA Jakub Zieliński, pełniąc jednocześnie funkcję Rzecznika Prasowego Sądu.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku w tut. Sądzie zatrudnionych było 145 pracowników.

Funkcję Dyrektora Sądu pełnił Wiesław Bąkowski. Obowiązki głównego księgowego pełniła Grażyna Wolarska-Toboła.

Funkcje Kierowników Sekretariatów pełniły:

Katarzyna Rzeczowska - Sekretariatu Wydziału I

Liliana Jasiak - Stanisławska - Sekretariatu Wydziału II

Agata Bartkowiak - Sekretariatu Wydziału III

Mirosława Kolanowska - Sekretariatu Wydziału IV

Grażyna Nowak - Sekretariatu Wydziału Informacji Sądowej.

Na stanowiskach Kierowników Oddziałów urzędowali:

Marcin Gościński - Oddziału Administracyjno Gospodarczego

Grażyna Wolarska - Toboła - Oddziału Finansowo-Budżetowego

Monika Preiss - Oddziału Spraw Ogólnych i Osobowych

VIII. DZIAŁALNOŚĆ WYDZIAŁU INFORMACJI SĄDOWEJ

W 2016 roku Wydział Informacji Sądowej realizował zadania skonkretyzowane w treści § 5.1. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 5 sierpnia 2015 r. - Regulamin wewnętrznego urzędowania wojewódzkich sądów administracyjnych. Działalność Wydziału koncentrowała się w szczególności na: informowaniu osób zainteresowanych o właściwości sądów administracyjnych oraz o stanie spraw załatwianych w Sądzie, udostępnianiu zainteresowanym akt sądowych do wglądu, prowadzeniu spraw skarg, wniosków i petycji, udostępnianiu informacji publicznej o działalności Sądu, prowadzeniu sprawozdawczości statystycznej oraz obsłudze medialnej Sądu. W tej komórce organizacyjnej przygotowywane były również projekty aktualizacji oficjalnej witryny internetowej Sądu, obejmującej informacje o funkcjonowaniu Sądu.

Podobnie jak w latach poprzednich, zdecydowana większość osób zainteresowanych uzyskaniem informacji, kontaktowała się z pracownikami WIS telefonicznie (udzielono ok. 4.860 informacji). Korzystano również z możliwości zgłaszania zapytań za pośrednictwem poczty elektronicznej, w tym z wykorzystaniem platformy e-PUAP, pisemnie lub składając wizytę w Sekretariacie Wydziału Informacji Sądowej. Pytania dotyczyły przede wszystkim stanu toczących się postępowań sadowoadministracyjnych. Zainteresowani prosili również o wyjaśnienie niezrozumiałych dla nich pojęć dot. postępowania sadowoadministracyjnego, a także zwracali się o pomoc w zakresie usuwania braków formalnych skarg. Stronom udzielano także informacji nt. zapadłych orzeczeń, procedury wniesienia skargi, zakresu sprawowanej przez sądy administracyjne kontroli nad działalnością administracji publicznej, środków zaskarżania orzeczeń, zwolnienia od kosztów sądowych, itp. W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 kwietnia 2015 r. o zmianie ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, wiele pytań interesantów dotyczyło zmian wprowadzonych w procedurze sadowoadministracyjnej. Informacje te udostępniane były niezwłocznie przez pracowników Wydziału. Udostępnianie akt prowadzono w Czytelni Wydziału. W ubiegłym roku udostępniono akta 910 osobom. Petenci załatwiani byli sprawnie, przy krótkotrwałym oczekiwaniu na dostarczenie akt do czytelni, dzięki dobrej współpracy z Wydziałami orzecznictwami.

Informacje o działalności Sądu udostępniane były również w ramach Biuletynu Informacji Publicznej. W związku z tym, w omawianym okresie, pracownicy Wydziału Informacji Sądowej, przy współpracy z Administratorem Systemu Informatycznego, prowadzili i na bieżąco aktualizowali witrynę internetową, zamieszczając w niej dane statystyczne z działalności Sądu oraz przepisy wewnętrzne oraz ogólne, regulujące pracę Sądu, a także dane o strukturze organizacyjnej Sądu. Dzięki funkcjonowaniu CBO, w której publikowane są wszystkie orzeczenia, możliwe było pozytywne załatwienie zgłoszonych wniosków o udostępnienie informacji publicznej przez bezpośrednie udzielenie informacji (najczęściej telefonicznie), ewentualnie przez odesłanie do informacji udostępnionych na stronie internetowej WSA czy NSA.

Wydział Informacji Sądowej, jak dotychczas, realizował zadania z zakresu udostępniania informacji publicznych. W oparciu o procedurę wnioskową, przewidzianą w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) – informacje udzielane były przez Wydział zarówno drogą pocztową, jak i w formie elektronicznej. W 2016 r. w Wydziale Informacji Sądowej zarejestrowano ogółem 32 wnioski o udostępnienie informacji publicznej, co stanowi zdecydowany wzrost w porównaniu do roku 2015, w którym wpłynęło 19 wniosków.

W zakresie skarg i wniosków (w trybie przewidzianym w K.p.a. dla skarg i wniosków) oraz petycji, zarejestrowano 71 spraw (ogółem w 2016 r. załatwiono 146 pism). Zarejestrowano również jedną petycję. Zarówno petycja, jak i treść udzielonej odpowiedzi zostały umieszczone na stronie internetowej WSA.

Wydział Informacji Sądowej sporządzał również zbiorcze sprawozdania statystyczne z ruchu i sposobu załatwiania spraw oraz sprawozdania opisowe, dotyczące pracy orzeczniczej tut. Sądu w skali miesięcznej, kwartalnej, półrocznej oraz rocznej. W tym zakresie sporządzał też statystykę dotyczącą spraw o wymierzenie organom administracji publicznej grzywien (art. 55 § 1, art. 112, art. 149 § 2 i art. 154 § 1 P.p.s.a.), a po 15 sierpnia 2015 r. również grzywien wymierzonych na podstawie art. 145a § 2 i 3 oraz art. 155 § 3 P.p.s.a. Opracowywał ponadto analizy, dane statystyczne i bieżące informacje o działalności Sądu na potrzeby tut. Sądu, jak i Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Mając na uwadze nałożone ustawą o informatyzacji podmiotów realizujących zadania publiczne obowiązki dot. wdrożenia systemu elektronicznego obiegu dokumentów oraz umożliwienie generowania urzędowego poświadczenia odbioru

dokumentów elektronicznych, Wydział Informacji Sądowej w Poznaniu obsługiwał założoną na elektronicznej Platformie Usług Administracji Publicznej elektroniczną skrzynkę podawczą, do której dostęp umożliwiono na stronie internetowej WSA: <http://www.wsa.poznan.pl>.

Zadania informacyjne realizowane również były w ramach współpracy z sądami powszechnymi i prokuratorami. W 2016 r. w WIS udzielono w tym trybie 14 odpowiedzi, głównie informacji o aktualnych stanach spraw sądoadministracyjnych, w tym wyroki z uzasadnieniami udostępniono w trzech przypadkach.

Wydział Informacji Sądowej przygotowywał i koordynował prace Zespołu Kwalifikacyjnego orzeczeń WSA w Poznaniu. W wyniku prac Zespołu w 2016 r. do publikacji w zbiorze urzędowym zakwalifikowanych zostało 5 orzeczeń.

Do Biura Orzecznictwa NSA Wydział Informacji na bieżąco przekazywał informacje o działalności pozaorzeczniczej tut. Sądu w celu ich opublikowania w Zeszytach Naukowych Sądownictwa Administracyjnego. Ponadto, w trybie ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, przesłał do ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego 120 prawomocnych orzeczeń uwzględniających skargi na akty prawa miejscowego

Realizując zadania wynikające z art. 139 § 5 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. P.p.s.a. oraz § 36.2 Zarządzenia nr 14 Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 6 sierpnia 2015 r. w sprawie ustalenia zasad biurowości w sądach administracyjnych, Sekretariat Wydziału Informacji Sądowej udostępniał publicznie przekazane przez Sekretariaty Wydziałów orzeczniczych odpisy wyroków wydanych na posiedzeniach niejawnych, w liczbie 247 na koniec roku statystycznego.

Przez Wydział Informacji Sądowej prowadzona była także obsługa medialna Sądu. Przewodniczący Wydziału, pełniąc funkcję Rzecznika Prasowego Sądu, udzielał dziennikarzom stosownych informacji lub komentarzy dot. przebiegu postępowania, bieżącego orzecznictwa, jak i administracyjnej sfery działalności Sądu. Pracownicy Wydziału na bieżąco monitorowali prasę pod kątem tematyki związanej z sądownictwem administracyjnym.

Funkcjonująca w ramach Wydziału Informacji Sądowej biblioteka, podobnie jak w latach ubiegłych, w roku 2016 gromadziła zbiory zawierające przepisy prawa krajowego i wspólnotowego oraz komentarze i publikacje naukowe, które znajdują zastosowanie w sprawach rozpatrywanych przez sąd administracyjny.

Wskazać dodatkowo należy, że Wydział Informacji Sądowej, za zgodą Prezesa Sądu, wspierał wydziały orzecznicze w zakresie realizacji spoczywającego na nich obowiązku anonimizacji orzeczeń umieszczanych w Centralnej Bazie Orzeczeń Sądów Administracyjnych, poprzez bieżącą weryfikację wprowadzonych do Bazy orzeczeń.

Wydział Informacji Sądowej, w oparciu o dane statystyczne oraz materiały przedstawione przez Wydziały Orzecznicze Sądu, opracowuje także corocznie Informację o działalności WSA w Poznaniu.

IX. ZAŁĄCZNIKI

Tabela 1. Wpływ skarg na akty administracyjne w zależności od organu, który wydał akt w latach 2009 – 2016

Rok	Wpłynęło skarg na akty administracyjne				
	Ogółem	W tym:			
		Organów terenowych		Organów naczelnych i centralnych	
		1.b	%	1.b	%
1	2	3	4	5	6
2009	4.016	3.688	91,8	328	8,2
2010	3.721	3.234	86,9	487	13,1
2011	4.314	3.807	88,2	507	11,8
2012	4.573	4.116	90,0	457	10,0
2013	5.599	5.182	92,5	417	7,4
2014	5.800	5.333	92	467	8,1
2015	5.771	5.289	91,6	482	8,4
2016	4.929	4.570	92,7	359	7,3
W tym: Wydział I	1.750	1.544	88,2	206	11,8
Wydział II	987	979	99,2	8	0,8
Wydział III	1.286	1.149	89,3	137	10,7
Wydział IV	906	898	99,1	8	0,9

Tabela 2. Załatwienie na rozprawach skarg na akty administracyjne w latach 2009 - 2016

Rok	Załatwiono na rozprawach skarg na akty administracyjne								
	w tym:								
	Ogółem	Przez uwzględnienie skargi		Przez oddalenie skargi		Przez odrzucenie skargi		W inny sposób	
		1.b	%	1.b	%	1.b	%	1.b	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2009	3.195	1.251	39,2	1.866	58,4	29	0,9	49	1,5
2010	2.901	1.151	39,7	1.653	57,0	13	0,4	84	2,9
2011	3.061	1.219	39,9	1.785	58,3	19	0,6	38	1,2
2012	3.232	1.273	39,4	1.867	57,8	49	1,5	43	1,3
2013	3.329	1.263	38	2.002	60,1	21	0,6	43	1,3
2014	3.990	1.404	35,2	2.505	62,8	23	0,6	58	1,5
2015	4.420	1.575	35,6	2.750	62,2	22	0,5	73	1,7
2016	4.023	1.246	31,0	2.620	65,1	36	0,9	121	3,0

Uwaga: od 2009 roku w tabeli ujęto również sprawy, w których odrzucono skargę

Tabela 3. Skargi na akty administracyjne organów terenowych (samorządowych i rządowych) oraz centralnych według województw w latach 2009 – 2016

L.p.	Województwo	Rok	Wpływ	
			I. b.	% ogółu wpływu
1	2	3	4	5
1	wielkopolskie	2009	3.379	84,1
		2010	3.225	86,6
		2011	3.807	88,2
		2012	4.115	90,0
		2013	5.175	92,4
		2014	5.333	92
		2015	5.288	91,6
		2016	4.569	92,7
2	lubuskie	2009	11	0,3
		2010	7	0,2
		2011	0	0
		2012	1	0,02
		2013	6	0,1
		2014	0	0
		2015	0	0
		2016	0	0
3	organy centralne	2009	328	8,2
		2010	487	13,1
		2011	507	11,8
		2012	457	10,0
		2013	417	7,4
		2014	467	8,1
		2015	482	8,4
		2016	359	7,3
4	inne województwa	2009	298	7,4
		2010	2	0,1
		2011	0	0
		2012	0	0
		2013	0	0
		2014	0	0
		2015	1	0,02
		2016	1	0,02
5	ogółem	2009	4.016	100,0

		2010	3.721	100,0
		2011	4.314	100,0
		2012	4.573	100,0
		2013	5.599	100,0
		2014	5.800	100,0
		2015	5.771	100,0
		2016	4.929	100,0

Tabela 4. Załatwienia spraw w trybie postępowania uproszczonego

l.p.	wydziały	ZAŁATWIONO			
		łącznie	uwzględniono	oddalono	w inny sposób
		(suma rubryk 1-3)	1	2	3
1	I	91	48	43	0
2	II	86	36	40	10
3	III	26	7	17	2
4	IV	85	14	15	56
razem	I-IV	288	105	115	68

Tabela 5. Załatwienia spraw w trybie postępowania mediacyjnego

l.p.	wydziały	sprawy, w których wszczęto postępowanie mediacyjne	sprawy załatwione w postępowaniu mediacyjnym
1	I	0	0
2	II	0	0
3	III	0	0
4	IV	0	0
razem	I-IV	0	0

Tabela 6
Sprawy o wymierzenie organom grzywien

Lp.	Rodzaj grzywny	Wpływ wniosków/skarg o wymierzenie grzywny	ZAŁATWIONO						
			Ogółem (wymierzenia, oddalenia, inne załatwienia)	Wymierzono grzywnę			Suma pieniężna przyznana od organu na rzecz skarżącego	Oddalono wniosek/skargę o wymierzenie grzywny	W inny sposób
				na wniossek	z urzędu	łącznie wymierzone grzywny (w złotych)			
	.1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	grzywna z art. 55 § 1 p.p.s.a.	15	14	6		7.500		2	6
2	grzywna z art. 112 p.p.s.a.								
3	grzywna z art. 145a § 2 p.p.s.a.								
4	grzywna z art. 145a § 3 p.p.s.a.								
5	grzywna z art. 149 § 2 p.p.s.a.	69	52	13	2	21.000	5.500	7	30
6	grzywna z art. 154 § 1 p.p.s.a.	8	8					1	7
7	grzywna z art. 155 § 3 p.p.s.a.								

Tabela 7. Wpływ skarg oraz ich załatwienie w latach 2009 - 2016 (SA, SAB i SO)

Rok	Pozostało z poprzedniego roku	Wpłynęło skarg							Załatwiono skarg						Pozostało na rok następny
		Ogółem	Na akty administracyjne		Na bezczynność organu		Zarejestrowanych w repertorium SO		Ogółem	Na rozprawie		Na posiedzeniu niejawnym			
			1.b	%	1.b	%	1.b	%		1.b	%	1.b	%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
2009	1.620	4.309	4.145	96,2	164	3,8	-	-	4.703	3.266	69,4	1.437	30,6	1.226	
2010	1.230	4.040	3.820	94,5	181	4,5	39	1,0	4.247	2.994	70,5	1.253	29,5	1.023	
2011	1.023	4.661	4.459	95,7	170	3,6	32	0,7	4.548	3.148	69,2	1.400	30,8	1.136	
2012	1136	5006	4760	95,1	212	4,2	34	0,7	4.923	3.316	67,4	1.607	32,6	1.219	
2013	1219	6143	5822	94,8	295	4,8	26	0,4	4983	3.520	70,6	1.463	29,7	2.379	
2014	2.379	6.421	6.078	94,7	306	4,8	37	0,6	5.922	4.167	70,4	1.755	29,6	2.878	
2015	2.878	6.377	5.992	94	340	5,3	45	0,7	6.757	4.616	68,3	2.141	31,7	2.498	
2016	2.498	5.539	5.216	94.17	295	5.3	28	0.50	5.851	4.023	68.76	1.494	25.53	2.186	
I Wydział	1.189	1.801	1.762	97.84	32	1.78	7	0.39	2.143	1.448	67.57	695	32.43	847	
II Wydział	312	1.163	1.038	89.25	118	10.15	7	0.60	1.171	793	67.72	378	32.28	304	

III Wydział	644	1.314	1.300	98.94	13	0.99	1	0.08	1.294	1.010	78.05	284	21.95	664
IV Wydział	353	1.261	1.116	88.50	132	10.47	13	1.03	1.243	884	71.12	359	28.88	371